နိုင်ငံတော်ပရီယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ် (ရန်ကုန်/မန္တလေး)

နှင့်

တောင်တန်းသာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန

သာသနာတော်ထွန်းကားပြန်ပွားရေးဦးစီးဌာန

ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်

၁၃၆၇ သာသနာနှစ် ၂၅၄၈ ခရစ် ၂၀၀၅

နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်(ရန်ကုန်/မန္တလေး)

နှင့်

တောင်တန်းသာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက်

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

သာသနာစေရေးဝန်ကြီးဌာန

သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားစေရေးဦးစီးဌာန

ကမ္ဘာစာအုပ်တိုက်

ကောဇာ-၁၃၆၇ သာသနာနှစ်-၂၅၄၈ ခရစ်-၂၀၀၅

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဇာနည်ဝင်း
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၃၈၄၃/၀၂၄၀၅)က
ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

မာတိကာ

အမှာစာ

အပိုင်း(၁)

၁။ မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက်သာသနာပြု
လုပ်ငန်းများ

(၁) ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ရောက်ရှိတော်
မူခြင်းနှင့်သံဃာ့ပရိသတ်စုစည်းခြင်း

(၂) သံဃာတော်များအားသာသနာပြု
စေလွှတ်တော်မူခြင်း

(၃) ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်သာသနာပြု
ကြွတော်မူခြင်း

(၄) မွေးရပ်မြေသာသနာပြုခရီး

(၅) သာဝတ္ထိပြည်သို့ သာသနာပြုခရီး

(၆) ဗုဒ္ဓဏ်ဝါတော်အလိုက် သာသနာပြု
ခရီးစဉ်များ

(၇) မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာ
ရောက်ရှိပုံ

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

(၈) ဒုတိယအကြိမ် သာသနာရောက်ရှိခြင်း

(၉) မြန်မာနိုင်ငံသို့ တတိယအကြိမ် ဗုဒ္ဓ
သာသနာရောက်ရှိခြင်း

(၁၀) ရာမညတိုင်းသို့ ဒုတိယအကြိမ်
ဂဝံပတိမထေရ် ကြွရောက်ခြင်း

(၁၁) မြန်မာနိုင်ငံသို့ စတုတ္ထအကြိမ်
သာသနာရောက်ရှိခြင်း

(၁၂) ရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသ မြန်မာနိုင်ငံသို့
ပိဋကတ်တော်များ သယ်ယူလာခြင်း

(၁၃) သထုံပြည်မှ ပိဋကတ်တော်များသွားရောက်
ကူးယူခြင်း

(၁၄) အထက်မြန်မာပြည်ပုဂံသို့ ပိဋကတ်
တော်များရောက်ရှိခြင်း

(၁၅) မြန်မာမင်းတို့ တောင်တန်းပြည်နယ်
သာသနာပြုစေလွှတ်ပုံ

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

အပိုင်း(၂)

၁။ ကိုလိုနီခေတ်တောင်တန်းဗုဒ္ဓဘာသာ အခြေအနေ

၂။ ခရစ်ယာန်နှစ်ခြင်းသာသနာပြုလုပ်ငန်း မြန်မာပြည်၌ သာသနာပြုပုံ

၃။ အင်ဂလိကန်ခရစ်ယာန်တို့၏ မြန်မာပြည်၌ သာသနာပြုမှု

၄။ အခြားခရစ်ယာန်သာသနာပြုအဖွဲ့များ

၅။ တောင်ကန်းနှင့်နယ်စပ်ဒေသများနေ တိုင်းရင်းသားတို့၏ ရိုးရာဓလေ့ ကိုးကွယ်မှုများ

၆။ တောင်တန်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများ အား ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများ စတင်ထိုးဖောက်သာသနာပြုမှု

၇။ တောင်တန်း၌ ဗုဒ္ဓသာသနာရောင်နှိုး

၈။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တောင်တန်းသို့ စွန့်စား သာသနာပြုခဲ့ကြသော ဆရာတော်များ

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

(က) ဆရာတော်ဦးဇာဂရိယ

(ခ) ပုသိမ်ဦးဝိမလ

(ဂ) ဦးစိန္တာမဏိ၊ကြံခင်းဦးတိဿ၊
ယောနယ်သားဦးကဝိန္ဒ

(ဃ) ဆရာတော်ဦးဥတ္တမသာရ

(င) ဆရာတော်ဦးဥဏ

(စ) ပန်းဆွဲဆရာတော်ဦးဝိလာသ

(ဆ) အရှင်တေဇိန္ဒ

၉။ ပထမဦးဆုံးတောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့
ပေါ်လာခြင်း

၁၀။ ဂျပန်ခေတ်မဟာသံဃအဖွဲ့

၁၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ပေါ်ပေါက်လာခြင်း

၁၂။ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့
ပေါ်ပေါက်လာခြင်း

၁၃။ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့၏
ပထမဦးဆောင်ရွက်ချက်များ

၁၄။ ပထမဆုံး သာသနာပြုဌာနများ

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၁၅။ လွတ်လပ်ရေးအကြိုခေတ် ဗုဒ္ဓသာသနာ
နုဂ္ဂဟအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၆။ တောင်တန်းသာသနာပြုဌာနများ
တိုးချဲ့ခြင်း

၁၇။ ဗုဒ္ဓသာသနအဖွဲ့ပေါ်ပေါက်လာခြင်း

၁၈။ သာသနာပြုဗဟိုဌာနများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း

၁၉။ ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခြင်း

၂၀။ တောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်း
ဖွင့်လှစ်ခြင်း

၂၁။ တောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်း
ဖွင့်လှစ်ရန်စည်းမျဉ်းပြဋ္ဌာန်းဘာသာရပ်များ

၂၂။ သင်တန်းကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ခံ
ဆရာတော်များလိုက်နာရန် စည်းမျဉ်း

၂၃။ တာဝန်ခံကထိကများ၏တာဝန်

၂၄။ တောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်း
တက်ရောက်ခွင့် အရည်အချင်း

၂၅။ သင်ကြားရေးဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများ

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၂၆။ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ လိုက်နာရန်
စည်းကမ်းချက်များ

၂၇။ ပရိတ်တရေဟာများ တည်ထောင်ခြင်း

၂၈။ ကျောင်းဆရာ၊တရားဟောဆရာများ
ခန့်ထားခြင်း

၂၉။ တောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းဆရာ
ခန့်ထားရေးစည်းမျဉ်း

၃၀။ ဆရာများလိုက်နာရန်စည်းမျဉ်း

၃၁။ တောင်တန်းသာသနာပြုတရားဟော
ဆရာများခန့်ထားရေးစည်းမျဉ်း

၃၂။ တရားဟောဆရာများ လိုက်နာရန်
စည်းကမ်း

၃၃။ တောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းများ
ဆောက်လုပ်ခြင်း

၃၄။ တောင်တန်းသာသနာပြုသံဃာများ
စေလွှတ်ရန်နယ်မြေသတ်မှတ်ချက်

၃၅။ သာသနာပြုကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ခြင်း

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၃၆။ တောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းများ
ဆောက်လုပ်ရန်စည်းမျဉ်း

၃၇။ သာသနာပြုဌာနများတိုးချဲ့ခြင်း

၃၈။ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့အောက်သို့ ပူးပေါင်းခြင်း

၃၉။ တောင်တန်းသာသနာပြုသံဃအဖွဲ့
ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခြင်း

၄၀။ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ကြီး၏
ရည်ရွယ်ချက်များ

၄၁။ တောင်တန်းသာသနာပြုရန် သတ်မှတ်နယ်မြေများ

၄၂။ ဒေသအလိုက်သာသနာပြုဌာနများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း

(က) ကချင်ပြည်နယ်သာသနာပြုဌာနများ ဖွင့်လှစ်မှု

(ခ) ကယားပြည်နယ်သာသနာပြုဌာနဖွင့်လှစ်မှု

(ဂ) ချင်းတောင်သာသနာပြုဌာနဖွင့်လှစ်မှု

(ဃ)နာဂတောင်တန်းသာသနာပြုဌာန ဖွင့်လှစ်မှု

(င) ရှမ်းပြည်နယ်သာသနာပြုဌာန ဖွင့်လှစ်မှု

(စ) ဝဒေသသာသနာပြုဌာနဖွင့်လှစ်မှု

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၄၃။ တောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းများ
ဆောက်လုပ်ခြင်း

၄၄။ သံဂါယနာတင်ပြီးနောက် တောင်းတန်း
သာသနာ

၄၅။ တောင်တန်းဒေသအသီးသီးတွင်
သာသနာပြုခဲ့ပြီး၍ အနားယူသွားကြသော
ရဟန်းတော်များ စာရင်းချုပ်

၄၆။ တောင်တန်းဒေသအသီးသီးရှိ သာသနာပြု
ကျောင်းပေါင်းနှင့်ရဟန်းတော်ပေါင်း

၄၇။ တောင်တန်းသာသနာပြုဇာတိအပွဲ၏
ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်မှုများ

၄၈။ သာသနာပြုလုပ်ငန်းမှရရှိသော
တိုင်းရင်းသားချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု

၄၉။ တော်လှန်ရေးကောင်စီအာဏိုးရလက်ထက်
တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်း

၅၀။ တောင်တန်းသာသနာပြုညီလာခံများ
ကျင်းပခြင်း

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၅၁။ တောင်တန်းသာသနာပြုအမှုဆောင်အဖွဲ့
ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း

၅၂။ သာသနာရေးဦးစီးဌာနပေါ်ပေါက်လာခြင်း

၅၃။ ၁၉၈၀ပြည့်နှစ်ကိုကားပေါင်းစုံသံဃာ့အစည်းအဝေး
အပိုင်း(၃)

၅၄။ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဖွဲ့စည်းပြီးကာလ
မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် တောင်တန်း
သာသနာပြုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှု

(က) သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန သီးခြား
ပေါ်ပေါက်လာခြင်း

(ခ) သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေး
ဦးစီးဌာနဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်း

(ဂ) ပြည်တွင်းသာသနာပြုဌာနခွဲ၏လုပ်ငန်း
တာဝန်များ

၅၅။ တောင်တန်းသာသနာပြုစည်းမျဉ်းနှင့်
လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရေးဆွဲခြင်း

၅၆။ တောင်တန်းသာသနာပြုထေရ၀ါဒ
ဩ၀ါဒဆရာတော်များ ဖွဲ့စည်းခြင်း

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၅၀။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအလိုက် ဌာနစုများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်
သာသနာပြုဌာနများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း

၅၈။ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ၊သီလရှင်များ၊
လူပုဂ္ဂိုလ်သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း

၅၉။ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ၊သီလရှင်များ၊
လူပုဂ္ဂိုလ်များ ခွေးချယ်စေလွှတ်ခြင်း

၆၀။ သာသနာပြုရဟန်း/သီလရှင်၊လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၆၁။ သာသနာပြုစာသင်တိုက်များ တည်ထောင်ခြင်း

၆၂။ တိုင်းရင်းသားဘာသာဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဆိုင်ရာစာအုပ်များ ဘာသာပြန်ထုတ်ဝေခြင်း

၆၃။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးသင်တန်းကျောင်းများ
ဖွင့်လှစ်ခြင်း

၆၄။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားမှု
စည်းမျဉ်းရေးဆွဲအတည်ပြုခြင်း

၆၅။ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများ
ဖွင့်လှစ်ခြင်း

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၆၆။ ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုစာပေးပွဲစီမံချက်
စည်းမျဉ်းရေးဆွဲခြင်း

၆၇။ ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း

၆၈။ မြို့နယ်သာသနာရေးအရာရှိများ ဖွဲ့စည်း
ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်း

၆၉။ သာသနာပြုဂြိုဟ်ထောက်အကူပြု တိုင်းရင်းဆေးပညာ
သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း

၇၀။ သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန
ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက် ရဟန်းတော်များ၊
လူပုဂ္ဂိုလ်များအားသက်ဆိုင်ရာဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ
လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ တောင်တန်း
သာသနာပြု ရဟန်းတော်များနှင့်လူပုဂ္ဂိုလ်များ

၇၁။ အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ တောင်တန်းသာသနာပြု
ဆောင်ရွက်ခြင်း

၇၂။ တောင်တန်းသာသနာပြုဗဟိုသင်တန်းကျောင်း
အဆောက်အအုံ

အဖွင့်

နိုင်ငံတော်အင်အားသည် နိုင်ငံတော်အတွင်း နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကိုမောင်နှစ်မများ၏ ညီညွတ်သောစည်းလုံးမှု ဖြစ်ပါသည်။ စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိသော နိုင်ငံတော်ကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများက လေးစားကြပါသည်။ နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကိုမောင်နှစ်မများအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို အားချမ်းစွာလုပ်ကိုင်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေး လူမှုရေး ဖွံ့ဖြိုးသော် သာသနာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများသည်လည်း တိုးတက်မြင့်မားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့သော အကျိုးများကိုရရှိရန် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးတို့သည် မိမိတို့နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအား ညီညွတ်သောစည်းလုံးမှုရရှိအောင် ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် လုပ်ဆောင်နေကြရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကိုလိုနီဘဝနှင့် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာခန့်မျှ နေခဲ့ရသဖြင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးမှု ဖြိုခွဲခံခဲ့ရသည်။ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဘဝများ နောက်ကျခဲ့ရသည်။ သာသနာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများလည်း ညှိုးနွမ်း ခဲ့ရသည်။

ထိုသို့သော ကိုလိုနီဆိုးမွေများကို ကုစားနိုင်ရန် အဆက်ဆက်သော နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းရှင်လူများသည် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဖွဲ့စည်း၍ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းသည် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုကို အခြေခံလျက် တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကို မောင်နှစ်မများအတွက်-

- စီးပွားရေးနှင့် လူနေမှုဘဝတိုးတက်မြင့်မားစေရန်၊
- တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ညီညွတ်သော စည်းရုံးမှုကို ရရှိစေရန်

ဟူသော ဦးတည်ချက်တို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလ
ညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေးသည် မည်သည့်ခေတ်သို့ရောက်ေ
သည်ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ အသက်သွေးကြော
လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်ပါသည်။

တောင်တန်းနှင့်နယ်စပ်ဒေသသာသနာပြုလုပ်ငန်း ဖြင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုရရှိရေးနှင့် တောင်တန်း နှင့် နယ်စပ်ဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပုံ သမိုင်းဖြစ်စဉ်ကို ယနေ့ ဆောင်ရွက်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်များ သုံးသပ်ဆင်ခြင်နိုင်ရန်၊ နောင်သား စဉ်မြေးဆက် နမူနာကောင်းနှင့် သင်ခန်းစာယူပြီး ဆောင်ရွက် နိုင်စေရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဌာနသည် ဤတောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်းကို အချက် အလက် ပြည့်စုံစွာပြုစုရန် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွား ရေးဦးစီးဌာနသို့ လမ်းညွှန်ခဲ့ပါသည်။

သမိုင်းပြုစုနိုင်ရေးအတွက် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ် များပါဝင်သောအဖွဲ့ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါသည်-

(၁) ဒေါ်ခင်နွဲ့ဟန်ကြည် ဥက္ကဋ္ဌ
ညွှန်ကြားရေးမှူး

(၂) ဒေါ်အောင်ကြည် အဖွဲ့ဝင်
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

(၃) ဦးလေးအောင် အဖွဲ့ဝင်
လ/ထညွှန်ကြားရေးမှူး

(၄) ဦးဝင်းအောင် အဖွဲ့ဝင်
ဦးစီးအရာရှိ

(၅) ဦးသိန်းမြင့် အဖွဲ့ဝင်
ဦးစီးမှူး

(၆) ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြည် အဖွဲ့ဝင်
ကြီး/စာရေး

(၇) ဦးကိုကိုမြင့် အတွင်းရေးမှူး
လ/ထည့်သွင်းရေးမှူး

ယင်းအဖွဲ့က မာတိကာအကြမ်းကို ရေးဆွဲပြီ
ထိုစဉ်က ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးစန်းလွင်ထံ တင်ပြခဲ့ပါသည်
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံမှ လမ်းညွှန်ချက်ရပြီးသောအခါ
သမိုင်းဆိုင်ရာအချက် အလက်များကို အဖွဲ့ဝင်များက
စုဆောင်း ရှာဖွေလျက်ရလာသော အချက်အလက်
ပေါ်မူတည်၍ သမိုင်းကိုစတင်ရေးသားပြုစုစေခဲ့ရာ ပဝေ
မူကြမ်း ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

ဤတောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်းနှင့်ပတ်သက်၍
တစ်ဖန် နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်များ
အုပ်ချုပ်ရေးဗဟို အဖွဲ့.အစည်းအဝေး(၁/၂၀၀၅)တွင်

နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်များမှ စတုတ္ထနှစ် အောင်မြင်ပြီး၍ တောင်တန်းနှင့် နယ်စပ်ဒေသသာသနာပြု ကြွရောက်တော်မူကြသော ရဟန်းတော်များအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသောကြောင့် ဤသမိုင်းကို ဆက်လက်ပြုစုထုတ်ဝေရန်တင်ပြရာ ထိုစဉ်က တက္ကသိုလ်များအုပ်ချုပ်ရေးဗဟို အဖွဲ့.ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ သြသဓာဘိဝံသ၊ သာသနာရေးဝန်ကြီး ဌာန၊ ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်သူရမြင့်မောင်နှင့် ဒုတိယဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် သူရအောင်ကိုတို့.မှ ဤသမိုင်းကို မူချောဖြစ်သည်အထိ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် လမ်းညွှန်မူပြုခဲ့ပါသည်။

ထိုလမ်းညွှန်ချက်အရ သာသနာတော်ထွန်းကား ပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး မျိုးကျော်သည် ၁၄-၃-၂၀၀၅ရက်စွဲပါရုံးအမိန့်.စာအမှတ် (၁၀၁/၀၅)ကို ထုတ်ပြန်၍ အောက်ပါ တောင်တန်း သာသနာပြုသမိုင်း ရည်ညွှန်းကျမ်းစာအုပ် ထုတ်ဝေရေးအဖွဲ့.ကိုဖွဲ့စည်းကာ ပထမမူကြမ်းကို မူချောဖြစ်အောင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြု သမိုင်းရည်ညွှန်း ကျမ်းစာထုတ်ဝေရေးအဖွဲ့-

(၁) ဦးအောင်သိန်းညွှန်. အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်
ညွှန်ကြားရေးမှူး

(၂) ဦးမိုးဇော်ရွှေ အဖွဲ့ဝင်
ညွှန်ကြားရေးမှူး

(၃) ဦးသိန်းဦး အဖွဲ့ဝင်
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

(၄) ဦးလေးအောင် အဖွဲ့ဝင်
လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး

(၅) ဒေါ်အေးမြင့်ကြည် အဖွဲ့ဝင်
လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး

(၆) ဦးကိုကိုမြိုင် အတွင်းရေးမှူး
ကျမ်းကျင်သူ

ဤအဖွဲ့သည် ပထမမူကြမ်းကို ပြန်လည်စီစစ်ပြီး လိုအပ်သည်များကို ပြန်လည်ဖြည့်စွက်ကာတောင်တန်း နှင့် နယ်စပ်ဒေသသာသနာပြုလုပ်ငန်းတွင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ထိတွေ့မှုရှိခဲ့သော အောက်ပါ ဆရာတော်များနှင့် ပညာရှင်များ၊ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဖတ်ရှုပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် အတည်ပြုချက်များကို ရယူခဲ့ပါသည်။

အကြံပြုပြင်ဆင်ပေးကြသော ဆရာတော်နှင့် ပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ-

၁။ဘဒ္ဒန္တသြသမာဘိဝံသ အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက — တက္ကသိုလ်များ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟို အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု အဖွဲ့ဒုတိယအဓိပတိနှင့်နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင်

၂။ဘဒ္ဒန္တသောဘန အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ — မြသိန်းတန်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် (ယခင်တောင်တန်းသာသနာပြုဗဟိုအဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်)

၃။ဘဒ္ဒန္တကုဏ္ဍလာဘိဝံသ အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ — ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ သာသနာပြုသြဝါဒါစရိယအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်

၄။ဘဒ္ဒန္တနရိန္ဒာဘိဝံသ အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မ ဇောတိကဓဇ	ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုသြဝါဒါ စရိယအဖွဲ့ (ယခင်အကျိုးတော်ဆောင်)
၅။ဘဒ္ဒန္တဝါယာမိန္ဒ အဘိဓဇအဂ္ဂမဟာ သဒ္ဓမ္မဇောတိက	ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုသြဝါဒါ စရိယအဖွဲ့အကျိုးတော်ဆောင်
၆။ဘဒ္ဒန္တဥတ္တမ အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစက ပဏ္ဍိတ	ဒုတိယနာယကချုပ်ဆရာတော် နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့ တက္ကသိုလ်(ရန်ကုန်)
၇။ဦးကြည်ညွန်.	ဒုတိယဝန်ကြီး(ငြိမ်း) ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန
၈။ဦးအံ့မောင်	အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေး နှင့် ဖွဲ့ဖြိုးရေးကောင်စီရုံး
၉။ဦးစန်းလွင်	ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်(ငြိမ်း) သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွား ရေးဦးစီးဌာန

၁၀။ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး မျိုးကျော် — ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန

၁၁။ ဒေါက်တာမျိုးမြင့် — ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးမျိုးကျော် (ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်)၏ အနီးကပ်ကြီးကြပ်မှုဖြင့် သမိုင်းပြုစုရေးကော်မတီသည် ဆရာတော်များ၊ ပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကြံပြုချက်၊ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်တို့ကို ထပ်မံဖြည့်စွက် ပြုပြင်ရေးသားပြုစုခဲ့ကြပါသည်၊ ဒုတိယမူကြမ်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဆဲကာလတွင် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနသို့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်သော ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဒေါက်တာမျိုးမြင့်၏ အနီးကပ်ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်မှုဖြင့် ဒုတိယမူကြမ်းကို ဆက်လက်ပြုစုရေးသားခဲ့ကြပါသည်။

ဤသို့စိစစ်လျက် အဆင့်ဆင့်ရေးသားခဲ့ကြသော်လည်း ဤသမိုင်းသည် အစစအရာရာပြီးပြည့်စုံသော သမိုင်းတစ်ရပ်ဟူ၍ မယူဆပါ။ ဤတောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်

အသီးသီး၏ အတွေ့အကြုံများမှပါဝင်သင့်သော အဖြစ်အပျက်၊ အချက်အလက်များ၊ အတွေ့အကြုံများ၊ ကျန်ရှိနေဦးမည်မှာ သေချာပါသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကြံပြုချက်၊ ဖြည့်စွက်ချက်များ ရှိလာပါကလည်း လိုက်လဲစွာ ကြိုဆိုပါကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဤသမိုင်းပြုစုရန်လမ်းညွှန်မှုပြုခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အကြံပြုဖြည့်စွက်ပေး ကြသောပုဂ္ဂိုလ်များ၊ စီစဉ်ပေးကြသောပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း မှတ်တမ်းပြုအပ်ပါသည်-

သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန

ရက်စွဲ၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

လှူဒါယကာဆိုင်ရာအဖွဲ့.

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ	စပ်ငယ်ဦး (ဘော်လခဲနယ် စောဗျား
၂။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	စပ်လပ်(ကန့်ရှ် ဝတီနယ်အခွန် စာရေးကြီး)
၃။	အတွင်းရေးမှူး	ဦးလေးမြင့် (ဘော်လခဲနယ် အမတ်ချုပ်)
၄။	တွဲဘက် အတွင်းရေးမှူး	ဦးဘိုးကွယ်(ကန့်ရဝတီ နယ်အခွန်စာရေးကြီး)
၅။	ဘဏ္ဍာရေးမှူး	ဦးစောမောင်မောင် (ဘော်လခဲခွန်တော်)
၆။	စာရင်းစစ်	ခရိုင်ဝန်မင်း
၇။	အမှုဆောင်	မဟာသရေစည်သူဦးစိန် (ပါလိမန်အတွင်းဝန်)
၈။	〃	ဦးဆရာဆာ(သမားတော် ကြီး)

ဖောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၉။ ။ ဦးစံထွန်း(ပညာရုံးစာရေးကြီး)

၁၀။ ။ ဦးဘငြိမ်း(ကုန်သည်-ဒေသကိုယ်စားလှယ်)

၁၁။ ။ ဦးဘအေး(ကုန်သည်ကြီး)

၁၂။ ။ ဆရာဦးဘိုးလူ(လူထုပညာရေးမှူး)

၁၃။ ။ ဆရာဦးဘိုးရယ်(လူထုပညာရေးမှူး)

၁၄။ ။ ဆရာဦးချစ်လှိုင်(ဘဝသစ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်)

၁၅။ ။ ဦးမောင်ကြီး(လွယ်ကော်မြို့အုပ်မင်း)

၁၆။ ။ ဦးအေးဖေ(ကျန်းမာရေးဌာနရုံး)

၁၇။ ။ ဦးစောသိန်း(ပညာအုပ်)

၁၈။ ။ ဦးစံကျော်(ပူဇော်ခံဘိုးဘွားကောင်းစားမင်း)

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၁၉။ ။ ဦးလုံး(ဘော်လဲနယ်တရား ဌာနစာရေးကြီး)

၂၀။ ။ ဦးသိန်းဇာ(မိုးဗြဲနယ်)

၂၁။ ။ ကြက်ဖိုးကြီးနယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး)

လားရှိုးမြို့၊ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းအဓွဲ.ခွဲ – အမှုဆောင် စာရင်း(ဝန်ယ်ဒေသ)

၁။	နာယက	သိန္ဓိကိုကော်းချုပ်ဆရာတော်
၂။	။	မိုင်းရယ်ကိုကော်းချုပ် ဆရာတော်
၃။	။	ကာမိန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော်
၄။	ဥက္ကဋ္ဌ	သတိုးမဟာသရေစည်သူ စပ်တုံဖ (ရှမ်းပြည်နယ် အထူးတိုင်းမင်းကြီး)
၅။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	ဗိုလ်မှူးကြီးစည်သူချစ်မြိုင် (တပ်မင်း၊အာမှတ်(၆)ခြေလျှင် တပ်မဟာဌာနချုပ်၊ လာရှိုး)
၆။	။	စပ်မန်ဖ(နယ်ချုပ်–သိန္ဓိမြို့)

အပိုင်း(၁)

မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ

၁။ ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ရောက်ရှိခြင်းနှင့် သံဃပရိသတ် စုစည်းခြင်း

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် မဟာသက္ကရာဇ်(၁၀၃)ခုနှစ်၊ ကဆုန် လပြည့်နေ့တွင် သစ္စာလေးပါးသိမြင် သဗ္ဗညုတ ဘုရားရှင် အဖြစ်သို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ထိုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင် ဗာရာဏသီပြည်အနီးရှိ မိဂဒါဝုန်ဥယျာဉ်ဝယ် ပဉ္စဝဂ္ဂိဇနီးတို့အား ရှေးဦးအစဖြစ်သော ဓမ္မစက္က-ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို ဟောကြား၍ သာသနာ စတင်ပြုခဲ့သည်။

ပဉ္စဝဂ္ဂိဒါးဦးတို့သည် ဓမ္မစကြာတရားကို နာကြားရပြီးနောက် ပညာမျက်စိအလင်းဖြင့် ကောင်းမြတ်မှန်ကန်သောတရားတော်ကို ထိုးထွင်းသိမြင်ကြပြီးနောက် ရဟန္တာဖြစ်ကြကာ ဖေါ်ဘိက္ခုရဟန်းဖြစ်ကြသည်။

ထို့ကြောင့်ဤလောကဓာတ်ဝယ် ရဟန္တာအရှင်မြတ်ဒါးပါးသည် ထင်ရှားပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူသည်မှာ-ဘုရားရတနာ

ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောသည်မှာ-တရားရတနာ

ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန္တာဒါးပါး ပေါ်ပေါက်လာသည်မှာ-သံဃာရတနာ

ဤရတနာမြတ်သုံးပါးသည် လောကဓာတ်ဝယ် ထင်ရှားစွာ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ဗာရဏာသီမြို့တော်ဝယ် အာလွန်ထင်ရှားကျော်ကြားနေသော သူဌေးသားယသသည် မောင်းမဖြေရိုမျှားရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းအောင် သတိလွတ်ကင်းစွာ အိပ်ပျော်နေကြခြင်းကို တွေ့မြင်ရပြီး သံဝေဂ ဖြစ်ကာ ချမ်းသာကို ရှာမှီးရန် တောထွက်လာရာမှ ဘုရားရှင်နှင့် တွေ့ပြီး ဘုရားရှင်မှ တရားဟောသာသနာပြုခဲ့ရာ ဘုရားရှင်၏ တရားကို နာရပြီး

ရဟန္တာဖြစ်တော်မူသည်။

ထို့နောက် ယသသတို့သား၏ သူငယ်ချင်းများ ဖြစ်ကြသော ဝိမလ,သုဗာဟု,ပုဏ္ဏာဇီ,ဂဝမ္ပတိ အမည်ရှိသော သူငယ်ချင်းလေးယောက်တို့သည်-

"ယသ-သတို့သားသော်မှ စည်းစိမ်စွန့်ခွာလျက် ရဟန်းပြုခြင်းသည် ကောင်းမြတ်သောတရားကိုတွေ့၍ ဖြစ်မည်"

ဟု စဉ်းစားကြပြီး အရှင်ယသမထေရ်ထံ ချဉ်းကပ်ကြသည်။

အရှင်ယသက ထိုသူငယ်ချင်းလေးယောက်ကို ဘုရားရှင်ထံသို့ ခေါ်ဆောင်သွားပြီး တရားနာယူစေသည်။

ဘုရားရှင်၏ တရားကို နာကြားရသော ထိုသူငြေးသားလေးဦးသည်လည်း ရဟန္တာဖြစ်ကြသည်။

တစ်ဖန် တောမြို့ရွာစသည်၌ နေကြကုန်သော ရှင်ယသ၏ သူငယ်ချင်းသူငြေးသား၀ါးဆယ်တို့သည်လည်း ကြီးကျယ်သော စည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ ရှင်ရဟန်းပြုသွားသော အရှင်ယသ၏ သတင်းစကားကိုကြားရ၍-

"တရားတော်သည် ကောင်းမြတ်ချမ်းသာသော အမြိုက်အရသာ ရှိပေလိမ့်မည်"

ဟု အချင်းချင်းတိုင်ပင်ညီညွတ်ကြကာ အရှင်ယသထံလိုက်လာ

ကြ၍ ဘုရားရှင်အား ဖူးတွေ့ကြရသောအခါ တရားနာရပြီး ဟေဘိက္ခူ ရဟန္တာဖြစ်ကြသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဘုရားရှင်သာသနာဝယ် ဘုရားရှင်၏ ဟောပြောမှုကြောင့် ခြောက်ကျိပ်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ် တို့သည် ပေါ်ထွန်းထွက်ပေါ်လာခဲ့လေသည်။

၂။ သံဃာတော်များအား သာသနာပြု စေလွှတ်တော်မူခြင်း

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဤခြောက်ကျိပ်သော ရဟန္တာမြတ်တို့နှင့်အတူ ဂ္ဂသိပတနမိဂဒါဝုန်တော၌ ပထမဝါကပ် တော်မူသည်။

ဝါကျွတ်သော် ရဟန်းခြောက်ကျိပ်တို့ကို စည်းဝေး ခေါ်ယူတော်မူကာ–

စရထဘိက္ခဝေ စာရိကံ – ဗဟုဇနဟိတာယ
ဗဟုဇနသုခါယ၊ လောကာနုကမ္ပါယ၊ အတ္ထာယ
ဟိတာယ၊ သုခါယ, ဒေဝမနုဿာနံ
မာဇေကေန ဒွေ အဂမိတ္တ၊ ဒေသေထဘိက္ခဝေဓမ္မံ––
''ရဟန်းတို့–များစွာသောလူတို့အကျိုးငှာ လူအများ ချမ်းသာခြင်းငှာ, လောကကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ, နတ်

လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာခြင်းငှာ ခရီးလှည့်လည်ကြပါကုန်၊ တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးကိုနှစ်ပါးမသွားကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့– ကောင်းမြတ်သောတရားကို ဟောကြားကြကုန်လော့”

ဤသို့စသည်ဖြင့် မိမိ၏သာသနာတော်ကြီး ပြန့်ပြောစည်ပင်စေရန် သတ္တဝါတို့ အမိုက်မှောင်ကင်းပျောက်ပြီး အလင်းသို့ ရောက်စေရန် တရားဓမ္မများ ဟောကြားရန် ဒေသအသီးသီးသို့ သာသနာပြုစေလွှတ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုမှတစ်ပါး ရဟန်းတို့အား ရောက်ရာအရပ်၌ ရဟန်းပြုရန် လွယ်ကူချမ်းသာစေခြင်းငှာ–

“ရဟန်းတို့ အမျိုးမျိုးသော ရွာနိုဂုံးတို့မှလာကြ၍ ရဟန်းပြုကြရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏၊ ခဲယဉ်း၏၊ ကိုယ်တိုင်ပင်ရောက်သောရပ်ရွာနိုဂုံးစသည်တို့၌ ရဟန်းလောင်းတို့အား သရဏဂုံသုံးပါးပေး၍ ရဟန်းပြုပေးကြကုန်”

ဟု သရဏာဂမနုပသမ္ပဒါ ရဟန်းအဖြစ်ကို ခွင့်ပြုပညတ်ပေးတော်မူပြီး အသီးသီးသော ရဟန်းတို့အား မှန်ကန်သော သစ္စာတရားတို့ကို သတ္တဝါတို့အား ဟောပြောပြသကြရန် ထိုထိုအရပ်များသို့ သာသနာပြုစေလွှတ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

၃။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် သာသနာပြု ကြွတော်မူခြင်း

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်လည်း တစ်ပါးတည်းဖြင့် ဥရုဝေဠုတောသို့အသွား လမ်းခရီးအကြားတောအုပ်၌ သစ်တော်ပင်ရင်းတွင် သီတင်းသုံးစဉ် ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိညီနောင်သုံးကျိပ်တို့သည် ထိုတောအုပ်၌ ပျော်ပါးကြစဉ် ပြည့်တန်ဆာမတစ်ဦးသည် မင်းသားတို့မေ့လျော့ခိုက် ဥစ္စာပစ္စည်းထုပ်တို့ကို ခိုးယူထွက်ပြေးသဖြင့် လိုက်ရှာကြရာမှ ဘုရားရှင်နှင့်တွေ့ကြသည်။

မင်းသားတို့က ဘုရားရှင်ကို မိန်းမတစ်ယောက် တွေ့မတွေ့မေးရာမှ ဘုရားရှင်က ကိုယ်ကိုယ်ကိုရှာဖွေခြင်းကသာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်း တရားဟောတော်မူရာ ထိုမင်းသားညီနောင်သုံးကျိပ်တို့သည်လည်း တရားဓါအဆုံး၌ ဉာဏ်အလင်းရကြပြီး ဇော်ဘိက္ခူရဟန်းဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် အစဉ်အတိုင်း သာသနာပြုခရီးကြွသွားတော်မူရာ ဥရုဝေဠုတောသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ရဿေ့အခြံအရံငါးရာရှိသော ဥရုဝေဠုကဿပထံ၌ဦးကပ်ကာ ထိုရဿေ့ထံ၌ရှိသော ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သော နဂါးကြီးကို နှိမ်နင်းခြင်းစသော တန်ခိုးပြဋိဟာ(၁၆)ပါးနှင့်တကွ (၃၂)ပါးသော တန်ခိုးပြာဋိဟာ

တို့ကို ပြတော်မူပြီးလျှင် မိမိကိုယ်ကို ရဟန္တာဟုထင်နေသော ဥရုဝေဠုကဿပရသေ့ကို ထိတ်လန့်စေပြီးလျှင် တပည့်ငါးရာနှင့် တကွ သာသနာပြုတရားဟောတော်မူရာ အားလုံး ဖေါဘိက္ခု ရဟန္တာဖြစ်ကြသည်။

ထို့နောက် တပည့်သုံးရာအခြံအရံရှိသော နဒီကဿပ တပည့်နှစ်ရာအခြံအရံရှိသော ဂယာကဿပတို့ကိုလည်း သာသနာပြုတရားဟောပြောပြီး ဖေါဘိက္ခု ရဟန်းပြုပေးတော်မူသည်။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းများကို အာဒိတ္တပရိယာယဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူရာ ရဟန်းတစ်ထောင်တို့သည် အာသဝေါကုန်ခမ်းပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ဘုရားရှင်သည် ထိုရဟန်းတစ်ထောင်ခြံရံလျက် ရာဇဂြိုလ်မြို့သို့ ကြွတော်မူပြီး ဘုရင်ဗိမ္ဗိသာရနှင့် မင်းပရိသတ်တို့ကို တရားဟောပြောသာသနာပြုတော်မူရာ မင်းနှင့်တကွ ပရိသတ်တစ်သိန်းတစ်သောင်းသည် မြတ်သောဓမ္မအာလင်းရောင်ကိုရရှိကြပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြသည်။

တစ်သောင်းသောပရိသတ်သည် ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနာခံသူများ ဖြစ်လာခဲ့ကြသည်။

ဗိမ္မိသာရဘုရင်မင်းမြတ်က ဘုရားရှင်အား ဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်ကို လှူဒါန်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်ဝယ် သဋ္ဌယအမည်ရှိသော ပုရောဟိတ်သည် တပည့် (၁၂၅၀)နှင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင်နေသည်။ ထိုပရောဟိတ်ဆရာကြီးထံတွင် သာရိပုတ္တရာလောင်း ဥပတိဿနှင့် မောဂ္ဂလာန်လောင်း ကောလိတ အမည်ရှိ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်သည် လောကမှ လွတ်မြောက်ရာ တရားထူးကို ရှာကြရင်း ထိုဆရာကြီးထံသို့ ရောက်နေကြသည်။

တစ်နေ့လျှင် ဥပတိဿပရောဟိတ်သည် ပဋ္ဌဝင်္ဂိဒါးဦးတွင် တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်သော ရှင်အဿဇိရဟန္တာ ဆွမ်းခံဝင်ရာတွင် တွေ့ဆုံကြပြီး တရားကိုလည်းကောင်း, ဆရာကိုလည်းကောင်း မေးခဲ့သည်။

ဥပတိဿပရောဟိတ်သည် ရှင်အဿဇိထံမှ အကြင်တရားတို့သည် အကြောင်းကြောင့်အကျိုးဖြစ်ရသည်ကို ဂါတို့ဆရာဖြစ်သော ဘုရားရှင်က ဟောကြားခဲ့သည်ဟု တရားကို နာကြားရပြီးနောက် အမြင်မှန် ဉာဏ်အလင်းရကာ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ ကောလိယကို ပြောပြသည်။

ထို့နောက် သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် မိမိတို့ဆရာ သဋ္ဌယထံ ခွင့်ပန်ပြီး ဆရာကြီးကိုပါ ဘုရားထံသို့ ခေါ်ဆောင်

ကြသည်။

"ဆရာ–ကျွန်ုပ်တို့မြတ်စွာဘုရားထံသို့သွား၍ မြတ်သော တရားအမြိုက်အရသာကို သောက်သုံးကြပါစို့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ကျွန်ုပ်တို့ဆရာဖြစ်ပါပြီ"

ဟု ဆရာကို ကျေးဇူးဆပ်သောအားဖြင့် ခေါ်ကြသည်။

သိဉ္ဈယက ဆရာကြီးဖြစ်၍ အိုးစရည်းဖြစ်ပြီးမှ ခွက်ငယ် မလုပ်လိုကြောင်း သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ငြင်းပယ်ပြီး နေခဲ့သည်။

ကျွန်တပည့်(၂၅၀)တို့သည် ဥပတိဿနှင့် ကောလိတတို့ နောက်သို့လိုက်လာကြသည်။

"ရဟန်းတို့ ကောလိတနှင့် ဥပတိဿတို့ ငါဘုရားထံ လာကြပြီး ထိုနှစ်ဦးကား ငါဘုရား၏မြတ်သော သာဝက အစုံ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့"

ဟု အဝေးမြင်ကထဲကပင် မိန့်ကြားခဲ့သည်။

ထိုအရှင်နှစ်ပါးနှင့် ပရိသတ်သည် ဘုရားရှင်ထံရောက်ပြီး ဘုရားရှင်၏–

"ငါဘုရားသည် ကောင်းမြတ်သောတရားကို ဟောကြားအပ်ပြီး ဝဋ်ဒုက္ခအဆုံးသို့ရောက်ခြင်းငှာ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကြံကုန်"

ဟူ၍ဟောတော်မူရာ တရားအဆုံးဝယ် အားလုံး ဟိဘိက္ခူ ရဟန္တာဖြစ်ကြလေသည်။

ဥပတိဿနှင့် ကောလိတတို့သည် ကမ္ဘာပေါင်းများစွာက ဖြည့်ဆည်းခဲ့ကြသော ပါရမီတော်အားလျော်စွာ-

ဥပတိဿကား ရှင်သာရိပုတ္တရာအမည်ဖြင့် ပညာအရာ၌ အကြီးမြတ်ဆုံး တေဒင်္ဂထားခံရပြီး အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်လာသည်။

ကောလိတကား ရှင်မောဂ္ဂလန်အမည်ဖြင့် တန်ခိုးအရာ၌ အကြီးမြတ်ဆုံး တေဒင်္ဂထားခံရပြီး အဂ္ဂသာဝကဖြစ်လာသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ မာဂဓတိုင်းဝယ် မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်သတင်းသည် ကျော်ဇောပျံ့နှံ့ပြီး များစွာသော လူအပေါင်းတို့သည် သာသနာဘောင်သို့ ဝင်လာမစဲတသဲသဲ ဖြစ်ပါတော့သည်။

ဘုရားဖြစ်ပြီး ပထမဝါကာလအတွင်းဝယ် ဘုရားရှင်၏ သာသနာပြုဆောင်ရွက်ချက်များသည် မာဂဓတိုင်းဝယ် အတိုင်းမသိ အောင်မြင်မှုကို ရတော်မူခဲ့ပါသည်။

၄။ မွေးရပ်မြေသာသနာပြုခရီး

ဘုရားရှင်သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဋ္ဌဝန်ဝယ် သာသနာပြုပြီးနောက် ဆောင်းလအလွန် နွေလအရောက်ဝယ် ခမည်းတော်သုဒ္ဓေါဓနမင်းကြီး၏ စေလွှတ်ပင့်လျှောက်ချက်အရ ကပိုလသို့ သာသနာပြုခရီး ကြွတော်မူပါသည်။

ဘခင်သုဒ္ဓေါဓနမင်းကြီးသည် သားတော်ဘုရားကို ဖူးမြင်လိုသဖြင့် အမတ်တစ်ယောက်ကို နောက်ပါတစ်ထောင်အခြံအရံဖြင့် ပင့်လျှောက်စေသည်။ သွားပင့်သောအမတ်နှင့် အခြံအရံတို့သည် ဘုရားရှင်၏တရားတော်ကို နာယူပြီးနောက် ဇဟိဘိက္ခူရဟန်းချည်းဖြစ်ကြသည်။ (၉)ကြိမ်လွှတ်ရာ (၉၀၀၀)လုံး ရဟန္တာချည်း ဖြစ်ကြသည်။

ထို့နောက် ဆွေတော်မျိုးတော်များက ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုလက်ခံကြပြီး နိဂြောဓသာကီဝင်မင်း၏ဥယျာဉ်၌ နိဂြောဓာရုံ ကျောင်းဆောက်လုပ်စီမံပြီး ဘုရားရှင်နှင့် ရဟန္တာများကို နေရာချထားပေးကြသည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် မိမိ၏မွေးရပ်မြေဝယ် သာသနာပြုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်တရားဟောရာ၌-

ဆွေတော်မျိုးတော်များအား တရားရေအေး အမြိုက်ဆေး တိုက်ကျွေးပြီး ဓမ္မအနှစ်သာရကို ခံစားစေသည်။

ခမည်းတော်ကို အနာဂါမ်တည်စေခဲ့သည်။

ညီတော်နန္ဒမင်းသားကို ရဟန်းပြုစေပြီး ရဟန္တာဖြစ်စေခဲ့သည်။ သားတော်ရာဟုလာကို ရှင်ပြုပေးပြီး သာသနာအမွေပေးခဲ့သည်။

၅။ သာဝတ္ထိပြည်သို့ သာသနာပြုခရီး

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဆွေတော်မျိုးတော်များအား တရားရေအေးတိုက်ကျွေးပြီးနောက် ဒုတိယဝါကို ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ရှိ ဝေဠုဝန်ကျောင်းမှာပင် ပြန်လည်ဝါဆိုတော်မူပါသည်။

သာဝတ္ထိပြည်မှ အနာထပိဏ်သူဌေးသည် လှည်းငါးရာနှင့် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ရှိ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းထံ ရောက်လာခဲ့သည်။

ဘုရားမြတ်စွာ လောကဋ္ဌပေါထွန်းလာတော်မူကြောင်း သိရသဖြင့် အတိုင်းထက်အလွန်ဝမ်းမြောက်သဖြင့် နောက်တစ်နေ့နံနက်စောစော မိုးမသောက်မီထလျက် ဘုရားတည်းဟူသော အာရုံဖြင့် ဝေဠုဝန်ကျောင်းဆီသို့ သွားခဲ့သည်။ နတ်များကတံခါးဖွင့်ပေးသဖြင့် မြို့အပြင်အရောက်တွင် အလင်းရောင်ကွယ်ပျောက်ကာ ဆုတ်နစ်သောစိတ်ဝင်လာသည်။

နတ်များကတိုက်တွန်းသဖြင့် ကြောက်ခြင်းကင်းလျက် အလင်းရပြီး ဘုရားရှင်သီတင်းသုံးရာ သီတဝနသို့ ချဉ်းကပ်

မိသည်။ ဘုရားရှင်သည် စကြိန်မှာရပ်တော်မူပြီး သုဒတ္တ ဟု ငယ်နာမည်ရင်းခေါ်ကာ နှုတ်ဆက်စကားမိန့်ကြားသည်။ အနာထပိဏ်သည် မိမိ၏ငယ်နာမည်ခေါ်ပြီး နှုတ်ဆက်သော ဘုရားရှင်အပေါ် အလွန်ယုံကြည်မြတ်နိုးသွားမိသည်။ ဘုရားရှင်၏ တရားကို နာရသောအခါ သောတာပန် တည်လေသည်။

အနာထပိဏ်သည် နောက်တစ်နေ့တွင် ရာဇဂြိုဟ်သူဌေး၏ အကူညီဖြင့် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များပင့်ဖိတ်၍ ဆွမ်းဆက်ကပ်ပြီး သာဝတ္ထိသို့ ကြွရောက်တော်မူရန် ပင့်ဖိတ်သည်။

ဘုရားရှင်က လက်ခံသည်ကို သိသောအခါ မိမိ၏ကိစ္စအပြီးတွင် သာဝတ္ထိသို့ပြန်ကာ ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်အသိပြာ(၁၈)ကုဋေတန် ရွှေခွက်များခင်း၍ ဝယ်ယူပြီးလျှင် ဘုရားရှင်အတွက် ဂန္ဓကုဋီတိုက်နှင့်တကွ သံဃာများအတွက် ကျောင်းဆောင်များကို(၁၈)ကုဋေ အကုန်ခံပြီး ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။

ကျောင်းဆောက်ပြီးသောအခါ ဘုရားရှင်ထံ တမန်လွှတ်ပြီး ပင့်ကြွရောက်စေရာ ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းသံဃာအပေါင်းခြံရံလျက် ရာဇဂြိုဟ်မှ(၇၅)ယူဇနာခရီးကို ကြွတော်မူ၍ ဇေတဝန်ကျောင်းကို အလှူခံတော်မူသည်။

အနာထပိဏ်သူဌေးသည် ဘုရားရှင်ကြွလာသည်ကို အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကာ ထက်သန်သောသဒ္ဓါတရား ဖြင့်(၁၈)ကုဋေအကုန်အကျခံပြီး ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ကျောင်းပူဇော်ပွဲကြီးကို (၉)လတိုင်တိုင် ပြုလုပ်ကျင်းပလှူဒါန်း လေသည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သာဝတ္ထိပြည်ဇေတဝန်ကျောင်း၌(၂၁)ဝါမှစ၍ (၄၄)ဝါရောက်သည့်အထိ(၁၈)ဝါတိတိ သီတင်းသုံး၍ ဝေနေယျတို့အား အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တရားကို ဟောကြားသာသနာ ပြုခဲ့သည်။

ဘုရားရှင်၏သာသနာပြုပုံကြောင့် ကောသလမင်း အပါအဝင် သာဝတ္ထိပြည်သူပြည်သားများသည် ဘုရားရှင်၏ တရားဓမ္မအမြိုက်အရသာကို ခံစားခဲ့ကြရသည်။

သာဝတ္ထိတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာ၌ ပုပ္ပါရုံကျောင်းအမ ဝိသာခါ, မလ္လိကာမိဖုရား စသည်တို့သည် သာသနာသမိုင်း၌ အထူး ထင်ရှားခဲ့ကြသော အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။

၆။ ဗုဒ္ဓ၏ဝါဒေတော်အလိုက် သာသနာပြုခရီးစဉ်များ

တတိယဝါနှင့်စတုတ္ထဝါ- သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးပြီး မြို့သူမြို့သားများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသရှိ ပရိသတ်များကို ဓမ္မအမြိုက်ရသာတရား တိုက်ကျွေး သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။

ပဉ္စမဝါ ဝေသာလီပြည် ၊ မဟာဝုန်တော၌ ကုဋာဂါရသာလ စုလစ်မွန်းချိန် ပြာဒါကျောင်းတော်၌ ဝါဆိုတော် မူ၍ ဝေနေယျတို့အား တရားဟရေအား, တိုက်ကျွေးကာ သာသနာပြုတော် မူခဲ့ပါသည်။

ဆဋ္ဌဝါ ဝေသာလီပြည်၊ မကုဋဝနချယားတော်၌ ရဟန်းသံဃာများနှင့်အတူ ဝါဆို၍ ပရိသတ်တို့အား တရားဟော သာသနာပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။

သတ္တမဝါ သာဝတ္ထိပြည်၊ ကဏ္ဍာလျှဲသောသရက် ဥယျာဉ်၌ တိတ္ထိအပေါင်းတို့ကို တန်ခိုး အာစုံစုံဖန်ဆင်းပြကာ နှိမ်နင်းပြီး ဝါဆို

လပြည့်တွင် တာဝတိံသာသို့ကြွပြီး အဘိဓမ္မာတရားကို(၃)လဟောကာ နတ်ပြည်၌ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။

ဝါကျွတ်သော် သက်သန့်ဂိုရ်ပြည်သို့သက်ဆင်းကြွ၍ ဘုရားပြန်အကြွကို စောင့်မျှော်နေကြသော ပရိသတ်အပေါင်းကို တရားဓမ္မဟော ပြောပြ၍ သာသနာပြုတော်မူခဲ့ ပါသည်။

အဌမဝါ ဘဂ္ဂတိုင်းသို့ ကြွတော်မူ၍ ဗောဓိရာဇကုမာရမင်းသား ဆန်းကြယ်စွာ ဆောက်လုပ်ထားသော ကောကနုဒပြာသာဒ်နန်းတော်သဘင်၌ မင်္ဂလာအကျိုးငှာ ခေတ္တသီတင်းသုံးပေးပြီး ဗောဓိမင်းသားအပါအဝင် ပရိသတ်အပေါင်းကို တရားအေးတိုက်ကျွေး၍ သာသနာပြုခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ဝါကာလရောက်သော်

သံသုမာရဂီရိ တောင်ပေါ်ရှိ ဘေသ
ကဋ္ဌ ပဲစင်းငုံတောကျောင်း၌ ဝါကပ်
ပြီး ဗောဓိမင်းသားအမျှုးထားသော
ဘဂ္ဂတိုင်းသူပြည်သားများကို တရား
ဓမ္မ ဟောပြောပြပြီး သာသနာပြုခဲ့
ပါသည်။

နဝမဝါတော် – ဝါကျွတ်သော် ဝံသတိုင်း ကောသမ္ဘီ
ပြည်သို့ ဒေသစာရီ ကြွရောက်ပြီး
ဃောသကသူဌေးဆောက်လုပ် လျှု
ဒါန်းသော ဃောသိတာရုံကျောင်းကို
အလျှုခံသည်၊ တစ်ဖန်ကောသမ္ဘီပြည်
၌ထင်ရှားကျော်ကြားသော ကုက္ကုင်စ္စ
သူဌေး, ပါဝါရိယသူဌေးတို့က အသီး
သီး ဆောက်လုပ် လျှုဒါန်း သော
ကျောင်းများကို အလျှုခံပြီး ကောသမ္ဘီ
ပြည်သူ/သားတို့အား တရားရေအေး
တိုက်ကျွေး သာသနာပြုတော်မူခဲ့
သည်။

ထိုကောသမ္ဘီတွင် ဝါကပ်တော်မူရာ ခုဇ္ဇုတ္တရာကျွန်မနှင့်

သာမာဝတီအမျှုးရှိသော မောင်းမင်းရာတို့ တရားဂရေအား တိုက်ကျွေးပြီး ဓမ္မအာရသာကို ခံစားရရှိစေသည်။

၃သမဝါတော် – ကောသမ္ဗိပြည်ရှိ အာဘိဇ္ဈာဆောင် ရဟန်းများနှင့် ဝိနည်းဆောင် ရဟန်းများ အချင်းချင်းမညီညွတ်ကြသည်ကို ဘုရားရှင်သော်မှစေ့စပ်၍ မရသောအခါ တစ်ပါးတည်း အေးချမ်းစွာနေလိုသဖြင့် ပါလိလေယျကတော သို့ တစ်ပါးတည်းကြွရောက်သီတင်းသုံးပြီး ပါလိလေယျဆင်မင်း၏ လုပ်ကျွေးမှုကို ခံယူကာ ထိုတောမှာပင် ဝါကပ်တော်မူခဲ့သည်။

၄ကဒသမဝါ – ထိုတောမှ ဝါကျွတ်သော် သာဝတ္ထိပြည်မှ ရှင်အာနန္ဒာတို့ လာရောက်ပင့်ဆောင်သဖြင့် ပြန်ကြွကာ နာဠမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၌ ဝါကပ်ပြီး ထိုရွာပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ပရိသတ်တို့ကို တရားဟောကာ သာသနာပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုမှ ဝါကျွတ်သော် ဝေဠုဂ္ဂာမပြည်သို့ကြွ၍ ကျောက်ကြားသော ဝေဠုရာပုက္ကားနှင့်တကွ ပရိသတ်တို့ကို တရားရေအေးတိုက်ကျွေး၍ သာသနာပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဇေတရသမဏိ – ဝေသာလီပြည်၊ မဟာဝုန်တောရှိ ကုဋာဂါရသာလ ကျောင်းတော်၌ ဝါဆို၍ တရားဟောသာသနာပြုခဲ့သည်။ ထိုနေရာမှာပင် သူဌေးသား သုဒိန္နက သဒ္ဓါတရားဖြင့် ရဟန်းပြုပြီးနောက် ပထမပါရာဇိက ကျူးလွန်၍ သိက္ခာပုဒ်စတင်ပညတ်ခဲ့ရသည်။

ဝုဒ္ဒသမဏိ – စာလိယတောင်၌ဝါဆိုပြီး ဝေနေယျတို့အား တရားတိုက်ကျွေး သာသနာပြုခဲ့သည်။ ထိုမှဝါကျွတ်သော်သာဝတ္ထိပြည်သို့ ပြန်ကြွပြီးလျှင် ကောသလမင်း အမျှူးပြုသော များပြားလှသော တိုင်းသူပြည်သား အပေါင်းတို့အား တရားရေအေးတိုက်ကျွေး သာသနာပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။

ပန္နရသမဏိ – ဘုရားရှင်သည် သာဝတ္ထိမှတစ်ဖန်

ကပိုလဝတ်နေပြည်တော်သို့ ဒုတိယ အကြိမ် ကြွတော်မူ၍ နိဂြောဓာရုံ ကျောင်း၌ ဝါဆိုကာ ဆွမ်းမျိုးတော် များနှင့်များစွာသော ဝေနေယျတို့အား အမြိုက်ရေအေးတိုက်ကျွေး သာသ နာပြုခဲ့ပါသည်။

သောဋ္ဌသမဝါ – မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် အာဋ္ဌဝီတိုင်း သို့ ဒေသစာရီကြွတော်မူကာ အာဋ္ဌ ဝကဘိလူးကို ဆုံးမတော်မူပြီးနောက် အာဋ္ဌဝီပြည်၌ ဝါဆိုကာ ပြည်သူ ပြည်သားများအား တရားရေအေး အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေး၍ သာသနာ ပြုတော်မူသည်။

သတ္တရသမဝါမှဝိသတိမဝါ–ဘုရားရှင်သည် ဝါမှကျွတ်သော် အာဋ္ဌဝီတိုင်းမှ ရာဇဂြိုဟ်သို့ ပြန်ကြွ ကာရာဇဂြိုဟ်၌ လေးဝါဝါဆိုပြီး ကျွတ်ထိုက်သော ဝေနေယျတို့အား တရားရေအေးတိုက်ကျွေး၍ သာသ နာပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤသို့အားဖြင့် တိုင်းကြီးများသို့ ယူဇနာခရီးများစွာလှည့်လည်၍ မောသည်,ပန်းသည်,နွမ်းနယ်သည်တို့ကိုသည်းခံတော်မူ၍ ဝဝနေယျသတ္တဝါတို့၏ အကျိုးကိုမဟာကရုဏာမေတ္တာကြီးစွာထားပြီး တရားဟရေအေးအမြိုက်ဆေးတိုက်ကျွေး သာသနာပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ခရီးလှည့်လည် တရားဟောရင်းဖြင့် ပထမဇောဓိဟုဆိုအပ်သော ဝါတော်(၂၀)ကုန်လွန်ခဲ့ပြီးနောက် (၂၁)ဝါမှစ၍ (၄၄)ဝါထိ သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၌(၁၈)ဝါ၊ ဝိသာခါ၏ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၌(၆)ဝါ အလှည့်ကျဝါဆိုပြီး အမြဲမြဲအစွာစွာတိုင်းနိုင်ငံအသီးသီးမှ လာရောက်ကြကုန်သော လူအပေါင်းတို့အား တရားဟရေအေးအမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးသာသနာပြုခဲ့ပါသည်။

နောက်ဆုံးဝါ – ဘုရားရှင်သည် သက်တော်(၈၀)ပြည့်ကာနီး အာယုသင်္ခါရလွတ်ကာနီးဝယ် ဒေသစာရိတစ်ဖန်လှည့်လည်၍ လူတို့အား တရားဟရေအေးအမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးပြီးလျှင် နောက်ဆုံး (၄၅) ဝါကို ဝေဠုဝဂြာန် ဝါကပ်တော်မူပြီး တရားဟရေအေးတိုက်ကျွေးကာ သာသနာ ပြုခဲ့သည်။

နောက်ဆုံးဝါ(၄၅)၊ သက်တော်(၈၀)အရွယ်၌ ကုသိနာရုံပြည်၊ မလ္လာမင်းတို့၏အောင်ကြင်းဥယျာဉ်၌ သုဘဒ္ဒရဟန်းကို နောက်ဆုံး ရဟန္တာဖြစ်အောင် ဟောကြားပြီး မဟာသက္ကရာဇ် ၁၄၈ ခု၊ ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူသည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဗိမိကိုပင်္ဂတော်တိုင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ တိုင်းကြီး(၁၆)တိုင်းတို့သို့ ကိုယ်တိုင်လည်း(၄၅)ဝါပတ်လုံး ဒေသစာရီကြွ၍ တရားဟော သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သလို တပည့်သာဝကများကိုလည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဒေသအသီးသီးသို့ ကြွစေ၍ သာသနာပြုခဲ့ကြစေသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၇။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာရောက်ရှိပုံ

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် အဌမသတ္တာဟဖြောက်၌ လင်းလွန်းပင်၌ နေတော်မူစဉ် မြန်မာပြည် ဥက္ကလာပဇနပုဒ်သား တပုဿ,ဘလ္လိကအမည်ရှိသော ကုန်သည် နှစ်ယောက်သည် ကုန်ကူးသွားရင်း အတိတ်ဘဝက မိတ်ဆွေ တော်ခဲ့သော နတ်သား၏ လမ်းညွှန်ချက်အရ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွားရောက်ဖူးမြော်ပြီး ပျားမုန့်ဆွမ်း လှူခဲ့ကြသည်။

မြတ်စွာဘုရားထံမှ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဟူသော ဒွေဝါစိကသရဏာဂုံဆောက်တည်ကြပြီး ဘုရားရှင်ထံမှ ကိုးကွယ်ရာတစ်စုံတစ်ရာ ချီးမြှင့်ရန် လျှောက်ထားကြရာမှ ဘုရားရှင်သည် လက်ျာလက်တော်ဖြင့် ဦးခေါင်းတော်ကို သုံးသပ်တော်မူရာ ဆံတော်(၈)ဆူ ပါလာသဖြင့် ထိုဆံတော်ကို ကိုးကွယ်ရာအဖြစ် ပေးသနားတော်မူသည်။

ထိုညီနောင်နှစ်ယောက်တို့သည် ဆံတော်(၈)ဆူကို ပင့်ဆောင်ယူလာပြီးလျှင် မိမိတို့ဟောရာဇာတိဖြစ်သော ဥက္ကလာပဇနပုဒ် အသိတဉ္ဇနမြို့၌ ဈေးတိုဂုံစေတီတည်၍ ကိုးကွယ်ထားကြသည်

ဤသို့လျှင် မြန်မာပြည်တွင် ဘုရားပွင့်တော်မူစ အချိန်ကပင် ဘုရားရှင်အဆုံးအမ သာသနာစတင်ရောက်ရှိခဲ့သည်ဟု မှတ်ရပါသည်။

၈။ ဒုတိယအကြိမ် သာသနာရောက်ရှိခြင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် (၈)ဝါမြောက်တွင် ရဟန္တာဂဝံပတိ မထေရ်၏ ပင့်လျှောက်မှုကြောင့် ရာမညရဋ္ဌသုဓမ္မာပူရမြို့ (ယခုသထုံ)သို့ နောက်ပါသံဃာများနှင့်အတူ ကြွရောက်တော်မူ၍ တိသသဒိဟမင်းကြီးနှင့်တကွသော လူအပေါင်းတို့အား တရား

တည်းဟူသော အမြိုက်အရသာကို တိုက်ကျွေးတော်မူ၍ သရဏဂုံသီလ၌တည်စေကာ ဆံတော်(၆)ဆူကို ကိုးကွယ်ရန် ပေးသနားတော်မူခဲ့သည်။

ထိုဆံတော်များကို စေတီများတည်ခဲ့ရာမှ ယခုခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကမ္ဘာကျော်သော ကျိုက်ထီးရိုးစေတီတစ်ဆူ အပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

၉။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ တတိယအကြိမ် သာသနာ ရောက်ရှိခြင်း

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် နောင်အခါ သာသနာတော် အရှည်တည်တံ့မည်ကို မြင်တော်မူ၍ ပထမဗောဓိအလွန် ဝါတော် (၂၀)ကျော်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်း သုနာပရန္တတိုင်း၊ ဝါဏိဇ္ဇဂါမသို့ အရှင်ပုဏ္ဏမထေရ်၏ ပင့်လျှောက်ထားမှုကြောင့် အရှင်ပုဏ္ဏမထေရ်၏ညီဖြစ်သော စူဋ္ဌပုဏ္ဏဆောက်လုပ်လျှုဒါန်း သော စန္ဒကူးနံ့သာကျောင်းတော်ကို အလျှုခံရန် နောက်ပါသံဃာ (၄၉၉)ပါးဖြင့် ကြွရောက်ခဲ့သည်။

ဝါဏိဇ္ဇဂါမရွာသူရွာသားများအား တရားရေအေး တိုက် ကျွေးပြီး သီလ၌တည်စေသည်။ နောက်အစဉ်အဆက် ကိုးကွယ် နိုင်ရန် နမ္မဒါနဂါးမင်းနှင့် သစ္စဗန္ဓရသေ့တို့ တောင်းပန်လျှောက်

ထားသဖြင့် ခြေတော်ရာ(၂)ဆူ ချထားတော်မူခဲ့သည်။

(စန္ဒကူးကျောင်းတော်ရာစေတီနှင့် ပါဒစေတီနှစ်ဆူသည် ယနေ့ထိ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ထင်ရှားကျော်ကြားနေဆဲဖြစ်သည်။)

ထိုအချိန်မှစ၍ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သည် အထက်မြန်မာနိုင်ငံ၌ စတင်ရောက်ခဲ့သည်။

၁၀။ ရာမညတိုင်းသို့ ဒုတိယအကြိမ် ဂဝံပတိမထေရ် ကြွရောက်ခြင်း

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သက်တော်(၈၀)တိတော်(၄၅)တွင် ကုသိနာရုံတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူသည်။

ဘုရားရှင်တရော်တော်လောင်ပြီးသောအခါ အရှင်ဂဝံပတိမထေရ်သည် ဘုရားရှင်၏ သွားတော်(၃၃)ချောင်းကို ကောက်ယူတော်မူခဲ့၍ သုဓမ္မာပူရသို့ ပင့်ဆောင်ကာ မင်းကြီးအား ပေးလှူ၍ စေတီ(၃၃)ဆူတည်စေသည်။

ဤသို့လှူ၍ ဘုရားရှင်၏ သာသနာသည် မြန်မာပြည်သို့ တတိယအကြိမ်ရောက်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ စတုတ္ထအကြိမ် သာသနာ ရောက်ရှိခြင်း

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် သာသနာ(၂၃၅) အရောက်တွင် မဇ္ဈိမဒေသ ပါဠလိပုတ်ပြည်၌ သီရိဓမ္မာသောက မင်းကြီးကို အမှီပြု၍ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်အမျှူး ရှိသော ရဟန္တာမထေရ်တို့သည် တတိယသံဂါယနာတင်တော်မူခဲ့ ကြသည်။

သံဂါယနာတင်ပြီးသောအခါ ပစ္စန္တရာဇ်အရပ်တို့၌ သာသနာတော်တည်တံ့ပြန့်ပွားစေရန် ကိုးတိုင်းကိုးဌာနသို့ သာသနာပြုများစေလွှတ်ခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံ သုဝဏ္ဏဘူမိသို့ အရှင်သောဏ၊ အရှင်ဥတ္တရတို့သည် နောက်ပါအရှင်အနုရုဒ္ဓ၊ အရှင်တိဿ၊ အရှင်ဥတ္တမထေရ်စသော တပည့်များနှင့်အတူ သုဝဏ္ဏဘူမိ သထုံပြည်သို့ကြွ၍ သာသနာပြုခဲ့ကြသည်။

ထိုမထေရ်တို့၏ သာသနာအစဉ်အဆက်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆက်လက်တည်ခဲ့ရာ ယနေ့ထိပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားရှင်ကြွရောက်သည်မှ ရှင်သောဏ၊ ရှင်ဥတ္တရတို့ သာသနာပြုသည့်ကာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာ ရောက်သော်လည်း ပိဋကတ်သုံးပုံဟူသော စာပေများ ရောက်ရှိခြင်း မရှိသေးချေ။

၁၂။ ရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပိဋကတ်မျာ်း သယ်ယူလာခြင်း

ရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသသည် မဇ္ဈိမဒေသ မဟာဗောဓိပင် အရှေ့ဘက်ရှိ ရွာငယ်တစ်ရွာမှ ပုဏ္ဏားအမျိုးအနွယ်သားတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဇဒင် သုံးပုံ တစ်ဘက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်သည်။ အရှင်ရေဝတမထေရ်နှင့် တွေ့ပြီးနောက် ဗုဒ္ဓမန္တန်သင်လို၍ ရဟန်းပြုခဲ့သည်။ သီဟိုဠ်သို့ ကူးပြီး ပိဋကတ်စာပေများကို ဆက်ခံသင်ယူခဲ့ပြီး ပိဋကတ် တော်များကို အဖွင့် အဋ္ဌကထာများကို ကူးယူခွင့်ရရှိရန်အတွက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကို ရေးသားပြုစု တင်ပြခဲ့သည်။

ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကို သီဟိုဠ်ဆရာတော်များက နှစ်သက်၍ ပိဋကတ်တော်များကို ကူးယူခွင့် ရခဲ့သည်။

ပိဋကတ်တော်သုံးပုံ ပါဠိတော်များ၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာများကို သီဟိုဠ်ဘာသာမှ မဂဓပါဠိဘာသာသို့ ကူးပြောင်း ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

ထို့နောက် ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့် အဋ္ဌကထာများကို သယ်ယူပြီးနောက် အိန္ဒိယသို့ပြန်လာခဲ့ရာ သမုဒ္ဒရာတွင် သီကြား မင်း၏ လျှောက်ထားမှုကြောင့် အိန္ဒိယသို့မသွားတော့ဘဲ ရေရှည်

သာသနာတည်တံ့မည့် မြန်မာနိုင်ငံ ရာမညတိုင်း သထုံသို့ သင်္ဘောရွက်လွှင့်ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပိဋကတ်သုံးပုံစာပေများ ရောက်ရှိလာပြီး အဆင့်ဆင့်သင်ကြားပို့ချရာမှ ပိဋကတ်စာပေသင်ကြားမှု ပျံ့နှံ့၍ ဗုဒ္ဓသာသနာသည်လည်း ပိုမိုထွန်းလင်းလာခဲ့လေသည်။

၁၃။ သထုံပြည်မှပိဋကတ်တော်များ သွားရောက်ကူးယူခြင်း

သာသနာသက္ကရာဇ် ၉၀၀ခုတွင် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသသည် သီဟိုဠ်၌ အသစ်ရေးထားသော အဋ္ဌကထာများရှိသည်ဟုကြားသိသဖြင့် သထုံပြည်ရှင် ဘုမ္မိရာဇာမင်းလက်ထက်၌ ထိုမင်းလက်ဆောင်ပေးသော ဆင်ဖြူတော်ကို သယ်ဆောင်ကာ ပုသိမ်ဆိပ်ကမ်းမှတစ်ဆင့် သီဟိုဠ်သို့ ကြွသွား၍ သီဟိုဠ်တွင် အဋ္ဌကထာသစ်များကို ကူးယူပြီးနောက် သထုံသို့ ပြန်ကြွလာခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓယောသုပဂုတ္တိကျမ်းတွင် ပြဆိုထားသည်။ ဤသို့အဆိုနှစ်မျိုးကွဲပြားသော်လည်း အရှင်ဗုဒ္ဓယောသမထေရ်၏ကျေးဇူးကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘုရားဟောပိဋကတ်စာပေများရောက်ရှိ လာပြီး ထိုစာပေများကို တပည့်အဆင့်ဆင့်တို့အား

ပို့ချပေးခြင်း အားဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏သာသနာတော်သည် အောက်မြန်မာပြည်ဝယ် နေလိုလလို ထွန်းလင်းတောက်ပခဲ့ပါသည်။

၉။ အထက်မြန်မာပြည် ပုဂံသို့ ပိဋကတ်တော်များ ရောက်ရှိခြင်း

သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၅၁၀-ခုတွင် မွန်ရဟန်းတော်အရှင်အရဟံသည် ထေရဝါဒသာသနာစစ် သာသနာမှန်မထွန်းကားသေးသော ပုဂံဒေသသို့ သာသနာစစ် သာသနာမှန် ရရှိစေရန် သာသနာပြုကြွခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် ပုဂံပြည်မှ အနိရုဒ္ဓဒေဝမည်သော အနော်ရထာမင်း နန်းစံနေသည်မှာ(၉)နှစ်ကျော်ပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုမင်းသည် ပုဂံတွင် ထွန်းကားနေသော သာသနာ အတု အယောင် ဘုန်းကြီးများ၏ သာသနာကို မလိုလား မနှစ်သက်ဘဲ သာသနာစစ် သာသနာမှန်ရရှိရန် မျှော်မှန်းနေသော အချိန်တွင် ရှင်အရဟံနှင့် တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့သည်။

အနော်ရထာမင်းသည် ရှင်အရဟံမထေရ်၏ ဟောပြောမှုကြောင့် တရားစစ်တရားမှန်ကိုရရှိကာ ရှင်အရဟံကို ဆရာသခင်အဖြစ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခဲ့ပြီး ထေရဝါဒသာသနာထွန်းကားရန် ရှင်အရဟံကို ဦးထိပ်ထားပြီး သာသနာပြုခဲ့သည်။

နောင်တွင် ရှင်အရဟံက ဘုရားဟောပိဋကတ်တော်များ သင်ကြားပို့ချပေးမှသာ ဗုဒ္ဓသာသနာ စဉ်ဆက်မပြတ် တည်မည် ဖြစ်ကြောင်း သာသနာတော်အရှည်တည်ရန် ပိဋကတ်စာပေများ သင်ကြားပို့ချရန်လိုကြောင်း မိန့်ကြားရာ အနော်ရထာမင်းက ပိဋကတ်တော်များ ရရှိနိုင်မည့်နေရာကို လမ်းညွှန်ပါရန် လျှောက်ထားသည်။

ရှင်အရဟံသည် သထုံပြည့်ရှင် မနုဟာထံ၌ ပိဋကတ် သုံးပုံအစုံ(၃၀)ရှိ၍ တစ်စုံတောင်းယူရန် လမ်းညွှန်မိန့်ကြား ခဲ့သည်။

သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၆၀၀ခု၊ အနော်ရထာမင်းက သံတမန်စေလွှတ်၍ တောင်းခံရာ သထုံဘုရင်က မချေမငံဆက်ဆံ ပြောဆိုလွှတ်သဖြင့် အနော်ရထာမင်းက စစ်ချီတိုက်ပြီး ပိဋကတ် သုံးပုံနှင့်ဓာတ်တော်မွေတော်များ၊ ရဟန်းပညာရှိများကိုပင် ဆောင်ခဲ့သည်။ ပုဂံသို့ ပိဋကတ်တော်များ ရောက်လာသောအခါ အနော်ရထာမင်းသည် ရှင်အရဟံမထေရ်၏ အကူညီဖြင့် ပိဋကတ်တော်များ သင်ကြားမှု ပို့ချမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်စေခဲ့သည်။

တစ်ဖန် အနော်ရထာမင်းကြီးသည် ပိဋကတ်တော်များကို မြန်မာလူမျိုးများ နားလည်သိရှိစေရန် ရှင်အရဟံဖြင့် ညှိနှိုင်း၍ မွန်အက္ခရာကို အတုယူကာ မြန်မာအက္ခရာ သင်ပုန်း

ကြီးကို စိမံပေးပြီး မြန်မာစာပေ၊ မြန်မာစကားဖြင့် သင်ယူမှု သင်ကြားမှု၊ ပို့ချမှုတို့ကိုပြုခဲ့သဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာသည် အလွန်ဖံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့ရလေသည်။

၁၅။ မြန်မာမင်းတို့ တောင်တန်း-ပြည်နယ် သာသနာပြုစေလွှတ်ပုံ

အနော်ရထာမင်းလက်ထက် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ပိဋကတ်တော်များ ရောက်ရှိလာပြီး အထက်မြန်မာပြည်အနှံ့ သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားအောင် အနော်ရထာမင်းသည် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

တောင်တန်းဒေသများ၌မူ သာသနာအရှိန်အဝါ ရောက်ရုံသာရောက်သည်။ စာပေမရောက်ခြင်း၊ ပရိယတ္တိသင်ကြားမှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် သာသနာတော်သည် တည်သင့်သလောက် မတည်ချေ။

ကျန်စစ်မင်းလက်ထက်တွင် စိန်မင်းညက် မိဖုရား၏သား သာသနာပိုင်ဆရာတော်သည် မိုးကောင်း၊ သိန္နီ၊ သီပေါ စသော ရှမ်းပြည်နယ်များ၊ ကလေး၊ ရာဇဂြိုဟ်စသော ချင်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း ဒေသများသို့ သာသနာပြုသံဃာများ စေလွှတ်၍ သာသနာပြုခဲ့သည်ဟု သာသနာဝံသပကာသနီကျမ်း၌ ဆိုပါသည်။

အလောင်းစည်သူမင်းလက်ထက်တွင် မင်းကြီးကိုယ်တိုင် တိုင်းခန်းလှည့်လည်၍ ဘုရားတည်ခြင်း၊ ကျောင်းဆောက်ခြင်း စသည်များကို ရောက်လေရာဒေသတိုင်း၌ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ချင်းတွင်းအထက်ဒေသတစ်လျှောက် ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်၊ နယ်စပ်အစတို့၌ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ ကြွရောက်ခြင်းကို အားပေးချီးမြှင့်ခဲ့ကြောင်း၊ ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်၌ ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

တောင်ငူခေတ် ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင်မူ မင်းတရားကြီးသည် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်းအရှေ့ပိုင်းတလွှားရှိ မငြိမ်မသက်ရှိသည်များကို ငြိမ်သက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် ရှမ်းပြည်နယ်တစ်လွှားတွင် မှားသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူဖြန့် စော်ဘွားတို့သေလျှင် စော်ဘွားစီးသောဆင်၊ စော်ဘွားစီးသည့်မြင်း၊ ချစ်သောကျွန်တို့ကိုသတ်၍ တွင်းတွင်အတူတူ ထည့်မြှုပ်သော မကောင်းသောအယူကို မယူရန်တားမြစ်ခဲ့သည်။

ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိသာသနာ မ,တည်လေဟု မိန့်ကြားပြီး ကုန်းဘောင်၊မိုးမိတ်၊မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်း၊ မိုးနဲ၊သိဒ္ဓိ၊ သီပေါ စသော နေရာဒေသအသီးသီး၌ ဝတ္တရေမြေလျှာခြင်း၊ စေတီများတည်ခြင်း၊ ဇေတဝန်သုံးထပ်ကျောင်းများ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခြင်း၊ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတတ်သော အရိယာသံဃာတို့ကို

တောင်းပန်တော်မူ၍ သီတင်းသုံးနေစေရသည်။ စော်ဘွားမှစ၍ အမှူးအမတ်ခေါင်းကြီးတို့ကိုလည်း တစ်လလေးသီတင်း၊ ပဉ္စသီလခံ၍ တရားနာရသည်။ ပိဋကတ်သုံးပုံကိုလည်းထားပေးတော်မူသည်။ မြို့သူရွာသားတို့ကို စစ်ကဲတော်တို့က ဆောဘန်၍ တစ်လလေးသီတင်း တရားနာစေသည်။

ဤသို့လျှင် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်တန်းဒေသ နယ်ပယ်များ၌ ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီး၏ ဗုဒ္ဓသာသနာပြန့်ပွားစေရန် စီမံပုံကို မှန်နန်းရာဇဝင်ကြီး၌ ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

အလားတူ ကုန်းဘောင်ခေတ် ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး လက်ထက် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးလက်ထက်နှင့် သီပေါမင်း လက်ထက်တို့တွင်လည်း သာသနာပြု သုဓမ္မာဆရာတော်များကို စီမံစေ၍ ကရင်နီနယ်(ယခုကယားပြည်နယ်)ရှိ စော်ဘွားများ၊ ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်းရှိ ရှမ်း(ဝ)လူမျိုးများ၊ ကချင်ပြည်နယ်ရှိ ဒူးဝါးများကို ဗုဒ္ဓဘာသာခံယူစေ၍ သာသနာပြု ရဟန်းတော်များကို စေလွှတ်ပေးခဲ့သည်။ ဘုရားစေတီများတည်ခြင်း၊ ကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ပိဋကတ်တော်များရေးကူး ပို့ပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း ကုန်းဘောင်ခေတ် မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး တွင် ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် အထက်အောက်မြန်မာပြည် မြေပြန့်ဒေသ တစ်ဝှန်း တစ်လျှားတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် နေလိုလလို ထွန်းကားအောင် မင်းနှင့်ပြည်သူများ၊ ဆရာတော် သံဃာတော်များက ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့၍ သာသနာတော်ထွန်းလင်းပြန့်ပွားသကဲ့သို့ တောင်တန်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများမှာ အယူမှန် တရားမှန်ရရှိခံစားနိုင်ဖေရန် သာသနာပြုမင်း အဆက်ဆက်သည် မိမိတို့စွမ်းအားရှိသလောက် ဆရာဒကာ လက်တွဲပြီး သာသနာပြုခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၁၈၅၅ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံအားလုံး အင်္ဂလိပ် လက်အောက်သို့ ကျရောက်သောအခါတွင် အင်္ဂလိပ်တို့သည် အများပြည်သူတို့နှင့် မဆန့်ကျင်လိုသော နိုင်ငံရေးပရိယာယ်၊ နှစ်သိမ့်လိုသော ရာဇပရိယာယ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဗုဒ္ဓသာသနာအတွက် သာသနာပိုင်ခန့်ထားပေးခြင်း၊ ပထမပြန်စာပေးပွဲများကို ကျင်းပပြုလုပ်ပေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။

သို့သော် ဗုဒ္ဓသာသနာခိုင်ခိုင်မာမာ မတည်ဆောက်ရသေးသော တောင်တန်းဒေသများသို့ မိမိတို့၏ သာသနာပြု များသာသာသနာပြုနိုင်ရန်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော်များ သွားရောက်သာသနာမပြုနိုင်ရန် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ရေး ဥပဒေကို ထုတ်ပြန်၍ ရဟန်းတော်များကို ပိတ်ပင်ခဲ့သည်။

အခန်း(၂)

ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာပြည်သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာအခြေအနေ

မြန်မာပြည်သို့ ခရစ်ယာန်ဘာသာနာပြုများ ဝင်ရောက် သာသနာပြုရာတွင် ဂိုဏ်းအားဖြင့်(၃)ဂိုဏ်းရှိသည်ကို တွေ့ရသည်-

(၁) ရိုမန်ကသလစ်ဂိုဏ်း

(၂) အမေရိကန်နှစ်ချင်းသာသနာပြုဂိုဏ်း

(၃) အင်ဂလိကန် ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းတို့ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့တွင် ရိုမန်ကသလစ်ဘုရင်ခံဂိုဏ်းသည် ပေါ်တူဂီတို့မှ စတင်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဘရင်ကို ဘာသာဝင်ပေါ်တူဂီလူမျိုးတို့ စတင်စည်းရုံးသာသနာပြုခဲ့သည်။

ပေါ်တူဂီတို့သည် ဘာသာရေးစိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်ပြီး တစ်ဘက်စောင်းနင်းအဓမ္မသိမ်းသွင်းခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးတွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာဘုရင်နှင့် ပြည်သူအများက မလိုလားမနှစ်သက်ကြချေ။ ပေါ်တူဂီတို့သည် သန်လျင်တွင် လှုပသောဘုရားရှိခိုးကျောင်းတစ်ကျောင်း ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ (ထိုကျောင်းများ ယနေ့ထိတည်ရှိခဲ့သည်)

ထို့ကြောင့် ၁၆၁၂ ခုတွင် ဒီဗရစ်တို ငဇင်ကာ နိုင်ငံရေးမှာ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှု ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သောကြောင့် ငဇင်ကာကို မြန်မာဘုရင်က ကွပ်မျက်နိမ်နင်းခဲ့သလို ပေါ်တူဂီတို့၏ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကိုလည်း ရပ်စဲပစ်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဖောက်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရစ်ယာန်သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ပြုလုပ်လာခဲ့ကြရာ မှတ်တမ်းများအရ ဖောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရပါသည်-

- ၁၇၁၉ ခုတွင် ရဟန်းမင်းကြီး ကလီမင်း(၁၁) (CLEMENT-11)က အင်းဝပေခူးနှင့် မုတ္တမတို့တွင်

သိက္ခာရဆရာ ဂျိုးဇက်ဗွာတိုနီနှင့် ခင်ကြီးကာလဲချို (JOSEPH VITTONI AND FATHER CHLCHI) တို့ သာသနာပြုရန် တာဝန်ပေးခဲ့သည်။

- ၁၉၄၉ခုတွင် သံလျှင်၌ အုတ်ဘုရားရှိခိုးကျောင်း တစ်ဆောင်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ဆောင်၊ မိဘမဲ့ ဂေဟာတစ်ခု ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

ထိုနှစ်မှာပင် မြန်မာအဘိဓာန်နှင့် သဒ္ဒါကျမ်း၊ ဘာသာရေးအဓိပ္ပာယ်ကျမ်းနှင့် ဆုတောင်းစာအုပ်များ ရေးသားပြုစုပြီး ထုတ်ဝေသည်။ ထို့ပြင် ဓမ္မပဒကျမ်းအဓိပ္ပာယ်(၃)ဘာသာ အဘိဓာန်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝိနည်းတို့ကို အီတလီဘာသာပြန်ဆို ထုတ်ဝေသည်။

- ၁၉၉၆ ခုတွင် မင်းလှ၌ မြန်မာခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးများအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေး၍ ဘာသာရေးသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

- ၁၉၇၄ ခုတွင် ဘုန်းတော်ကြီးတာပနီ (FATHER CAPANI)သည် ရောမမြို့သို့သွား၍ မြန်မာပြည်၏ ကတ်သလစ်အခြေအနေကို အစီရင်ခံပြီး ၎င်း၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကျမ်းကို ရိုက်နှိပ်ရန်စီစဉ်သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ပထမဆုံး မြန်မာစာစာအုပ်ထွက်ပေါ်လာသည်။

– ၁၈၂၈ ခုတွင် ခင်ကြီးဂါလိဇိယာနှင့် နေရိန် (FATHERS GALLIZIA AND NERINI)တို့သည် သံလျှင်သို့ ရောက်လာကြပြီး ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတစ်ကျောင်းဆောက်လုပ်၍ သာသနာပြုခဲ့ကြသည်။

ထိုနှစ်မှာပင် ခင်ကြီးဆန်ဂါးမင်နို (SAN-GERMANG)သည် ရန်ကုန်သို့ရောက်ရှိလာပြီး စိန်ဂျန်းဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး သာသနာပြုခဲ့သည်။

၁၈၇၀ ခုနှစ်အဆုံးတွင် ရန်ကုန်သည် မြန်မာပြည်၏ အဓိကမြို့တော်ဖြစ်လာပြီး ကက်သလစ်သာသနာပြုလုပ်ငန်းများသည်လည်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။

ကက်သလစ်ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများ၊ မိဘမဲ့ဂေဟာများ၊ စာသင်ကျောင်းများ၊ ကောလိပ်ကျောင်းများ များစွာပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

၁၉ ရာစုအစပိုင်းတွင် ဘုန်းတော်ကြီး ဒီအမတို (Father De Amato)သည် ဓမ္မသစ်ကျမ်းကို မြန်မာလက်ာပြန်ဆိုခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်နှင့်ပတ်သက်သော ဘူမိဗေဒ၊ ရာဇဝင်ဗေဒ၊ တိရစ္ဆာန်ဗေဒကျမ်းတို့ကိုလည်း ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဒီဗရစ်တို (Father De Britto)သည် မြန်မာ-အိတလီ ပါဠိအဘိဓာန်တစ်ခု ပြုစုခဲ့သည်။ မော်လမြိုင်တွင် မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်ပုံနှိပ်စက်တစ်ခု တည်ထောင်ခဲ့သည်။

၁၈၇၇ ခုတွင် ခရစ်ယာန်သီလရှင်တို့၏ (Sister of the Apparittion) အဖွဲ့ရောက်ရှိလာပြီး မော်လမြိုင်တွင် မိန်းကလေးကျောင်းဖွင့်၍ သာသနာပြုခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်း၌ ရန်ကုန်၊ပုသိမ်၊မန္တလေး၊မေမြို့အထိ ကျယ်ပြန့်စွာ ကျောင်းဖွင့်ပြီး သာသနာပြုခဲ့ကြသည်။

၁၈၅၆ ခုတွင် ဂိုဏ်းထောက်ပေါလ်ဘီဂင်ဒတ် (Bishop Parl Bigorndet)သည် မော်လမြိုင်သို့ ရောက်ရှိပြီး ဘုရင်ကျီဂိုဏ်းကို ပြန်လည်စည်းရုံးသည်။ သူသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြန်မာစကားနှင့်မြန်မာစာပေကို တတ်မြောက်အောင်သင်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေကိုလည်း တတ်ကျွမ်းအောင် လေ့လာသင်ကြားခဲ့သူဖြစ်သည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ဘီဂင်ဒတ်သည် နောက်ပိုင်းတွင် ကျောင်းများတည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ-

- ၁၈၆၈ ခုတွင် မော်လမြိုင်၌ စိန့်ပက်ထရစ်ကျောင်း
- ၁၈၇၀ ခုတွင် ရန်ကုန်၌ စိန်ပေါလ်ကျောင်း

- ၁၈၉၆ ခုတွင် မန္တလေး၌ စိန်ပီတာကျောင်း, တံတားဦး မိဘာမဲ့ဂေဟာ
- ၁၉၄၇ ခုတွင် မေမြို့၌ စိန်အယ်လဲဘတ်ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးခဲ့သည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ဘီဂင်ဒတ်၏ ဖိတ်ခေါ်ချက်အရ (Sister of the Good Shephert) သီလရှင်တို့၏ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် ၁၈၆၆ ခုတွင် ထပ်မံရောက်ရှိလာပြီး ပညာသင်ကြားရေး ကျောင်းများစတင်တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသီလရှင်အဖွဲ့မှ ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် -

- ရန်ကုန်မြို့၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်းရှိ စိန်ဂျွန်းကွန်ဗင့်အထက်တန်းကျောင်း
- ပြည်လမ်းရှိ စိန်သောမဗီးနပ်စ်အထက်တန်းကျောင်း
- သိမ်ဖြူလမ်းရှိ ကွန်ဗင့်ကျောင်းခွဲ (Branch Convent)
- ဘုရားလမ်းရှိ စိန်ပက်ထရစ်မူလတန်းကျောင်း
- မော်ထောင်လေးလမ်းရှိ စိန်ဂျွန်းကွန်ဗင့်အထက်တန်းကျောင်း

– မိဘမဲ့မိန်းကလေးဂေဟာကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ဆေးရုံများ၊ ဆေးပေးခန်းများ၊ အနာကြီးရောဂါကု ဆေးရုံများ စသည်များကို ဖွင့်လှစ်၍ သာသနာပြုခဲ့ကြသည်။

ထိုအဖွဲ့တို့သည် မြန်မာပြည်အနှံ့ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရာ ပညာရေး၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတို့မှာ အထူးအောင်မြင်ခဲ့ကြပြီး ၁၉၀၃ ခုတွင် တိုက်အုပ် (၃)ဦး၊ ဥရောပသာသနာပြုဆရာ(၂၁၂)ဦးတို့ဖြင့် သာသနာပြုခဲ့ရာ ခရစ်ယာန်သာသနာဝင်ပေါင်း ၄၈၄၀၀ ရှိခဲ့သည်။

၂။ ခရစ်ယာန်နှစ်ခြင်းသာသနာပြုလုပ်ငန်း မြန်မာပြည်၌ သာသနာပြုပုံ

အမေရိကန်နှစ်ခြင်း သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို တည်ထောင်ခဲ့တော် စစ်ကိုင်းမင်းလက်ထက်(ဘကြီးတော်မင်း) ဆရာယုသန်ရောက်လာသည့် ၁၈၁၃ ခုမှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်း၌ တစတစခြေကုတ်ရလာခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်ချင်း သာသနာပြုအဖြစ် သွတ်သွင်းခံရသူမှာ ၁၈၁၉ ခုနှစ်တွင် ဦးနော ဆိုသူဖြစ်သည်။

၁၈၅၂ ခုတွင် သာသနာပြုဆရာ(၆၂)ဦးထိ ရှိလာပြီး သာသနာပြုခဲ့ရာ မြန်မာခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ၂၆၇ဦး၊ ကရင် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ၇၅၇၀ ထိ ရှိခဲ့သည်။

အမေရိကန်ခရစ်ယာန် သာသနာပြုအဖွဲ့သည် ၁၈၇၉ ခုတွင် ပိုးကရင်မစ်ရှင်အဖွဲ့ကို ပုသိမ်တွင်ဖွဲ့ပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဘုရင်ကျိသာသနာဝင်တို့၏ လွှမ်းမိုးမှုကြောင့် မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ နောင်တွင် ပုသိမ်နှင့်မအူပင်မြို့တို့၌ ပိုးကရင်အထက်တန်းကျောင်းများဖွင့်လှစ်ပြီး သာသနာပြုရာမှ တစတစအောင်မြင်လာခဲ့သည်။

ထိုအဖွဲ့သည် နောင်တွင် မော်လမြိုင်၊ ဟင်္သာတ၊ သာယာဝတီ၊ တောင်ငူ၊ ရွှေကျင်နှင့် အထက်မြန်မာပြည်တို့တွင် ရရာမြို့နယ်ဒေသတို့၌ သာသနာပြုကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ပြီး စာပေသင်ကြားသာသနာပြုခဲ့ကြသည်။ ပူးတွဲလုပ်ငန်းအဖြစ် ဆေးဝါးကုသရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အထွေထွေလုပ်ငန်းများပါ ပူးတွဲဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ဤသာသနာပြုအဖွဲ့၏ ထင်ရှားသော စိုက်ပျိုးရေးကျောင်းမှာ ပျဉ်းမနားစိုက်ပျိုးရေးကျောင်း(ဗိုလ်ကိုတ်)ဖြစ်သည်။

ကျွန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အနာကြီးရောဂါနှင့် တိဘီကုသရေးလုပ်ငန်းများမှာ အထူးအောင်မြင်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၁၀ ခုနှစ်သို့ရောက်သော် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်ပေါင်း ၇၀၃၉၆ စည်းရုံးနိုင်သည်။ ယင်းတွင်-

ကရင်	၅၄၇၉၉
ကချင်	၃၇၁
ချင်း	၁၀၁၁
ရှမ်း	၃၃၈
ပိုးကရင်	၃၀၈

အခြားမျိုးစုံ ၁၀၃၈၇ တို့ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့များကို ဗြိတိသျှကျမ်းစာအသင်းနှင့် ခရစ်ယာန်လူငယ်များအသင်း(Y.M.C.A)တို့က အကူအညီပေးကြသည်။

၃။ အင်ဂလိကန်ခရစ်ယာန်တို့၏ မြန်မာပြည်၌ သာသနာပြုမှု

ဒေါက်တာမတ်ခ် (Dr.Mark)သည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဒုတိယအင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲအပြီး ဖောက်မြန်မာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်တို့အုပ်ချုပ်သောအခါ အင်္ဂလန်သာသနာပြုအဖွဲ့သည် အိန္ဒိယမှတဆင့် မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်လာသည်။

အဖြေစိုက်အဖွဲ့မှာ S.P.G(Society For Propagation of The Gospel) လန်ဒန်မြို့ရှိ သာသနာပြုအသင်း

ဖြစ်သည်။ ၁၈၅၉ ခုတွင် မြန်မာပြည်၌ သာသနာပြုလုပ်ငန်းနှင့် တွဲ၍ ပညာရေးလုပ်ငန်းလုပ်ရန် ကျောင်းဆရာတစ်ဦး အလိုရှိကြောင်း ထိုအသင်းကကြညာရာမှ ဂျွန်အီဘမ်ကျောတ်ခတ် ဆိုသူသည် လျှောက်ထား၍ ၁၉၆၀ ခုတွင် မော်လမြိုင်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာသည်။

မော်လမြိုင်တွင် ဥရောပတိုက်သားများနှင့် အာရှတိုက်သားကလေးများကို လက်ခံပညာသင်ပေးသည့် ကျောင်းတစ်ကျောင်း တည်ထောင်သည်။ (၂)နှစ်၊ (၃)နှစ်အတွင်း ကျောင်းသား ပေါင်း ၃၀၀ ရှိခဲ့သည်။

၁၈၆၄ ခုတွင် ဆရာမတ်ကို ကလကတ္တားရှိ ဘိရှောကော်တွန်(Cotton)က ခေါ်ယူရဟန်းပြုပေးပြီး သင်းထောက်(Descon)အဖြစ်ခန့်အပ်ပြီး ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်လွှတ်သည်။

မတ်သည် ရန်ကုန်တွင် စိန်ဂျွန်းလမ်းရှိ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား(၂၀)ဆံ့နိုင်သော အဆောက်အဦကလေး ဆောက်လုပ်ပြီး ကျောင်းသား ၂၂၀ကို လက်ခံပညာသင်ကြားပေးခဲ့သည်။

နောက်မကျန်းမာ၍ အင်္ဂလန်သို့ ပြန်သွားခဲ့သည်။ တဖန် အင်္ဂလန်မှ ပြန်လာသောအခါ သာသနာပြုနှင့် ပညာရေးလုပ်ငန်းလုပ်ရန် အမျိုးသားသုံးယောက်နှင့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ခေါ်လာခဲ့သည်။

၁၈၆၈ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားများက စိန့်ဂျန်းကောလိပ်ကို တည်ထောင်၍ အမျိုးသမီးက စိန့်မေရီမိန်းကလေးကျောင်းကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်၍ ပညာသင်ကြားပေးသည့်အလုပ်ကို လုပ်ကြသည်။ ကျောင်းနှင့်အတူ မိဘမဲ့ဂေဟာများကိုလည်း ပူးတွဲဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြသည်။

ဆရာမတ်သည် ပညာရေးအပြင် သာသနာရေးအတွက် အင်္ဂလန်ဂိုဏ်းသင်းအုပ်အဖြစ်ပါ ပူးတွဲဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဆရာမတ်သည် ၁၈၆၇ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးသို့တက်ပြီး မင်းတုန်းမင်းထံ ဝင်ရောက်ခစားကာ မင်းတုန်းမင်း၏ အကူညီကို ရယူပြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်းနှင့် ပညာရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

( )ခေါ် သံတဲကျောင်းကို ဖွင့်လှစ်၍ ပညာသင်ပေးခဲ့သည်။ မင်းညီမင်းသားများပင် တက်ရောက်ပညာသင်ကြားခဲ့ကြသည်။

ထို အင်္ဂလန်သာသနာပြုအဖွဲ့မှ မြန်မာပြည်အနှံ့ ကျောင်းများဖွင့်လှစ်သင်ကြားခဲ့ရာ နာမည်ကြီးကျောင်းများမှာ-

ရန်ကုန်၌ စိန့်ဂျန်းကောလိပ်၊ စိန့်မေရီမိန်းကလေးကျောင်း

– မေမြို့၌ စိန်မိုက်ကယ်မိန်းကလေးကျောင်း
မော်လမြိုင်၌ စိန်မက်သယူ
တောင်ငူ၌ စိန်ဂျွန်းဘတ်ပတစ်

အထူးသဖြင့် ထိုဂိုဏ်းသည် ကြည့်မြင်တိုင်၌ မျက်မမြင်ကျောင်း ဖွင့်လှစ်ပြီး မျက်မမြင်စာပေကို တီထွင်ကာ မျက်မမြင်များကို စာပေနှင့်လက်မှုလုပ်ငန်းပညာများကို သင်ကြားပေးခဲ့ရာ အထူးအောင်မြင်ခဲ့သည်။

၄။ အခြားခရစ်ယာန်သာသနာပြုအဖွဲ့

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ခရစ်ယာန်သာသနာပြုကြရာတွင် အထက်ပါဂိုဏ်းကြီး(၃)ဂိုဏ်းက အပြိုင်အဆိုင်သာသနာပြုကြသလို အခြားဂိုဏ်းများကလည်း သာသနာပြုကြသည်။ ထင်ရှားသော သာသနာပြုအဖွဲ့(၂)ဖွဲ့မှာ–

၁။ မက်သဒစ်သာသနာပြုအဖွဲ ၁၈၇၈ ခုနှစ်မှ စတင်သာသနာပြုခဲ့သည်။

၂။ အင်္ဂလိပ်ဝက်စလေယာန်သာသနာပြုအဖွဲ့ ၁၈၈၅ ခုနှစ်မှစ၍ အထက်မြန်မာပြည် သာသနာပြုခဲ့သည်။

ထိုအဖဲ့များသည် အဓိကကျောင်းဖွင့်၍ သာသနာပြုကြသည်ကများပါသည်။ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုတို့၏ သာသနာပြန့်ပွားရေးအတွက် အဓိကထားဆောင်ရွက်ကြသော အချက်များမှာ-

၁။ အင်းစိန်ကျမ်းစာကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း- ၁၈၅၅ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်၍ မြန်မာ၊ကရင်၊ချင်းလူမျိုးတို့ကို ကျမ်းစာသင်ပေးပြီးသာသနာပြုများဖြစ်လာစေရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသည်။ လေးနှစ်သင်ကြားရသည်။ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ မွေးထုတ်၍ သာသနာပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပုံနှိပ်တိုက်တည်ထောင်ခြင်း-ရန်ကုန်တွင် ပုံနှိပ်တိုက်တည်ထောင်ပြီး ဘာသာရေးစာအုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားစာပေများ တီထွင်အသုံးပြုပြီး ထိုတိုင်းရင်းသားဘာသာဖြင့် သမ္မာကျမ်းစာများ၊ တရားစာများကို ဖြန့်ဝေထုတ်ဝေခြင်း။

၃။ ကျောင်းများတည်ထောင်ပေးခြင်း-မူလတန်း၊အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းကျောင်းများ တည်ထောင်၍ ခေတ်မှီပညာရှင်များကို ပို့ချသင်ကြားပေးခြင်း။

၎။ ကောလိပ်များဖွင့်ခြင်း–ကောလိပ်များဖွင့်၍ အထက်တန်းပညာများ သင်ကြားပေးပြီး တစ်ဘက်က အစိုးရ ရာထူးဌာနန္တရကြီးများ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်စေပြီး တစ်ဘက်က သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ၌ ပံ့ပိုး ပါဝင်ကူညီပေးသည်။

၅။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာသင်ကျောင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း– စိုက်ပျိုးရေး စက်မှုလက်မှုအတတ် ပညာသင်ကျောင်းများဖွင့်လှစ်ပေး၍ တစ်ဘက်က စားဝတ်နေရေးကို စိမ်ပေးသကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပြီး တစ်ဘက်က သာသနာပြုခြင်း၊ သာသနာအတွက် ထောက်ပံ့ခြင်း။

၆။ ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းဖွင့်၍ ဆရာများမွေးထုတ်ပေးခြင်း–၁၈၉၈ ခုတွင် ဆရာအတတ်သင် နော်မံကျောင်းကို ဖွင့်လှစ်၍ သာသနာပြုလုပ်ငန်း အထောက်အကူပြု ဆရာများကို မွေးထုတ်ပေးခဲ့သည်။

ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများသည် သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် –

''ငါ၏ သွေးသားချင်းထဲမှ အောက်ကျ နောက်ကျ အဖြစ်ဆုံးသူကို သင်တို့ပြုစုခြင်းသည် ငါကားပြုစုခြင်း မည်ပေ၏''

''ပိပိကိုယ်ကို ချစ်ခင်သလို သင်၏ အိမ်နီးနားချင်းကို ချစ်ခင်ပါ''

''လူတို့ အသက်ရှင်နေရန် ငါလာသည်။ သူတို့ကို ပိုမို၍ ချမ်းသာကြွယ်ဝစေရန်ဖြစ်သည်''

ဟူသော ခရစ်တော်၏ သွန်သင်ဆုံးမချက်ကို အလေးအနက် ထားကာ တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ လူသားများကို စာဝတ်နေရေး လူမှုရေး ပြည့်စုံစေရမည်။ ကျန်းမာရမည်။ အသိပညာတိုးတက် ရမည်ဟူသော ခံယူချက်ကို အလေးအနက်ထားကြကာ လူမှုရေး လိုအပ်ချက်များဖြစ်သော စာဝတ်နေရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ကယ်ဆယ်ရေးတို့ကို အထူးဦးစားပေးဆောင်ရွက်ပြီး သာသနာပြုခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့် သူတို့၏ သာသနာပြုမှုများသည် လူမှုရေး လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရာရောက်၍ တောင်ပေါ်ဒေသရှိ နတ်ကိုးကွယ်သူ တိုင်းရင်းသားများမှာ ခရစ်ယာန် သာသနာပြုတို့ကို စိတ်အားထက်သန်စွာ လက်ခံယုံကြည် သွားကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅။ တောင်တန်းနှင့် နယ်စပ်ဒေသများနေ တိုင်းရင်းသားတို့၏ ရိုးရာဓလေ့ ကိုးကွယ်မှုများ

တိုင်းရင်းသားအများစု၏ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုတွင် ရိုးရာနတ်ကို အဓိကထား၍ ကိုးကွယ်ကြလေ့ရှိသည်။

နတ်က အစစအရာရာကို ဖန်တီးပေးနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ထို့ပြင် ဝိညာဉ်,လိပ်ပြာနှင့် ကံကြမ္မာတို့ကို နတ်ကောင်း နတ်ဆိုးတို့က ဖန်တီးနိုင်သည်။ ထို ဝိညာဉ် လိပ်ပြာနှင့် ကံကြမ္မာတို့သည် လူလောကတွင် အမှန်ရှိသည်။ နတ်တို့တွင် လူတို့မမြင်နိုင်သော တန်ခိုးများရှိသည်ဟု လက်ခံယုံကြည်ထားကြသည်။

ထို့ကြောင့် ရိုးရာနတ်ပူဇော်ပသမှုများကို မပျက်မကွက် ပြုလုပ်ကြလေ့ရှိသည်။ နတ်ရိုးရာ ကိုးကွယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တိုင်းရင်းသားများတွင် ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သော ပွဲတော်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော ပွဲတော်များ၊ လူမှုရေးနှင့် ပတ်သက်သော ပွဲတော်များကို ကျင်ပပြုလုပ်ကြလေ့ရှိသည်။

ထိုပွဲတော်များနှင့်ပတ်သက်သော ရိုးရာကခုန်တီးမှုတ်မှုများပါ ပါဝင်လာခဲ့ကြသည်။

တိုင်းရင်းသားများသည် ထိုနှတ်ရိုးရာအပြင် အတိတ်နိမိတ်ဂကောက်၍ အစွဲအလမ်းယုံကြည်ခြင်းနှင့် ဖဗင်, ယတြာစသည်များကိုလည်း ယုံကြည်လက်ခံထားကြပါသည်။

နောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာများဝင်ရောက်စည်းရုံးသောအခါကျမှ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်မှု၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြရသည်။

၆။ တောင်တန်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများအား ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများ စတင်ထိုးဖောက်သာသနာပြုမှု

တိုင်းရင်းသားများကို ခရစ်ယာန်သာသနာ စတင်ထိုးဖောက်ပြုရာတွင် ကရင်အမျိုးသား တိုင်းရင်းသားများကို ဦးစွာထိုးဖောက်စည်းရုံးခဲ့သည်။ ကရင်တိုင်းရင်းသားအများစုသည် မြေပြန့်တွင်နေခဲ့ပြီး ရိုးရာနှတ်ကိုးကွယ်သူများဖြစ်၍ ကရင်အမျိုးသားများကို ဦးစွာပထမစည်းရုံးသာသနာပြုမှု ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ကရင်အမျိုးသားများအား သာသနာပြုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ကြရာတွင် မြေပြန့်နှင့် တောင်ပေါ်ခွဲ၍ သာသနာပြုကြသည်။

တောင်ငူခရိုင်ရှိ တောင်ပေါ်ဒေသများကို တစ်နှစ်တွင် လေးလခန့်သာ သာသနာပြုလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ထို တောင်ပေါ်ရှိ ကလေးများကို ပြေပြန့်ခေါ်ဆောင်၍ တောင်ငူမြို့တွင် ဖွင့်လှစ်ထားသော ယောက်ကျားကလေး၊ မိန်းကလေးကျောင်း များတွင် ထားပေးကာ ပညာသင်ကြားပေးခဲ့ကြသည်။

အလားတူ ကရင်ပြည်နယ်စပ်အတွက် မော်လမြိုင်ကို အခြေခံထား၍လည်းကောင်း၊ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်အတွက် ပုသိမ်-မြောင်းမြ-မအူပင်ကို အခြေခံထား၍လည်းကောင်း သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။

အဓိကမှာ ပညာသင်ကြားပေး၍ သာသနာပြုခြင်း လုပ်ငန်းကို အဓိကထား၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၁၀ခုတွင် ပိုးကရင်များကိုပါ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝဲသို့ သွတ်သွင်းနိုင်ခဲ့ပြီး သမ္မာကျမ်းစာများ၊ သီချင်းများ ဧဝံသာ ဘာသာရေးစာပေများကို ကရင်စာပေများဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိကြသည်။

ကချင်တောင်တန်းဒေသတွင် အမေရိကန်နှစ်ချင်း သာသနာပြုအဖွဲ့မှ မစ္စတာဟန်ဆန်က စတင်သာသနာပြုခဲ့ပါသည်။ ယင်းသည် ကချင်-အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်နှင့် ကချင်

ဖတ်စာများကို ကျောင်းများအတွက် တီထွင်ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရကလည်း အထူးကူညီအားပေးခဲ့သည်။

အလားတူ ရှမ်းတောင်တန်းဒေသတွင် အလားတူဘာသာကို ရောမအက္ခရာဖြင့် တီထွင်ပေးခဲ့သည်။ ဒေါက်တာကူရှင်က သမ္မာကျမ်းစာဘာသာပြန်နှင့် ရှမ်း–အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်ကို ပြုစုပေးခဲ့သည်။

ချင်းတောင်တန်းဒေသတွင် မစ္စတာစီအာကော်ကင်တွန်က စတင်သာသနာပြုခဲ့ပါသည်။ သူသည် ပထမ ၁၉၃၅ ခုတွင် မန္တလေး၌ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်။ ထိုမှ သရက်မြို့သို့ သာသနာပြုရန် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။

ထိုအခါ သူသည် ချင်းလူမျိုးများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံခဲ့၍ ၁၉၃၈ ခုတွင် ချင်းလူမျိုး(၂၆)ဦးကို နှစ်ခြင်းသာသနာဝင် ဖြစ်အောင် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၃၉ခုနှစ်တွင် သိက္ခာရဆရာဂျီရှိုက်ဟက်(ခ်)သည် ပြည်နှင့်သရက်ခရိုင်တွင် သာသနာပြုလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရန် ချင်းဘာသာစကားကို စာပေဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဆုတောင်းစာများ၊ ကျမ်းစာများကို ချင်းဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပေးခဲ့သည်။

ချင်းရွာကြီးများတွင် ကျောင်းများဖွင့်လှစ်ပေးကာ သာသနာပြုခဲ့သည်။ သူ၏ သာသနာပြုစွမ်းဆောင်ချက်ကြောင့် ပြည်မြို့မှ မိုင်(၃၀)ဝေးသော သဲဖြူရွာသည် တစ်ရွာလုံး ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင် ဖြစ်သွားခဲ့ရသည်။

ခရစ်ယာန်သာသနာပြုတို့က တောင်တန်းဒေသ၌ တိုင်းရင်းသားများအပေါ် လွှမ်းမိုးသာသနာပြုသွားနိုင်ခြင်းမှာ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေး ပံ့ပြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အဓိကဦးစားပေး ဆောင်ရွက်သွားကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ကလည်း ခရစ်ယာန်သာသနာပြုတို့အား လွတ်လပ်စွာ သာသနာပြုခွင့်နှင့် အကူအညီပေးခြင်း ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင်များအား ရာထူးကြီးများပေးအပ်ခြင်းတို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားများမှာ ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ ဆိုက်ရောက် ကိုးကွယ်သွားကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားများသည် ခရစ်ယာန်သာသနာပြုတို့ထံမှ အကူအညီရရှိခြင်း၊ ရာထူး အလုပ်အကိုင် ရရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဘဝအခြေအနေများ တိုးတက်မှုရရှိလာသဖြင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ အများအပြား သက်ဝင်ယုံကြည်ကြသည်သာမက ခရစ်ယာန် နိုင်ငံများနှင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရကိုပါ ပိုမို၍ ရိုသေလေးစားသွားကြပါသည်။

ထို့ပြင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရကလည်း-

တိုင်းရင်းသားများနှင့် ဗမာလူမျိုးတို့အား ဘာသာရေး လူမျိုးရေးစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုမှစ၍ စိတ်ဝမ်းကွဲအောင် သွေးခွဲရေးဝါဒကို လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။

တောင်တန်းဒေသများသို့ ရဟန်းတော်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များမသွားမလာနိုင်အောင် နယ်ခြားဖြတ်သန်းရေး ဥပဒေ(Frontier Crossing Regulation) များ ပြဋ္ဌာန်း၍ အဟန့်အတားပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၂၁-ခု၊ သန်းကောင်စာရင်းအရ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လူဦးရေ ၁၃-သန်းကျော်ရှိသည့်အနက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် (၁၁)သန်းကျော်မျှရှိပြီး (၉)သိန်းကျော်(တစ်သန်းနီးပါးမျှ)သည် ခရစ်ယာန်နှင့်အခြားဘာသာ ကိုးကွယ်သူများ ဖြစ်နေရသည်။

တောင်တန်းဒေသတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဦးရေများ အလွန်နည်းနေသည်။ ကိုလိုနီခေတ် လူဦးရေသန်းကောင်စာရင်း ဇယားအရကြည့်က သိသာနိုင်ပေသည်-

ဒေသ	ဗုဒ္ဓ	ခရစ်ယာန်	ဟိန္ဒူ	မွတ်စလင်	နတ်	အခြား
ချင်းမြောက်	၂၃၄	၈၂၅	၁၆၄၂	၄၈	၁၀၇၄၈၇	၂၂
ပလက်ဝ	၂၂၂၅	၁၄	၅၇၅	၄၆	၁၈၁၅၄	-

ကရင်နီ	၁၉၅၀၂	၉၆၀၂	၂၉၃	၂၃၈	၃၄၂၅	-
ရှမ်းတောင်	၇၄၈၀၅	၁၁၁၃၇	၄၉၀၈	၂၃၁၀	၈၁၂၁	-
ရှမ်းမြောက်	၄၁၅၈၉၃	၁၉၂၉	၇၈၀၄	၂၂၈၆	၁၃၁၀၅၇	၂၄၉
ကချင် (မြစ်ကြီးနား)	၃၉၉၆၀	၉၉၄	၈၈၂၉	၁၂၈၃	၆၆၉၂၇	၃၈၉
ကချင် (ဗန်းမော်)	၅၅၉၈၂	၄၀၅၈	၁၃၉၄	၁၉၆၀	၄၈၃၉၅	၁၃၇၀
ပူတာအို	၆၁၂၃	၃၂	၉၉၄	၃၁	၄၆၃	၂၇

ဤဇယားအရ တောင်တန်းဒေသများ၌ ခရစ်ယာန်နှင့် အခြားဘာသာဝင်များ အလွန်တိုးတက်များပြားလာသည်ကို တွေ့ကြရပါမည်။

ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာနိုင်ငံတောင်တန်းဒေသများ၌ အင်္ဂလိပ်အစိုးရကိုယ်တိုင် ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများကို အာဏာဖြင့်တစ်မျိုး၊ ပစ္စည်းရာထူးတို့ဖြင့်တတန်း၊ အမျိုးမျိုး ဆွဲဆောင်၍ ဘာသာရေးသွေးခွဲမှုကို ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ကြပြီးလျှင် လူမျိုးရေးသွေကွဲအောင် ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

၇။ တောင်တန်းဥဒ္ဓသာသနာရောင်နီဦး

မြန်မာနိုင်ငံ အင်္ဂလိပ်ကျွန်လက်အောက်ခံဘဝတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာသံဃာတော်များသည် တောင်တန်းဒေသများသို့ ကြွရောက်သာသနာပြုမှု အားနည်းခဲ့ကြသည်။

အကြောင်းအရင်းကို လေ့လာကြည့်ပါက-

- ခရီးလမ်းပန်းဆက်သွယ်မှု ခက်ခဲခြင်း
- သဘာဝရာသီဥတု ဆိုးဝါးခြင်း
- အစားအစာရိက္ခာ ရှားပါးခြင်း
- ရောဂါဘယထူပြောခြင်း

စသော အခက်အခဲများကြောင့်နှင့် အထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဗမာလူမျိုးနှင့် ဗမာရဟန်းတော်များကို တောင်တန်းသို့ သွားလာကြွရောက်ခွင့် အထူးပိတ်ပင်ထားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ခရစ်ယာန်တို့၏ ဘာသာရေးဖိနှိပ်မှု၊ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကို နာကြည်းကြသော မျိုးချစ်စိတ်ရှိ ရဟန်းတော်အချို့သည်-

– ကောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြု လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့်မိမိတို့၏ သွေးရင်းသားရင်း ကောင်တန်းသားများ တရားမှန်ကိုသိပြီး အသိမှန်အမြင်မှန်ရကြမည်၊ တိုင်းရင်းသားများနှင့် မြေပြန့်သားများ ပိုမို ရင်းနှီးလာခြင်း၊

– ပိုမိုချစ်ခင်စည်းလုံးညီညွတ်လာကြသည်။

– ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ် ရှိလာကြသည်။

– ယုံကြည်ချက်လည်း တူလာကြသည်။

ဟူသော ရည်မှန်းချက်များထားရှိလာကာ ကောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ထူထောင်ပြုလုပ်ကြရန် ကြိုးစားလာကြသည်။

၈။ အင်္ဂလိပ်ခေတ် ကောင်တန်းသို့ ခွန်အား သာသနာပြုခဲ့ကြသော ဆရာတော်များ

(က) ဆရာတော်ဦးဇာဂရိယ

အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ပြည်နယ်ပြည်ပ ခွဲခြားအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဗမာနှင့်ဗမာရဟန်းတော်များ ကောင်တန်းသို့ ကြွရောက်မှုကို တားမြစ်မှု၊ အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများကို

အာဏာဖြင့်တစ်မျိုး၊ ပစ္စည်းဖြင့်တစ်ပုံ၊ ရာထူးဖြင့်တစ်သွယ်၊ အသွယ်သွယ်အားပေးမှုတို့ကို တွေ့ကြုံသိမြင်လာကြသော မျိုးချစ်စိတ်ရှိ ရဟန်းတော်အချို့သည် တောင်တန်းနှင့် ပြည်မ သွေးစည်းညီညွတ်မှုရလာစေရန်၊ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်များ ကိန်းအောင်းလာကြစေရန်၊ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ မတရား သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ပုံကို ရသည့်နည်းဖြင့် ပြန်လည်တိုက်ရန်၊ ဘူသော ခံယူချက်၊ ယုံကြည်ချက်တို့ဖြင့် မိမိတို့ဘာသာမိမိ တောင်တန်း သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပြီး ဆောင်ရွက်လာကြသည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ရမ်းဗြဲကျွန်းသား ဆရာတော်အရှင်ဇာဂရိယသည် ရခိုင်ရိုးမ တောင်တန်း၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်သော တောင်ကုတ် ချောင်းဗျားနယ်တစ်လျှောက်ရှိ ချင်းရွာများသို့ ကြွရောက်ပြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့လေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီ အစောပိုင်းကာလတွင် ချင်း တောင်တန်း၌ ၁၈၈၆ ခုကထဲက ရောက်ရှိသာသနာပြုနေသော အမေရိကန်လူမျိုး မစ္စတာကာဆင်အောဘိယံ ခေါင်းဆောင်သော ခရစ်ယာန်သာသနာပြုအဖွဲ့၏ ချင်းတောင်၌ သာသနာပြုလုပ်ငန်း ကို အောင်မြင်မှုများကို လေ့လာအံ့ခပ်မိသော ရခိုင်တောင်ကုတ်

ဆရာတော်ကြီး(ချောင်းယွားဇာတိ၊ ပြင်တောရဦးဇာဂရ)သည် ၁၂၉၁ခုနှစ်တွင် မိမိဆွမ်ပါရမီ, ဗီဇ,ဝါသနာ,ဆန္ဒအလျောက် ပလက်ဝဘက်မှတဆင့် ချင်းတောင်သို့ တိတ်တဆိတ်တက်ကာ ချင်းတောင်၌ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုတို့၏ ဆောင်ရွက်နေမှုကို လေ့လာခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ချင်းတောင်တွင် ခရစ်ယာန် သာသနာပြုများ သာသနာပြုပုံ အောင်မြင်နေပုံကို မြင်ရသောအခါ မိမိတို့၏တိုင်းရင်းသားများ မိစ္ဆာမှားသောအယူကို ယူနေရသည်ဟု ကြီးစွာသော သံဝေဂရတော်မူကာ ချင်းတောင်၌ သာသနာပြု လုပ်ငန်းကို ထိုးဖောက်လုပ်ကိုင်ရန် စိတ်ဆန္ဒ ပြင်းပြခဲ့သည်။

သို့တွက် ဆရာတော်ကြီးသည် တောင်တန်းဒေသများရှိ ချင်းရွာများသို့ လှည့်လည်သွားလာသိတင်းသုံး၍ သာသနာပြုခဲ့ရာ ရခိုင်လူမျိုးအချို့က ဆရာတော်ကြီး ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုကို သနားကြင်နာကြပြီး၊ မြို့ရွာသို့ ပြန်ပင့်ကြသည်။

ဆရာတော်က လက်မခံဘဲ နတ်အယူသည်းနေသော တိုင်းရင်းသား ချင်းလူမျိုးများကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်အောင် မနားမနေ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းခဲ့သည်။ တောင်တန်းဒေသများ၌ ဧစတီပုထိုးရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များ၊ ကျောင်းကန်ဘုရားများ

တည်ဆောက်၍ ကိုးကွယ်စေခဲ့သည်။ ချင်းကလေးများကိုလည်း ရှင်ပြုပေး၍ သာသနာဘောင်သွင်းခဲ့သည်။ ချင်းလူမျိုးများကလည်း ဆရာတော်ကြီးကို အထူးယုံကြည်အားကိုးခဲ့ကြသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် တိရစ္ဆာန်တို့မြည်တွန်သော မာဂဓ ဘာသာစကားကိုပင် နားလည်သည်ဟု နာမည်ကြီးခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ပျံလွန်တော်မူသည်အထိ ချင်းတောင်တန်းဒေသ၌ သာသနာပြုခဲ့သည်။ ဆရာတော် မျိုးစေ့ချခဲ့သော ချင်းလူမျိုးတို့၏နေရာ ရခိုင်တောင်တန်း၌ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ယနေ့ထက်တိုင် အခြေခိုင်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်ဦးဇာဂရပျံလွန်တော်မူသောအခါ ဆရာတော်၏ တပည့်ကြီးဦးသံဝရ၊ တာရဲရွာမှ ဦးသုန္ဒရ၊ ဦးကွန္ဒဝံသ၊ ဦးကွဇန္ဒာဘာသ စသော တပည့်တို့က ဆက်လက်၍ သာသနာပြုခဲ့ကြသည်။

ထိုဆရာတော်များ သာသနာပြုမှုကြောင့် ချင်းအမျိုးသား ရဟန်း(၅)ပါး ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။

ထို့ပြင် တောင်ကုတ်မြို့မှ ကိုင်းရှည်ကျောင်း ဆရာတော် နှင့် ကန်ပိုင်ကျောင်းဆရာတော်တို့ကလည်း ချင်းရင်းသား ချင်း အမျိုးသားတို့အား ဗုဒ္ဓဘာသာကို

ကိုးကွယ်ယုံကြည်စေရန် အဘက်ဘက်မှ အထူးအားပေးပြီး သာသနာပြုခဲ့ကြသည်။

(ခ) ပုသိမ်ဦးဝိမလဆရာတော်

ပုသိမ်ဦးဝိမလဆရာတော်သည် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးချိန်မှစ၍ တောင်တန်းဒေသအသီးသီးနှင့် အာသံပြည် တောင်တန်းဒေသများသို့ မိုင်ပေါင်းများစွာ ခြေလျင်ခရီးလှည့်လည်၍ တောင်တန်းသားတို့၏ ဘဝအခြေအနေကို တစ်ဘက်က လေ့လာရင်း တစ်ဘက်က သာသနာပြုခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က တောင်တန်းတွင် ခရစ်ယာန်သာသနာ စတင်ထိုးဖောက်သာသနာပြုနေပြီး ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်သည် ထိုတောင်တန်းမှအပြန် ပြည်မသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ရန်ကုန်မြို့ရှိ ဆာဦးသွင် အမှူးထားသော ဒါယကာများနှင့်တွေ့ဆုံကာ တောင်တန်းဒေသအခြေအနေကို မိန့်ကြားခဲ့သည်။ ဆရာတော်၏ စည်းရုံးမှုကြောင့် ဆာဦးသွင်တို့က သွင်စိန်မာရုပ်ရှင်ရုံတွင် အစည်းအဝေးခေါ်ယူကာ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပြီး တောင်တန်းသံဃာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် စီမံခဲ့ကြသည်။

ဆရာတော်သည် မြေပြန့်ဒေသများမှ သာသနာပြုရန်

ဆန္ဒရှိကြသော သံဃာတော်များကို ခေါ်ဆောင်ပြီး တောင်တန်းဒေသအသီးသီး၌ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်စေခဲ့သည်။

တောင်တန်းတိုင်းရင်းသားတို့အား ခေတ်မှီစိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများကို လက်တွေ့စာသင်ကြားပေးသည်။ မြန်မာစကားနှင့် စာပေကိုလည်း သင်ကြားပေးသည်။

အရည်အချင်းရှိသော တိုင်းရင်းသားများကို မြေပြန်ဒေသသို့ ခေါ်ဆောင်ကာ လူနေမှုနှင့်ယဉ်ကျေးမှုများကို လေ့လာစေပြီး ဆာဦးသွင်အကူအညီဖြင့် ရန်ကုန် မန္တလေးစာသင်တိုက်ကြီးများ၌ လောကီ-လောကုတ္တရာပဉ္ဇာများကို သင်ကြားစေခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် မိမိ၏တောင်တန်းသာသနာပြု အတွေ့အကြုံများကို မြန်မာနိုင်ငံတော် တောင်တန်းလူမျိုးများဟူသော အမည်ဖြင့် စာအုပ်ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ပညာပြည့်စုံလာသော တိုင်းရင်းသားရဟန်းတော်များကို မိမိတို့၏ ဒေသများ၌ သာသနာပြန်ပြုစေခဲ့သည်။

ဤသို့ဖြင့် ဆရာတော်၏ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှုကြောင့် တောင်တန်းဒေသများ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာပြန့်ပွားလာပြီး တိုင်းရင်းသားတို့၏ အသိပညာနှင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်းများသည်လည်း

မြင့်မားလာခဲ့ရသည်။

နောက်တွင် ဆရာတော်၏လုပ်ငန်းကို နမ္မုနာယူလျက် ကိုကော်းပေါင်းစုံသံဃအဖွဲ့ချုပ်ကြီးက သာသနာပြုသံဃာများ ခေါ်ယူပြီး တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် စီမံခဲ့သည်။

သို့သော် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်လာ၍ ထိုကိုကော်းပေါင်းစုံသံဃအဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ လုပ်ငန်းမှာ ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။

(ဂ) ဦးဓိန္ဒာဓဇီ၊ ကြံခင်းဦးတ်သ၊ ယောနယ်သား ဦးကဝိန္ဒ

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အဓိပတိဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဦးပညာ ဆရာတော်ကြီးသည် ချင်းတောင်တန်းပေါ်၌ ဗုဒ္ဓသာသနာပြန့်ပွားစေရန် တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၃၃-ခုတွင် ဆရာတော်သည် တပည့်ရင်းဦးဓိန္ဒာဓဇီက လိုအပ်သော သက်နှံးပရိက္ခရာ အသုံးအဆောင်တို့ကို ထောက်ပံ့၍ ချင်းတောင်တန်းတောင်ပိုင်းသို့ ယောနယ်မှတဆင့် စေလွှတ်ခဲ့သည်။

ဦးစိန္တာမဏိသည် ချင်းတောင်တန်း၊ ကန်ပက်လက်နယ်ရှိ ချင်းရွာများသို့ လှည့်လည်ပြီး သာသနာပြုတရားဟောခဲ့သည်။

ဦးစိန္တာမဏိသည် ချင်းတောင်တန်း၌ မိမိတစ်ပါးတည်း သာသနာပြုလုပ်ငန်းလုပ်ရာ၌ မနိုင်၍ မိမိ၏ဆရာဖြစ်သော ဆရာတော်ဦးပညာကိုတင်ပြရာ ဆရာတော်ဦးပညာက တပည့် ဧရာဝတီတိုင်း၊ ကြံခင်းမြို့ဇာတိ ဦးတိဿနှင့် ယောနယ်သား ဇာတိ ဦးကဝိန္ဒတို့ကို ထပ်မံစေလွှတ်၍ သာသနာပြုစေခဲ့သည်။

ဆရာတော်ဦးစိန္တာမဏိသည် သာသနာပြုလုပ်ငန်း အတော်ပြုလုပ်ပြီးနောက် ခေါင်းဆောင်ချင်းအမျိုးသားကြီးတစ်ဦး၊ ကျောင်းသား(၁၁)ယောက်၊ အမျိုးသမီးငယ်(၁)ယောက်တို့ကို ပခုက္ကူသို့ခေါ်ဆောင်လာခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က ခေါင်းဆောင်ချင်းအမျိုးသားမှာ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးသမိုင်း၌ ထင်ရှားလာသော ဦးဝမ်းမသူးမောင် ဖြစ်သည်။

မဟာဝိသုတရာမတိုက်ဆရာတော်ဦးပညာသည် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုဆရာတော်ဦးသုန္ဒရ၊ ရွှေဂူတိုက်ပဓာနမဟာနာယက ဦးပဒုမစသော ဆရာတော်များနှင့် ဦးဘိုတူး၊ ဦးမျိုးညွန့်၊ သခင်အံ့ကြီး၊ ဦးဘိုးချမ်း၊ ဦးထွန်းလင်း၊

ဦးဘိုးတုတ်စသော မြို့မျက်နှာဖုံးလူကြီးများနှင့် ညီနှိုင်းကာ ချင်းကျောင်းသားများ ရှင်ပြုမင်္ဂလာပွဲကို ၁၉၃၃ ခု ဖေဖော်ဝါရီ လတွင် မင်းခင်းမင်းနားဖြင့် စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပ ပေးခဲ့သည်။

အချို့ချင်းသာမဏေများကို မဟာဝိသုတာရာမကျောင်း တိုက်၌ ပြန်မာစာနှင့် ပိဋကတ်အခြေခံစာများကို သင်ကြား စေသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ထိုချင်းကိုရင်များကို ချင်းတောင်သို့ ဦးစန္တာမဏိ၊ ဦးကိသတို့နှင့်အတူ ချင်းတောင်၌ ပြန်လည် သာသနာပြုစေခဲ့သည်။

ထိုရှင်ပြုပွဲအပြီး ၁၉၃၃ ခုနှစ်မှာပင် ပခုက္ကူမြို့မှ သခင်အံ့ကြီးအပါအဝင် တောင်တန်းသာသနာပြု ထောက်ပံ့ရေး အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်-

ဦးဝမ်းမသူးမောင် ဥက္ကဋ္ဌ
ကျောင်းဆရာဦးမန်းတင် အတွင်းရေးမှူး
တောင်တန်းအုပ်ဦးစိန်ကြီး အဖွဲ့ဝင်
ဦးကြီးဖေ ။
ကျောင်းဆရာကြီးဦးမနားဇော် ။

အရာရှိဦးကိုပွေ ။

ဦးလိန်ဘွန် ။

ဦးထွန်းဖေဏီဇနီးဒေါ်ကြည်ကြည် တို့ပါဝင်ခဲ့သည်။

(ဃ) ဆရာတော်ဦးဥတ္တမသာရ

ဦးဥတ္တမသာရသည် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အရေးပိုင်ကြီး ဦးသိန်းမောင်စသောအရာရှိများနှင့် သံဃာတော်များ၏ အားပေးမှုကြောင့် တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ပုပ်ရန် မဟာဝိသုတရာမတိုက်မှ နောက်ပါသံဃာ(၁၀)ပါးကို ခေါ်ဆောင်ပြီး ချင်းတောင်သာသနာပြုကြွခဲ့သည်။ ကန်ပက်လက်. မတူပီ. တီးတိန်. ပလက်ဝစသည့်ဒေသများ၌ သာသနာပြုငှာန များ ပွင့်လှစ်ကာ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ကိုယ်တိုင်တောင်တန်းဒေသများ၌ လှည့်လည်ပြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်းကိုဆောင်ရွက်ရင်း လူမှုပြုရေးလုပ်ငန်းများကို လက်တွေ့ကျကျသင်ပေးသည်။ ဝိုက်ပျိုးရေး ၊ညာ. မြန်မာစာပေပညာပြေပြန်ဒေသဗဟုသုတ. ကျန်းမာရေး. နည်းလမ်းများ. ဝတ်စားဆင်ယင်မှုများ. လူမှုဆက်ဆံရေးစသည် များကို ေကာင်းမွန်စွာပြသသင်ပြခဲ့သောကြောင့် ချင်းလူမျိုးများ အသိ ၊ညာတိုးတက်ခဲ့သည်။

၆၈ တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

ထိုပြင် ဆရာတော်သည် တောင်တန်းဒေသသာသနာပြု ဌာနတို၌ ဝတ်အသင်းများ, ဥပသကာအသင်းများ, စာရိတ္တမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့, အဘိဓမ္မသင်တန်း, ရဟန်းခံရှင်ပြုပွဲစသည့် စည်းရုံးမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်ခေါင်းဆောင်၍ သမုတ်ခဲ့သော ဖလမ်းပြို့လွတ်လပ်ရေးသိမ်တော်ကြီးနှင့် ဖောဝိပင်၊ တန်ဆောင်းဓမ္မာရုံများယနေ့ထိ ထင်ရှားစွာရှိနေခဲ့သည်။ ဆရာတော်က တောင်တန်းသာသနာပြု မိမိ၏အတွေ့အကြုံမှာ တောင်တန်း၏ပထဝီဝင်, ရာဇဝင်, လူမျိုးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများကို စူးစမ်းလေ့လာပြီး ဆောင်းပါးများရေးသားကာ ဒကုံမဂ္ဂဇင်းနှင့် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာများသို့ ရေးသားပေးပို့ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်းတွင် သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်း ဓမ္မဗျူဟာစာစောင်တွဲ၌ ရေးသားခဲ့သည်။

ဆရာတော်၏ လုပ်ဆောင်ချက်, သာသနာပြုချက်များသည် အလွန်အောင်မြင်ခဲ့သောကြောင့် နောင်အခါ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့မှ သံဃာတော်များကို ဦးဆောင်လျက် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်ကြရသည်။

(၄) ဆရာတော်ဦးဉာဏ

ဦးဥတ္တမသာရနှင့်အတူ ၁၂၉၇ ခု၊ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် ယောနယ်ကတဆင့် ချင်းတောင်ပိုင်းသို့တက်၍ သာသနာပြုသော ဆရာတော်မှာ မလှိုင်မြို့နယ်၊ ရွှေပေါ်ကျန်းဇာတိ အရှင်ဉာဏာဖြစ်သည်။

ဆရာတော်သည် ချင်းတောင်ပေါ်ရှိ ရှေးဟောင်းသမိုင်းဝင်စေတီဖြစ်သော ကျိုင်းတော်စေတီကို ပြန်လည်ပြုပြင်တည်ဆောက်ပြီး အနီးတစ်ဝိုက်ရှိ ချင်းအမျိုးသားများကို စေတီကိုပြု၍ ချင်းအမျိုးသားတို့၏ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်ကိုးကွယ်ခဲ့သောဘုရားဖြစ်ကြောင်း စည်းရုံးဟောပြောပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကို လက်ခံလာအောင် စည်းရုံးသိမ်းသွင်း သာသနာပြုခဲ့သည်။

(၅) ပန်းဆွဲဆရာတော်ဦးဝိလာသ

ဆရာတော်သည် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးစအချိန် တောင်တန်းဒေသများသို့ ခရီးလှည့်လည်သာသနာပြုခဲ့သည်။ ရောက်ရာလရာတောင်ပေါ်တိုင်းခြ တိုင်းရင်းသားများ၏ ဓိုးပွားရေး. လူမှုရေးနိမ့်ကျနေခြင်းနှင့် ခရစ်ယာန်သာသနာပြုမှုများ ပြန့်ပွားစပြုနေခြင်းကိုတွေ့ရ၍ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ရပြီး မိမိကိုယ်ကို တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းအတွက်လျှောကာ တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ ကြိုးစားမှုကြောင့်လည်းကောင်း, အခြားသာသနာပြုသံဃာတော်များ၏ ကြိုးစားမှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ ချင်းတောင်တန်းပေါ်၌ ဗုဒ္ဓဓမ္မတို့နှင့် ဘုရားကျောင်းကန်များပေါ်ထွန်းလာကာ တိုင်းရင်းသားများလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်လာကြသည်။

ဆရာတော်သည် မြေပြန့်ဒေသနှင့်ဆက်သွယ်ပြီး ခေတ်မှီစိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးများကိုပါ နည်းပေးလမ်းပြလုပ်ခဲ့၍ တိုင်းရင်းသားများ အတော်ပင်အသိအမြင်တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ထီးလင်းမြို့နယ်အတွင်းရှိ တောင်တန်းသာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးသံဃအဖွဲ့နှင့် လူအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ချင်းတောင်တန်းအလယ်ပိုင်း ကန်ပက်လက် ချင်းနယ်အတွင်းရှိ မြင့်မိုရ်တောင်၌ ဘုရားစေတီအုတ်မြစ်ချခြင်းနှင့် ဇော်ဓိပင်စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ချင်းကချင်. ကယားလူငယ်များကိုခေါ်ဆောင်လာပြီး ဆာဦးသွင်ကြီးမှူးလျက် ရန်ကုန်ကုက္ကိုင်းသာသနာ့ရိပ်သာ၌ တောင်တန်းဒေသအသီးသီးမှ လူငယ်ကလေးများနှင့်အတူ ဂဟန်းခံရှင်ပြုပွဲကို

ကြီးကျယ်စွာကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ရန် စီမံခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကို မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃာအဖွဲ့ချုပ်ကြီးနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ဌာနခွဲဖြစ်သော တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့က နှစ်ရှည်လများစွာ သာသနာဇရေးနှင့် သာသနာပြုတာဝန်များကို ဇွဲသတ္တိဖြင့် ရဲရင့်စွာ လုပ်ဆောင်ခဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် "ဦးဝိလာသဗုဒ္ဓသာသနဘာရဝဟာ ဓိကာရမ္ဘာသူရ" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုဆက်ကပ်၍ ၁၉၅၀ ခု၊ မေလတွင် ရန်ကုန်မြို့တော်ခန်းမတွင် ချီးကျူးပွဲပြုလုပ်ခံရသည်။

(ဆ) အရှင်တေဇိန္ဒ

ရန်ကုန်မြို့၊ ကုက္ကိုင်းလမ်းဆုံ တေဇိန္ဒာရာမကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်တေဇိန္ဒသည် တောင်တန်းဒေသများသို့ ကြွရောက်သာသနာပြုဟောပြောသည်။ ပညာရေး, စိုက်ပျိုးရေး, လူမှုရေးအသိပညာတိုးတက်ဆောင် ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှုပေးပြီး သာသနာပြုခဲ့သည်။

ဆုရာတော်သည် နှစ်စဉ်သီတင်းကျွတ်လဆန်းမှ ဝါဆိုလဆန်းထိ (၈)လတိုင်တိုင် ချင်းတောင်တန်း, ကချင်တောင်တန်း, ရှမ်း, ကယားတောင်တန်းများသို့ကြွ၍ ဆင်းရဲသောကလေးသူငယ်များကိုခေါ်ဆောင်ကာ မိမိကျောင်း၌ထားပြီး ပညာသင်ကြားပေးခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကျောင်းမှ အဓိကထားသင်ပေးသော ပညာရပ်များမှာ-မူလတန်း. အလယ်တန်း. အထက်တန်းနှင့် သက်မွေးပညာအဖြစ် သိုင်းပညာ, ပန်းတိမ်ပညာ. ကြိမ်ကုလား ထိုင်ထိုးပညာ. ဘိန်ပယ်လုပ်ငန်းပညာ, မြန်မာဆေးဝါးပညာစသည့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာများကို သင်ကြားပေးသည်။

ဤသို့လျှင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုအောက်တွင် မြန်မာရဟန်းတော်များသည် အမျိုးဘာသာသာသနာခံယူစိတ်အပြည့်အဝဖြင့် တောင်တန်းဒေသ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာရောင်ခြည်ဦး စတင်ပေါ်လာသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

၉။ ပထမဦးဆုံး တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့. ပေါ်လာခြင်း

ပုသိမ်ဆရာတော်ဦးဝိမလသည် ချင်းတောင်တန်းဒေသနှင့် ကချင်, ကယားဒေသများ၌ မိမိလှည့်လည်သာသနာပြုခဲ့သော အတွေ့အကြုံအရ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများ တိုးပွားလာနေခြင်းနှင့် ထိုသာသနာပြုများ အောင်မြင်နေခြင်းမှာ နောက်ပိုင်း ထောက်ပံ့မှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရှိနေသောကြောင့် အောင်မြင်သည်ဟု ယုံကြည်ပြီး မိမိတို့ဗုဒ္ဓဘာသာ၌လည်း နောက်ပိုင်း ကျောထောက် နောက်ခံအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရှိသင့်သည်ဟု ယုံကြည်ပြီး ပြည်မရန်ကုန်သို့ဆင်းလာပြီး ထိုအခြေအနေကို

သက်ဆိုင်ရာဆရာတော်များ၊ ဒါယကာများနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားနေသောအချိန်ကာလဖြစ်၍ မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်ရန် လိုအပ်သောအချိန်ဟု အားလုံးကယုံကြည်လက်ခံထားသည်။ တောင်တန်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများကို သာသနာပြုနည်းဖြင့် စည်းရုံးလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်ကိုလည်း သဘောပေါက်နားလည်ထားကြသည်။

ထို့ကြောင့် တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ထိရောက်အောင်မြင်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ပုသိမ်ဦးဝိမလဇ၏ဆွေးနွေးတင်ပြချက်ကို မူတည်၍ ခြောက်ထပ်ကြီးကျောင်းတိုက်တွင် ပဏာမစည်းဝေးညှိနှိုင်းကြပြီး ရန်ကုန်တစ်မြို့လုံး အစည်းအဝေးကြီးကို သွင်ရုပ်ရှင်ရုံ၌ အစည်းအဝေးကြီး ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ပထမဦးဆုံးသော တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ကြီးကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။

ထိုအဖဲတင်-

၁။ ဆာဦးသွင်

၂။ ဦးဖို့ခြော့

၃။ ဦးသိန်းမောင်(ဝတ်လုံတော်ရ)

၄။ ဦးညွန့်(ဗြိတိသျှဘားမားရုပ်ရှင်)

၅။ ဦးဘိုဘ(အောင်ဇေယျတု ဆေးတိုက်ပိုင်ရှင်)

၆။ ပါဠိဆရာကြီး ဆရာစ

တို့ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။

ထိုအဖဲ့ကြီးသည် ဆရာတော်သံဃာတော်များ၏ ဩဝါဒကို ခံယူပြီးတောင်တန်းသို့ စွန့်စွန့်စားစားသွားရောက် သာသနာပြုကြမည့် အာဇာနည်ရဟန်းသံဃာများကို စုစည်းရုံးဖွဲ့၍ သာသနာပြုသံဃာများကို ပို့လွှတ်သည်။ သာသနာပြုလုပ်ငန်း အရှိန်အဟုန်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန်စီမံနေဆဲပင် ၁၃၀၃ (၁၉၄၁-၄၂)ခုနှစ်၌ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်လာခြင်းကြောင့် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖဲ့ကြီး၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ကစဉ့်ကလျားဖြစ်ကာ ရပ်စဲသွားရလေတော့သည်။

၁၀။ ဂျပန်ခေတ် မဟာသံဃအဖဲ့ပေါ်လာခြင်း

မြန်မာပြည်သို့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ကူးစက်လာပြီးနောက် ၁၉၄၀-၄၁ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့ဆုတ်ခွာ၍ ဂျပန်တို့ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။

ဤပန်တို့သည် မြန်မာပြည်ကို ၁၉၇၃ ခု၊ ဩဂုတ်လတွင် လွတ်လပ်ရေးပေးခဲ့သည်။ ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရ တက်လာသည်။

ထိုအစိုးရအဖွဲ့တွင် လမ်းပန်းအဆောက်အဦနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဝန်ကြီး ဗန္ဓုလဦးစိန်သည် နိုင်ငံတော်အတွင်းထင်ရှားသော သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ကြသည်-

(၁) ရန်ကုန်မြို့ သာဓုတိုက်ဆရာတော်ဦးပညာသာမိကြီးမှူးသော(ဗုဒ္ဓသာသနာအစည်းအရုံးကြီး)

(၂) မန္တလေးတောင် ဦးဇောတိကကြီးမှူးသော(မြန်မာပြည်လုံးဆိုင်ရာ ရဟန်းပျိုအဖွဲ့)

(၃) မန္တလေးမြို့၊ ညောင်ကန်တိုက် မင်းကွန်းဆရာတော် ဦးဝိမလကြီးမှူးသော(မဟာသံဃသမဂ္ဂိအဖွဲ့ ချုပ်ကြီး)

(၄) သုံးဆယ်မြို့ သာသနာဇောတိကာရာမတိုက် ပန်းဆွဲဆရာတော်ဦးဝိလာသကြီးမှူးသော(ဒို့ဗမာအစည်းအရုံး)

အဖွဲ့များမှ အဓရေးပါသော ဆရာတော်ကြီးများကို ပင့်ဖိတ်ရာ (၅-၄-၇၃)(၁၃၀၄ ခု နှောင်းတန်ဆူးလဆန်း(၁)ရက် တနင်္လာ)နာရီအချိန်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဒို့ဗမာအစည်းအရုံး၌ အစည်းအဝေး

ကျင်းပခဲ့ပြီး ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃာညီညွတ်ရေးအဖွဲ့အစည်းကြီး တည်ထောင်ရန် လျှောက်ထားခဲ့သည်။

ဗန္ဓုလဦးစိန်၏ လျှောက်ထားချက်ကို ကြွရောက်တော် မူလာကြသော ဆရာတော်များက သဘောတူညီကြပြီး အစိပ်စိပ် အဖွဲ့ဖွဲ့ကွဲနေသော ရွှေကျင်၊ သုဓမ္မာ၊ ဒွါရစသော သာသနာပိုင် ဂိုဏ်းအသီးသီးတို့ကို စုပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ **ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ** မဟာသံဃအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို ထိုနေ့မှာပင် အပြီးအပိုင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည်။

ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရ သာသနာရေးဌာန ဖွင့်လှစ် ပေးခဲ့ပြီး သာသနာရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ဗန္ဓုလဦးစိန်ကိုပင် တာဝန်ပေးခဲ့သည်။

သာသနာအုပ်ချုပ်ရေး(မဟာသံဃဝိနိစ္ဆယ)ဥပဒေကို လွှတ်တော်တွင် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့သည်။

ထိုဥပဒေတွင် သာသနာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ပါဝင်ခဲ့ရာ တောင်တန်းသာသနာပြု ဆောင်ရွက်ရေးကိစ္စလည်း ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

သို့သော် မတည်ငြိမ်သောစစ်ကာလအတွင်းဖြစ်၍ သာသနာရေးဆောင်ရွက်မှုများ၊ တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်း

များမှာ အကောင်အထည်မဖော်နိုင်ခဲ့ပါဟု ချ။

၁၉၄၅-၄၆(၁၃၀၇)ခု ဂျပန်တို့ စစ်ရှုံး၍ မြန်မာပြည်က ထွက်ခွာသွားခဲ့ရပြီး အင်္ဂလိပ်တို့ မြန်မာပြည်သို့ တစ်ဖန်ဝင်ရောက် လာခဲ့ပြန်သည်။

၁၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ပေါ် ပေါက်လာခြင်း

အင်္ဂလိပ်တို့ ပြန်ဝင်လာသော ၁၉၄၅-၄၆ နှစ်မှာပင် "မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ကြီး" ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြန်သည်။

ထိုအသင်းချုပ်ကြီး၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ-

၁။ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာဂိုဏ်းပေါင်းစုံ မဟာသံဃ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ သာသနာရေး၊ ဘာသာရေး၊ ပညာရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အားပေးမျိုး မြှောက်ထောက်ပံ့ရန်၊

၂။ ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်ပြီး၁၀စ မြန်မာနိုင်ငံပြန်လည် ထူထောင်ရေး၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်စပ်လျဉ်း သောထူထောင်ရေးကိစ္စအဝဝတို့ကို အားပေး ကူညီဆောင်ရွက်ရန်၊

၃။ စာသင်ကျောင်းများနှင့် သိပ္ပံကျောင်းများ၌ ပါဠိနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်များသင်ကြား လေ့လာခြင်း တိုးတက်အောင်အရေးယူဆောင် ရွက်ရန်၊

၄။ ပါဠိသပ္ပံကျောင်းများနှင့် ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းများပေါ်ထွန်းလာအောင် ကြိုးစားရန်၊

၅။ ပုံမှန်ပ်ရသေးသော ကျမ်းများကို ပုံနှိပ်ထုတ် ဝေရန်၊

၆။ ရှားပါးသောစာအုပ်များကို ထပ်မံပုံနှိပ်ရန်၊

၇။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အားလုံးတို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် တို့ဖြစ်သည်။

ထိုအဖွဲ့ချုပ်ကြီးတွင်-

၁။ သတိုးသီရိသုဓမ္မဆာဦးသွင် ဥက္ကဋ္ဌ

၂။ သတိုးသီရိသုဓမ္မဦးသိန်းမောင် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

၃။ ဖြိုတီသျှောဘားမားဦးညွန့် အဖွဲ့ဝင်

၄။ မဟာသီရိသုဓမ္မဟာသ်ာတဦးမြ ။

၅။ သီရိပျံချီဦးအောင်သန်း ။

၆။ ဒေါက်တာဦးသိန်း ။

တို့အပါအဝင် အမှုဆောင်လူကြီး(၃၂)ဦးတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

၂၇-၉-၄၅(၁၃၀၇)ခု၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော်(၆) ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင်ကျင်းပသော အမှုဆောင်အစည်း အဝေးကြီးက-

"မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲကြီး၏ စည်းမျဉ်း ဥပဒေကို" အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါသည်။

၁၂။ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ပေါ် ပေါက်လာ ခြင်း

၃၁-၅-၄၆(၁၃၀၈ ခု၊ နယုန်လဆန်း(၁)ရက်၊ သောကြာ နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ အကူအညီဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာဂိုဏ်းပေါင်းစုံမဟာသံဃာ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင်ဖြစ်ကြသော နိုင်ငံတော်သြဝါဒိ စရိယ၊ နိုင်ငံတော်မဟာနာယကဆရာတော်ကြီးအပါး(၄၀) ကိုသည် ရောက်ထပ်ကြီးကျော်းတိုက်၊ အလယ်ကျောင်းကြီး၌ အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

ထို့အစည်းအဝေးသို့ အစိုးရအာဏာပိုင်တို့၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ ဆရာတော်စုံလင်စွာ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

ထိုအစည်းအဝေးတွင် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌဆာဦးသွင်က ဆရာတော်ကြီးများကို-

- ပြည်နယ်ဖတောင်တန်းဒေသများ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပြန့်ပွား ဟိုးတက်လာရေးအတွက် အလေးအနက်ထား ပံ့ပိုးစောင်မကြရန်၊
- တောင်တန်းဗုဒ္ဓဘာသာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာဂိုဏ်းပေါင်းစုံ မဟာသံဃအဖွဲ့ချုပ်ကြီးက ဝမ္မာနုဂ္ဂဟကိုလည်းကောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ကြီးက ပစ္စယနုဂ္ဂဟကို ခံယူ၍လည်းကောင်း၊ ဆရာ-ဒကာ ညီညွတ်စွာဖြင့် [illegible] ဆောင်ရွက်ရန် လို အပ်ပါကြောင်း လျှောက်ထားအကြံပြုသွားသည်။

အဖွဲ့ကြီး၏ ဒုတိယနေ့အစည်းအဝေးတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဒီးဒုတ်ဦးဘချို့တို့ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ထိုနေ့တွင် ပခုက္ကူမြို့၊ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်ကြီး၏ ပဓာနနာယက၊

မဟာနိကာယတိုက်ကြီး၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ မဟာသံဃအဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ မဟာနာယကဖြစ်တော်မူသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော်ဦးပညာကိုယ်တော်တိုင်က "**တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ကြီး**"ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရန် အဆိုတင်သွင်းခဲ့ရာ ကြွရောက်တော်မူလာကြသော ဆရာတော်များအားလုံးက သဘောတူဆိုးဖြတ် အတည်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ထိုအစည်းအဝေးကြီး၏ သဘောတူဆိုးဖြတ်ချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃအဖွဲ့ချုပ်ကြီးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ကြီးတို့ ပူးပေါင်း၍ အထူးအစည်းအဝေးကြီးတစ်ရပ်ကို ဗဟန်း၌ ဝါရုတ်ပိဋကတ် တိုက်၌(၁၇-၉-၄၆)(၁၃၀၈ ခု၊တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၇ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ထိုအစည်းအဝေးကြီးမှ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြု အဖွဲ့ကြီးကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုက်ကြသည်။

အဖွဲ့တည်ရာ ဌာနချုပ်ကိုလည်း ဗဟန်း ဇရတာရုံလည်း လမ်းရှိ တရုတ်ပိဋကတ်ကိုက်ကို သတ်မှတ်ထားခဲ့ကြသည်။

(က) သံဃာတော်ဆိုင်ရာ

(၁) နာယကအဖွဲ့

(၂) အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဟူ၍(၂)ဖွဲ့

(ခ) ဒါယကာဘက်ဆိုင်ရာတွင်လည်း

(၁) နာယကအဖွဲ့

(၂) အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဟူ၍(၂)ဖွဲ့

စုစုပေါင်း(၄)ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့၏ သံဃာဘက်ဆိုင်ရာ နာယကဆရာတော်ကြီးများမှာ-

(၁) ပုဇွန်တောင်ကျောင်းကြီးဆရာတော်ဦးဉာဏာ

(၂) ဗဟန်းဝင်္ဂဝံန်ဆရာတော်ဦးခေမာစာရ

(၃) ဖောဓိဆရာတော်

(၄) ကျောင်းသစ်ဆရာတော်ဦးပညာ

(၅) ဘုရားကြီးတိုက်ဆရာတော်ဦးကောဏ္ဍည

(၆) မူလသံယုတ်ဆရာတော်

(၇) ဓမ္မာလင်္ကာရဆရာတော်

(၈) အလယ်တောရဆရာတော်ဦးဇရဝံတ

(၉) ဆားလင်းဆရာတော်

(၁၀) စက်ဘူကျောင်းဆရာတော်

(၁၁) အရှင်အာဒိစ္စဝံသကျောင်းတိုက်ဆရာတော်
ဦးဣသရိယ

(၁၂) တောင်ဘီလူးဆရာတော်

(၁၃) နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူဆရာတော် တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့၏ သံဃာဘက်ဆိုင်ရာ အမှုဆောင်ဆရာတော်ကြီးများမှာ-

(၁) သာသနာလက်ာရဆရာတော်ဦးနန္ဒသာမိ (ဥက္ကဋ္ဌ)

(၂) ရတနာပုံဦးဇာဂရ၊ ဝဠုဝန်ကျောင်း
(အကျိုးတော်ဆောင်)

(၃) ဦးဝိမလ(သုံးထပ်ကျောင်း၊ဗဟန်း)

(၄) ဦးဝိလာသ(ပန်းဆွဲဆရာတော်)

(၅) ဦးပညာ(သွေးဆေးကန်ကျောင်းဆရာတော်)

(၆) ဦးဓမ္မာသာရ(ဓမ္မသုခကျောင်းတိုက်၊ဗဟန်း)

(၇) ဦးစန္ဒာမဏိသာရ

(၈) ဦးသူရိယ(ပိဋကတ်တိုက်ကျောင်း)

(၉) ဦးသုန္ဒရ

(၁၀) ဦးဥတ္တမသာရ

(၁၁) ဦးပဏ္ဍာဝ

(၁၂) ဦးဥတ္တမ(နန္ဒဝန်ကျောင်း)

(၁၃) ဦးတေဇဝန္တ

(၁၄) ဦးပညာဝံသ(ဆားလင်းဆရာတော်)

(၁၅) ဦးကုဏ္ဍာလ

(၁၆) ဦးကောဝိဒ(ဒလ)

တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ အိုယကာဘက်ဆိုင်ရာ နာယကလူကြီးများမှာ-

(၁) ဆာဦးသွင်

(၂) တရားဝန်ကြီးဦးသိန်းမောင်

(၃) ဗြိတိသျှဘားမား ဦးညွန့်

(၄) အိုက်တာဦးသိန်း

(၅) ဦးဘိုးသောင်း

(၆) ဦးဘသိန်း

(၇) ဦးဘဟန်

(၈) ဦးလှစိန်

(၉) ဦးတိုင်ကျော်

(၁၀) ဖျာပုံ-ဦးအုန်းမောင်

(၁၁) ပဌမကျော်-ဦးကြီးဖေ

(၁၂) ဦးဘိုးချစ်

(၁၃) ဆရာဉာဏ်
(၁၄) ဦးတင်ရွှေ
(၁၅) ဦးအုန်းမောင်
(၁၆) ဦးခင်မောင်လင်း
(၁၇) ဦးထွန်းလှ
(၁၈) ဦးဘကျော်
(၁၉) ဦးထွန်းဖေ
(၂၀) ဦးဘရှင်
(၂၁) ဦးသိန်းမောင်
(၂၂) ဦးချစ်ဖေ
(၂၃) ဦးအောင်သန်း
(၂၄) ဦးအုန်းထွန်း
(၂၅) ဦးကျော်ငြိမ်း
(၂၆) ဦးပန်းမောင်
(၂၇) ဦးလှအောင်
(၂၈) ဦးမောင်ကလေး
(၂၉) ဦးလှကလေး
(၃၀) ဦးထွန်းရင်

(၃၁) ဦးဘမိုး
(၃၂) ဦးသန်းရွှေ
(၃၃) ဦးမောင်ကြီး
(၃၄) သခင်အေး
(၃၅) ဦးဝင်းရှိန်
(၃၆) ဦးတင်မြင့်
တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ အိယကာဘက်ဆိုင်ရာ အမှုဆောင် လူကြီးများမှာ-

(၁) ဒီးဒုတ်ဦးဘသိန်း(ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး) ဥက္ကဋ္ဌ
(၂) ဦးဘိုးဇော့(ရွှေတိဂုံဘုရား အဖွဲ့ဝင်
ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း)
(၃) ဦးမောင်မောင်စိန်(ကန်ထရိုက်တာ) "
(၄) ပဌမကျော်ဦးကြီးဖေ "
(၅) ရွှေပြည်တော်ဦးဘတင် "
(၆) လွတ်တော်ရှေ့နေကြီးဦးတင်လှ အကျိုးတော်ဆောင်
(၇) ဦးချစ်ဦး တွဲဖက် "
(၈) ဖြိုတီသျှဘားမားဦးညွန့် ဘဏ္ဍာထိန်း

(၉) ဦးမောင်ကလေး စာရင်းစစ်

(၁၀) ဆရာဖေ အဖွဲ့ဝင်

(၁၁) ဦးလှစိန် ″

၁၃၁၇ ခု၊တပို့တွဲလဆန်း(၁၁)ရက် (၂၂-၂-၄၆)နေ့တွင် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်-

(၁) လူမျိုးစုလွှတ်တော် နာယကကြီး ဥက္ကဋ္ဌ
မဟာသရေစည်သူ စပ်ခွန်ကြည်

(၂) သီရိပျံချီဦးသန်းစိန် အကျိုးဆောင်စာချုပ်-၁

(၃) သတိုးမဟာသရေစည်သူဦးချန်ထွန်း

(၄) စည်သူဦးဘတင်(ချမ်သင်)

(၅) ဦးစံညွန့်(ကရင်ပြည်နယ်)

(၆) ဦးသက်ရှည်(ညောင်တုန်း)

(၇) ဗန္ဓုလဦးစိန် အကျိုးဆောင်စာချုပ်-၂

(၈) ဦးဝယ်သူဟောင်(ချင်းရေးရာဝန်ကြီးဟောင်း)

(၉) ဦးအောင်မြင့်(လားရှိုး)

(၁၀) ဦးဘအေး(ဝစ်ကိုင်း)

(၁၁) သတိုးသီရိသုဓမ္မဆာဦးသွင်

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

(၁၂) သီရိပျံချီဦးအောင်သန်း

(၁၃) သတိုးမဟာသရေစည်သူဦးဗကျမ်း

(၁၄) ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးကြီးရွှေ

(၁၅) ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးလှစိန်

(၁၆) လွှတ်တော်ရှေ့နေကြီးဦးလှသိန်း

(၁၇) ဇကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးဦးအောင်ကြီး

(၁၈) ဓမ္မာစရိယဦးထွန်းရွှေ

(၁၉) ဒီးဒုတ်ဦးသာဒင်

(၂၀) ရှေ့နေချုပ်ကြီးအပါးတော်မြဲ ဦးချန်ထွန်း

(၂၁) ဦးသိန်းမောင်(ဓမ္မာစရိယ)

(၂၂) ဦးစိုးဝေ

(၂၃) ဦးဘိုဉာဏ်(မြူချယ်ယာမင်ဟောင်း)

(၂၄) ကျောင်းအုပ်ကြီးဦးသာထက်

(၂၅) အဆုတ်နာဝိဇ္ဇာဆရာကြီးဦးချစ်ဝေ

(၂၆) ဓမ္မာစရိယဆရာဦးကြည်

(၂၇) လူမျိုးစုလွှတ်တော်အမတ်ဦးဘထွန်း

(၂၈) သဘာဝဓမ္မဆရာသန်း

(၂၉) ဒီဗွစက္ခုဆရာကျော်

(၃၀) မွန်ဦးကြည်စိန် တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့၏ တောင်တန်းသာသနာပြု လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထားရှိရမည့် ရည်ရွယ်ချက်များမှာ-

(က) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမသြဝါဒကို ခံယူရရှိကြစေရန်၊

(ခ) ရတနာသုံးပါးကို မှီခိုအားထားဆည်းကပ်နိုင်ကြစေရန်၊

(ဂ) ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်၍ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေမှု ရရှိကြစေရန်၊

(ဃ) မြန်မာစာပေတတ်မြောက်ကြ၍ ဗဟုသုတပြည့်ဝစုံကြစေရန်၊

(င) ဗုဒ္ဓသာသနာအွန်ရှင်များ ပြန့်ပွားတည်မြဲမှုတို့ကို ရရှိကြစေရန်၊

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ မဟာသံဃအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်တို့သည် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ကို ခိုင်ခိုင်မာမာ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ကြပါသည်။

ဤမှနိမြတ်သော သာသနာပြုလုပ်ငန်းကြီးကို ၁၃၀၈ ခုမှစ၍ တိုင်းပြည်မှအလှူရှင်ကောက်ခံပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ-

၁၃၀၈-မှ ၁၃၁၄ ခုထိ(၇)နှစ်၊ သတိုးသီရိသုဓမ္မ ဆာဦးသွင်က ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဦးရွှေဦးဘတင်က အကျိုးတော်ဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၃၁၄ ခုနှစ်ဦးမှစ၍ သံဃာတော်ဘက်ဆိုင်ရာတွင် ဗဟန်းဝေဋ္ဌုဝန်ဆရာတော်ကဥက္ကဋ္ဌ၊ သာဓုတိုက်ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓက အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

လူဒါယကာဘက်တွင် ဆာဦးသွင်အနားယူသွား၍ သတိုးသီရိသုဓမ္မဦးသိန်းမောင်(နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ)က ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဝတ်လုံတော်ရဦးလှသိန်းက အကျိုးတော်ဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

တစ်ဖန် ၁၃၁၄ ခု၊ ဝါဆိုလမှစ၍ မဟာသီရိသုဓမ္မ ဟင်္သာတ ဦးမြက ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပါလီမာန်အတွင်းဝန် သီရိပျံချီဦးသန်းစိန်က အကျိုးတော်ဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ဟင်္သာတဦးမြ အနားယူသောအခါ လူမျိုးစုလွှတ်တော်နာယကကြီး မဟာသရေစည်သူစပ်ခွန်ကြည်က(ဥက္ကဋ္ဌ)အဖြစ် ပြောင်းလဲတာဝန်ယူခဲ့ပါသည်။

သံဃာတော်ဘက်ဆိုင်ရာတွင် ဗဟန်းဝေဋ္ဌုဝန်ဆရာတော်က ဥက္ကဋ္ဌ၊ မော်လမြိုင်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိစွက အကျိုးတော်ဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

၁၃။ ဗောဓိတန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့၏ ပထမဦးဆောင်ရွက်ချက်များ

ဗောဓိတန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို မည်သည့် ဗောဓိတန်းဒေသတွင်စတင်၍ မည်သည့်ပုံစံဖြင့် အဘယ်ကာလ အထည်ဖော်ကြမည်ကို ဗောဓိတန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့၊ သံဃာ့ အမှုဆောင်ဆရာတော်များနှင့် ဒါယကာအမှုဆောင်လူကြီးများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး၍ စူးစမ်းအကဲခပ်ကြည့်ရန် အကြံရကြလေသည်။

အမှုဆောင်ဆရာတော်ဦးဝိမလသည် လက်တွေ့ သာသနာပြုနေသူ ပုသိမ်–ဦးဝိမလ၊ ဦးဥတ္တမသာရတို့နှင့် ဝိုင်ပင် ကြည့်ရာ ချင်းတောင်ပိုင်းမှ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာခိုက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး၍ စူးစမ်းအကဲခပ်ကြည့်ရန် အကြံရကြလေသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော ဖဆပလအဖွဲ့ကြီးကလည်း မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးအတွက် နေ့စဉ်ရက်ဆက်ဆိုသလို အစည်းအဝေးများပြုလုပ်၍ နိုင်ငံရေး ကိစ္စများ ဆွေးနွေးကြုံးပမ်းနေချိန်ဖြစ်ပေသည်။ ၁၃၀၈ ခုနှစ် (၁၉၄၆)ဒီဇင်ဘာလထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များသည် ရန်ကုန်မြို့ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကြီးသို့ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ

တက်ရောက်ရန်အတွက် ရောက်ရှိလာကြသည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှမှ ချင်းတောင်တောင်ပိုင်း ကန်ပက်လက်မြို့နယ်မှ ရောက်နေသော ဂျပန်တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင် ချင်းအမျိုးသားများဖြစ်သူ ဦးဝမ်းမသူးမောင်နှင့် သခင်အောင်မင်းတို့ကို အမှုဆောင်ဆရာတော် ဦးဝိမလကခေါ်ယူတွေ့ဆုံ၍ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကျိုးအကြောင်းများ ရှင်းလင်းပြောကြားလျက် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်မှ အမှုဆောင်လူကြီးများနှင့် တွေ့ဆုံနိုင်ကြရန် ဒီဇင်ဘာလ(၂၀)ရက်သို့ ချိန်းဆိုသတ်မှတ်လိုက်သည်။

၁၃၀၈ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း(၁၂)ရက် (၂၀–၁၂–၄၆) သောကြာနေ့တွင် ရေတာရှည်တရုပ်ပိုင်ကတ်တိုက်၌ ဆာဦးသွင်၊ တရားဝန်ကြီး ဦးသိန်းမောင်၊ ပြိတိသျှာဘားမားဦးညွန့်၊ ဒေါက်တာဦးသိန်း၊ ဝတ်လုံတော်ရဦးသိန်းစသော ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်အမှုဆောင်လူကြီးများနှင့် ချင်းတောင်နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များဖြစ်သည့် ဦးဝမ်းမသူးမောင်း၊ သခင်အောင်မင်းတို့သည် အမှုဆောင်ဆရာတော်ဦးဝိမလ၏ ပိတ်ဆက်ပေးချက်အရ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းများ ချင်းတောင်ပိုင်းမှစတင်အကောင်အထည်ဖော်ရန်ကိစ္စကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြလေသည်။

ဦးဝမ်းမသူးမောင်နှင့် သခင်အောင်မင်းတို့သည် ပခုက္ကူ မဟာဝိသုတာရာမ်အာလယ်တိုက် ဆရာတော်ကြီးဦးပညာထံ၌ ကိုရင်ဝတ်ခဲ့ကြဘူးသော တပည့်ရင်းများဖြစ်နေ၍ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုသည် ပိုမိုရင်းနှီးပွင့်လင်းမှုရှိခဲ့ပြီး နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အားရဝမ်းသာ ဖြစ်ခဲ့ကြပေသည်။ ဦးဝမ်းမသူးမောင်တို့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရရှိရန်အတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်သောဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကြီးမှ ချမှတ်ထားသည့် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းများကို နေ့ရောညပါ မအားလပ်အောင်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေချိန်တွင် မိမိတို့၏ဆရာရင်းဖြစ်သော ဆရာတော် ဦးပညာချမှတ်ထားသည့် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းကိုပါ ထပ်ဆင့်ပူးတွဲတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရခြင်းကိုပင် ဂုဏ်ယူနေကြပေသည်။ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါမည်ဟု ကတိပြုသွားကြပေသည်။

ဤသို့ဖြင့် နောက်တဆင့်တက်၍ ဆောင်ရွက်ကြရသည့်မှာ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုရဟန်းတော်များ တောင်ပေါ်သို့တက်ရောက်ခွင့်နှင့် နေထိုင်ခွင့်ရရှိရေးကို ဗြိတိသျှဘုရင်ခံမဂျာဂျင်နရယ်ဆာဟူးဘတ်ရန့်(စ်)နှင့် တောင်တန်းမင်းကြီးမစွတာစတီဗင်ဆင်တို့ထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရယူရန်ဖြစ်သည်။ ချင်းတောင်ပေါ်သို့ ရဟန်းသံဃာများတက်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာပြုခွင့်ရရေးအတွက်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်အမှုဆောင်လူကြီးများ

ဖြစ်သည့် တရားဝန်ကြီး ဦးသိန်းမောင်၊ ဒေါက်တာဦးသိန်း၊ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးလှသိန်းတို့က စီစဉ်ဆောင်ရွက်ကြလေသည်။

အမိန့်ရကြသောအခါ သာသနာပြုရန်ပုံငွေရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းကြရပြန်သည်။ ရန်ပုံငွေရရှိရေးအတွက် အမျှဆောင်ဆရာတော် ဦးဝိမလနှင့် အမျှဆောင်ဆရာတော်များ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်မှ မြန်မာ့အလင်းဦးတင်စသော အမျှဆောင်လူကြီးများသည် နေ့စဉ်လိုလိုပင် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုရန်ပုံငွေကောက်ခံခဲ့ကြသည်၊ ရန်ပုံငွေကောက်ခံရာတွင် အသုံးပြုရန် ဖြိတိသျှဘားမားဦးညွှန့်က ကားတစ်စီးလျှောထားသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့အနှံ့ ရပ်ကွက်တိုင်းသို့လိုက်၍ ကောက်ခံနိုင်သောကြောင့် အတန်အသင့်ရရှိခဲ့ကြသည်။ လိုအပ်သေးသောငွေများကို ဆာဦးသွင်နှင့် ဖြိတိသျှဘားမားဦးညွှန့်တို့က ပြည့်ဆည်းလှူဒါန်းကြပြီး၊ ယင်းမတည်ရန်ပုံငွေများနှင့်ပင် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သောသင်္ကန်းပရိက္ခရာ၊ စားနပ် ရိက္ခာ၊ ဆေးဝါးနှင့် ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ဝယ်ယူစုဆောင်းကြရသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုနည်းပြသင်တန်းအဖြစ် (၁၃၀၈)ခုနှစ်၊ ပြာသိုလပြည့်ကျောင်(၈)ရက်၊ (၁၄-၁-၄၆)အာဂါနေ့မှစ၍ ရက်တိုသင်တန်းများပေးခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုထဲ

တွင် ဗဟန်းရေတာရှည်လမ်း တရုတ်ပိဋကတ်တိုက်၌ ပြုလုပ်သော ဖောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအစည်းအဝေးမှ ချင်းတောင်-ဖောင်ပိုင်း၊ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်မှစတင်၍ ပွဲဦးထွက်ဖောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

၁၄။ ပထမဆုံး သာသနာပြုဌာနများ

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုလထဲမှာပင် ဦးဥတ္တမသာရအမှုဆောင်မြတ်နှင့် ဦးဝိသုဒ္ဓအရှင်မြတ်တို့ကြီးမှူးလျက် နောက်ပါသံဃာ(၁၀)ပါးနှင့် သာသနာပြုလုပ်ငန်းစတင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခု၊ နိဝင်ဘာလမှစ၍ ကြိုတင်စီစဉ်မှုများပြုလုပ်ခဲ့ရာ(၅)လခန့်အချိန်ကြာပြီးနောက် ၁၉၄၇ ခု၊ ဇူလိုလထဲရောက်မှ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ ချင်းတောင်ပေါ်သို့ ရောက်ရှိကြပေသည်။ ဦးဝမ်းမသူးမောင်နှင့် သင်္ဃာအောင်မင်းတို့၏ စီစဉ်ပေးချက်အရ ချင်းတောင် ဖောင်ပိုင်းတွင်-

(၁) ကန်ပက်လက်သာသနာပြုဌာန

(၂) မင်းတပ်သာသနာပြုဌာန

(၃) ဝမ်းမသူးသာသနာပြုဌာန

(၄) လှည်းရုံးသာသနာပြုဌာန

(၅) ကျင်ဒွေးဌာန

(၆) ပလက်ဝဌာန

(ဂု) ကျင်ချောင်းဌာန

(ဂ) နမ္မဒါဌာန ဟူ၍ သာသနာပြုဌာန(ဂ)ခုကို လည်းကောင်း၊ ချင်းတောင်မြောက်ပိုင်းတွင်-

(ဃ) ဖလမ်းဌာန

(င) တာရွန်းဌာန

(စ) တီးတိန်ဌာန

(ဌ) ခွာရုံဌာန ဟူ၍ သာသနာပြုဌာန(ဌ)ခုကို လည်းကောင်း စုစုပေါင်း(၁၂)ဌာနကို စတင်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ချင်းတောင်သာသနာပြု သံဃာအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဝိဇယသီရိ အကျိုးတော်ဆောင် ဦးပဏ္ဍိတဖြစ်ပါသည်။

အလားတူ ကချင်ပြည်နယ်တွင် ၁၉၄၇ ခု၊ မတ်လ(၁) ရက်နေ့တွင် သာသနာပြုဌာနများ စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ကူညီထောက်ပံ့ ရန်အတွက် ရန်ကုန်နှင့် နယ်များတွင် ရတနာတော်များ လူဒါယိကာများသာ ပါဝင်သောအဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင် ပေးခဲ့သည်။

ချင်းတောင်အတွက် ထီးလင်း, ပေါက်စသောမြို့များမှ ဆရာတော် သံဃာတော်များနှင့် လူဒါယိကာများပါဝင်သော ထောက်ပံရေးအဖွဲ့။ ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်မှာ ဆောမြို့ပိုင်ကြီး ဦးဘခိုင်က ဦးစီးသည်။

ကချင်ပြည်နယ် ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့အတွက် မန္တလေးမြို့ ညောင်ရမ်းဆရာတော်ကြီး ကြီးမှူးသောသံဃာ့အဖွဲ့နှင့် မြစ်ကြီးနားမြို့ အရေးပိုင်ဦးဘချို၊ ရာဇဝတ်ဝန်ဦးကိုကိုကြီးနှင့် အခွန်ဝန်ဦးပြင်၊ ဦးစိုးမော်တို့ဦးစီးသော ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းထားခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ရုတ်တရက် တိုင်းရေးပြည်ရေးအပြောင်းအလဲများဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ၁၃၀၉ ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း(၂)ရက်၊ (၁၉-ဂ-၄၇)စနေနေ့တွင် လွတ်လပ်ရေးအတွက် အပြင်းအထန် ကြိုးပမ်းနေသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ ခေါင်းဆောင်ကြီး (၇)ဦး၊ သက်တော်စောင့်(၁)ဦး၊ စုစုပေါင်း(၉)ဦးတို့ကို မသမာသူများ၏ လုပ်ကြံချက်ဖြင့် အတွင်းဝန်များရုံးအဆောက်အဦး၌ ကျဆုံးခဲ့သည်။

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ကို မွေးဖွားပေးသည့် ရွှေကုံတိုင်လမ်း၊ ခြောက်ထပ်ကြီးဘုရားကြီးတိုက် မဟာသံဃာအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ပူးပေါင်းအစည်းအဝေးကို ဒုတိယ

နေ့(၁-၆-၄၆)နေ့သို့ တက်ရောက်ခဲ့သော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နှင့် ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုတို့သည် ပိပိတို့မျက်စေ့အောက်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည့် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ကို မျက်ကွယ်ပြုသွားကြပေသည်။

၁၅။ လွတ်လပ်ရေးအကြိုခေတ် ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့်ဂုဟ အဖွဲ့. ဖွဲ့.စည်းခြင်း

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးပြီးနောက် ဦးနုဦးဆောင်သော ဖဆပလအဖွဲ့ ယာယီအစိုးရတက်လာသည်၊ ထိုအစိုးရသည် ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးသည် ဗြိတိသျှအာဏ်လိပ်အစိုးရဏ်လက်အောက်တွင် နှစ်ပေါင်း(၁၀၀)ကျော်ခန့် ကျရောက်ခဲ့ရသောကြောင့် အာဏ်လိပ်အစိုးရ၏ ဖိနှိပ်မှု၊ ချုပ်ချယ်မှုနှင့် အမျိုးသားဇာတိမာန်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုများ ပျက်ဆီးမှုတို့ကို ခံခဲ့ကြရသည်။ အထူးသဖြင့် ဘာသာယဉ်ကျေးမှု ပျက်ဆီးခံရမှုကြောင့် အမျိုးသားစာရိတ္တယဉ်ကျေးမှု ပျက်စီးခဲ့ရသည်။

တစ်ဖန် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကို နှစ်ကြိမ်ပြန်ခံရပြန်သဖြင့် မြန်မာပြည်အနှံ့ အသက်စည်းစိမ်ဥစ္စာများလည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရသလို စာရိတ္တနှင့်ဘာသာသာသနာရေးတို့မှာလည်း ဖရိုဖရဲ ပျက်စီးကွဲပြားခဲ့ရသည်။

ဤသို့ လောကီလောကုတ္တရာနှစ်ဘက်စလုံးနစ်နာခဲ့

ရပြီးနောက် အမျိုးသားတို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုဖြင့် လွတ်လပ်ရေးရရန် နီးစပ်နေပြီဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော ကြားဖြတ်အစိုးရ တက်လာသည်။ ထိုအစိုးရအဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံထူထောင်ရေးကို ကြိုးပမ်းရန် စီစဉ်နေခဲ့သည်။ နိုင်ငံထူထောင်ရာတွင် လောကီရေးသက်သက်တစ်ခုတည်းဖြင့် ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် မလုပ်နိုင်ပါက အမျိုးဘာသာသာသနာစာရိတ္တာယဉ်ကျေးမှုတို့ကိုပါ ပူးတွဲတည်ထောင်ပေးမှသာလျှင် နိုင်ငံတော်၏အခြေခံဖြစ်သော-

- ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး
- ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး
- လူတိုင်းကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်ရေး
- စည်ပင်ဝေပြာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

တို့ပါ အောင်မြင်မည်ဟု လက်ခံယုံကြည်လာကြသည်။

ထိုအမြင် ထိုအတွေးအခေါ်ရှိလာခဲ့ကြသော နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီးများသည် နိုင်ငံအုပ်ချုပ်မှုတွင် ဘာသာယဉ်ကျေးမှုဖြင့် စည်းရုံးထိန်းသိမ်းခြင်းနည်းလမ်းသည် အောင်မြင်သောနည်းလမ်းဖြစ်သည်ဟု ခံယူကြပြီး ဗုဒ္ဓစာပေနှင့် ဟောပြောပြသမှုလုပ်ငန်းကို တာဝန်တစ်ရပ်အနေဖြင့် တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ကြရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ(၁၃)ရက်နေ့တွင် ထိုစဉ်က ယာယီကြားဖြတ်အစိုးရဖြစ်သော ဝန်ကြီးချုပ်နေအိမ်၌ ဘာသာရေး သာသနာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ ဆွေးနွေးကြပြီးနောက် ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ ကြီးကို စတင်ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ကြသည်-

ထိုအဖွဲ့တွင်-

ဥက္ကဋ္ဌ	ဆာဦးသွင်
အကျိုးတော်ဆောင်	ဦးစံသိမ်း
ဌေထိန်း	ဦးအုန်းဆိုင်
ဌေစာရင်းစစ်	ဦးဘခင်နှင့် ဦးနု
အဖွဲ့ဝင်	ဦးသာဒင်၊ ဟသ်ာတဦးမြ၊ ကုန်သည်ကြီး ဦးတင်ဘွား၊ မြန်မာ့အလင်းဦးတင်တို့ပါ၊ ဝင်သောအမျှဆောင်လူကြီး

အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ထိုအဖွဲ့သည် မူလရှိခဲ့သောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ တောင်တန်းသာသနာထောက်ပံ့ရေးကိစ္စများကို စီမံဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

၁၆။ ဗောဓိတန်းသာသနာပြုဌာနမှားတို့းခဲ့ခြင်း

၁၃၀၉ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း(၁၀)ရက် (၂၄-၉-၄၇) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက်(၉)နာရီအချိန်တွင် **ဗောဓိတန်း**ဗုဒ္ဓသာသနာပြု အဖွဲ့အမှုဆောင်ဆရာတော်အာသံအရှင်ပညာဝံသနှင့် တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်ပညာဇောတတို့သည် **ကယား**အမျိုးသားများ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ လွတ်တော်အမတ်ကြီး ဦးစိန်၊ စောဝဏ္ဏစသော စော်ဘွားများနှင့် ရန်ကုန်မြို့ဝင်ဒါမိယာပတ်၊ အိမ်အမှတ် (၂၄)၌ အနာဂတ်သာသနာရေးကိစ္စများ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြရာသို့ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံမဟာသံဃအဖွဲ့ချုပ်မှ ဆရာတော်ကြီးများနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်မှ အမှုဆောင်လူကြီးများပါ ပါဝင်တက်ရောက်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ယင်းဆွေးနွေးညှိနှိုင်းချက်များအရ-

- ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ကချင်ပြည်နယ်ဗောဓိတန်းများ၌လည်းကောင်း
- ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင်ကယားပြည်နယ်ဗောဓိတန်းများ၌လည်းကောင်း

ဗောဓိတန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုမှာ ထပ်မံတိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။

သာသနာပြုဌာနများတိုးချဲ့နေသည့် ထိုအခါကာလ ၁၃၀၉ ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း(၉)ရက် (၄-၁-၄၈)တနင်္ဂနွေနေ့တွင်

မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရခဲ့သည်။ ထိုနေ့နံနက် မြန်မာစံတော်ချိန်(၄း၂၀)နာရီတွင် ဖြိုတိသျှတို့၏ ယူနီယံဂျက်အလံကို ချ၍ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အလံကို လွှင့်ထူပြီး လွတ်လပ်သော အချုပ်အချာအာဏာကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စီမံနိုင်ခွင့်ရခဲ့ပေသည်။

ထိုသို့သောအခြေအနေများတွင် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို မည်သည့်ဘုရင်ခံနှင့် မည်သည့်တောင်တန်းမင်းကြီးစသည်တို့ထံ၌ ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် မလိုတော့ဘဲ လွတ်လပ်စွာ သာသနာပြုခွင့် ရလာပေသည်။ ကချင်ပြည်နယ်၌ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်သော ဌာနများမှာ-

(၁) ဆွမ်ပရာတွမ်ဌာန
(၂) တနိုင်းဌာန
(၃) ပူတာအိုဌာန
(၄) နန်းယွန်းဌာန
(၅) ရှင်ဘွေယန်ဌာန
(၆) နောင်ခိုင်ဌာန
(၇) တရုန်ဌာနများ ဖြစ်ပါသည်။

ကယားပြည်နယ်တွင် တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်သောဌာနများမှာ-

(၁) ဒီဃောဆိုးဌာန

(၂) ညောင်ဇင်ဌာန

(၃) ဆိုင်မွန်ဌာန

(၄) ဒေါ်လောခုဌာန

(၅) ဒေါ်ကလိုခူးဌာန

(၆) မော်ချိုမိုင်းဌာန

(၇) ဒေါ်လဲခူးဌာန

(၈) လအိဌာန

(၉) လပင်နွဲဌာန

(၁၀) လကျိုနွဲဌာနများ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၈ ခုတွင် ကချင်ပြည်နယ်သာသနာပြုဌာနများ ဖွင့်ရာ၌ မြစ်ကြီးနားမြို့ပေါ်တွင် ကချင်ပြည်နယ်တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်-

(၁)ကချင်ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့ဦးထွန်းရင်း ဥက္ကဋ္ဌ

(၂)အတွင်းဝန်ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးဘမော် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

(၃)ဒေသကိုယ်စားလှယ်ဦးစောနွဲ့အောင် အတွင်းရေးမှူး

(၄)ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးဦးတင်ဖေ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး

တို့ပါဝင်သော အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း(၃၀)ကျော်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်များ ကလည်း ကချင်ပြည်နယ်တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုသံဃာ့ သြဝါဒအဖွဲ့ကို သံဃာအပါး(၄၀)ကျော်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။

ကချင်ပြည်နယ်တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြု သံဃ သြဝါဒအဖွဲ့။ ကချင်ပြည်နယ်တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြု ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့နှင့် ကချင်ပြည်နယ်တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဆရာတော်များသည် တစ်နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ်ကျတွေ့ဆုံ၍ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကျင်းပပြုလုပ်ကြပေသည်။ ယင်းနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို ''ကချင်ပြည်နယ်တွင်းရှိ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်များ၏ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုသံဃာ့အစည်းအဝေးပွဲကြီး'' ဟု ခေါ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်မှ အမှုဆောင်ဆရာတော်များနှင့် အမှုဆောင်ဒါယကာများ တက်ရောက်ကြပါသည်။

၁၃၁၁ ခု၊ ပြာသိုလ(၁၉၄၉)ဇန်နဝါရီလထဲတွင် ကချင်ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌဆမားနှုးဝါးဆင်းဝါးနောင်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရက ရန်ကုန်ရှိ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်မှ သံဃာ့အမှုဆောင်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်၊ သာသနာလက်ာရ ကျောင်း ဦးနန္ဒသာဓိကို ပင့်ဖိတ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာအဆောက် အဦများ ဆောက်လုပ်ရန်နှင့် ဗုဒ္ဓသိမ်သမုတ်ရန် မြစ်ကြီးနားမြို့

ပေါ်ရှိ(၁၀)ကကျယ်သော မြေကွက်တစ်ကွက်ကို လှူဒါန်းခဲ့ကြသည်။

ထိုအတူ လွိုင်ကော်၊ တီးတိန်၊ ခန္ဓီး၊ ပလက်ဝ၊ ဘုကန်၊ ဘားအံ၊ သာသနာပြုကျောင်းမြေများကိုလည်း စာချုပ်စာတမ်းနှင့်တကွ နောက်ပိုင်းတွင် စနစ်တကျလှူဒါန်းလာကြပါသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်ထဲတွင် ချင်းတောင်တောင်ပိုင်းတွင်-

(က) ပလက်ဝမြို့နယ်အတွင်း၌-

(၁) ကျိုးလေဘွာန

(၂) တွိပုံးဘွာန

(၃) ဥဿလင်းဝဘွံန

(၄) အထက်ဆလိုင်ဘွာန

(၅) ရှမ်းလက်ဝဘွာနဟူ၍ (၅)ဘွာနကို လည်းကောင်း

(ခ) မင်းတပ်မြို့နယ်အတွင်း၌-

(၁) ခွန်တောင်ဘွာန

(၂) လှည်းတောင်းဘွာန

(၃) သိန်းဘွာန

(၄) မရိန်းလောဘွာန(၄)ဘွာနကို လည်းကောင်း

(ဂ) ကန်ပက်လက်မြို့နယ်အတွင်း၌-

(၁) အေးချောင်းဌာန

(၂) ဗုဒ္ဓဂါမဌာန

(၃) မကြားဌာန(၃)ဌာနကိုလည်းကောင်း

(ဃ) မတူပီမြို့နယ်အတွင်း၌-

(၁) မတူပီဌာန

(၂) သွေးပန်းဌာန(၂)ဌာနကိုလည်းကောင်း

စုစုပေါင်း(၁၄)ဌာန ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

ထိုနှစ်တည်းမှာပင် ချင်းတောင်မြောက်ပိုင်းတွင်လည်း-

(က) ဖလမ်းမြို့နယ်အတွင်း၌-

(၁) ဇာမွေဌာန

(၂) လိုင်ဇီဌာန

(၃) ကလောဌာန(၃)ဌာနကိုလည်းကောင်း

(ခ) ဟားခါးမြို့နယ်အတွင်း၌-

(၁) ဟားခါးမြို့မဌာန(၁)ဌာနကို

လည်းကောင်း

(ဂ) တီးတိန်မြို့နယ်အတွင်း၌-

(၁) တွန်းဇံဌာန

(၂) ဖိုင်တူဌာန(၂)ဌာနကိုလည်းကောင်း

စုစုပေါင်း(၆)ဌာနကို တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဌာနများစတင်ဖွင့်လှစ်ချိန်မှစ၍ နှစ်စဉ်တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော ကျောင်းများအားလုံး တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့က သာသနာပြုကျောင်းများတည်ဆောက်ပေးရာတွင် ရန်ပုံငွေအင်အားကိုငဲ့ညှာသုံးစွဲရသဖြင့် ထိုစဉ်ကကျောင်းတစ်ကျောင်းလျှင် ကျောင်းကလေးများဖြစ်၍ အနေကျဉ်းကျပ်ပြီး အသွင်အပြင် တယ်ဝါမှုမရှိသဖြင့် သဘာဝရာသီဥတုဒဏ်ကိုလည်း ခံနိုင်ရန် မရှိဖြစ်ကြရသည်။

၁၃၀၉ ခု၊ ပြာသိုလဆန်း(၉)ရက် (၄-၁-၄၈)တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဗုဒ္ဓသာသနာစည်ပင်ပြန့်ပွားရေးကို အားပေးချီးမြှောက်သည်ဟု ရည်ရွယ်ထားသည့် အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓသာသနာအရောက်အပေါက်နည်းသော ကချင်, ကယား, ကရင်, ချင်း, ပလက်ဝ, နာဂစသောတိုင်းရင်းသားများနေထိုင်ရာတောင်တန်းဒေသများ၌ သာသနာပြန့်ပွားစေရန် အတွက် ၁၉၄၈ ခု၊ ဇူလိုင်(၂၅)ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ်နေအိမ်၌ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့၏ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဘာသာပေါင်းစုံထောက်ပံ့ရန်ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးထားသော သာသနာရေးဆိုင်ရာ

ရန်ပုံငွေ(၅)သိန်းထဲမှ ဗုဒ္ဓသာသနာအတွက် အချိုးကျရရှိသော ရန်ပုံငွေ(၄)သိန်းကို သာသနာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများတွင် လိုအပ် သလိုသုံးစွဲနိုင်ရန် ဗုဒ္ဓသာသနာကြီးပြန့်ပွားရေး ရန်ပုံငွေအဖွဲ့က ခွဲဝေပေးရန် အပ်နှံခဲ့သည်။ ယင်းထောက်ပံ့ငွေ(၄)သိန်းကို အောက်ပါးအချိုးအတိုင်း ခွဲဝေသုံးစွဲရန် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်-

တောင်တန်းဒေသများ	=	၂၅၀၀၀၀/-
ပြည်မ	=	၁၀၀၀၀၀/-
နိုင်ငံရပ်ခြားဒေသ	=	၅၀၀၀၀/-

ဤငွေစာရင်းသည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးစ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ သာသနာတော်အား ထောက်ပံ့ရေးအသုံးစရိတ် ပထမအကြိမ် စီမံခန့်ခွဲသောငွေ ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့လုံးဆိုင်ရာ ပရိယတ္တိသာသနာ့နုဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီး မှာ ၁၂၈၅ ခုနှစ်(၁၉၂၃)ကတည်းက ရန်ကုန်မြို့၊ ကြည့်မြင်တိုင်၊ ထီးတန်းစက်မြေရပ်တွင် စတင်ထူထောင်ခဲ့သည့်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့၏ ပထမဦးစီးနာယကဥက္ကဋ္ဌမှာ စည်ပင်သာယာ ရုံး အင်စပက်တော်ဦးဘိုးမြဖြစ်သည်။ နောက်တစ်နှစ်(၁၉၂၄) တွင် ဥက္ကဋ္ဌအသစ်ပြောင်းလဲခဲ့ရာ အငြိမ်းစားနယ်ပိုင် ဝန်ထောက် ဦးဘတင်(အောတီအမ်)က ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာပေသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့သည် မိမိတို့သုံးစွဲခွင့်ရှိသော သာသနာရေးဆိုင်ရာရန်ပုံငွေထဲမှ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းအတွက် ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ ထိုသို့ခွဲဝေရာတွင် ပထမဆုံးအကြိမ်(၁၉၄၈–၄၉)ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းအတွက်ငွေ(၉၄၅၀၀၀/–)ကျပ် ငွေကိုးသောင်းလေးထောင်ငါးရာကို ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။ ပထမဆုံးအကြိမ် နိုင်ငံတော်အစိုးရက တောင်တန်းသာသနာရေးအတွက် ထောက်ပံ့မှုရရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို့နောက် တောင်တန်းနယ်မျှားသို့ သာသနာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်စီမံကိန်းတစ်ရပ်ရေးဆွဲရန် ဆာဦးသွင်, ဦးဘခင်နှင့် ဦးစံသိန်းတို့ပါဝင်သော အဖွဲ့ငယ်ကတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၄၈ ခု၊ မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင် ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီး၏ ဆောက်ကြိမ်မြောက်အစည်းအဝေးတွင် တောင်တန်းသာသနာပြုရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်တန်းဒေသတွင် သာသနာပြုလျှက်ရှိသော ဂိုဏ်းပေါင်းစုံမဟာသံဃအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်တို့မှကြိုးမျှားသော မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သည် စီမံကိန်းတစ်ခုရေးဆွဲတင်ပြခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်သည် သာသနာတော်ထောက်ပံ့ရေးရန်ပုံငွေထိန်းသိမ်းထားရှိရာ၌ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲကြီးမှ ရေးဆွဲထားသောစီမံကိန်းအတိုင်း လိုအပ်သောငွေကို အခါအားလျော်စွာသုံးစွဲရန် သဘောတူဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။

ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ယခင်ကရှိနှင့်ပြီးသော မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံမဟာသံဃအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်မှ ကြီးမျူးသော တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သို့ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲကြီးက ငွေအား, လူအား, အကြံဉာဏ်အား အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်အားပေးကူညီခဲ့သည်။

ငွေကြေးထောက်ပံ့ရာတွင် (၁၉၄၉-၅၀)ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှစ၍ နောက်နှစ်များတွင် ကျပ်-၃၀၀၀၀/-(သုံးသောင်း) ထောက်ပံ့ခဲ့သည်။

၁၇။ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပေါ်ပေါက်လာခြင်း

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်(၂)နှစ်အကြာ(၁၉၅၀)ခုနှစ်ထဲတွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း၌ မှီတင်းနေထိုင်ကြကုန်သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသည့် ဗုဒ္ဓသာသနာဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလိုအပ်ကြောင်းနှင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်းတွင်-

(၁) ပြည်ပမှာ သာသနာပြုနိုင်သမျှအစွမ်းကုန်ပြုရန်

(၂) ပြည်တွင်းဌိ ဗုဒ္ဓဘာသာအုတ်မြစ်ကို ခိုင်မြဲသည့် ထက် ခိုင်မြဲအောင် ချမှတ်ရန်

ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက အကြံပြုပြောကြားခဲ့သည်။

ထိုနှစ် ၁၃၁၂ ခုနှစ်၊ တော်ဝင်လင်းလပြည့်ကျော်(ဂ)ရက် (၃-၁၀-၅၀)အင်္ဂါနေ့တွင် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်(ပါလီမန်)သို့ ပြန်ကြားရေးနှင့် သာသနာရေးဌာနဝန်ကြီးဦးထွန်းဖေက ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ အက်ဥပဒေကြမ်းကိုတင်းသွင်း၍ လူနည်းစု ရေးရာဌာနဝန်ကြီး ဦးဒေါင်ဇံဝေက ထောက်ခံပြီးလျှင် ပါလီမန် အမတ်များက ဝေဖန်ဆွေးနွေးကာ အတည်ပြုထောက်ခံခဲ့ကြပါသည်။

ယင်းနိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့အက်ဥပဒေပုဒ်မ(၁၁) အရ ဗုဒ္ဓသာသနာအမျှဝေဆောင်အဖွဲ့ကို-

(က)	သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန	၁ - ဦး
(ခ)	နိုင်ငံတော်သမ္မတကခန့်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်	၈ - ဦး

(ဂ) နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ
ဆရာတော်များခန့်ပုဂ္ဂိုလ် ၉ - ဦး
(ဃ) ဓေသကိုယ်စားလှယ် ၉ - ဦး
———
စုစုပေါင်း ၂၇ - ဦး
=====

ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းအမှုဆောင်အဖွဲ့က ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းကိစ္စအဝဝကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

ပထမဆုံးအကြိမ် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ကို ၁၃၁၃ ခုနှစ်၊ ဝါဆေးပေါင်လဆုပ်(၉)ရက်(၂၆-၈-၅၁)တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ အက်ဥပဒေပုဒ်မ(၁၁)အရ-

(က) ဦးဝင်း သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
(ခ) နိုင်ငံတော်သမတကခန့်အပ်သော-
(၁) ဦးဘတင်(ချုပ်သင်း)
(၂) စည်သူဦးဘခင်(နိုင်ငံတော်ဌေစာရင်းမင်းကြီး)

(၃) ဦးအုန်းဖေ(တရားဝန်ကြီး)

(၄) ဦးကြီးဖေ(သာသနာ့ညွှန်ကြားရေးမှူး)

(၅) စည်သူဦးစံညွန့်(အတွင်းဝန်)

(၆) စကားစေ်ာ်ဘွားကြီး

(၇) ဦးစံသိမ်း-ယူအီအေ

(၈) ဦးအိခွက်-ဗုဒ္ဓဘာသာတရုတ်အမျိုးသား

(ဂ) နိုင်ငံတော်သြဝါဒိစရိယဆရာတော်များ

ရွေးချယ်သော

(၁) သတိုးမဟာသရေစည်သူဦးချန်ထွန်း

(၂) ဦးဘဆွေ၊ သာသနာရေးဌာန

(၃) မဟာသီရိသုဓမ္မဦးမြ(ဟင်္သာတ)

(၄) ဦးစန်းရှိန်၊ ဧစတ်ယက်ဇာပရိယတ္တိအသင်း

(၅) ဦးဘိုးမြ၊ ပရိယတ္တိသာသနနုဂ္ဂဟအသင်း

(၆) ဦးသိန်းအောင်(မန္တလေး)

(၇) ဦးတင်အောင်၊ သာသနာရေးအရာရှိ(မန္တလေး)

(၈) ဦးစံရှိ၊ စက်ပိုင်ရှင်(မန္တလေး)

(၉) ဦးမြင့်ဟန်၊ ကုန်သည်(မန္တလေး)

(ဃ) အမျှဆောင်အဖွဲ့ညီလာခံတွင် ရွေးချယ်တင်မြှောက်သော ဒေသကိုယ်စားလှယ်(၉)ဦးတို့ဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းကြပါသည်။

ယင်းပထမအကြိမ်ဗုဒ္ဓသာသနာအမျှဆောင်အဖွဲ့၏ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးကို(၂၇-၈-၅၈)ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် တည်ရာဌာနဖြစ်သော အတွင်းဝန်ရုံးကြီးရှိ ရုံးခန်းမ၌ကျင်းပ၍ အက်ဥပဒေပါကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လွယ်ကူစေရန် အလို့ငှာ-

(၁) ပရိယတ္တိအဖွဲ့ငယ်

(၂) ပဋိပတ္တိအဖွဲ့ငယ်

(၃) ဗုဒ္ဓသာသနာဖြန့်ချိရေးအဖွဲ့ငယ်

(၄) ဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့ငယ်ဟူ၍ အဖွဲ့ငယ်(၄)ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့ငယ်များသည် မိမိတို့နှင့်သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအတွက် အမျှဆောင်အဖွဲ့သို့တင်ပြ၍ သဘောတူညီမှုကို ရယူဆောင်ရွက်ရသည်။

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းအတွက် ထောက်ပံ့ငွေများကို နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့က(၁၉၄၁)ခုနှစ်မှစ၍ ဆက်လက်ထောက်ပံ့လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

ယင်း ၁၉၅၁ ခုနှစ်ထဲတွင် ဗောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြု ဌာနများ၌ ကျောင်းဆရာများနှင့် တရားဟောဆရာများ ခန့်ထားပေးပါရန် သာသနာပြုဌာနအသီးသီးက တင်ပြလာကြသည်။ ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းလေ့လာသုံးသပ်မှုပြုတော်မူကြရန် ဗောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်၊ သံဃာ့အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ဆရာတော်များက ဘာဝန်အသီးသီးခွဲဝေယူကြကာ-

- ပလက်ဝဒေသသို့ ဆရာတော်ဦးဝိမလ
- မင်းတပ်ဒေသသို့ ဆရာဇော်ဦးနန္ဒသာမိ
- ဖလမ်းဒေသသို့ ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိစ္စ
- မြစ်ကြီးနာဒေသသို့ ဝဠုန်ဝန်ဆရာတော်
- ကယားဒေသသို့ ဘုံဗျိုဆရာတော် စသည်ဖြင့် အသီးသီးခရီးထွက် လေ့လာကြသည်မှာ တစ်လနီးပါးခန့်ပင် ကြာခဲ့သည်။ ခရီးမှပြန်လည်ကြွရောက်လာပြီးနောက် သာသနာပြုဌာနများတွင် ကျောင်းဆရာ, တရားဟောဆရာများ ခန့်ပေးသင့် မပေးသင့်ကို နေရာဒေသ၊ လူမျိုး၊ စားနပ်ရိက္ခာ၊ ပထဝီအနေအထားအတွေ့အကြုံများဖြင့် ဆရာတော်ကြီးများ စည်းဝေးဆွေးနွေး သုံးသပ်တော်မူကြသည်။

၁၈။ သာသနာပြုဗဟိုဌာနများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း

တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်ကြီးများ ကွင်းဆင်းလေ့လာချက်များအရ သာသနာပြုဌာနများကို ခရီးဝေးလံလှသော နယ်ခြားဒေသတောင်ပေါ်ကျေးရွာများအထိ သွားရောက်ဖွင့်လှစ်သဖြင့် တစ်ဌာနနှင့်တစ်ဌာန ဆက်သွယ်လွယ်ကူစေရန် ယင်းဌာနများနှင့် လက်လှမ်းမှီရာအခြေစိုက်ဗဟိုဌာနများ လိုအပ်သည့်အတွက် အချက်အချာကျသောမြို့များတွင် အခြေစိုက်ဗဟိုသာသနာပြုဌာနများကို ၁၉၅၇ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။

<u>ဗဟိုဌာနများမှာ-</u>

၁။ မြစ်ကြီးနား ကချင်ပြည်နယ်

၂။ ပူတာအို ။

၃။ လာရှိုး ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်)

၄။ ကွမ်းလုံ(ဝနယ်) ။

၅။ ဖလမ်း ချင်းပြည်နယ်(မြောက်)

၆။ ဟားခါး ။

၇။ တီးတိန် ။

၈။ မင်းတပ် ။ (တောင်)

၉။	ပလက်ဝ	။	။
၁၀။	ခန္ဓီး	နာဂဗောဓိတန်း	
၁၁။	ဖားအံ	ကရင်ပြည်နယ်	
၁၂။	လွိုင်ကော်	ကယားပြည်နယ်	

၁၉။ ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း

ဗောဓိတန်းသာသနာပြုဌာနများတွင် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ရန်အတွက် ရပ်သူ/ရွာသားများ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များပါဝင်သော ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ငယ်များကို ၁၉၅၆ ခု၊ ဇူလိုလတွင် ဗောဓိတန်းဒေသအသီးသီး၌ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

အခြေခိုက်ဗဟိုဌာနများတွင်မူ ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ခွဲများကို ဖွဲ့စည်း၍ ထိုအဖွဲ့များက ကျောင်းဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများ၊ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ၌ လိုအပ်သောအကူအညီများကို ထောက်ပံ့ကူညီစေသည်။

ထိုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များတွင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို စိတ်ဝင်စားသော အခြားဘာသာဝင်များလည်း ပါဝင်စေရပါသည်။

ထိုထောက်ပံ့ရေးဖွဲ့စည်းခဲ့သောဌာနများနှင့် အဖွဲ့ဝင်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

ကချင်ပြည်နယ်-မြစ်ကြီးနားမြို့၊ တောင်တန်းသာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ခွဲ-အမှုဆောင်များ-

<u>ဗဟိုကော်မတီ</u>

၁။	နာယက	တပ်မင်း(ကပ်မဟာ-ဂ)
၂။	ဥက္ကဋ္ဌ	ဦးထွန်းရင်-ကချင်ပြည်နယ် ဦးစီးအဖွဲ့ဝင်
၃။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	ဦးဘမောင်(အတွင်းဝန်)
၄။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	ဝဏ်ဏကျော်ထင်ဦးဘမြိုင် (အငြိမ်းစားခရိုင်ဝန်)
၅။	အတွင်းရေးမှူး	ဦးစောနွဲ့တောင် (ဒေသကိုယ်စားလှယ်)
၆။	တွဲဘက်-ဌာန	ဦးတင်ဖေ(ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီး)
၇။	။	ဦးထွန်းမြင့်(အတွင်းဝန်ရုံး)
၈။	။	ဦးသိန်းမောင်(ရုံးဝန်ထောက်)
၉။	ငွေထိန်း	ဦးတင်ဟန်(အတွင်းဝန်)

၁၀။	စာရင်းစစ်	ဦးကိုအေး (စာတိုက်ဝန်ထောက်)
၁၁။	။	ဦးသိန်းမောင် (ထောက်ပံ့ရေး)
၁၂။	အာမှုဆောင်	ဆရာကြီးဦးငွေဘော်
၁၃။	။	ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးဘသိန်း (လမ်းမင်းကြီး)
၁၄။	။	တပ်မတော်(ဂ)မှ (ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး)
၁၅။	။	ဦးသိန်းတန် (ပြည်နယ်ပညာဝန်)
၁၆။	။	ဦးအုန်းရွှေ (စာရေးကြီး)
၁၇။	။	ဦးချန်(ကုန်သည်ကြီး)

ဗဟိုကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီ

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ	ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးဘမော် (အတွင်းဝန်)
၂။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	ဦးသိန်းတန် (ပြည်နယ်ပညာဝန်)

၃။	အာတွင်းရေးမှူး	ဦးတင်ဖေ(ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီး)
၄။	တွဲဘက် အာတွင်းရေးမှူး	ဦးထွန်းမြင့် (အာတွင်းဝန်ရုံး)
၅။	အမှုဆောင်	ဦးဖေသိန်း (လမ်းဝန်ထောက်)
၆။	။	ဦးကံရ (စိုက်ပျိုးရေးအရာရှိ)
၇။	။	သဘာဝမွေးဆရာသန်း
၈။	။	ဦးငြေးဘော် (မြို့အာတွင်းရေးမှူး)
၉။	။	ဦးကျော်ဇော (မြို့မဝန်ထောက်ကြီး)
၁၀။	။	ဦးဘိုးခင်(တိရစ္ဆာန် ဆေးကု ဝန်ထောက်)
၁၁။	။	ဦးမောင်မောင် (ရုံးဝန်ထောက်)

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း ၁၂၁

နယ်ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးဆပ်ကော်မတီ

၁။ ဉက္ကဋ္ဌ ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးဘဒ္ဒန္တ
(လမ်းမင်းကြီး)

၂။ ဒုဉက္ကဋ္ဌ ဦးဘိုးခင်(တိရစ္ဆာန်
ဆေးကု ဝန်ထောက်)

၃။ အတွင်းရေးမှူး ဦးစောနွဲ့တောင်
(ဒေသကိုယ်စားလှယ်)

၄။ တွဲဘက် ဦးသိန်းမောင်
အတွင်းရေးမှူး (ရုံးဝန်ထောက်)

၅။ အမှုဆောင် တပ်ရင်း(၂၄)မှအရာရှိတစ်ဦး

၆။ ။ ပြည်စောင့်ရဲတပ်ရင်း(၁၃)
မှ အရာရှိတစ်ဦး)

၇။ ။ ဦးလှမောင်(ခရိုင်ဝန်)

၈။ ။ ဦးသောင်း
(လမ်းအာရေးပိုင်)

ကချင်ပြည်၊ ပူတာအိုပြိုနယ်အဖွဲ့ခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ဉက္ကဋ္ဌ တပ်မတော်တပ်ခဲမှူး
ဗိုလ်ကြီးဝင်းမြင့်သန်း

၂။	နုဥက္ကဋ္ဌ	လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးမှူး ဦးအောင်မြင့်
၃။	အတွင်းရေးမှူး	ပါလီမန်အမတ်ဟောင်း ဦးအောင်ဘ
၄။	တွဲဘက် အတွင်းရေးမှူး	မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး ဦးစောနွဲ့မောင်
၅။	ဘဏ္ဍာရေးမှူး	ပြည်သူ့ထောက်ပံ့ရေးဌာန ဦးပေါ်ထွန်း
၆။	စာရင်းစစ်	လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာန ဦ.းရွှေသောင်း
၇။	ဆော်သြရေးမှူး	ဦးထက်ရင်
၈။	အဖွဲ့ဝင်များ	စောနွဲ့မောင်းခွန် (တောင်တန်းဝန်ထောက်)
၉။	။	ဦးဘကြိုင်(စိုက်ပျိုးရေးဌာန)
၁၀။	။	ဦးဘာသိန်း (ပညာရေးဌာန)
၁၁။	။	ဦးမြင့်ရွှေ (တိုင်းရင်းသားမှတ်ပုံတင်အရာရှိ)

၁၂။	။	ဦးအေးကြူ (ကျန်းမာရေးဆေးဌာန)
၁၃။	။	ဦးသန်းရွှေ (စာကြည့်တိုက်ဌာန)
၁၄။	။	ဦးစိန်းထွေး (ကြိုးမဲ့ကြေးနန်း)
၁၅။	။	ဒုအရာခံဗိုလ်-ဗိုလ်ကေ ဗမာ့တပ်မတော်
၁၆။	။	ဦးစံပါလစ်(ယူဘီအေ-ကိုယ်စားလှယ်)
၁၇။	။	ဦးစောနွဲ့ကိန်း (ကံထရိုက်တာကြီး)
၁၈။	။	ဦးဝန်ရှောလီ (တရုပ်အမျိုးသားအဖွဲ့)
၁၉။	အမှုဆောင်	ဦးစိန် (တရုပ်အမျိုးသားကြီး)
၂၀။	။	ဦးလှရင်(ကုန်သည်ကြီး)
၂၁။	အဖွဲ့ဝင်များ	စောဖမန်း(လုပ်ခွန်စော်ဘွားကြီး ပုတောင်းရှာ)

၂၂။ ။ စောခန်ဟုန်(လူကြီး-
ပူတောင်းရွာ)

၂၃။ ။ စောနွဲ့မန်း(သူကြီး-
ဟိုခိုရွာ)

၂၄။ ။ စောနွဲ့ရွှေတန်(သူကြီး-
ဟိုခိုရွာ(

၂၅။ ။ စောခိုင်ဖ(သူကြီး-
ကုန်လောရွာ)

၂၆။ ။ ဦးစောပက္ကို(သူကြီး-
လုံးခွက်ရွာ)

၂၇။ ။ စောဒွေး(သူကြီး-ကိုဖိုင်

၂၈။ ။ စောပလန်ဝန်(သူကြီး-
ပါအောင်ရွာ)

နာဂတောင်တန်းခရိုင်၊ ခန္ဓီးမြို့အဖွဲ့ -အမျှဆောင်

၁။ ဉက္ကဋ္ဌ ခရိုင်ဝန်မင်း

၂။ ဒုဉက္ကဋ္ဌ တပ်ဆွယ်မှူး

၃။ အတွင်းရေးမှူးနှင့်
ငွေထိန်း မြို့မဝန်ထောက်

၄။	အမှုဆောင်	ဦးချစ်(ခရိုင်အာဏာဝန်)
၅။	။	ဦးသိန်းဟန်(ခရိုင်ရဲဝန်)
၆။	။	ဦးတင်ဦး (လမ်းဝန်ထောက်)
၇။	။	ဒေါ်သန်းမြင့်(မိခင်နှင့် ကလေးများစောင့် ရှောက်ရေးဥက္ကဋ္ဌ)
၈။	။	ဒေါ်သိန်းသိန်း(အမျိုးသမီး ဥက္ကဋ္ဌ)
၉။	။	ဦးဆက်မောင် (ပညာရေးမှူး)
၁၀။	။	ဦးမြခင်(စာတိုက်အုပ်)
၁၁။	။	ဦးဘမော်(အထက်တန်း ဆွေတာစုဆောင်း လ/ထ)
၁၂။	။	ဦးအောင်မြတ်သာ (သာသနာရေးဒေသကိုယ် စားလှယ်)
၁၃။	။	ဦးဘသွင်(ကန်တရိုက်ကြီး)
၁၄။	။	ဦးစိန်(ကုန်သည်ကြီး)

၁၆။	။	ဦးတင်(ကုန်သည်ကြီး)
၁၇။	။	ဦးဘခိုင်(ကုန်သည်ကြီး)
၁၈။	။	ဦးငြိမ်း(လျှပ်စစ်စာရေးကြီး)
၁၉။	။	ဦးသန်းဆိုင်(ကုန်သည်ကြီး)

ကယားပြည်နယ်၊ လွှိုင်ကော်မြို့အဖွဲ့–အမှုဆောင်များ ရဟန်းတော်သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့

၁။	နာယက	စကားဆရာတော်
၂။	။	မင်းကျောင်းဆရာတော်
၃။	ဥက္ကဋ္ဌ	ဥတ္တရာရုံဆရာတော်
၄။	အကျိုးတော်ဆောင်	ဦးသဒ္ဓမ္မပါလ
၅။	အမှုဆောင်ဆရာတော်	မိုးဗြဆရာတော်
၆။	။	ရွှေကျောင်းဆရာတော်
၇။	။	ဝါဆိုကျောင်းဆရာတော်
၈။	။	မိုင်းလုံးကျောင်းဆရာတော်

၇။	အာတွင်းရေးမှူး	ဦးအောင်မြင့်(ဒေသကိုယ်စားလှယ်)
၈။	ငွေထိန်း	ဦးအောင်ညွန့်(ကစည်ပင်အတွင်းရေးမှူးလာရှိုး)
၉။	အဖွဲ့ဝင်	ဦးဇော်ဆိုင်း(ခရိုင်ဝန် အဖော်ရွှေမြောက်အထူးခရိုင်၊ဟိုပန်ခရိုင်)
၁၀။	။	တပ်ရင်းမှူး(အမှတ်-၁၂ ခြေလျှင်တပ်ရင်း လားရှိုး)
၁၁။	။	တပ်ရင်းမှူး(အမှတ်-၇၈၇ သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း၊ ကွတ်ခိုင်)
၁၂။	။	ဗိုလ်မှူးတင်မောင် (ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲတပ်ရင်း(၁၂)လာရှိုး)
၁၃။	။	ဦးကြည်မြင့်(နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်၊ ပန်းယမ်းမြို့)
၁၄။	။	ဦးမောင်မောင်(နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်၊ ကိုးကန်မြို့)

၁၅။	။	ဦးစောနိုင်(နယ်ပိုင် ဝန်ထောက်၊မိုင်မောမြို့)
၁၆။	။	ဦးကျော်အေး (လ/ထ တိုင်းမှူး၊ ဘဝသစ် ဖန်တီး ရေးအဖွဲ့၊ လာရှိုး)
၁၇။	အဖွဲ့ဝင်	ဦးပညာ(တောင်ပိုင်း(ဝ) နယ်၊ ပါလီမန်အမတ်၊ သိပေါ်)
၁၈။	။	ဦးခွန်ကာ(မြောက်ပိုင်း(ဝ) နယ်၊ ပါလီမန်အမတ်- သိန္နီမြို့)

မတူပီမြို့၊ ချင်းတောင်ပိုင်းအဖွဲ့ခွဲ-အမှုဆောင်စာရင်း

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ	ဦးအောင်ခေါ်
၂။	အတွင်းရေးမှူး	ဦးဦးလှိုင်
၃။	ဒဏ္ဍထိန်း	ဦးငြိမ်းမောင်
၄။	စာရင်းစစ်	ဦးမောင်ဟန်
၅။	အမှုဆောင်	ဦးကျော်စိုး
၆။	။	ဦးဇုံထန်း

၇။	။	ဦးထန်းခိုရှိန်း
၈။	။	ဦးဖော
၉။	။	ဦးရာပြည့်
၁၀။	။	ဦးလိန်းရှယ်
၁၁။	အမှုဆောင်	ဦးကျော်အေး
၁၂။	။	အေ-ဘိုးစိန်
၁၃။	။	ဦးပါဒေါင်း

ပလက်ဝမြို့ ချင်းတောင်ပိုင်းအဖွဲ့ခွဲ-အမှုဆောင်စာရင်း

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ	နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်
၂။	အတွင်းရေးမှူး	ဦးစိန်ခ
၃။	အမှုဆောင်	ဦးသင်ဟုတ်(စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ထောက်)
၄။	။	ဦးခန့်(နယ်စီးတောအုပ်)
၅။	။	ဆရာအောင်(သမားတော်)
၆။	။	ဦးထွန်းမြ(အရပ်လူကြီး)
၇။	။	ဦးညှာ(လ/ထပြန်ကြား ရေးအရာရှိ)
၈။	။	ဦးကြင်းကျန်(အရပ်လူ ကြီး)

၉။	။	ဦးဘရွှေ(ရိက္ခာရလူကြီး)
၁၀။	။	ဦးဘိုးသာ(နယ်ပိုင်ရုံးစာရေးကြီး)

ကန်ပက်လက်မြို့၊ ချင်းတောင်ပိုင်းအဖွဲ့ခွဲ–အမှုဆောင်စာရင်း

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ	ဦးဘစော
၂။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	ဦးထန်းရှိန်း
၃။	အတွင်းရေးမှူး	ဦးသွင်
၄။	တွဲဘက် အတွင်းရေးမှူး	ဦးစောလူ
၅။	ဘဏ္ဍာရေးမှူး	ဦးချစ်ထွန်း
၆။	စာရင်းစစ်	ဦးအံထော်နီ
၇။	အဖွဲ့ဝင်	ဦးစိန်ရိုး(ကုန်သည်)
၈။	။	ဦးစောလေး(မန်နေဂျာ)
၉။	။	ဦးဌီအောင်(ကျောင်းဆရာ)
၁၀။	။	ဦးထွန်းဖေ(။)
၁၁။	။	ဦးအုံးဖေ (။)
၁၂။	။	ဦးကီးထန်းအောင်(။)
၁၃။	။	ဦးတင်အေး(အရပ်လူကြီး)

၁၄။	။	ဦးဘအုန်း(စာတိုက်ဌာန)
၁၅။	။	ဦးချစ်ကရီ(အရပ်လူကြီး)
၁၆။	။	ဦးနိုင်းလိန်းသာ (တိုက်အုပ်တိုက်နယ်)

<u>တိဒင်ပြို့ ချင်းမြောက်ပိုင်းအဖွဲ့ခွဲ-အမှုဆောင်စာရင်း</u>

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ	နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်း
၂။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	ဗွင်တိုက်ဝန်ထောက်
၃။	အတွင်းရေးမှူး	ဦးဘသန်း(အကောက်အရာရှိ)
၄။	ဘဏ္ဍာရေးမှူး	ဦးဘချို(ချွေတာစုဆောင်းရေးဌာန)
၅။	စာရင်းစစ်	ဦးဘိုးမြိုင်(ဌာနအုပ်)
၆။	အမှုဆောင်	ဦးသိလှ(အထက်တန်းပြကျောင်းဆရာ)
၇။	။	ဦးမြလှိုင်(မူလတန်းပြကျောင်းဆရာ)
၈။	။	ဦးခင်လျှန်(ရဲကြပ်)

မင်းတပ်ပြို့ ချင်းတောင်ပိုင်းအဖွဲ့ခွဲ-အမှုဆောင်စာရင်း

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ	ဦးဘချစ်
၂။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	ဦးလှဖေ
၃။	အတွင်းရေးမှူး	ဦးသောင်း
၄။	တွဲဘက် အတွင်းရေးမှူး	ဦးသန်းတင်
၅။	ငွေထိန်း	ဦးအောင်မြတ်
၆။	အမှုဆောင်	ဦးချန်ထွန်း
၇။	။	ဦးခင်
၈။	။	ဦးခင်မောင်(ပညာအုပ်)
၉။	။	ဦးအောင်သာကုန်
၁၀။	။	ဦးရှိန်မောင်
၁၁။	။	ဦးထွန်းလှအောင်
၁၂။	။	ဦးကိုးလင်း
၁၃။	။	ဦးချစ်မောင်
၁၄။	။	ဦးအောင်ခိုင်
၁၅။	။	ဦးလိန်းဆန်းကိုး
၁၆။	။	ဦးခင်မောင်(ဆရာ)

ဖလန်းမြို့ ချင်းပြောက်ပိုင်းအဖွဲ့ခွဲ–အမျှဆောင်စာရင်း

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ	ဦးစိန်းမောင်ဝင်း
၂။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	ဦးဖွင့်လိန်း
၃။	အတွင်းရေးမှူး	ဦးလေးမောင်
၄။	ဒုတိန်း	ဦးလှမောင်
၅။	တွဲဘက် အတွင်းရေးမှူး	ဦးကျော်မွန်း
၆။	ပစ္စည်းထိန်း	ဦးနီ
၇။	အမျှဆောင်	ဦးပင်ညော်ကီး
၈။	။	ဦးသိန်းမောင်
၉။	။	ဦးစိန်မင်း
၁၀။	။	ဦးဇော်နီ
၁၁။	။	ဦးသွင်
၁၂။	။	ဦးထွန်းအောင်
၁၃။	။	ဦးငုတ်ကျောင်း
၁၄။	။	ဒေါ်ခင်စော
၁၅။	။	ဦးသောင်းအုပ် (စာရင်းစစ်)

သထုံ၊ ဘီးလင်း–အမျှဆောင်စာရင်း

၁။	ဥက္ကဋ္ဌ	ဦးသာဒွန်းအောင်(ယစ်မျိုးမှူး)
၂။	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	ဦးအောင်သိန်း(သစ်တောရုံးစာရေးကြီး)
၃။	အကျိုးဆောင်	ဦးထွန်းလှ(ပဒေသရာဇ်ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးရုံးစာရေးကြီး)
၄။	တွဲဘက်အကျိုးတော်ဆောင်	ဦးစံသင်း(ကွာရီပိုင်ရှင်နှင့် သတ္တဝါကိုယ်စားလှယ်)
၅။	စာရင်းစစ်	ဦးသိန်းဉာဏ်(စာတိုက်အရာရှိ)
၆။	တွဲဘက်စာရင်းစစ်	ဦးချစ်စိန်(ကျောင်းဆရာကြီး)
၇။	ငွေထိန်း	ဦးကံဘော်(လယ်ဝန်ရုံးစာရေးကြီး)
၈။	အမျှဆောင်	လယ်တီဦးလှတင်(အစိုးရပါဠိပဍမပြန်ကော်မတီ)

၉။	။	ဦးမောင်ကြီး (ရဝဲန်ထောက်)
၁၀။	။	ဆရာခင်(နက္ခဆရာကြီး)
၁၁။	။	ဦးညှာ(ရဲတိုက်ပိုင်)
၁၂။	။	ဦးဘိုးမောင်(မြေပိုင်ရှင်)
၁၃။	။	ဦးမာင်ကလေး(ရဲတိုက်ပိုင်)
၁၄။	။	ဦးထွန်း(ကျောင်းဆရာကြီး)
၁၅။	။	ဦးမောင်မောင် (သာသနာအကျိုးဆောင်)
၁၆။	။	ဦးစိုစံ(ကုန်သည်ကြီး)
၁၇။	။	ဦးထွန်းလှဇံ(ကျောက်ထိုးအုပ်)
၁၈။	အာမှုဆောင်	ဦးနှင်းမောင်(မြေစာရင်းအင်စပိတ်တော်)
၁၉။	။	ဦးကျော်ရွှေ(မြေပိုင်ရှင်)
၂၀။	။	ဦးဘသစ်(ရဝဲန်ကြီး)
၂၁။	။	ဦးဘသွင်(ရဲအုပ်)

၂၁။ ။ ဦးကျော်ငြိမ်း(ကျောင်းဆရာကြီး)

၂၀။ တောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း

တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းလုပ်ရာတွင် ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများက အင်စိန်ကျမ်းစာကျောင်းတွင် ခရစ်ယာန်သာသနာပြုသင်တန်းဖွင့်လှစ်ပြီး လေ့ကျင့်ပေးပြီးမှ စေလွှတ်သကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာသနာပြုရဟန်းတော်များကိုလည်း လေ့ကျင့်သင်ကြားပညာပေးပြီးမှ လွှတ်ရန်သင့်ကြောင်း ဆရာတော်ဦးဝိမလ၊ ဦးဥတ္တမသာရတို့၏ အကြံပြုချက်အရ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့သည် ၁၉၅၂ ခုတွင် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုသင်တန်းကို ရဲပိဋကတ်တိုက်၌စတင် ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့သည်။ ကျောင်းအုပ်ဆရာတော်မှာ သရက်တောကျောင်းတိုက် မင်းကျောင်းဆရာတော်ဦးဝိမလ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)ဖြစ်ပါသည်။

ထို့နောက် နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပေါ်လာပြီးနောက် တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ ကမ္ဘာအေးသို့ပြောင်းရွှေ့သောအခါ သာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းကို ဥတ္တရကုရုကျောင်းဆောင်၌ ဆက်လက်ဖွင့်လှစ်၍ သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့ပါသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းဖွင့်လှစ်သင်ကြားပို့ချမှု လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သည်-

၁။ တောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းဖွင့်လှစ်ရန် စည်းမျဉ်း

၂။ ပြဋ္ဌာန်းဘာသာရပ်များ

၃။ သင်တန်းကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ခံ ဆရာတော်၏စည်းမျဉ်း

၄။ တောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းတက်ရောက်ခွင့်အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်စည်းမျဉ်း

၅။ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ လိုက်နာရန်စည်းမျဉ်းတို့ကို ရေးဆွဲသတ်မှတ်အတည်ပြုခဲ့ကြရသည်။

၂၁။ တောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းဖွင့်လှစ်ရန် စည်းမျဉ်းပြဋ္ဌာန်းဘာသာရပ်များ

၁။ သင်တန်းကျောင်းတွင် အခါးအားလျော်စွာ အုပ်ချုပ်ညွှန်ကြားရန်အတွက် ဆရာတော်ကြီး

များအား သာသနာပြုသင်တန်းကျောင်း သြဝါဒါစရိယ မဟာနယကဆရာတော်များ အဖြစ်(၅)ပါး တင်မြှောက်ထားရမည်။

၂။ သင်တန်းချိန်အတွင်းအမြဲတန်းထိုင်၍သင်တန်း ကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်ပေးရန်အတွက် သင်တန်း အုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်ခံဆရာတော်များ အဖြစ်လည်း (၅)ပါး တင်မြှောက်ထားရမည်။

၃။ သာသနာပြုသင်တန်းကျောင်း ဖွင့်လှစ်ရန် အချိန်ကာလမှာ နှစ်စဉ်ဒီဇင်ဘာလမှစ၍ တစ်လတိတိသင်ကြား ပေးရမည်။

၄။ သာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းတွင် တစ်ကြိမ်လျှင် အနည်းဆုံး(၅၀)တက်ရောက်သင်ကြားခွင့် ပြုရမည်။

၅။ သင်တန်းကျောင်းတွင် အောက်ပါဘာသာရပ်များကို သင်ကြားပြသရမည်-

၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာအဓိကပြုဘာသာ

၂။ တရားဟောနည်းပြဘာသာ

၃။ ဘာသာနှိုင်းယှဉ်ချက်နည်းပြဘာသာ

၄။ ဒေသန္တရဗဟုသုတနည်းပြဘာသာ

၅။ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပညာသင်ကြားရေး နည်းပြဘာသာ

၆။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနည်းပြဘာသာ

၇။ တရားဟောပြောဆွဲဆောင်မှုနည်းပြဘာသာ

၈။ ကျန်းမာရေးနည်းပြဘာသာ

ဤဘာသာရပ်(၈)ရပ်ကို သင်ကြားပြသပေးနိုင်ရမည်။

၂၂။ သင်တန်းကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ခံ ဆရာတော်များ လိုက်နာရန်စည်းမျဉ်း

၁။ အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ခံဆရာတော်သည် သာသနာပြု သင်တန်းကျောင်း မဖွင့်မီကြိုတင်၍ တောင်တန်း သာသနာပြုဌာနများမှနှစ်စေ့၍ အနားယူခွင့်တောင်းသော သံဃာစာရင်းများ၊ အခြားအကြောင်းများကြောင့် နှစ်မစေ့မီ ပြန်ကြွခွင့်တောင်းသော သံဃာတော်များ၊ သံဃာတော်များစာရင်းများနှင့် တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ရန် အမိန့်ကျပြီးသော သာသနာပြုဌာနများ

အတွက် သံဃာအသစ်ပို့လွှတ်ရန်စာရင်း များကိုအတိအကျ ကောက်ယူစစ်ဆေးရ မည်။

၂။ သာသနာပြုဌာနတို့မှ အနားယူမည့်သံဃာ ရှိ / မရှိ အကြောင်းကြား၍လည်းကောင်း၊ သာသနာပြုဌာနနှင့် သံဃာတော်များ မည်၍ မည်မျှလစ်လပ်သည်တို့ကိုသိရှိရန် စုံစမ်း စစ်ဆေးရမည်။

၃။ တာဝန်မှာ မဟာနာယကဆရာတော်ကြီးများ ထံသို့ သာသနာပြုသံဃာတော်ကောင်းများ ရရှိရေးအတွက် တောင်တန်းဒေသများတွင် သာသနာပြုရန်စိတ်အားထက်သန်ကြသော သံဃာတော်များရှိလျှင် ထောက်ခံစေလွှတ်ရန် အကြောင်းကြားစာများကို အချိန်မီကြိုတင်၍ ပေးပို့ရမည်။

၄။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်များအား သင်တန်းမဖွင့်မီတစ်လ ခန့်မှ ကြိုတင်၍ သင်တန်းလျှောက်လွှာများ ခေါ်ယူပြီး လက်ခံခြင်း၊ သင်တန်းသားဦးရေ သတ်မှတ်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ရမည်။

၅။ သင်တန်းသားသံဃာတော်များ နေထိုင်ရန် အတွက် အဖွဲ့မှခွင့်ပြုသော သင်တန်းကျောင်း တွင် နေရာချထားပေးရမည်။

၆။ ဆွမ်းအတွက် မျှတအောင်ဆက်ကပ်နိုင်ရေးတို့ အတွက် အချိန်မီစီစဉ်ပေးရမည်။

၇။ သင်တန်းသားသံဃာတော်များ၏ စည်းကမ်း သေဝပ်ရေးနှင့် အချိန်မီသင်တန်းကတ်နိုင်ရေး အတွက် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရမည်။

၈။ လိုအပ်သောကိစ္စများကိုလည်း တတ်အား သမျှ ဆောင်ရွက်ကူညီပေး၍ ယဉ်ကျေး ဖော် ရွေစွာ ဆက်ဆံခြင်းကို ပြုရမည်။

၂၃။ တာဝန်ခံကထိကများ၏ တာဝန်

၁။ တာဝန်ခံကထိကများသည် သာသနာပြုသင် တန်းကျောင်း မဖွင့်မီရက်တစ်ပတ်ခန့်ကြိုတင် ၍ မျက်နှာစုံညီအစည်းအဝေးခေါ်ပြီး ဟော ပြောသင်ပြမည့် ဘာသာရပ်များကို အချိန် ဇယား မှန်ကန်စွာသတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၂။ သင်တန်းပြုရမည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ ၎င်းရက်ခန့်
ကြိုတင်၍ ဆိုင်ရာကထိကများအားလည်း
အသိပေးထားရမည်။

၃။ ကထိကများအစည်းအဝေးသို့ ကြွရောက်
လာနိုင်ရေးအတွက်လည်း အချိန်မီကားဖြင့်
ပင့်ဖိတ် နိုင်ရန်စီစဉ်ပေးရမည်။

၄။ သင်တန်းကျောင်းဖွင့်လှစ်ချိန်တွင် ဆောင်ရွက်
ဖွယ်ကိစ္စများ အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်နိုင်ရေး
အတွက် တောင်တန်းသာသနာပြုမှ စာရေး
များအား ခေါ်ယူစေခိုင်နိုင်ခွင့်ရရန်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့
လူကြီးများထံသို့ မေတ္တာရပ်ခံစာပေးရမည်။

၅။ သင်တန်းကျောင်းဖွင့်ပွဲနှင့် အောင်လက်မှတ်
ဆက်ကပ်ပွဲများ၌ ပင့်ဖိတ်သင့်သောအဖွဲ့ဝင်
လူကြီးများ၊ ကျန်းမာရေးကထိက နည်းပြ
လူကြီးများအား အချိန်မီပင့်ဖိတ်၍ ခမ်းနား
သိုက်မြိုက်စွာကျင်းပနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်
ပေးရမည်။

...

၆။ ကြွရောက်လာကြသော ဆရာတော်များနှင့်
လူကြီးများအား ဝတ္တရားကျေပွန်စွာ ဧည့်ခံ
ကျွေးမွေးရမည်။

၇။ သတင်းစာတိုက်များ၊အသံလွှင့်ဌာနနှင့်ပြန်ကြား ရေးဌာနသို့ နိုင်ငံတော်မှဖောင်တန်းသာသနာ ပြုရေးအ တွက် သဒ္ဓါတရားဖြစ်အောင် အား ပေးလာအောင် ကြေငြာချက်များ ဖြန့်ဝေပေး ပို့ခြင်း၊ အသံလွှင့်ဌာနမှ အသံလွှင့်ခြင်းများ ပြု လုပ်ရမည်။

ဤလုပ်ငန်းကိစ္စအဝဝကို သင်တန်းသားအုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်ခံဆရာတော်များက လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည်။

၂၄။ ဖောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်း တက်ရောက်ခွင့်အရည်အချင်း

၁။ ဖောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းသို့ တက်ရောက်သင်ကြားလိုသော သံဃာဖတ် များသည် ကျန်းမာရေး၊ ဇဲ့၊ သတ္တိနှင့်ပြည့်စုံရန် ပေါ်ဦးသင်းဆက်ဆံရေးကို နားလည်ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာ ကြီးပွားတိုးတက်ရေးကို လိုလား သူ ဖြစ်ရမည်။

၂။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အသိအမှတ်ပြုပါဠိပထမပြန် စာမေးပွဲ၌ ပထမကြိုးတန်းအောင်မြင်သူ(သို့) ပထမကြိုးတန်းနှင့်တူညီသောပရိယတ္တိ အရေ

၁၄၄ တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

ခံရှိပြီး (၁၀)ဝါထက် မငယ်သောသံဃာတော်
ဖြစ်ရမည်။

၃။ ဗဟိုတောင်တန်းသာသနာပြု အမှုဆောင်
ဆရာတော်များအဖွဲ့မှ အမိန့်အာဏာပြဌာန်းဆုံး
ဖြတ်ထားသောသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်း
တွင် သင်တန်းရက်ကုန်ဆုံးသည့်အထိ ပြီးဆုံး
အောင်မြင်အောင် တက်ရောက်သင်ကြားရ
မည်။

၄။ တက်ရောက်အောင်မြင်ပြီးလျှင် အဖွဲ့မှစေလွှတ်
ခံထားသော သာနသာပြုဌာနများရှိသည့်
ကချင်, ကယား, ကရင်, ချင်း, နာဂစသော
တောင်တန်းဒေသများသို့ ကြွရောက်သာသ
နာပြုရမည်။

ကထိကများ ခန့်ထားရေးဆိုင်ရာ

၁။ သံဃာတော်ဘက်ဆိုင်ရာ ကထိကများနှင့်
ကျန်းမာရေးဘက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များနေရာ ကို
သံဃာအမှုဆောင်အဖွဲ့များမှ ရွေးချယ်ခွင့်ရှိ
သည်။

၂၅။ သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း

၁။ ကျန်းမာရေးနည်းပြဘာသာရပ်များအတွက် နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း လူပုဂ္ဂိုလ်ဘက်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ဝင် ကထိကဆရာများက တာဝန်ယူ၍ ကျန်ဘာသာရပ်များအတွက် သံဃာတော်ဘက်ဆိုင်ရာကထိကများက တာဝန်ယူ၍ ဟောပြောသင်ကြားပြသရမည်။

၂။ သင်တန်းပြချိန်အတွက် သီတင်းနေ့များမှ တစ်ပါး နေ့စဉ်နံနက် (၈း၀၀) မှ (၉း၀၀) နာရီထိ တစ်ချိန်

နေ့လည်(၁၂း၀၀)နာရီမှ (၂း၀၀)နာရီထိ တစ်ချိန်၊

(၂း၃၀)နာရီမှ (၄း၀၀)နာရီထိတစ်ချိန်

တစ်နေ့သုံးကြိမ်ထား၍(၄း၃၀)နာရီတိုင်အောင် အချိန်ပြည့်သင်ကြားပြသပေးရမည်။

၃။ သင်တန်းစာမေးပွဲများကို (၂) ရက်ကျင်းပ၍ စာမေးပွဲအောင်မြင်သော သံဃာတော်များအား သာသနာပြုစာမေးပွဲအောင်လက်မှတ်များ ဆက်ကပ်ပေးရမည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၄။ ထိုနောက် မိမိတို့ကျရာ တောင်တန်းဒေသများသို့သွားရောက် သာသနာပြုရမည်။

၂၆။ သာသနာပြုရဟန်းတော်များလိုက်နာရန် စည်းကမ်းချက်များ

တောင်တန်းဒေသများ၌ သာသနာပြုရာတွင် အခက်အခဲများကျော်လွှားနိုင်ရန် သာသနာပြုများအား အောက်ပါအထောက်အပံ့နှင့် အခွင့်အရေးများသတ်မှတ်ပေးထားပါသည်-

သာသနာပြုရဟန်းအဖြစ်ခန့်ထားခံရသော ရဟန်းများသည်-

၁။ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်၏ ညွှန်ကြားချက်များကို အမြဲတန်းလိုက်နာရမည်။

၂။ အဖွဲ့ကစေလွှတ်သော တောင်တန်းဒေသသို့ကြွရောက်၍ သာသနာပြုကျောင်းတွင် အနည်းဆုံးသုံးနှစ်တိတိ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ သာသနာပြုရဟန်းတော်၏ မိဘဆရာသမားမကျန်းမာ၍ မှာကြားခဲ့လျှင်သော်လည်း ကောင်း၊ မသွားလျှင်မဖြစ်သော အရေးကိစ္စ

များရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့သို့အမိန့်ခံ၍ အမိန့်စာရပြီးမှသာ သွားလာနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၄။ တောင်တန်းသာသနာပြုရဟန်းတော်များသည် လူအပေါင်းတို့ ကြည်ညိုလေးစားခံယူနိုင်သော ဝိနည်းဒေသနာတော်နှင့်အညီ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးစောင့်စည်း၍ သီတင်းသုံးနေထိုင် ဟောပြောပြရမည်။

၅။ တောင်တန်းသာသနာပြုရဟန်းသည် သာသနာပြုအဖွဲ့ ရွေးချယ်ခန့်ထားသောခေါင်းဆောင် ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်၏ဆုံးမဩဝါဒ ခံယူရမည်။

၆။ သုံးလလျှင်တစ်ကြိမ်အစည်းအဝေးပြုလုပ်၍ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကိုလည်းကောင်း၊ လိုအပ်သောအရာများ ဖြည့်စွက်သင့်သော အရာများကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ ဆောင်ရွက်သင့်သည်များကို ဆောင်ရွက်ကြရမည်။

၇။ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် သာသနာပြုဆောင်ရွက်ချက်များကို ရန်ကုန်ကမ္ဘာအေးရှိ တောင်တန်း သာသနာပြုအဖွဲ့သို့ တစ်လတစ်ကြိမ်အစီရင်ခံစာ တင်ပေးရမည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၈။ သာသနာပြုသံဃာတော်များသည် သာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းသို့ တစ်လတက်ရောက်ရမည်။

၉။ သာသနာပြုကျောင်းမှသင်သော ဘာသာရပ်(၈)မျိုးကိုသင်ယူ၍ စာမေးပွဲစီစစ်မှုကို ခံယူကြရမည်။

၁၀။ အောင်မြင်သော သံဃာများကို ဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ်ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခံရမည်။

၁၁။ စာမေးပွဲအောင်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို သာသနာပြုအဖြစ်ခွေးချယ်ပြီး ''သာသနယောဓ'' ဘွဲ့တံဆိပ်ပေးအပ်နှင်း၍ သာသနာပြုစေလွှတ်ရာအရပ်သို့ ကြွရောက်သာသနာပြု ကြရမည်။

၁၂။ သာသနာပြုရာတွင် တောင်ပေါ်သားများ၏ စရိုက်ကိုကြည့်ရှု၍ အခါကာလအားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ သက်ဝင်ယုံကြည်မှုရတနာသုံးပါးတို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှု ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနားလည်မှု၊ တိုးတက်ကြီးပွားမှု၊ နေထိုင် စားသောက်ရေးနှင့် ကိုယ်ကျင့်

တရားကောင်းမွန်မှု၊ ခေတ်မှီ နိုးကြားမှုစသည်တို့ကို စေတနာထက်သန်စွာထား၍ ဟောပြောပို့ချလမ်းညွှန် သင်ကြားပြသနိုင်ရမည်။

၁၃။ သာသနာပြုသံဃာတော်များသည် မိမိနေထိုင်ရာကျောင်းမှ အခြားမနေနိုင်လောက်သော အကြောင်းပြချက်ခိုင်လုံမှုမရှိဘဲ တစ်ပါးသောကျောင်း၌ ဝါကပ်ဝါဆိုခြင်း၊ ရက်လ များစွာနေထိုင်ခြင်းများကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး မိမိကျောင်း၌သာ သီတင်းသုံးနေထိုင်ရမည်။

၁၄။ မနေနိုင်လောက်သော အကြောင်းရှိက အကြောင်းခိုင်လုံစွာပြ၍ ဆိုင်ရာခေါင်းဆောင်ဆရာတော်ရှိသော ဗဟိုဌာနသို့ခေတ္တ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခွင့်တင်ပြပြီး ခွင့်ပြုချက်ရက နေနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၁၅။ တောင်တန်းသာသနာပြု ရဟန်းတော်များသည် ရန်ကုန်ရှိတောင်တန်းသာသနာပြုဗဟို အဖွဲ့ချုပ်၏အမိန့်မရဘဲ မိမိသွားလိုရာဒေသများသို့ မိမိသဘောဖြင့် ထွက်ခွာမသွားရပါ။

၁၆။ ဆွမ်းဆန်တော်ရိက္ခာတစ်နှစ်အတွက်ထောက်ပံ့ခံရပြီးသော သာသနာပြုရဟန်းသည် ရိက္ခာတော် နှစ်ကုန်ဆုံး၍ နှုတ်ထွက်အနားယူလို လျှင် တောင်တန်းသာသနာ ပြုအဖွဲ့နှင့်ဆိုင်ရာ တောင်တန်းသာသနာပြု ဒေသခံါင်းဆောင် ဆရာတော်ထံသို့ စာဖြင့်အကြောင်းကြားရ မည်။

၁၇။ သာသနာပြုကျောင်းမှနှစ်စဉ်၍ နှုတ်ထွက် အနားယူခဲ့လျှင်(သို့) အခြားသာသနာပြု ကျောင်းသို့ အဖွဲ့၏အမိန့်ဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ရခဲ့ လျှင် မိမိနှင့်မဆိုင်သောကျောင်း၊ ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ကို နောက်ထပ် ရောက်လာမည့် သာသနာပြုသံဃာ၊ တရား ဟောဆရာ၊ ကျောင်းဆရာတစ်ဦးဦး ထံသို့ လည်းကောင်း၊ ဆိုင်ရာထောက်ပံ့ရေး အဖွဲ့သို့ လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်)အားလုံးစုံညီရှေ့ တွင်လည်း စာရင်းနှင့်တကွ လွှဲပြောင်းအပ်နှံ ရမည်၊ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်သို့ လည်း လွှဲအပ်ပြီးကြောင်း စာဖြင့်အကြောင်း ကြားရမည်။

၁၈။ သာသနာပြုသံဃာတော်သည်အဖွဲ့မှ ရိက္ခာတော်တစ်နှစ်အတွက် ထောက်ပံ့မှုယူပြီးလျှင် မိမိတို့ကျရာ တောင်တန်းဒေသများ၌ ရိက္ခာတော်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးသည့်အထိ စေတနာထား၍ သာနသာပြုရမည်။

၁၉။ ရိက္ခာတော်ထောက်ပံ့ရာ၌ ဆိုင်ရာတောင်တန်းနယ်များသို့ ရိက္ခာသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် သယ်ယူရမည့်ခရီစရိတ်၊ ပစ္စည်းအသုံးအဆောင်တို့ကို အနီးအဝေးအလိုက် ချင့်ထွက်၍ အဖွဲ့မှသတ်မှတ်ပေးအပ်သည့်အတိုင်း လက်ခံကြရမည်။

၂၀။ အဖွဲ့မှအမိန့်မရဘဲ မြေပြန့်ဒေသသို့ခရီးထွက်ခြင်းနှင့် မိမိတို့သဘောအလျှောက် မည်သည့်ကလေးငယ်များ ခေါ်ဆောင်လာခြင်းအတွက် ကုန်ကျမည့်ခရီးစရိတ်နှင့် ဧည့်ခံ စရိတ်များကို ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကပင် တာဝန်ယူရပါမည်။

၂၁။ အဖွဲ့မှအမိန့်မရဘဲ တောင်ပေါ်ဒေသ မိမိတို့နေရာကျောင်းများ၌ ပဉ္စင်းခံရှင်ပြုပွဲများပြု လုပ်ခြင်း၊ ကျောင်းကန် ဘုရားစေတီများနှင့်

သာသနာအဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ မီးထွန်းပွဲကထိန်ပွဲ၊ ဝက်ဘာပွဲစသည် သာသနာကိစ္စများ ဆောင်ရွက်သောကုန်ကျစရိတ်ကိုလည်း ငံ့ပုဂ္ဂိုလ်ကပင် တာဝန်ယူရပါမည်။

၂၂။ အဖွဲ့မှအမိန့်အရ တောင်တန်းဒေသသို့ သာသနာပြုကိစ္စအဝဝအတွက် ထောက်ပံ့လှူဒါန်း သတ်မှတ်ပြီးသော ထောက်ပံ့စရိတ်ထက် ပိုလွန်သုံးစွဲခြင်းအတွက် ထပ်မံ တောင်းဆိုခြင်း မပြုရပါ။

၂၃။ သို့သော် မိမိတို့တောပြောသာသနာပြုမှုကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ပေါ်ပေါက်လာ၍ ရရှိသောအကျိုးကျေးဇူးများကိုမူ ခံစားခွင့်ရှိပါသည်။

၂၄။ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ဝင်သံဃာများသည် မိမိတို့ဒေသအလိုက် အဖွဲ့မှခန့်ထားသော ခေါင်းဆောင်ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်အပြင် နိုးစပ်ရာသဘောတူပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်း စည်းရုံး၍ နိုင်ငံရေးအရသော်လည်းကောင်း၊ သာသ

နာရေးအရသော်လည်းကောင်း၊ အသင်းဖွဲ့စည်းခြင်း၊ အတိုက်အခံပြုခြင်း (သို့မဟုတ်) သီးခြားသာသနာပြုအဖွဲ့ တည်ထောင်ခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်ဥက္ကဋ္ဌအကျိုး တော်ဆောင်တင်မြှောက်ခန့်ထားခြင်းကို တားမြစ်ပါသည်။

၂၅။ သာသနာပြုသံဃာတော်များသည် ဆိုင်ရာကျောင်းများနှင့်ပတ်သက်သော စာပြဆရာနှင့် တရားဟောဆရာများ သာသနာပြုသံဃာများ ကျောင်းသစ်ဖွင့်ခြင်းတို့ကို မိမိတို့သဘောအလျောက် လွှဲပြောင်းခန့်ထားခြင်း၊ နှုတ်ပယ်ခြင်းများကို မပြုရပါ။

၂၆။ အဖွဲ့မှစေလွှတ်ထားသော သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ နေထိုင်သီတင်းသုံးသော ဌာနတိုင်းရှိ သာသနာပြုကျောင်းများသည် တောင်တန်း သာသနာပြုအဖွဲ့ပိုင်ကျောင်းများသာ ဖြစ်ရပါမည်။

၂၇။ သာသနာပြုအဖွဲ့ဝင် သံဃာတော်များသည် အဖွဲ့သို့ပေးပို့ရန်ရှိသော လစဉ်အစီရင်ခံစာနှင့် အခြားအကြောင်းများအတွက် ဘုံရာဌာန ဗဟို

၁၅၂။ ကောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

ကောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သို့သာ ပေးပို့ရပါမည်။

၂၈။ အထက်ဖော်ပြပါ သတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း ဗဟိုအဖွဲ့နှင့် သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ အမြဲတန်းဆက်သွယ်နေရပါမည်၊ သို့မှသာလိုအပ်သောကိစ္စများကို အမြန်ဆုံးဖြေရှင်းပေး နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၂၉။ ကောင်တန်းသာသနာပြု သံဃာတော်များနှင့် ကျောင်းဆရာ၊ တရားဟောဆရာများအား ထေက်ပံ့ရေးအတွက် သတ်မှတ်ရာတွင် အဖွဲ့ဝင်သံဃာတော်များသည် မိမိတို့နေထိုင်ရမည့် နေရာကျောင်း၌ လိုအပ်သော ဆွမ်းစရိတ်, ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ, ဆေးဝါးပစ္စည်းများ၊ ကျောင်းသားသူငယ်များအတွက် လိုအပ်သောအဝတ်အထည်, စာရေးကရိယာများ ထောက်ပံ့ရန်တစ်ပါးလျှင် တစ်နှစ်အတွက် ရိက္ခာတော်ငွေကျပ် ၁၀၀၀/-ခံယူရမည်။

၃၀။ အဖွဲ့ဝင်ဒေသဆိုင်ရာ သာသနာပြုခေါင်းဆောင် ဆရာတော်များသည် မိမိတို့လက်အောက်ရှိ

သာသနာပြုကျောင်း များနှင့်ဖောင်တန်း သူ/သားများအတွက် နေထိုင်သွားလာရေး၊ ဥည့်ခံပို့ဆောင်ရေးတို၌ အကူအညီပေးနိုင်ရန် တစ်နှစ်လျှင်ရိက္ခာငွေကျပ်-၁၀၀၀/-အပြင် ဥည့်ခံစရိတ်ငွေကျပ်-၅၀၀/-ကိုပါ အခါအားလျော်စွာခံယူခွင့်ရှိသည်။

၃၁။ သာသနာပြုအဖွဲ့ဝင်ကျောင်းဆရာနှင့် တရားဟောဆရာများသည် အခါအားလျော်စွာအဖွဲ့မှ လစဉ်ထောက်ခံ သော ထောက်ပံ့ကြေးငွေ-၅၀၀/-ကို ရရှိခံစားခွင့်ရှိသည်။

၃၂။ သံဃာတော်များသည် မိမိတို့ရိက္ခာတော်နှင့် မကုန်ဆုံးမိ မကျန်းမာခဲ့လျှင် ဆေးဝါးစရိတ်ရရှိရေးအတွက် ဆိုင်ရာမြို့နယ်တောင်တန်း သာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့မှ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်းရေးမှူးတစ်ဦးဦးထံတွင်ဖြစ်စေ၊ တိုင်းမင်းကြီး, ခရိုင်ဝန်, ဆရာဝန်နှင့် သာသနာရေးအရာရှိတစ်ဦးဦးထံမှ ဖြစ်စေ။ မကျန်းမာကြောင်းထောက်ခံစာ(၂)စောင်ပူးတွဲ၍ ဆိုင်ရာမှတစ်ဆင့် ဆေးဝါးကုသစရိတ်ရရှိရန် တောင်းဆိုခွင့်ရှိသည်။

၃၄။ ဗျာပနစရိတ်သတ်မှတ်ရေးမှာ ဒေသနယ်ပယ်အလိုက် တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့မှ အခါအားလျော်စွာ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခွင့်ရှိပါသည်။ (ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခွင့် နှုတ်ပယ်ခွင့်များလည်း ရှိသည်။)

၂၇။ ပရဟိတဂေဟာများ တည်ထောင်ခြင်း

ပြည်နယ်တောင်တန်းဒေသတွင် ရှိနေကြသော မိဘမဲ့ကလေးများ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသောကလေးများကို သာသနာပြုဌာနများ၌လက်ခံ၍ အခြေခံဘာသာရေး, ပညာရေး, ကျန်းမာရေးနှင့် ဗဟုသုတများကို သာသနာပြုဆရာတော်များကသင်ကြားပေးပို့ခဲ့သည်။

ထိုကလေးများ ပညာသင်ကြားရေးအဆင်ပြေစေရေးနှင့် သူတို့၏ ဘဝမှီခိုအားထားရာရှိရေးအတွက် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအဖြစ်လက်ခံကျွေးမွေးပြုစုနိုင်ရန်အတွက် ကော်မတီများဖွဲ့စည်းပြီး တောင်တန်းသာသနာပြု မိဘမဲ့နှင့် ဆင်းရဲသောကလေးများ စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာများကို ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။

ဗဟိုတောင်တန်းသာသနာပြုမိဘမဲ့နှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် ကလေးဂေဟာများ ဖွင့်ခဲ့သောဌာနများမှာ-

၁။ မြစ်ကြီးနား ကချင်ပြည်နယ်

၂။ ဟားအံမြို့ ကရင်ပြည်နယ်

၃။ လွိုင်ကော်မြို့ ကယားပြည်နယ်

၄။ ဖရူးဆိုးမြို့နယ်၊ ညောင်ဇင် ။
ဌာန

၅။ ဖရူးဆိုးမြို့နယ်၊ တေးလဲဌာန ။

၆။ ဘော်လခဲမြို့နယ်၊ နန်းဖဲဌာန ။

၇။ ရှားတော်မြို့နယ်၊ဒေါ်တနော ။
ဌာန

၈။ လွိုင်ကော်မြို့နယ်၊ တောင်မော့ ။
ဌာန

၉။ မိုးဖြမြို့နယ်၊ လအိဌာန ရှမ်းပြည်နယ်

၁၀။ မိုးဖြမြို့နယ်၊ဆိုင်ခွန်ဌာန ။

၁၁။ မိုးဖြမြို့နယ်၊လပင်နဲဌာန ။

၁၂။ မိုးဖြမြို့နယ်၊လက်ျိန့ဲဌာန ။

၁၃။ ဘီးလင်းမြို့ ။

၁၄။ ဖယ်ခုံမြို့ ။

၁၅။ ဖလမ်းမြို့ ချင်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း

၁၅၇ တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၁၆။ မင်းတပ်မြို့ ချင်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း

၁၇။ မင်းတပ်မြို့နယ်၊ ။
ဝမ်းမသူးဌာန

၁၈။ ကန်ပက်လက်မြို့နယ် ။
အေးချောင်း

၁၉။ ကွမ်းလုံမြို့ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း

၂၀။ ခန္ဓီးမြို့ နာဂတောင်တန်း

ထိုဒေဟာများရှိ ကလေးများကိုအခြေခံစိုက်ပျိုးရေးနှင့် လက်မှုပညာ အားကစားနှင့်အခြေခံပညာများ သင်ပေးသည်။ ထူးချွန်လျှင် အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းအထိသို့ လွှတ်၍ပညာသင်ပေးပါသည်။ စိုက်ပျိုးရန်မြေကွက်ရှိသော ဒေဟာများ၌ နှစ်စဉ်ကောက်ပဲသီးနှံဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးပြီး ဒေဟာအတွက် ရိက္ခာအဖြစ်အသုံးပြုသည်။

ထို့နောက် လူမှုဝန်ထမ်းဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အကူအညီ အထောက်အပံ့ကို တောင်းခံယူသည်။ လူမှုဝန်ထမ်းဌာနမှ စိစစ်ပြီးလိုအပ်သော အကူအညီများပေးနိုင်ခွင့်ရရန် မှတ်ပုံတင်၍ အသိအမှတ်ပြုပေးသည်။

ထို့နောက် စားသောက်ကုန်ပစ္စည်းများ၊ အဝတ်အထည်၊ ဆေးဝါးအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို နှစ်စဉ်ထောက်ပံ့ကူညီပါသည်။

၂၈။ ကျောင်းဆရာ၊ တရားဟောဆရာများ ခန့်ထား ခြင်း

ဖောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာသံဃာတော်များသည် ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများ ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ အစစအရာရာ၌ တန်းတူ မဆောင်ရွက်နိုင်ကြပေ၊ ရဟန်းသံဃာတော်များ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များက ကန့်သတ်ပေးထားပါသည်။

သို့အတွက် ဖောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်လိုပါက ဘာသာတရားကိုင်းရှိုင်း၍ သာသနာပြုလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ဝင်စားပြီး သည်းခံမှု၊ ဇွဲသတ္တိရှိမှု၊ စိတ်ရှည်စွာ သိမ်းသွင်းစည်းရုံး နိုင်မှုစသော သာသနာပြုစိတ်ဓာတ်ပြင်းပြသောလူပုဂ္ဂိုလ်များကို သံဃာတော်များနှင့် တွဲဖက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။

ဖောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကိုသာမက ကျန်းမာရေး၊ ပညာဗဟုသုတတိုးပွားမှု၊ ရပ်ရွာစည်ပင်သာယာမှု၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်မှုစသောလုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ထိုလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် တောင်တန်းရှိ တိုင်းရင်းသားများ၏ ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကိုတတ်ကျွမ်းကာ ဘာသာပြန်ပေးနိုင်ပြီး အထက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျောင်းဆရာ၊ တရားဟောဆရာအဖြစ် သာသနာပြုဌာနနှင့် ပရဟိတတွဲထားသောကျောင်းများ၌ သာသနာပြုဆရာတော်များနှင့် အတူ တွဲ၍ကာလေးများ စေပေသင်ကြားရန်ဖြစ်စေ၊ သာသနာပြုဆရာတော်မကြွနိုင်သော နေရာသွားရောက်၍ ဟောပြောသင်ကြားရန် ဖြစ်စေ၊ သာသနာပြုကျောင်းဆရာများ တရားဟောဆရာများကို ခန့်ထားပေးနိုင်ရန် ၁၉၅၁ ခု၊ လွတ်လပ်ရေးအစိုးရင်ခံစာအရ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြပြီး စီမံချက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါသည်။

၂၉။ တောင်တန်းသာပြုကျောင်းဆရာခန့်ထားရေးစည်းမျဉ်း

တောင်တန်းသာသနာပြုဆရာများ ခန့်ထားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါစည်းမျဉ်းများကို ရေးဆွဲသတ်မှတ်ခဲ့ကြပါသည်-

၁။ သာသနာပြုဌာနရှိ ကျောင်းဆရာများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ သက်ဝင်ယုံကြည်သူဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓ

သာသနာပြန့်ပွားရေးကို လိုလားပြီး ကျန်းမာရေးနှင့်ပြည့်စုံကာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အာသီအမှတ်ပြုအလယ်တန်းကျောင်းမှ အနည်းဆုံး သတ္တမတန်း အောင်မြင်ပြီးသော လူပုဂ္ဂိုလ် (သို့မဟုတ်) သတ္တမတန်းနှင့် တူညီသော ပညာအရည်အချင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရပါမည်။

၎င်းသည် မိမိ၏သာသနာပြုကျောင်းများတွင် နေထိုင်သောသံဃာတော်များနှင့် တင့်တယ်ညီညွတ်စွာနေထိုင်တတ်၍ အမျိုးဘာသာသာသနာကြီးပွားတိုးတက်ရေးကို လိုလားပြီး၊ သာသနာပြုသံဃာတော်များ၏ကိစ္စအမှုကြီး/ငယ်တို့ကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမည်။

သာသနာပြုဌာန၊ ကျောင်းများတွင် နေ့စဉ်သင်ကြားပေးရသော ကျောင်းသား/သူငယ်ရေသည် အနည်းဆုံး(၂၀)ရှိရမည့်ပြင် အနာဂါတ်တွင် ကျောင်းသားငယ်ရေတိုးတက်ပွယ်အလားအလာရှိသော သာသနာပြုဌာနအတွက်သာ ကျောင်းဆရာခန့်ထားရပါမည်။

၄။ သို့သော် ကျောင်းဆရာခန့်ထားရာ၌လုံလောက်သော လျှောက်လွှာအထောက်အထား အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း တောင်တန်းသာသနာပြု ဗဟိုအလုပ်အမှု ဆောင်အဖွဲ့မှ တိုးချဲ့ခန့်ထားရန် သင့်/မသင့်စသော ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ်တွင် မူတည်၍ ဆောင်ရွက်ကြရမည်။

၅။ ကျိုက်ဖော်ပြပါ သတ်မှတ်ချက်များဖြင့် အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသောကျောင်းဆရာများအား ရွေးချယ်ခန့်ထားရမည်။

သို့မှသာ စာသင်ကြားခြင်း၊ ဘာသာရေးဟောပြောခြင်းများ အောင်မြင်ပြီးတောင်တန်းဒေသများတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာပြန့်ပွားလာပါသည်။

၃၀။ ဆရာများလိုက်နာရန်စည်းမျဉ်း

၁။ ကျောင်းဆရာများသည် မိမိတို့ဆိုင်ရာဌာန၌ သာသနာပြု သံဃာတော်များ၊ တရားဟောဆရာများ၊ ဆိုင်ရာ သာသနာရေးအရာရှိများ၊ နယ်ဘက်အရာရှိများနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဆိုင်ရာသာသနာပြု ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ခွဲများ

နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ယဉ်ကျေးစွာစေတနာ ထားလျက် အမျိုး ဘာသာသာသနာကြီးပွား ရေးအတွက် သင့်တင့်ညီညွတ်စွာ ဆက်ဆံ ဆောင်ရွက်တတ်ရပါမည်။

၂။ မိမိတို့ဌာနရှိ သာသနာပြုသံဃာတော်များ မကျန်းမာခဲ့လျှင်လည်း ဆေးဝါးဓါတ်စာများ ရှာဖွေ၍ အမှုကိစ္စ ကြီးငယ်တို့ကို အကူအညီ ပေးရမည်။

၃။ ထို့ပြင်သာသနာပြုသံဃာတော်များ ခရီးဝေး သို့ တရားဟောသွား၍ သာသနာပြုဌာနတွင် သံဃာမရှိခဲ့လျှင် (သို့မဟုတ်)အခြားအကြောင်း များကြောင့် သံဃာမရှိခဲ့လျှင် ကျောင်းနှင့် တကွပစ္စည်းရိက္ခာ ပရိဘောဂစသည်များကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်၍ ကျောင်းသို့လာ ရောက်ကြသော ပရိသတ်များအားလည်း ယဉ်ကျေးစွာ ဆက်ဆံပြောဆိုသည့်ခံ ခြင်းများ ပြုရပါမည်။

၄။ သာသနာပြုကျောင်းဆရာများသည် မိမိတို့ ဌာနရှိ ကျောင်းသားသူငယ်များအား နေ့စဉ် အနည်းဆုံး(၅)နာရီမျှ သီတင်းနေ့မှတစ်ပါး၊

ဗဟိုတောင်တန်း သာသနာပြုအဖွဲ့မှ သင်ကြား ရန်သတ်မှတ်ထားသော သင်ခန်းစာများနှင့် ဘာသာရပ်များကို သင်ကြားပေးရပါမည်။

၅။ ဗဟိုအဖွဲ့မှပေးပို့သော လချုပ်စာရင်းပုံစံဇယား တွင် ပါသောအချက်အလက် စည်းကမ်းများ အတိုင်း ဖြည့်သွင်းရေးသား၍ ဌာနဆိုင်ရာ သာသနာပြုသံဃာတော်များထံမှ ကျောင်း တွင်လာရောက်သင်ကြားမှု မှန်ကန်ကြောင်း ထောက်ခံချက် လက်မှတ်ရေးထိုးစေ၍ - ရန်ကုန်ရှိ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့ရုံး တည်ရာတောင် တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သို့ လစဉ်အစီရင်ခံစာ များ ပေးပို့ရပါမည်။

၃၁။ တောင်တန်းသာသနာပြုတရားဟောဆရာများ ခန့်ထားရေး စည်းမျဉ်း

တောင်တန်းသာသနာပြုတရားဟောဆရာများနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါစည်းမျဉ်းများကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်-

၁။ သာသနာပြုတရားဟောဆရာများသည် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဖြစ်၍ ကျန်းမာရေးနှင့်ပြည့်စုံပြီး ဗုဒ္ဓ ဘာသာတရားတော်များကိုလေ့လာသင်ကြား

နားလည်သောပုဂ္ဂိုလ်(သို့မဟုတ်) သာသနာပြု သံဃာတော်များထံ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်များကို သင်ကြားလေ့လာ၍ ဟောပြောနိုင်လောက်သော ပညာအရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်ရပါမည်။

၂။ တရားဟော နယ်မြေအတွင်း၌ တိုက်အုပ်၊ တိုက်သူကြီး၊ တောအုပ်နယ်အုပ်စသည့် ဂုဏ်ထူးဩဇာတိက္ကမတစ်ခုခုတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ နယ်၏ လေးစားချစ်ခင်ကြည်ညိုမှုကိုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပါမည်။

၃။ သာသနာပြုဌာနရှိ သံဃာတော်များနှင့် သင့်တင့်ညီညွတ်လေးစားစွာနေတတ်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး၏ တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်းကို လိုလားပြီး သာသနာပြု သံဃာတော်များ၏ အမှုကိစ္စကြီး/ငယ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ကူညီပေးနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပါမည်။

၄။ သာသနာပြု တရားဟောပြောရာနယ်မြေ - အတွင်း၌ သာသနာပြုဌာနတည်ရှိသော ကျေးရွာအမြင့်အနိမ့် ပါတ်ဝန်းကျင်တွင် အနည်းဆုံးငါးရာတည်ရှိသော သာသနာပြုဌာနအတွက်သာ တရားဟောဆရာခန့်ထားရပါမည်။

၅။ သာသနာပြုဌာနများတွင် တရားဟောဆရာများ တိုးချဲ့ခန့်ထားလောက်သော အထောက်အထား အရည် အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း တောင်တန်းသာသနာပြုဗဟို အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ တိုးချဲ့ခန့်ထားသင့်/မသင့်စသော ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ်တွင်မူတည်၍ ဆောင်ရွက်ကြရမည်။

၃။ တရားဟောဆရာများ လိုက်နာရန်စည်းကမ်း

၁။ တရားဟောဆရာများသည် မိမိတို့ဆိုင်ရာ ဌာနရှိ သာသနာပြုသံဃာတော်များ၊ ကျောင်းဆရာများ၊ ဆိုင်ရာသာသနာရေးအရာရှိ၊ နယ်အရာရှိများနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဆိုင်ရာသာသနာပြု ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ခွဲများနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယဉ်ကျေးစွာစေတနာရှုထားလျက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး ကြီးပွားရေးအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်မဖြစ်စေဘဲ သင့်တင့်ညီညွတ်အောင် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ သာသနာပြုဌာနရှိ သံဃာတော်များ မကျန်းမာခဲ့လျှင် ဆေးဝါးစသော ဓာတ်စာများရှာဖွေ

၍ အမှုကြီးငယ် ကိစ္စတို့ကို အကူအညီပေးရမည်။

၃။ သံဃာတော်များ တရားဟောသွားလျှင်အတူ လိုက်ပါ၍ မြန်မာဘာသာ နားမလည်သေးသော ဖောင်တန်းသားများအား နားလည်စေရန် ဘာသာပြန်၍ စိတ်ရှည် လက်ရှည် ထားပြီး ဟောပြောဆောင်ရွက်ကြရမည်။

၄။ သာသနာပြုတရားဟောပြောရာတွင် ရာသီဥတုသာယာသော နွေ, ဆောင်းဥတုနှစ်ပါးတို့၌သာ ဟောပြောရပါမည်။

၅။ မိမိတို့တရားဟောပြောရာ ဒေသအနီးအဝေး အလိုက် သီတင်းတစ်ပါတ်လျှင် တစ်ကြိမ်ကျဖြင့် အနည်းဆုံးတစ်လ လေးကြိမ်ထား၍ သာသနာပြုသံဃာတော်များက သွားရောက် ဟောပြောသင့်သည်ဟု ညွှန်ကြားသော ရွာစဉ် အလိုက် သွားရောက်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်များကို ဟောပြောရမည်။

၆။ ရာသီဥတု မသာယာသောမိုးတွင်းအခါ၌ ခရီးဝေးသွားရောက်ကာ မဟောပြောနိုင်ခဲ့လျှင်

ပိဂုံတို့သာသနာပြု ကျောင်းတည်ရာဌာနများ တွင် သော်လည်းကောင်း၊ သာသနာပြုဌာန ရွာတွင်သော်လည်းကောင်း(သို့မဟုတ်) အများ လူနေလာရောက်နာကြွနိုင်ရန် လွယ်ကူသော ဌာနတစ်ခုခုဌာပနာသော်လည်းကောင်း၊ ဖိတ်ကြား စုရုံးစေ၍ လစဉ်တစ်လလေးကြိမ်မျှ မှန်မှန် တရားဟောပြောပြရမည်။

၇။ တရားဟောပြောရာနယ်မြေအတွင်း၌ ကျေး ရွာအမည်များနှင့် လူဦးရေခန့်မှန်းခြေများ၊ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်ယောကျ်ားဦးရေ၊ မိန်းမဦးရေများ မည်မျှရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ တရားဟော ပြော၍ လစဉ်ဗုဒ္ဓ ဘာသာသို့ မည်မျှသက်ဝင် ယုံကြည်လာကြသည်ဆိုသော ဘာသာဝင် အမည်ဦးရေများကိုလည်းကောင်း၊ အခြား ဘာသာဝင်မည်မျှရှိ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်သို့ ပြောင်းဝင်လာဖွယ်ရာရှိသော ခန့်မှန်းခြေ သာသနာပြု တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း အခြေအနေများကိုလည်းကောင်း လစဉ်အစီ ရင်ခံစာ တင်သွင်းရပါမည်။

၈။ အစီရင်ခံစာကို ပိဂုံတို့ဆိုင်ရာ သာသနာပြု သံဃာတော်များထံမှ တရားဟောပြောဆောင် ရွက်ချက်များ မှန်ကန်ကြောင်း ထောက်ခံချက် လက်မှတ်ရေးထိုးစေ၍ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗုဒ္ဓ သာသနာပြုအဖွဲ့ရုံး တောင်တန်းသာသနာပြု အဖွဲ့ချုပ်သို့ အစီရင်ခံရပါမည်။

၃၃။ တောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ခြင်း

တောင်တန်းသာသနာပြုသံဃာများသည် မူလက ဝါးတဲကျောင်းများဖြစ်သလို သီတင်းသုံးကာ သာသနာပြုခဲ့ ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ပျဉ်ကာ ပျဉ်းခင်း သွပ်မိုးကျောင်းများ ဆောက်လုပ်သော သာသနာပြုကျောင်းများဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်သည် တောင်တန်း သာသနာပြုဌာနများ၊ သတ်မှတ်ခြင်း၊ သတ်မှတ်နေရာများသို့ သာသနာပြုသံဃာများ စလွှတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စည်းမျဉ်း များရေးဆွဲသတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုသံဃာတော်များ ဧရိယာတစ်ရန် ပထမနယ်မြေသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပြီး အောက်ပါစည်းမျဉ်းကို သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။

၃၄။ တောင်တန်းသာသနာပြုသံဃာများ ဓလွတ်ရန် နယ်မြေသတ်မှတ်ချက်

၁။ သာသနာပြုသံဃာတော်များ အလိုရှိသော တောင်တန်းဒေသဌာန၊ ကျေးရွာတိုင်းသည် အိမ်ခြေအနည်းဆုံး (၂၀)ရှိသော ဌာနကျေးရွာ ဖြစ်ရမည်။

၂။ မူလရှိ သာသနာပြုဌာန၊ ကျောင်းများနှင့် အနည်းဆုံး(၁၀)မိုင်ကျော်မျှ ဝေး၍ ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာ(၄)ရွာမျှရှိသောဌာနကျေးရွာ ဖြစ်ရမည်။

၃။ သံဃာတော်များနေထိုင်ရန် လေမိုးလုံ၍(၂)နှစ်ထက် ခိုင်မာသောယာယီ ကျောင်းဆောက်လုပ်ပြီးဖြစ်လျှင် သင့်တင့်မျှတသောဆွမ်းကွမ်းထောက်ပံ့နိုင်သောကျေးရွာများ ဖြစ်ရမည်။

၄။ မူလက ဗုဒ္ဓဘာသာကြည်ညိုနေသူများ ဤကျောင်းကျောင်းကော်မတီဝင်များနှင့် ရွာကောင်စီဝင်များထံမှဖြစ်စေ၊ နယ်အရာရှိများနှင့် သာသနာရေးအရာရှိများဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်ဆရာတော်များထံမှဖြစ်စေ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ် စေ

လွတ်ခန့်ထားသင့်ကြောင်း ဗောဓိဆိုထား သောဌာနဖြစ်ရမည်။

၅။ ကျေးရွာများနှင့် သံဃာတော်များအတွက် အားထားယုံကြည်လောက်၍ အမျိုးဘာသာ သာသနာ ကြီးပွားရေးတို့ကို လိုလား သောတာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်များရှိမှသာလျှင် သာသနာပြု သံဃာတော်များ စေလွှတ်ရပါမည်။

ထိုကဲ့သို့နယ်မြေများသတ်မှတ်ပြီးနောက် သာသနာပြုကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ရန်စည်းမျဉ်းကို ရေးဆွဲသတ်မှတ်အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

၃၅။ သာသနာပြုကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ခြင်း

ဗောဓိတန်းသာသနာပြုသံဃာတော်များသည် မိမိတို့အားဖေလွှတ်ရာ ဗောဓိတန်းဒေသများသို့သွားရောက်၍ တိုင်းရင်းသားများနှင့် ရင်းနှီးမှုကိုရယူကာ ယာယီတဲတဲကျောင်းငယ်များတည်ဆောက်၍ ကျေးရွာနှင့်ကလေးသူငယ်များကို ဘာသာပြန်အကူအညီဖြင့် အခြေခံစာရေးစာဖတ်အတွက် အချက်ကို သင်ကြားပေးနေရသည်။

နောင်အခါ သာသနာပြုဌာနများ၌ ဘာသာဝင်များတိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှ တတ်နိုင်သလောက်အင်အားနှင့်

လျော်စွာ ပျဉ်ကာပျဉ်ခင်း သွပ်မိုးသာသနာပြုကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ခဲ့ရပါသည်။

ထိုကျောင်းများသည် တောင်တန်းသာသနာပြုအဖဲ့ပိုင် ကျောင်းများ ဖြစ်လာပါသည်။

ထိုကျောင်းများဆောက်လုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်တန်းသာသနာပြုဗဟိုအဖဲ့က အောက်ပါစည်းမျဉ်းများ ချမှတ် သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

၃၆။ **တောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ရန် စည်းမျဉ်း**

၁။ သာသနာပြုကျောင်းသစ်များ ဆောက်လုပ်ပေးရန် တောင်းဆိုကြသောဌာနများသည် သာသနာပြုသက်တမ်း(၂)နှစ်ရှိရမည်။

၂။ ရှိပြီးသော သာသနာပြုဌာနများနှင့် ၁၀ မိုင် ကျော်မျှဝေး၍ အနီးပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာ၏ အလယ်ဗဟို၌ တည်ရှိရမည်။

၃။ သာသနာပြုရေးအတွက် အသွားအလာလွယ် ကူပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ သက်ဝင်ယုံကြည်လာသူ ပေါများရမည်။

၄။ ကျောင်းသစ်ဆောက်လုပ်ပေးရန် လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ဆိုင်ရာဌာနရှိ သံဃာတော်များနှင့် ခေါင်းဆောင်ဆရာတော်များထံမှသော်လည်းကောင်း သာသနာရေးအာရာရှိ၊ နယ်အာရာရှိများနှင့် နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ ဒေသကိုယ်စားလှယ်များထံမှ သော်လည်းကောင်း၊ သာသနာပြုရေးအတွက် ထာဝစဉ်ကျေးဇူးများဘွယ်ရှိကြောင်း အနည်းဆုံး ထောက်ခံစာ(၂)စောင် ပူးတွဲ၍ လျှောက်ထားသော ကျေးရွာဖြစ်ရမည်။

၅။ သာသနာပြုအဖွဲ့မှ ကျောင်းဆောက်လုပ်ရန် ငွေထုတ်ပေးရာ၌ ကျောင်းပြီးအောင် ဆောက်လုပ်နိုင်သော တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေ၊ ဆိုင်ရာကျေးရွာကော်မတီ၊ ကျောင်းကော်မတီများဖြစ်စေ၊ သာသနာပြု ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ ခွဲများနှင့် ကျေးရွာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းအဖွဲ့များရှိသော ယုံကြည်လောက်သော သာသနာပြုဌာနများဖြစ်ရမည်။

၆။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသာသို့သက်ဝင်လာသူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စေတနာဖြင့်ရှိပြီး သာသနာပြုဌာနဟောင်းဌ ငွေကြေးအသင့်အတင့် အကုန်ကျခံ၍ အခိုင်အမာဆောက်လုပ်ထားပြီးမှ အမိုးအကာစသည့် မလုံလောက်၍ လိုအပ်သော အကူအညီများ ထောက်ပံ့ရန် တောင်းဆိုသောဌာန ကျေးဇူးပြုစ်ခဲ့လျှင် အရေးယူဦးစားပေး၍ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃၇။ သာသနာပြုဌာနများ တိုးခဲ့ခြင်း

၁၉၅၂ ခုနှစ်ထဲမှာပင် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုသင်တန်းကို ရဲပိုင္ငကတ်တိုက်တွင် ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့သည်။ သင်တန်းကျောင်းအုပ်ဆရာတော်မှာ သရက်တောကျောင်းတိုက်၊ မင်းကျောင်းဆရာတော်ဦးဝိမလ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)ဖြစ်သည်။ ယင်းသင်တန်းဆင်းသာသနာပြုသင်တန်းသားများအတွက် အောက်ပါသာသနာပြုဌာနများကို တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါသည်-

၁၉၅၂ ခုနှစ် နာဂတောင်တန်းဒေသ ခရစ်ယာန်တွင်-

(၁) ခရစ်ယာန်မိုင်းဗဟိုဌာန

(၂) ပန်ဆောင်ဌာန

(၃) ဆွမ်ပရာလေရှိုးဌာန

(၄) လဟယ်ဌာန

(၅) ဒိန်းဂလိန်းစံပြဌာန

(၆) ပဒုမုံးဌာန

(၇) နံဖါဌာန

(၈) နန်းရုံးဌာန

(၉) ဆော်လော်ပုံညိုဌာန

(၁၀) ဟတ္ထိဌာနဟူ၍ သာသနာပြု(၁၀)ဌာနတိုးချဲ့ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ အာသံပြည်နယ်မှ အဟုန်ရှမ်းလူမျိုးများ ပါဝင်သော ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ အာသံဆရာတော် အရှင်ပညာဝံသနှင့် ရွှေပြည်တော် ဦးဘတင်စသော အမှုဆောင်လူကြီးများပါဝင်သော သာသနာပြုမိတ်ဆက်အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့သည် အာသံပြည်နယ်သို့သွားရောက်၍ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဌာနများ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုနှစ်မှာပင် အာသံပြည်နယ်၌-

(၁) ဘော်ဖာကြယ်ဌာန

(၂) ပုံမုံးဌာန

(၃) ဒီဘိုရန်နီဌာန

(၄) နောင်ဇံဌာန

(၅) ဘော်ရာပထားဌာန

(၆) ဒဠှိမာရာဌာန

(၇) လောင်ကံဌာန

(၈) ပန်စွန်ဌာန

(၉) ဂါရိုလ်ဟီးလ်ဌာနဟူ၍(၉)ဌာနတိုးချဲ့ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၃၈။ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ အောက်သို့ ပူးပေါင်းခြင်း

၁၃၅၁ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဖွဲ့စည်းပေးသော နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့သည် တိုးချဲ့လာသောလုပ်ငန်းများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ငယ်များကို ဆက်လက်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်-

အဖွဲ့ငယ်	ဖွဲ့စည်းသည့်နေ့စွဲ
၁။ ရာထူးခန့်ထားရေးအဖွဲ့ငယ်	၂၇-၁၀-၅၁
၂။ ရှေးဟောင်းစေတီပုထိုးများ ပြုပြင်ရေးအဖွဲ့ငယ်	၂၇- ၂-၅၄
၃။ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုရေးနှင့် ဆက်ဆံရေးအဖွဲ့ငယ်	၂၈- ၂-၅၁

၄။ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြု
အဖွဲ့ငယ် ၂၈- ၁-၅၆

ထို့ကြောင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်က တည်ထောင်ခဲ့သော တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့သည် ၁၃၇၁ ခု၊ ပြာသိုလဆုတ် (၁)ရက်(၂၈-၁-၅၆)စနေနေ့တွင် ကျင်းပသော ဗုဒ္ဓသာသနာ အမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းအဝေး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ၂၂-၂-၅၆ မှစ၍ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့ငယ်၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့ငယ် တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့အဖြစ်ပူးပေါင်းခဲ့သည်။ တောင်တန်း ဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့တည်ရာဌာနကိုလည်း ဗဟန်းရေတာရှည် လမ်း၊ တရတ်ပိဋကတ်တိုက်မှ ကမ္ဘာအေးနိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ့ အဖွဲ့သို့ ၁၃၁၇ ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း(၁၁)ရက်(၂၂-၂-၅၆)ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ တွင် ပြောင်းရွှေ့ခဲ့လေသည်။

၁၉၅၁ မှ ၁၉၅၅ ထိ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့အား ထောက်ပံ့ငွေမှာ-

၁၉၅၁-၅၂	၇၀၀၀/-
၁၉၅၂-၅၃	၁၆၂၀၄၀/-
၁၉၅၃-၅၄	၂၁၆၀၀၀/-
၁၉၅၄-၅၅	၂၁၉၂၇၀/-

စုစုပေါင်း(၆၁၄၃၁၀/-)ရှိခဲ့သည်။

ဖော်ပြပါထောက်ပံ့မှုသည် ငွေသက်သက်ဖြစ်ပြီး၊ ပစ္စည်း, စာရေးကိရိယာ, အဆောက်အဦး, ညှိနှိုင်းစရိတ်, မော်တော်ယာဉ်စသည်များကိုလည်း ကူညီခဲ့ပါသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ့နုဂ္ဂဟအဖွဲ့သည် တိုင်းရင်းသားများနေထိုင်ရာ တောင်တန်းဒေသ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာစည်ပင်ပြန့်ပွားမှုကို ထိရောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကူညီခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃၉။ တောင်တန်းသာသနာပြုသံဃအဖွဲ့ ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၉၄၇ ခုနှစ် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ စတင်ပေါ်ပေါက်ချိန်မှစ၍ သံဃအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူခဲ့သော သာသနာလက်ာရဆံရာတော်ဦးနန္ဒသာမိသည် ၁၃၁၅ ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော်(၁၂)ရက်(၁၈-၁၂-၅၃)သောကြာနေ့တွင် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၌ ပျံလွန်တော်မူသဖြင့် သံဃာအမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်-

၁။ ဦးဓမ္မာစာရ ဥက္ကဋ္ဌ
(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)
ဝဝဋ္ဌဝန်ကျောင်း၊ဓမ္မသုခတိုက်၊
ဗဟန်း

၂။ ဦးဥာဏိက ဒုဥက္ကဋ္ဌ
(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)
နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကျောင်း၊
သရက်တောတိုက်

၃။ ဦးပဏ္ဍိစ္စ အကျိုးတော်ဆောင်
မော်လမြိုင်ကျောင်းတိုက်

၄။ ဦးပညာသီဟ တွဲဖက်
တောင်ပေါ်ကျောင်း၊ အကျိုးတော်ဆောင်
ရေတာရှည်လမ်း၊ဗဟန်း

အပါအဝင်(၁၅)ပါး အဖွဲ့ဖြင့်ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ထိုအဖွဲ့ကို ၂၈-၁-၅၆၊ ဗုဒ္ဓသာသနာအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းကို(၂၆)အပိုဒ်(ဂ)အရ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၏ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ကို ၂၂-၂-၅၆နေ့တွင် အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့တွင် သံဃာတော်များ သက်ဆိုင်ရာမှ နာယကဆရာတော်အဖွဲ့၊ အမှုဆောင်ဆရာတော်များအဖွဲ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များအဖွဲ့တွင်လည်း နာယကလူကြီးများအဖွဲ့နှင့် အမှုဆောင်လူကြီးများအဖွဲ့ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြပါသည်။

နာယကဆရာတော်ကြီးများမှာ-

၁။ ပုဇွန်တောင်ကျောင်းကြီးဆရာတော် ဦးဉာဏာ
၂။ ဇောဓိဆရာတော်
၃။ ကျောင်းသစ်ဆရာတော် ဦးပညာ
၄။ ဘုရားကြီးဆရာတော် ဦးကောဏ္ဍည
၅။ မူလသံယုတ်ဆရာတော်
၆။ ဓမ္မာလင်္ကာရဆရာတော်
၇။ အာလယတောရဆရာတော် ဦးရေဝတ
၈။ ဆားလင်းဆရာတော်
၉။ စင်္ကာပူဆရာတော်
၁၀။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသကျောင်းတိုက် ဦးကြာသရိယ
ဆရာတော်
၁၁။ တောင်ဘီလူးဆရာတော်
၁၂။ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူဆရာတော်ဟူ၍(၁၃)ပါး တင်မြောက်
ခဲ့ပါသည်။

အံမျုဆောင်ဆရာတော်

၁။ ဗဟန်းဝေဠုဝန်ဆရာတော် ဦးခေမာစာရ
၂။ သုံးထပ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးဝိမလ
၃။ ပန်းဆွဲဆရာတော် ဦးဝိလာသ

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း ၁၈၀

၄။ သွေးဆေးကန်ကျောင်းကလေး

ဆရာတော် ဦးပညာ

၅။ ဦးဓမ္မသာရဆရာတော်

၆။ ဦးစိန္တာမဏိသာဂ

၇။ ပိဋကတ်တိုက်ဆရာတော် ဦးသူရိယ

၈။ ဦးသုန္ဒရ

၉။ ဦးဥတ္တမသာရ

၁၀။ ဦးပဏ္ဍာဝ

၁၁။ နန္ဒဝန်ဦးဥတ္တမ

၁၂။ ဦးတေဇဝန္တ

၁၃။ ရတနာပုံဦးဇာဂရ

၁၄။ ဆားလင်းဦးပညာဝံသ

၁၅။ ဦးကုဏ္ဍာလ

၁၆။ ဒလဦးကောဝိဒ

စုစုပေါင်း(၁၆)ပါးကို တင်မြှောက်ခဲ့ကြပါသည်။

လူပုဂ္ဂိုလ်နာယကကြီးများမှာ-

၁။ ဆာဦးသွင်

၂။ တရားရေးဝန်ကြီးဦးသိမ်းမောင်

၃။ ဗျာပုံဦးအုန်းခင်

၄။ ဒေါက်တာဦးသိမ်း

၅။ ပထမကျော်ဦးကြီးဖေ
၆။ ဖြိုတီသျှာဘားမားဦးညွန့်
၇။ ဦးဘိုသောင်း
၈။ ဦးလှသိန်း
၉။ ဦးဘဟန်
၁၀။ ဦးလှစိန်
၁၁။ ဦးဆိုင်ကျော်
၁၂။ ဦးဘိုးချိတ်
၁၃။ ဆရာဉာဏ်
၁၄။ ဦးတင်ရွှေ
၁၅။ ဦးအုန်းမောင်
၁၆။ ဦးခင်မောင်ဝင်း
၁၇။ ဦးထွန်းလှ
၁၈။ ဦးဘကျော်
၁၉။ ဦးလွန်းဖေ
၂၀။ ဦးဘရှင်
၂၁။ ဦးသိန်းမောင်
၂၂။ ဦးချစ်ဖေ
၂၃။ ဦးအောင်သန်း
၂၄။ ဦးဘုန်းထွန်း

၂၅။ ဦးကျော်ငြိမ်း
၂၆။ ဦးပန်းမောင်
၂၇။ ဦးလှအောင်
၂၈။ ဦးလူကလေး
၂၉။ ဦးမောင်ကလေး
၃၀။ ဦးထွန်းဂျင်
၃၁။ ဦးဘမိုး
၃၂။ ဦးအုန်းဇွဲ
၃၃။ သခင်အေး
၃၄။ ဦးမောင်ကြီး
၃၅။ ဦးဝင်းရှိန်
၃၆။ ဦးတင်မြင့်

<u>အမျှဆောင်လူကြီးများမှာ-</u>

(၁) ဦးဘိုးဇော့ ဥက္ကဋ္ဌ
(၂) ကန်ထရိုက်တာဦးမောင်စိန် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
(၃) ဦးလှတင် အာကျိုးတော်ဆောင်
(၄) ဦးမောင်ကလေး စာရင်းစစ်
(၅) ဦးချစ်ဦး တွဲဖက်
(၆) ဖြိုတိသျှဘားမားဦးညွှန့် ငွေထိန်း

အပါအဝင်(၁၁)ဦးကို တင်မြှောက်ခဲ့ပါသည်။

အမျှဆောင်အပွဲများ ပွဲစည်းပြီးနောက် လုပ်ငန်းများ စနစ်တကျဖြစ်ရေးအတွက် စီမံကိန်းနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်း အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုဗဟိုအဖွဲ့ချုပ်ကို ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးဆဋ္ဌသံဃိယနာတင်လိုက်ဂူတွင် ထားရှိပါသည်။

၄၀။ တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲကြီး၏ ရည်ရွယ်ချက်များ

- မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနှင့် တောင်တန်းဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသောတိုင်းရင်းသားများအား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမကို ခံယူစေပြီး ရတနာသုံးပါးကို မှီခိုအားထားဆည်းကပ်နိုင်ကြစေရန်၊
- ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်၍ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူများ ဖြစ်လာစေရန်၊
- မြန်မာစာပေကို တတ်မြောက်၍ ပညာဗဟုသုတ ပြည့်စုံစေရန်၊
- ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အဓွန့်ရှည်စွာပြန့်ပွား တည်မြဲမှုကိုရရှိစေ၍ စီးပွားရေး, လူမှုရေးဘဝ မြင့်မားစေရန်၊

၄၁။ ဖောင်တန်းသာသနာပြုရန် သတ်မှတ်နယ်မြေများ

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းတွင် ဖောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းများဖွင့်လှစ်မည့် ဖောင်တန်းဒေသများကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ကြပါသည်-

- မြန်မာနိုင်ငံအနောက်မြောက်ဘက်ရှိ ချင်းဖောင်တန်းဒေသများ
- အရှေ့ဘက်ဖောင်တန်းခေါ် ကရင်နှင့် ကယားလူမျိုးများနေထိုင်ရာ ဖောင်တန်းဒေသများ
- အလယ်ရိုးမဖောင်တန်းရှိ ကရင်နှင့် ကယားလူမျိုးများနေထိုင်ရာ ဖောင်တန်းဒေသများ
- မြောက်ဘက်ဖောင်တန်းခေါ် ဂျင်းဖောနယ်ကချင်နှင့် ကဖကည(ဝ)လူမျိုးတို့နေထိုင်ရာ ဖောင်တန်းများ
- အနောက်မြောက်ဘက်ဖောင်တန်းခေါ် ချင်း, ကတုံးကတန်း ထမံသိနာဂလူမျိုးများ နေထိုင်ရာ ဖောင်တန်းဒေသများ
- မြန်မာနှင့် အိန္ဒိယနယ်ခြားရှိ စစ်တကောင်းနှင့် ရခိုင်ဖောင်တန်းဒေသများ

၄၂။ ဒေသအလိုက်သာသနာပြုဌာနများ ပွင့်လှစ်ခြင်း

(က) ကချင်ပြည်နယ်သာသနာပြုဌာနပွင့်လှစ်မှု

ကချင်ပြည်နယ်၌ သာသနာပြုဌာနပွင့်လှစ်နိုင်ရန် တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့မှ ကွင်းဆင်းလေ့လာပြီးနောက် သာသနာပြုဌာန(၂၂)ဌာန ပွင့်လှစ်ရန် သတ်မှတ်သည်။

မြစ်ကြီးနားကို ဗဟိုဌာနအဖြစ်သတ်မှတ်၍ ဤဗဟိုတွင် သံဃာတော်များအတွက် သင်တန်းကျောင်းနှင့် သာသနာပြုအထက်တန်းကျောင်းပွင့်လှစ်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြပြီး ၁၉၅၇ ခုနှစ်မှ စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြသည်။

ပွင့်လှစ်ရန်သတ်မှတ်သော သာသနာပြုဌာနများမှာ-

၁။ မြစ်ကြီးနားဗဟိုသာသနာပြုဌာန

၂။ လွဲတစောင်

၃။ နိမ့်ပြင်

၄။ တနိမ့်

၅။ ဆတုံး

၆။ နန်းလွန်း

၇။ လဖလောင်း

၈။ မတားကို

၉။ တောင်းဝမ်း

၁၀။ စော်ကန်

၁၁။ ပကန်း

၁၂။ လမ်းနီး

၁၃။ မန်းခွက်

၁၄။ ပူတာအို

၁၅။ ဂွေထူး

၁၆။ ဆင်ဘွေရန်

၁၇။ ခုနစ်မိုင်ကုန်းတန်း

၁၈။ မိုင်းခွန်

၁၉။ ယူပန်

၂၀။ ဆွမ်ပရာဘုံ

၂၁။ လန်ဂျော

၂၂။ ဆင်ဘိုနန်လွန်း

ကချင်ပြည်နယ်ရှိ သာသနာပြုဌာန(၂၂)ပါးဌာနသို့ ဧစလွှတ်ရန် သာသနာပြုသံဃာ(၂၂)ပါး၊ ကျောင်းဆရာ(၁၇)ဦး နှင့် တရားဟောဆရာ(၁၅)ဦးတို့ကို ရွေးချယ်ပြီး ဧစလွှတ်ခန့်အပ်လေသည်။

(ခ) ကယားပြည်နယ်၌ သာသနာပြုဌာနပွင့်လှစ်မှု

တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သည် ကယားပြည်နယ်သို့ လေ့လာရေးကွင်းဆင်းပြီးနောက် ၁၉၅၆ ခု၊ မတ်လ(၁)ရက်နေ့တွင် သာသနာပြု(၁၇)ဌာနဖွင့်ရန် သတ်မှတ်ခဲ့သည်-

၁။ လွိုင်ကော်ဗဟိုသာသနာပြုဌာန

၂။ ဒေါ်ညေးခူ

၃။ ဒေါ်ခ(ပကြဲ)

၄။ လဒီ

၅။ ပန်းပဲ

၆။ ဒေါ်လဲခူး

၇။ ဒေါ်လောခု

၈။ ဒေါ်ခေါ်လေး

၉။ လပင်နဲ့

၁၀။ ညောင်ဇဉ်

၁၁။ ဒေါ်တင်

၁၂။ ဆိုင်ခွန်း

၁၃။ မယ်စဘယ်

၁၄။ ဒေါ်ဆိုပြာ

၁၅။ ဝမ်းအောင်

၁၆။ ဒေါ်လှာခု

၁၇။ ဒေါ်ကလို

ထိုသို့ သာသနာပြုဌာနများ သတ်မှတ်ပြီးလျှင် သာသနာပြုသံဃာတော်(၁၇)ပါး၊ ကျောင်းဆရာ(၅)ဦး၊ တရားဟောဆရာ(၃)ဦးတို့ကို ရွေးချယ်စေလွှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

(၈) ချင်းတောင်သာသနာပြုဖွင့်လှစ်မှု

တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သည် ချင်းတောင်ပိုင်း၊ မြောက်ပိုင်းသို့အဖွဲ့ခွဲများ စေလွှတ်စုံစမ်းပြီးလျှင် ချင်းတောင်ပိုင်းဌာန မင်းတပ်၊ မတူပီ၊ ကန်ပက်လက်၊ ပလက်ဝနယ်တို့၌ သာသနာပြုဌာန(၄၅)ဌာနဖွင့်လှစ်ရန် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါသည်။

မင်းတပ် မတူပီ ကန်ပက်လက်၌ သာသနာပြုဌာနများကို ၁၉၅၆ ခုမှစ၍ စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။

<u>မင်းတပ်နယ်၌ ဖွင့်လှစ်သော သာသနာပြုဌာနများမှာ-</u>

၁။ မင်းတပ်

၂။ လှည်းကောင်း

၃။ လုပ်ချေး

၄။ ဇေချောင်း

၅။ ဆင်မဆန်

၆။ သွေ့ပန်

၇။ ရှစ်ရွာ

၈။ ဘောင်

၉။ ရန်လောင်း

၁၀။ ချိုပဇော

ကန်ပက်လက်နယ်၌ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သောသာသနာပြုဌာနများ

၁။ ကန်ပက်လက် ၈။ ဘောင်ဘင်

၂။ မကျားရွာ ၉။ ကျင်ဇွန်း

၃။ ရဲဘုံ ၁၀။ ဝမ်းမသူ

၄။ ဆာဒူး ၁၁။ ဦးချောင်း

၅။ မုံဒိုင်း ၁၂။ လှည်းရုံး

၆။ လားရွာ ၁၃။ ချုံရွာ

၇။ ဘုရားရွာ ၁၄။ ခွံတွိုး

မတူပီ၌ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော သာသနာပြုဌာနများ

၁။ မတူပီ

၂။ စွန်ဇောင်

၃။ မရှိန်း

၄။ ဖခွေးရိန်း

၅။ ဖဒေါက်ထွေး

၆။ ဖတောင်ကုန်း

၇။ ရန်ပန်း

၈။ လှရွာ

ဤမြို့နယ်သုံးမြို့နယ်ရှိ သာသနာပြုဌာန(၃၂)ဌာန အတွက် သာသနာပြုသံဃာ(၃၂)ပါး၊ ဖကျောင်းဆရာ(၅)ဦး၊ တရားဟောဆရာ(၅)ဦး ခန့်ထားပေးခဲ့ပါသည်။

ပလက်ဝနယ်တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သောသာသနာပြုဌာနများ

၁။ ပလက်ဝ

၂။ မိုးဖကျောင်း

၃။ ကျင်ဖကျောင်း

၄။ ပြည်ထောင်ကွင်းဖကျောင်း

၅။ ပေါင်းမိုဝ

၆။ ကန်သာဝ

၇။ အထက်ဘလိုင်

၈။ ဖမောက်ဖကျောင်းဘာဝ

၉။ နှမဒေါ်

၁၀။ ကြိုးလေး

၁၁။ ချင်းလက်ဝ

၁၂။ တီးပုံ

၁၃။ ဥသျှလင်းဝ

ပလက်ဝသာသနာပြုဌာနအတွက် သာသနာပြုသံဃာ (၁၃)ပါး၊ ကျောင်းဆရာ(၃)ဦး၊ တရားဟောဆရာ(၃)ဦးတို့ကို ရွေးချယ်ခန့်ထား စေလွှတ်ခဲ့ပါသည်။

ချင်းတောင်မြောက်ပိုင်း ဖလန်း-ဟားခါး-တီးတိန်နယ်တွင်လည်း တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့မှ ၁၉၅၆ ခုမှစ၍ သာသနာပြုဌာန(၁၇)ဌာန ဖွင့်လှစ်ရန် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

<u>ဖလန်းတွင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော သာသနာပြုဌာနများ</u>

၁။ ဖလန်းသာသနာပြုဌာန

၂။ ဝွန်လီ

၃။ ဇာဇွမ်း

၄။ လိုင်ဇိုး

၅။ တာရွန်း

၆။ ကလောင်

<u>ဟားခါးပြိုနယ်တွင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော သာသနာပြုဌာနများ</u>

၁။ ဟားခါး

၂။ ဟားခါးခွါရုံ

၃။ ခေါ်ရွိုင်

တီးတိန်နယ်တွင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော သာသနာပြုဌာနများ

၁။ တီးတိန် ၅။ ရာလဂေကော်

၂။ တွန်းဇံ ၆။ ထွန်ကောင်း

၃။ ဘီဇံ ၇။ ဟံကင်း

၄။ ဖိုင်တူ ၈။ ဘာရ်ရွာ

ချင်းမြောက်ပိုင်း အထက်ပါသာသနာပြုဌာန(၁၇)ဌာန အတွက် သာသနာပြုရဟန်းတော်(၁၇)ပါး၊ ကျောင်းဆရာ(၅)ဦး၊ တရားဟောဆရာ(၅)ဦးတို့အား ရွေးချယ်ခန့်ထားပြီး စလွှတ်ခဲ့ပါသည်။

(ဃ) နာဂတောင်တန်းသာသနာပြုဌာနဖွင့်လှစ်မှု

နာဂတောင်တန်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများသည်-

- မြန်မာပြည်အနောက်မြောက် အာသံနယ်စပ်
- စစ်ကိုင်းတိုင်း မြောက်ဘက်
- ကချင်ပြည်နယ် အနောက်ဘက်
- ပတ်ကွိုင်တောင်တန်းတစ်လျှောက်၌ နေထိုင်

ကြပါသည်။

နာဂတိုင်းရင်းသားတို့သည် နတ်ကိုးကွယ်သူများဖြစ်ကြပါသည်။ ယင်းတို့၏စီးပွားရေးမှာ ရိုးရာနည်းဖြင့် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ပျိုးချိန်အစဦး၌ ဖြစ်စေ၊ စက်တင်ဘာလကောက်ပဲသီးနှံပေါ်ချိန်၌ ဖြစ်စေ၊ ယစ်နတ်ပူဇော်ပွဲကို ကျင်းပကြလေ့ရှိသည်။ ထိုပူဇော်ပွဲ၌ တိရစ္ဆာန်များကို သတ်ဖြတ်ပူဇော်ကြသည်သာမက တစ်ခါတစ်ရံ၌ လူကိုပင် သတ်ဖြတ်ပူဇော်ကြလေ့ရှိသည်။ အနာရောဂါပေျာက်စေရန် အတွက်လည်း ယစ်နတ်ပူဇော်ကြလေ့ရှိသည်။

နာဂတိုင်းရင်းသားတို့၏ ဘာသာစကားမှာ နာဂဘာသာစကားပြောဆိုကြပြီး ရှမ်းစကားအနည်းငယ် နားလည်ကြသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သည် နာဂတောင်တန်းသို့ လေ့လာရေးဆင်းပြီး ၁၉၅၇ ခု၊ မတ်လမှစ၍ သာသနာပြုဌာန (၁၂)ဌာနကို ဖွင့်ချယ်စိစစ်သတ်မှတ်ခဲ့သည်-

၁။	ပိန်လူသာသနာပြုဌာန	၇။	လမာယ်
၂။	ဟတ္ထိ	၈။	ရံစိ
၃။	ဆော်လောပုံညို	၉။	နောက်လော် သာသနာပြုဌာန
၄။	လေရှိးကျေးရွာ	၁၀။	ကြယ်တခို
၅။	စွယ်ပရာလေရှိး	၁၁။	နန်းရုံး

၆။ မေတဲ ၁၂။ ပန်ဆောင်

ထိုသို့ သာသနာပြုဌာန(၁၂)ဌာနသတ်မှတ်ပြီးလျှင် တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဘာသာစကားကို နားလည်၍ ဒေသတို့ရှိသော သံဃာ(၁၂)ပါးနှင့် ကျောင်းဆရာ(၅)ဦး၊ တရားဟောဆရာ(၃)ဦးတို့ကို ရွေးချယ်စေလွှတ်ပြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်းစတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

(ဂ) ရှမ်းပြည်သာသနာပြုဌာနဖွင့်လှစ်မှု

ဖောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သည် ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်း၊ ကျိုင်းတုံခရိုင်တွင် ၁၉၅၅ ခု၊ မတ်လ(၁)ရက်နေ့တွင် သာသနာပြုဌာန(၄)ဌာနစတင်ဖွင့်လှစ်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ သာသနာပြုသံဃာ(၄)ပါး၊ ကျောင်းဆရာ(၂)ဦး၊ တရားဟောဆရာ(၂)ဦးတို့ကို ရွေးချယ်ပြီး ခန့်ထားစေလွှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

သာသနာပြုဌာနများမှာ-

၁။ မိုင်းယောင်သာသနာပြုဌာန

၂။ မိုင်းယုသာသနာပြုဌာန

၃။ မိုင်းဖြတ်သာသနာပြုဌာန

၄။ တာချီလိတ်သာသနာပြုဌာန

(စ) 'ဝ'ဒေသ သာသနာပြုဌာနပွင့်လှစ်မှု

'ဝ'နယ်သည် လားရှိုးမြို့မှ အရှေ့ဘက်သံလွင်မြစ်နှင့် မိုင်းလင်းနယ်တို့နှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှမ်းပြည်နယ်၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနယ်ကြားမှာ တည်ရှိပါသည်။

'ဝ'တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတို့သည် ရှေးကျသော မွန်ခမာလူမျိုးကြီးမှ ဆင်းသက်လာသူများဖြစ်ကြ၍ ရှေးအာကျဆုံးသော မြန်မာလူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

'ဝ'တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွင်-

(၁) လလူမျိုး(ယခု လွယ်လလူမျိုး)

(၂) ဝ လူမျိုး

ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိကြပါသည်။

ထိုတိုင်းရင်းသားများ၏ အဓိကလုပ်ငန်းမှာ တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကထား လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

နှစ်စဉ်လယ်ထွန်ချိန်ရောက်သော် ယစ်နတ်ပူဇော်ရန် အတွက် လူ၏ဦးခေါင်းများကို လိုက်လံဖြတ်ယူပြီး နတ်တင်လေ့ရှိသည်။ ရှေးအခါက ဤသည်ဦးခေါင်းများကိုပင် ဖြတ်ယူလေ့ရှိသည်။

လူကိုသတ်၍ ယစ်နတ်ပူဇော်သော်လည်း လူသားကိုမူ မစားကြချေ။

ဘာသာရေးမှာ တိရစ္ဆာန်အသွေးအသားဖြင့် ယစ်နတ်ပူဇော်သော နတ်ကိုးကွယ်မှုဖြစ်သည်။

ဘာသာစကားမှာ 'ဝ' နှင့် 'လွယ်လ' ဘာသာစကားပြောပြီး ရှမ်းစကားအနည်းငယ်တတ်ကျွမ်းသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထူးခြားသောလူမှုဆက်ဆံရေးအာသွင်ကိုဆောင်သော တိုင်းရင်းသားဒေသတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု ယူဆထားသော လူမျိုးဖြစ်ပါသည်။

ထို 'ဝ' ဒေသတွင် သာသနာပြုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အတွက် သာသနာပြုနေရာရွေးချယ်သတ်မှတ်ရေးကို ကွင်းဆင်းလေ့လာရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဥက္ကဋ္ဌဝေဠုဝန်ဆရာတော် တောင်တန်းသာသနာပြုဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ ဆရာတော်(၃)ပါး၊ ဒုတိယအတွင်းဝန်ဦးသန်းစိန်အမှူးပြုသောလူပုဂ္ဂိုလ်(၅)ဦးအဖွဲ့သည် 'ဝ' နယ်သို့ ကွင်းဆင်းလေ့လာခဲ့ကြသည်။

၁၉၅၇ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၁)ရက်နေ့တွင် အောက်ပါဌာနများကို ဗုဒ္ဓသာသနာပြုဌာနများအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါသည်။

၁။ ကိုးကန့်နယ်-စဉ့်ကိုင်သာသနာပြုဌာန

၂။ ဝနယ်မြောက်ပိုင်း- ကောင့်ကြည်သာသနာပြု ဌာန

၃။ ဝနယ်မြောက်ပိုင်း- မန်းဟိန်သာသနာပြုဌာန

၄။ ဝနယ်မြောက်ပိုင်း-မိုင်းမောသာသနာပြုဌာန

၅။ ဝနယ်မြောက်ပိုင်း-ဝခါးသာသနာပြုဌာန

သာသနာပြုဌာနများ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပြီးနောက် ဒုတိယလုပ်ငန်းရပ်အနေဖြင့် သာသနာပြုသံဃာတော်များကို ရွေးချယ်ကြရပါသည်။

သာသနာပြုသံဃာရွေးချယ်ရာတွင်-ဒေသခံတိုင်းရင်းသားဘာသာစကားတတ်ကျွမ်းပြီး ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာကို နားလည်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရန်-

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တိုးတက်ပြန့်ပွားရေးကို လိုလားသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရန်၊

သာသနာပြုကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အပြော်အမြင်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေရန်၊

အဖွဲ့ချုပ်မှသတ်မှတ်ရေးဆွဲထားသော စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို လေးစားလိုက်နာသူ ဖြစ်စေရန်။

ဟူသော အရည်အချင်းများကို အခြေခံရွေးချယ်ပြီးလျှင် ၁၉၅၇ ခု၊ မတ်လ(၁)ရက်နေ့တွင် အောက်ပါသံဃာတော်များကိုရွေးချယ် ထားသောဌာနအလိုက် အသီးသီးခန့်အပ်တာဝန်ပေးခဲ့ပါသည်-

၁။ ဦးနန္ဒဝံသ - ဝခါးသာသနာပြုဌာန

၂။ ဦးကောသလ္လ - မိုင်မောသာသနာပြုဌာန

၃။ ဦးနန္ဒိယ - ကောင့်ကြည်သာသနာပြုဌာန

၄။ ဦးကောသရ - မန်းဟိန်းသာသနာပြုဌာန

၅။ ဦးနာရဒ - စဉ့်ကိုင်သာသနာပြုဌာန

သာသနာပြုရဟန်းတော်များနှင့်အတူ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ကူညီဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် သာသနာပြုတရားဟောဆရာများကိုလည်း ၁၉၅၇ ခု၊ဖေဖြေလ(၁)ရက်နေ့တွင် သာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်မှ အသိအမှတ်ပြုခန့်အပ်ခဲ့ပါသည်-

၁။ ဦးအိုက်ကပ် - ကောင့်ကြည်သာသနာပြုဌာန

၂။ ဦးခန့်တင် - မိုင်းမောသာသနာပြုဌာန

သာသနာပြုဌာနများအလိုက် အသီးသီးတာဝန်ပေးအပ်ပြီးနောက် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်(၅)ဆူကိုလည်း သာသနာပြုဌာနများ၌ ကိုးကွယ်ရန်လှူဒါန်းလိုက်သည်။

သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များသည် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း

အသိုးသိုးဌ် အခက်အခဲနည်းပါးနိုင်သမျှ နည်းပါးစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြရန် ဗိုလ်မှူးတင်မောင်ခေါင်းဆောင်သော ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲ(၁၂)မ အကူအညီပေးကြသည်။

ကျောင်းသင်ခန်းဆောက်လုပ်ပေးခြင်း၊ ဆွမ်းဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်း အစဖအဆင်ပြေစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။

ထိုဒေသများသည် ခေါင်းဖြတ်သောဒေသများဖြစ်၍ ကျောင်းအဝင်အတွက် သာသနာပြုများစိတ်အားမငယ်စေရန် နေရောညပါစစ်သားများ စောင့်ရှောက်မှုချထားပေးခြင်း၊ တပ်မတော်တပ်ရင်း(၁၂)ကမူ ကိုးကန့်နယ်စပ်တိုင်း သာသနာပြုဌာနကို စောင့်ရှောက်မှုပေးခဲ့သည်။

ထို့နောက် တပ်ထိန်းရွာက သာသနာပြုရဟန်းတော် တစ်ပါးစေလွှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုလာသဖြင့် တောင်တန်း သာသနာပြုအဖွဲ့မှ ၁၉၅၈ ခု၊ မတ်လမှစ၍ ဦးသောဘနအား စေလွှတ်ပေးခဲ့သည်။

ဤသို့အားဖြင့် 'ဝ'နယ်တွင် သာသနာပြုဌာန(၆)ခု ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။

'ဝ'နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသားများဗုဒ္ဓဓလေတိများအား အစဉ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နိုင်စေရန် 'ဝ'နယ်သာသနာပြုဌာနတိုင်း၌ ဘုရားစေတီများကို ၁၉၅၉ ခုမှစတင် တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ကြ

သည်။

ဘုရားပွဲတော်များနှင့် ရဟန်းခံရှင်ပြုပွဲများကို မြန်မာဓလေ့ထုံးစံအတိုင်း စည်းကားသိုက်မြိုက်စွာကျင်းပပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မရောက်ခဲ့သောသာသနာအမွေအနှစ်များ'ဝ'နယ်သို့ စတင်ဝင်ရောက်ထွန်းလင်းပြန့်ပွားခဲ့သည်။

'ဝ'နယ်သို့ ဗုဒ္ဓသာသနာစတင်ဝင်ရောက်သည်မှစ၍ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ မြန်မာစာတတ်မြောက်၍ ပညာဗဟုသုတတိုးပွားမှုကို ရှေ့ရှုဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရာ များစွာအောင်မြင်မှုရရှိခဲ့သည်။

၁၉၅၉ ခု၊ 'ဝ'နယ်ဗုဒ္ဓသာသနာပြုနယ်မြေ၌ လူဦးရေခန့်မှန်း ၉၅၈၃၇ရှိရာတွင် တစ်နှစ်အတွင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဦးရေ ၁၇၉၂ဦး စည်းရုံးသိမ်းသွင်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၀ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ(၂၈)ရက်နေ့တွင် တရုပ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့ နယ်နမိတ်စည်းမျဉ်းကြောင့် ပြန်လည်သတ်မှတ်ရာ၌ မန်းဟိန်းနယ်မှ အိမ်ခြေပေါင်း ၇၀၀ခန့် ကျေးရွာ ၁၃ရွာ၊ တပ်ထိန်းနယ်၌ အိမ်ခြေ ၆၀၇ရွာ နှစ်ရွာ၊ ပန်ဝိုင်နယ်တွင် အိမ်ခြေပေါင်း ၁၅၀၀ခန့်ရှိရွာ ပေါင်း ၁၆ရွာတို့သည် တရုပ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံထဲသို့ပါဝင်သွားသည်။ ထိုပါသွားသောရွာသူ/ရွာသားများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာနေလိုပြီး

ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဆက်လက်ကိုးကွယ်လိုကြောင်း ဆန္ဒပြုကြသဖြင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံရုံးစိုက်ရာ ပန်ဝိုင်းတွင်အိမ်များ ဆောက်လုပ် ရွာတည်ပေးပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကိုဆက်လက် ကိုးကွယ်ခွင့်ပြုပြီး သာသနာပြုဌာနများကိုလည်း ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ ရပါသည်။

ဤသို့လျှင် ပြည်နယ်အလိုက်သာသနာပြုဌာန(၁၂၇) ဌာနဖွင့်လှစ်ပြီး သာသနာပြုသံဃာတော်များ၊ ကျောင်းဆရာများ၊ ဘာသာရေးဟောပြောဆရာများကို ခန့်အပ်စေလွှတ်ပြီး သာသနာပြုခဲ့ကြရာ သာသနာပြုများ၏ ကြိုးစားမှုကြောင့် တိုင်းရင်းသားတောင်တန်းသားများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာအခြေခံ နည်းလမ်းများကိုသိမြင်လာကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာအဖြစ် ခံယူ လာကြသည်။

နှစ်စဉ်ရဟန်းခံရှင်ပြုပွဲများကို တောင်တန်းဒေသများ၌ စည်းကားစွာကျင်းပပေးနိုင်ခဲ့ကြသဖြင့် တစ်ခါမှမတွေ့မမြင်ခဲ့ရ ဘူးသော ဗုဒ္ဓသာသနာအဓွန့်အနှစ်ကို တိုင်းရင်းသားများရယူ ခံစားလာရသဖြင့် နတ်ကိုးကွယ်သူများနှင့် အခြားဘာသာဝင်သူ များပါ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့သက်ဝင်ယုံကြည်လာမှုကို ရရှိလာပါသည်။

အထူးသဖြင့် သီတင်းနေ့တိုင်း သီတင်းသီလဆောက် တည်ခြင်းအလေ့အထကိုသိပြီး သီလဆောက်တည်လာကြ သည်။

ဘာသာရေးတရားဟောပြောမှုကြောင့် လူမှုရေး ကျင့်ဝတ်များ သဘောကိုသိလာကြပြီး လူမှုရေးစည်းလုံးမှုနှင့် အချင်းချင်းလူမှုဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းများကို နားလည်လာကြပါသည်။

အသိအလိမ္မာညာဏ်ပညာတိုးတက်လာပြီး ရဟန်းသံဃာများကို ရှိခိုးတတ်ခြင်း၊ လှူဒါန်းလာတတ်ခြင်း၊ စားဦးစားဖျားများကို တန်ဘိုးထား၍ လှူတတ်လာခြင်း၊ သားသမီးများ၏ ပညာရေးကိုအားပေးလာခြင်းစသည်ဖြင့် လူမှုရေးအသိများ တိုးမြှင့်လာကြပါသည်။

ကချင်ပြည်နယ်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့၌သာသနာပြု ကျောင်း ဝင်းအတွင်း၌ အထက်တန်းကျောင်းကို ၁၉၆၁ ခုတွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ဆရာ/ဆရာမ(၁၀)ဦးကိုလည်း အစိုးရစကေးဖြင့် လစာပေးပြီး သင်ကြားစေခဲ့သည်။ ထိုကျောင်းတွင် မူလတန်းမှ နဝမတန်းအထိကျောင်းသား/သူ ၆၀၀ကျော်တက်ရောက် သင်ကြားခဲ့သည်။

နယ်သာသနာပြုကျောင်းမှ ပညာသင်ရောက်လာကြ သော ကျောင်းသားများကိုလည်း ဘော်ဒါအဖြစ်လက်ခံသင်ကြား ပေးခဲ့ရာ ကျောင်းသား(၉၃)ဦးထိ လက်ခံသင်ကြားနိုင်ခဲ့သည်။

သာသနာပြုဌာနမှ ကလေးအချို့ကို သာသနာ့ဘောင် သွတ်သွင်းပြီး ပရိယတ္တိစာပေများကိုသင်ကြားပေးခဲ့ရာ အထူး

အောင်မြင်ပြီးတိုင်းရင်းသားသာမဏေရဟန်းများ ပေါ်ထွန်းထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။

၄၃။ တောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ခြင်း

တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့မှ တောင်တန်းဒေသအသီးသီးတွင် သာသနာပြုကျောင်းများတစ်ပုံစံတည်း ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် သာသနာ ၂၅၀၀အောင်ပွဲလက်ကျန်ရန်ပုံငွေကျပ် ၁၁၃၉၈/၁၃ါးကိုး ခွဲဝေပေးသဖြင့် ထိုငွေဖြင့် မ,တည် ဆောက်လုပ်ရန် သာသနာပြုကျောင်းများ တစ်ပုံစံတည်း ဆောက်လုပ်ရေးကော်မတီကို ၁၉၅၉ ခုတွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ထိုဆပ်ကော်မတီတွင် ပြည်သူ့အိုးအိမ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအဖွဲ့အင်ဂျင်နီယာချုပ်ဦးကျော်စိန်နှင့် အင်ဂျင်နီယာကြီးများ ပါဝင်သောအဖွဲ့မှပူးတွဲ၍ ရေးဆွဲတင်ပြသော အကြီး-အလတ်-အငယ်ပုံစုံသုံးမျိုးသုံးစားကို တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့က သတ်မှတ်အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

ထိုသတ်မှတ်ချက်အရ ကချင်ပြည်နယ်၌ ပုံစံအကြီးစား(၁)ကျောင်း၊ အလတ်စား(၃)ကျောင်းဆောက်လုပ်ရန် လျာထားသတ်မှတ်ပြီး အောက်ပါဌာနများတွင်(၁၄)ကျောင်း ဆောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။

ဂေတာင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း ၂၀၄

၁။ ဗဟိုသာသနာပြုကျောင်း၊ မြစ်ကြီးနား အကြီးစား
ပုံစံ

၂။ ပူတာအိုသာသာပြုကျောင်း အလတ်စား
ပုံစံ

၃။ ဆတုံသာသနာပြုကျောင်း ။

၄။ ဆွမ်ပရာဘုံသာသနာပြုကျောင်း ။

ချင်းဂေတာင်တန်းတွင်ပုံစံအလတ်စား(၁)ကျောင်း၊
အငယ်စား(၄)ကျောင်း ဆောက်လုပ်ရန်သတ်မှတ်ပြီး အောက်ပါ
ဌာနများတွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်-

၁။ မတူပီသာသနာပြုကျောင်း အလတ်စား

၂။ ဝမ်းမသူသာသနာပြုကျောင်း ။

၃။ လှည်းကောင်းဘသနာပြုကျောင်း ။

၄။ ချင်းလက်ဝသာသနာပြုကျောင်း ။

၅။ ကွန်တောင်းသာသနာပြုကျောင်း ။

နာဂဂေတာင်တန်းတွင် အလတ်စား(၁)ကျောင်း၊
အငယ်စား(၁)ကျောင်း ဆောက်လုပ်ရန်သတ်မှတ်ပြီး အောက်ပါ
သာသနာပြုဌာနများတွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်-

၂၀၅ တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၁။ လဟယ်သာသနာပြု အာလတ်စား

၂။ ဟတ္ထိသာသနာပြု အာငယ်စား

ကယားပြည်နယ်တွင် ပုံစံအငယ်စား(၂)ကျောင်း ဆောက်လုပ်ရန်သတ်မှတ်ပြီး အောက်ပါသာသနာပြုဌာနများတွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်-

၁။ ညောင်ဇဉ်သာသနာပြုဌာန အငယ်စား

၂။ ဝမ်းအောင်းသာသနာပြုဌာန ။

'ဝ' တောင်တန်းတွင် အလတ်စား(၁)ကျောင်း ဆောက်လုပ်ရန် သတ်မှတ်ပြီးအောက်ပါသာသနာပြုဌာနတွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်-

၁။ မိုင်းမောသာသနာပြုဌာန အာလတ်စား

ထိုပြင် တောင်တန်းဒေသအသီးသီးတွင် သာသနာပြု ကျောင်းပေါင်း ၁၂၃ ကျောင်းရှိသည့်အနက် ဟောင်းနွမ်းပျက်စီးနေသော ၃၉ ကျောင်းကိုပြန်လည်ပြုပြင်ပေးပြီး၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ် အစိုးရသာသနာပြုဘတ်ဂျက်ထောက်ပံ့ငွေနှင့် ကျောင်းအကြီးစား(၃)ကျောင်း၊ အလတ်စား(၂)ကျောင်း၊ အငယ်စား(၆)ကျောင်း စုစုပေါင်း(၁၁)ကျောင်းဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။

ဖောင်တန်းဒေသတွင် သာသနာပြုကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ပေးပြီး သာသနာပြုစာသင်ကျောင်းများတွင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်စာတမ်းများနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်အပစ္စ အထည်များ၊ ဆေးဝါးများထောက်ပံ့ခဲ့သည့်အပြင် သာသနာပြု ရဟန်းများအားလည်း ထောက်ပံ့ကြေးလှူဒါန်းခဲ့ခြင်း၊ ရဟန်းခံ ရှင်ပြုပွဲများတို့တွင်လည်း ပရိက္ခရာများထောက်ပံ့ခြင်းစသော လုပ်ငန်းများကို စွမ်းအားရှိသမျှဆောင်ရွက်ခဲ့ကြခြင်းကြောင့် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ အထူးတိုးတက်ခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ခုအထိ သာသနာပြုကျောင်း ၁၂၃ ကျောင်း

သာသနာပြုသံဃာ ၁၂၄ ပါး

ကျောင်းဆရာ ၃၁ ဦး

တရားဟောဆရာ ၂၇ ဦး

မူလတန်း

ကျောင်းသား/သူ ၆၀၀၀ ကျော်

အလယ်တန်း

ကျောင်းသား/သူ ၉၀၀ ကျော်

အထက်တန်း

ကျောင်းသား/သူ ၄၀၀ ကျော်

အထိ ဖေအောင်မြင်တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။

၄၄။ သံဂါယနာတင်ပြီးနောက် တောင်တန်း သာသနာ

၂၃-၉-၅၆(တနင်္ဂနွေ)နေ့ညနေ(၄)နာရီတွင် ပြုလုပ်သော တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအမှုဆောင်လူကြီးများအစည်းအဝေး က တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအမှုဆောင်ဆရာတော်များ အစည်းအဝေးအမှတ်(၉၅)ဆုံးဖြတ်ချက်(ဂ)အရ အရှင်ဇနကာ ဘိဝံသရေးသားသော ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲကျမ်းစာအုပ် အုပ်ရေ (၄၀၀၀)ကို နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနအဖွဲ့က ဝယ်ယူပို့ဆောင်ပေးရန် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ချက် ချခဲ့သည်။

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအမှုဆောင် ဒါယကာများက ကျွန်ုပ်တို့ရေးအဖွဲ့ဝင်ယတစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းအဖွဲ့ဝင်ယ ၏ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ကဝိဘိသက္ကဘွဲ့ရ တိုင်းရင်းမြန်မာသမားတော် ဆရာကြွယ်ဖြစ်သည်။ တောင်တန်းသာသနာပြုရဟန်းတော်များ အတွက် သွေးဆေး, ငန်းဆေး, လေဆေး, အဖျားကျဆေး, အစာကျေဆေး, လျှက်ဆားစသော တိုင်းရင်းဆေးများကို ဖော်စပ်ပေးပို့ကြသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ပရုပ်ဆီ, တေဇောဘယ်း, စီဇစ်, ဘားပလက်, သာလာဆပ်, ထရစ်ပယ်ဆာဖာ, ကိုဒိုင်နင်စသော

အင်္ဂလိပ်ဆေး(၁၉)မျိုးကိုလည်း ဝယ်ယူလှူဒါန်းဖေးပိုကြသည်။ ကဝိဘိသင်္ကဆရာကြွယ်နှင့် သဘာဝဓမ္မဆရာသန်းတို့သည် ပြီးခဲ့သော ဆဋ္ဌသံဂါယနာပွဲကြီးကတည်းက သံဃာတော်များအား တိုင်းရင်းဆေးများ ဇီဝိတဒါနလှူဒါန်းခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။

သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ၊ သာသနာပြုဌာနများ ကျယ်ပြန့်တိုးချဲ့လာသည့်အတွက် ဖောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့၏ စီမံကိန်းနှင့်စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရေးဆွဲရလေသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှစ၍ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်းခဲ့သဖြင့် ယင်းစီမံကိန်းနှင့် စည်းမျဉ်းကို "ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံမဟာသံဃာ့အဖွဲ့ချုပ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်နှင့် နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့တို့မှ ကြီးမှူးအုပ်ချုပ်သော ဖောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ကြီး၏ စီမံကိန်းနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများဟုခေါ်တွင်ပြီး ၁၃၂၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း(၂)ရက်၊ (၂၀-၁၀-၆၀)နေ့တွင် နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ အဖွဲ့ပုံနှိပ်စက်မှုရုံက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ယင်းစာအုပ်တွင်-

(က) ဖောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ စီမံကိန်းနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေအပိုဒ်(၁၃)အရ ရေးဆွဲသတ်မှတ်သော စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

၂၀၉ ဖောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

(ခ) ဖောင်တန်းသာသနာပြုသံဃာတော်များ ခန့်ထားရန် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(ဂ) ဖောင်တန်းသာသနာပြုသံဃာတော်များ ခန့်ထားရန် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(ဃ) သာသနာပြုသံဃာတော်များနှင့် ကျောင်းဆရာ၊ တရားဟောဆရာများအား ထောက်ပံ့ရေးအတွက် သတ်မှတ်ချက်စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(င) ဖောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းဆရာ ခန့်ထားရန် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(စ) ဖောင်တန်းသာသနာပြုဆရာများလိုက်နာရန် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(ဆ) ဖောင်တန်းသာသနာပြုတရားဟောဆရာများ ခန့်ထားရန်စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(ဇ) ဖောင်တန်းသာသနာပြုတရားဟောဆရာများခန့်ထားစည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(ဈ) ဖောင်တန်းသာသနာပြုသံဃာတော်များ ပို့လွှတ်ရန်စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

ဖောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

(ည) ဖောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ပေးစည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(၄) ဖောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်း ဖွင့်လှစ်ရန်စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(၅) သာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်ခံဆရာတော်များ လိုက်နာဆောင်ရွက် ရန်စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

(၃) ဖောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းတွင် တက်ရောက်သင်ကြားလိုသော သံဃာတော် များလိုက်နာရန် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

စသည်ဖြင့် အဖောက်အတန်ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

ယင်းစည်းမျဉ်းစာအုပ်ပေါ်ထွက်ပေါ်လာချိန်သည် ဖောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုသင်တန်းကျောင်းစတင်ဖွင့်လှစ်ပြီး (၁)နှစ်အကြာတွင် ဖြစ်သည်။ ဖောင်တန်းသာသနာပြုနည်းပြ သင်တန်းကျောင်းကို ၁၉၅၉ ခုတွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး သင်တန်း ကျောင်အုပ်ဆရာတော်ထံမှ အမှုဆောင်ဆရာတော်ဦးဝိမလပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသင်တန်းကျောင်းသည် ၁၉၆၁ ခုနှစ်အထိ (၂)နှစ်ကျော်မျှ တည်တံ့ခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ(၂)ရက်တွင် နိုင်ငံတော်၏ အာဏာအရပ်ရပ်ကို ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းခေါင်းဆောင်သော တော်လှန်ရေးကောင်စီက ထိန်းသိမ်းခဲ့သည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ကြီးပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက် ၁၉၆၁ ခုအထိ နယ်စပ်နှင့်တောင်တန်းဒေသအသီးသီး၌ သာသနာပြုဌာနသွားရောက်ဖွင့်လှစ်ပြီးစီးမှုနှင့် သာသနာပြုရဟန်းတော်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းရှိခဲ့ပါသည်။

တောင်တန်းဒေသအသီးသီး၌ သာသနာပြုဌာနဖွင့်ပြီးသော ဌာနများနှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သောရဟန်းတော်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

၄၅။ တောင်တန်းဒေသအသီးသီးတွင် သာသနာပြုခဲ့ပြီး၍ အနားယူသွားကြသောရဟန်းတော်များ၏ စာရင်းချုပ်

ပြည်နယ်ဒေသ	ကျောင်းပေါင်း	ရဟန်းတော်ပေါင်း
၁။ ကချင်ပြည်နယ်	၁၄	၂၂
၂။ ချင်းတောင်တောင်ပိုင်း	၁၈	၂၉
၃။ ချင်းတောင်မြောက်ပိုင်း	၁၃	၂၅
၄။ ပလက်ဝမြို့နယ်	၁၃	၂၂

၅။ ကယားပြည်နယ်	၁၁	၁၃
၆။ နာဂတောင်တန်းနယ်	၁၀	၁၅
၇။ အာသံပြည်နယ်	၅	၅
ပေါင်း	၈၄	ပေါင်း ၁၃၁

ကချင်ပြည်နယ်တွင် သာသနာပြုခဲ့ပြီးသော ရဟန်းတော်များစာရင်း

ဌာန/ကျောင်း	ဘွဲ့တော်	ဦးရေ
၁။မြစ်ကြီးနားဗဟိုကျောင်း	(၁)ဦးမေပါလ	
။	(၂)ဦးသုစ်ဏ္ဏ	
	(၃)ဦးဥဏဝံသ	
	(၄)ဒလဦးကောဒ	၄
၂။လလောင်းကျောင်း	(၁)ဦးဥဏဝံသ	၁
၃။ယုပန်ကျောင်း	(၁)ဦးဇနဝံသ	
	(၂)ဦးပညာဒီပ	၂
၄။နမ်ကြင်းကျောင်း	(၁)ဦးဝိသေကသ	၁

၅။ဆင်ဘွေရန်ကျောင်း	(၁)ဦးပညာဇောတ	၁
၆။တနိုင်းကျောင်း	(၁)ဦးပညာဇောတ	
	(၂)ဦးဉာဏိသရ	၂
၇။ပူတာအိုကျောင်း	(၁)ဦးပဏ္ဍိတ	
	(၂)ဦးပညာဒီပ	၂
၈။ မန်းခွက်ကျောင်း	(၁)ဦးပဏ္ဍိတ	
	(၂)ဦးကောဏ္ဍည	၂
၉။ ပကန်းရန်ကျောင်း	(၁)ဦးကုန္ဒဝံသ	၁
၁၀။ ဆွမ်ပရာဘွန်ကျောင်း	(၁)ဦးပဏ္ဍိတ	၁
၁၁။ ဆဒုံးကျောင်း	(၁)ဦးပဏ္ဍာဝ	၁
၁၂။ ရှိုင်းခွန်းကျောင်း	(၁)ဦးပညာဇောတ	
	(၂)ဦးဉာဏိန္ဒ	၂
၁၃။ နော်မွန်းကျောင်း	(၁)ဦးသောဘိတ	၁
၁၄။ ဆင်ဂါတ်ရန်ကျောင်း	(၁)ဦးသုနန္ဒ	၁

ချင်းတောင်တောင်ပိုင်းမင်းတပ်နယ်၊
ကန်ပက်လက်နယ်၊ မတူပီနယ်တွင်
သာသနာပြုခဲ့ပြီးသော ရဟန်းတော်များစာရင်း

ဌာန/ကျောင်း	ဘွဲ့တော်	ဦးရေ
၁။ မင်းတပ်ကျောင်း	(၁)ဦးသုမင်္ဂလ	၁
၂။ ကန်ပက်လက်ကျောင်း	(၁)ဦးနန္ဒာဘာသ	၁
၃။ ရဲဘုံကျောင်း	(၁)ဦးကောဝိဒ	၁
၄။ ဆာဒူးကျောင်း	(၁)ဦးဂန္ဓသာရ	၁
၅။ မုံဒိုင်းကျောင်း	(၁)ဦးဂန္ဓမာလာ	၁
၆။ လားရှာကျောင်း	(၁)ဦးဇဝန	၁
၇။ ဘုရားရှာကျောင်း	(၁)ဦးဝိသုဒ္ဓ	၁
၈။ ဘောင်ဘင်ကျောင်း	(၁)ဦးတေဇဝန္တ	
	(၂)ဦးကောသလ္လ	၂
၉။ ဝမ်းမသူကျောင်း	(၁)ဦးဇင်္ဂလ	
	(၂)ဦးပညိန္ဒ	၂
၁၀။ လှည်းရုံကျောင်း	(၁)ဦးအာစာရ	
	(၂)ဦးကောဝိဒ	၂
၁၁။ ချုံရှာကျောင်း	(၁)ဦးနန္ဒ	
	(၂)ဦးအာသဘ	၂

၁၂။ ခွေးရိန်ကျောင်း	(၁)ဦးဇာနေယျ	
	(၂)ဦးယသ	၂
၁၃။ လှာရွာကျောင်း	(၁)ဦးဝိသရဒ္ဓို	
	(၂)ဦးနန္ဒမာလာ	၂
၁၄။ မရှိန်းလောကျောင်း	(၁)ဦးဥတ္တရ	
	(၂)ဦးနန္ဒိသာရ	
	(၃)ဦးညေယျ	၃
၁၅။ ဒေါက်ထွေးကျောင်း	(၁)ဦးအာသဘ	၁
၁၆။ စွန်တောင်ကျောင်း	(၁)ဦးကဝိန္ဒ	၁
၁၇။ မတူပီကျောင်း	(၁)ဦးဝိမလဗုဒ္ဓိ	
	(၂)ဦးသုမင်္ဂလ	
	(၃)ဦးဝါယမ	၃
၁၈။ ကျင်ဒွေးကျောင်း	(၁)ဦးစန္ဒောဘာသ	၁

ချင်းတောင်တောင်ပိုင်း ပလက်ဝနယ်တွင် သာသနာပြုခဲ့ပြီးသော ရဟန်းတော်များ၏စာရင်း

၁။ ပလက်ဝဗဟိုကျောင်း	(၁)ဦးပညဝါ	
	(၂)ဦးပညာဝံသ	
	(၃)ဦးစာရိတ္တ	၃
၂။ ချင်းလက်ဝကျောင်း	(၁)ဦးဓမ္မသာမိ	
	(၂)ဦးကဝိသာရ	၂
၃။ တွိပုံကျောင်း	(၁)ဦးခေမိန္ဒ	၁
၄။ တင်ချောင်းကျောင်း	(၁)ဦးသုမင်္ဂလ	၁
၅။ ကြီးလေကျောင်း	(၁)ဦ.းတေဇဝန္တ	
	(၂)ဦးစရနသီရိ	
	(၃)ဦးကျန္ဒာစာရ	၃
၆။ ပြည်ထောင်ကွင်းကျောင်း	(၁)ဦးကုသလဗုဒ္ဓိ	၁
၇။ ပေါင်းမိုဝကျောင်း	(၁)ဦးကောဏ္ဍည	
	(၂)ဦးဥတ္တမသာရ	၂
၈။ ဥဿလင်းဝကျောင်း	(၁)ဦးသီလာစာရ	
	(၂)ဦးဥတ္တမသာရ	၂
၉။ အထက်ဘဝိုင်ကျောင်း	(၁)ဦးအာစ[illegible]	
	(၂)ဦးခေမိန	၂

၁၀။ ဖရုံချောင်းကျောင်း	(၁)ဦးအာမိတဗလ	
	(၂)ဦးပညာဒီပ	၂
၁၁။ ပကာဝကျောင်း	(၁)ဦးပညာဝံသ	
	(၂)ဦးကုသလ	၂
၁၂။ ကံင်းတလင်းကျောင်း	(၁)ဦးကောဝိဒ	၁
၁၃။ ကန်သာဝကျောင်း	(၁)ဦးကွန္ဒာစာရ	၁
	ပေါင်း	၂၂

ချင်းတောင်မြောက်ပိုင်း တိဒင်-ဖလန်း-ဟားခါး နယ်တွင် သာသနာပြုခဲ့သောရဟန်းတော်များ၏ စာရင်း

၁။ ဖလန်းကျောင်း	(၁)ဦးဥတ္တမသာရ	
လက်ထောက်	(၂)ဦးပဏ္ဍိတ	၂
၂။ ခွန်ထိကျောင်း	(၁)ဦးတေဇ	၁
၃။ ဇာမွေးကျောင်း	(၁)ဦးရေဝတသီရိ	
	(၂)ဦးကုသလဇုဒ္ဓိ	၂
၄။ လိုင်ဇိုကျောင်း	(၁)ဦးကွန္ဒက	
	(၂)ဦးဝိမလ	
	(၃)ဟားခါး	၃

ဖောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း ၂၁၈

၅။ ဟားခါးမြို့မဖောကျောင်း (၁)ဦးကောသလ္လ
(၂)ဦးဂန္ဓမာလာ
(၃)ဦးသုန္ဒရ ၃

၆။ တိဒင်ဖောကျောင်း (၁)ဦးသီလာစာရ
(၂)ဦးရာဇိန္ဒ
(၃)ဦးပဏ္ဍာဝံသ
(၄)အရှင်ဩဘာ ၄

၇။ တွန်းဇံဖောကျောင်း (၁)ဦးဖောပုလ္လ ၁

၈။ ဘီဇံဖောကျောင်း (၁)ဦးကွန္ဒက ၁

၉။ ရှာလဖော်ဖောကျောင်း (၁)ဦးနန္ဒိသေန
(၂)ဦးဝရမဉ္ဇု ၂

၁၀။ ဖိုင်တူဖောကျောင်း (၁)ဦးဖောဇိန္ဒ
(၂)ဦးဇဝန
(၃)ဦးကဝိသာရ ၃

၁၁။ တွန်းဖောင်းဖောကျောင်း (၁)ဦးဝဏ္ဏသာရ ၁

၁၂။ ဖောခို်ပိုင်ကျောင်း (၁)ဦးစန္ဒ ၁

၁၃။ ဟားခါးခွါရုံကျောင်း (၁)ဦးဝိသုဒ္ဓဝဇ ၁

ပေါင်း ၂၅၅

ကယားပြည်နယ်တွင်
သာသနာပြုခဲ့ပြီးသောရဟန်းတော်များ စာရင်း

၁။	လဒီကျောင်း	(၁)ဦးဝိသုဒ္ဓ	၁
၂။	ပန်ပဲ့ကျောင်း	(၁)ဦးဓမ္မောဘာသ	၁
၃။	ဒေါ်လဲဒူးကျောင်း	(၁)ဦးဓမ္မသာမိ	၁
၄။	လတိန်ကျောင်း	(၁)ဦးကုဏ္ဍာလ	၁
၅။	လပင်နွဲ့ကျောင်း	(၁)ဦးစန္ဒာသီရိ	၁
၆။	ညောင်ဇဉ်ကျောင်း	(၁)ဦးဇောတိက	၁
၇။	ဒေါ်တင်ကျောင်း	(၁)ဦးကောသလ္လ	၁
၈။	စိုက်ခွန်ကျောင်း	(၁)ဦးပညာသီဟ	
		(၂)ဦးနရိန္ဒ	၂
၉။	ဒေါ်ခေါ်အော့ကျောင်း	(၁)ဦးနေမိန္ဒ	၁
၁၀။	လောတမကျောင်း	(၁)ဦးပညာဝံသ	၁
၁၁။	နောင်ပုလဲကျောင်း	(၁)ဦးကေတ	၁

နာဂတောင်တန်းတွင်သာသနာပြုခဲ့ပြီးသောရဟန်းတော်များစာရင်း

ဌာန/ကျောင်း	ဘွဲ့တော်	ဦးရေ
၁။ ဟတ္ထိကျောင်း	(၁)ဦးနရိန္ဒ	၁
၂။ စော်လော်ပုံညိုကျောင်း	(၁)ဦးသံဝရ	၁
၃။ လေရှိးကျေးရွာကျောင်း	(၁)ဦးကလျာဏ	၁
၄။ စွန်ပရာလေရှိးကျောင်း	(၁)ဦးဝါယမ	
	(၂)ဦးဝဏ္ဏသာရ	၂
၅။ မေတဲကျောင်း	(၁)ဦးမေဓိက	၁
၆။ လဟယ်ကျောင်း	(၁)ဦးသိရိန္ဒ	
	(၂)ဦးသောဘိတ	၂
၈။ ရံစကျောင်း	(၁)ဦးဂုန္ဒာစရိယ	၁
၉။ နော်လော်ကျောင်း	(၁)ဦးစန္ဒာလင်္ကာရ	၁
၁၀။ နန်းရုံကျောင်း	(၁)ဦးတေဇိန္ဒ	
	(၂)ဦးကောဏ္ဍည	၂
၁၁။ ပန်ဆောက်ကျောင်း	(၁)ဦးဝိသုဒ္ဓ	
	(၂)ဦးသီလဝံသ	
	(၃)ဦးပညိန္ဒ	၃
	ပေါင်း	၁၅

အာသံပြည်နယ်တွင်
သာသနာပြုခဲ့ပြီးသောရဟန်းတော်များ စာရင်း

၁။	ဒွါမာရာကျောင်း	(၁)ဦးဂန္ဓမာ ၁
၂။	လောင်ဂံကျောင်း	(၁)ဦးကွန္ဒက ၁
၃။	ဂါရိဟ်လ်ကျောင်း	(၁)ဦးညာဏာဘိဝံသ ၁
၄။	ပန်စွန်ကျောင်း	(၁)ဦးဝေပုလ္လ ၁
၅။	အင်တင်ကျောင်း	(၁)ဦးသီလဝံသ ၁

ပေါင်း ၅

၄၆။ တောင်တန်းဒေသအသီးသီးရှိသာသနာပြု ကျောင်းပေါင်းနှင့် ရဟန်းတော်ပေါင်း

ပြည်နယ်/ဒေသ	ကျောင်းပေါင်း	ရဟန်းတော်ပေါင်း
၁။ ကချင်ပြည်နယ်	၂၀	၂၀
၂။ ချင်းတောင်တောင်ပိုင်း	၃၁	၃၂
၃။ ချင်းတောင်မြောက်ပိုင်း	၁၇	၁၇
၄။ ပလက်ဝနယ်	၁၁	၁၁
၅။ အထူးခရိုင်(ဝ)နယ်	၆	၆
၆။ ကယားပြည်နယ်	၁၆	၁၆

၇။ နာဂတောင်တန်းနယ်	၁၂	၁၂
၈။ အာသံပြည်	၉	၉
ပေါင်း	၁၂၂	ပေါင်း ၁၂၇

ကချင်ပြည်နယ်ရှိသာသနာပြုကျောင်းများနှင့် ရဟန်းတော်များစာရင်း

၁။ မြစ်ကြီးနားဗဟိုကျောင်း	ဦးကုန္ဒစာရ(ခေါင်းဆောင်)
၂။ (က)လက်ထောက်	ဦးနန္ဒောဘာသ
၃။ လွဲဆော်ကျောင်း	ဦးကုန္ဒဝံသ
၄။ နန်းလွန်းကျောင်း	ဦးတေဇိန္ဒ
၅။ မတားကိုးမိုင်းကျောင်း	ဦးနန္ဒိယ
၆။ လလောင်းကျောင်း	ဦးပဏ္ဍာဝံသ
၇။ ကောင်းခမ်းကျောင်း	ဦးပဏ္ဍာဝံသ
၈။ ခုနစ်မိုင်ကုန်းတန်းကျောင်း	ဦးဘုန္ဒရ
၉။ ယူပန်ကျောင်း	ဦးသူရိယ
၁၀။ ဂေထူးကျောင်း	ဦးဓမ္မိက

၁၀။ နိမ်ပြင်ကျောင်း ဦးပညာဒီပ

၁၁။ ဆင်ဘွေရန်ကျောင်း ဦးယောသိက

၁၂။ တနိုင်းကျောင်း ဦးဝေပုလ္လ

၁၃။ ပူတာအိုကျောင်း ဦးသုန္ဒရ

၁၄။ ထမ်းနီကျောင်း ဦးသောဘိတ

၁၅။ မန်းခွက်ကျောင်း ဦးပဏ္ဍာဝံသ

၁၆။ ပကန်ရန်ကျောင်း ဦးပဏ္ဍာဝ

၁၇။ စော်ကန်ကျောင်း ဦးကေလာသ

၁၈။ စွမ်ပရာဘွန်းကျောင်း ဦးကုသလ

၁၉။ ဆဒုံးကျောင်း ဦးတေဇနိယ

၂၀။ လန်ကျောကျောင်း ဦးဂန္ဓမာ

ချင်းတောင်တောင်ပိုင်း၊ မင်းတပ်နယ်၊
ကနုပကလေကနယ်၊ မတ္တပနယ်ရှ
သာသနာပြုကျောင်းများနှင့်ရဟန်းတော်များစာရင်း

၁။ မင်းတပ်ကျောင်း ဦးဝိသုဒ္ဓ(ခေါင်းဆောင်)

၂။ လှည်းကောင်းကျောင်း ဦးစန္ဒာဝရ

၃။ သွေပန်ကျောင်း	ဦးနန္ဒိယ
၄။ တောင်ကုန်းကျောင်း	ဦးသောဘိတ
၅။ လုပ်ချေးကျောင်း	ဦးစန္ဒာဘာသ
၆။ ဇောင်းကျောင်း	ဦးသဒ္ဓမ္မပါလ
၇။ ဆင်မဆန်းကျောင်း	ဦးဝိသုဒ္ဓ
၈။ ရှစ်ရွာကျောင်း	ဦးပဏ္ဍိစ္စ
၉။ တောင်ကျောင်း	ဦးပညာ
၁၀။ ရန်လောင်းကျောင်း	ဦးဉာဏာ
၁၁။ ချိုပင်ကျောင်း	ဦးသုသမာစာရ
၁၂။ ကန်ပက်လက်ကျောင်း	ဦးကောသလ္လ
၁၃။ ရန်ပန်းကျောင်း	ဦးတေဇဝန္တ
၁၄။ မကျားရွာကျောင်း	ဦးနန္ဒမာလာ
၁၅။ ရဲဘုံကျောင်း	ဦးပညာဝံသ
၁၆။ ဆာဒူးကျောင်း	ဦးပဏ္ဍိတ
၁၇။ မုန်ဒိုင်းကျောင်း	ဦးအာစရ
၁၈။ လားရွာကျောင်း	ဦးကောဝိဒ

၁၉။ ဘုရားရှာကျောင်း ဦးသာသန

၂၀။ တောင်တွင်းကျောင်း ဦးနာဂိန္ဒ

၂၁။ ဝမ်းမလူးကျောင်း ဦးဇနက

၂၂။ ချိုချောင်းကျောင်း ဦးသောမ

၂၃။ လှည်းရုံးကျောင်း ဦးဝါယမ

၂၄။ မုံရွာကျောင်း ဦးဂုဏာဝံသ

၂၅။ သိန်ရွာကျောင်း ဦးဓမ္မိက

၂၆။ ခွေးရိန်းကျောင်း ဦးဉာဏိန္ဒ

၂၇။ လှာရွာကျောင်း ဦးသုဇာတ

၂၈။ မရှိန်းလောကျောင်း ဦးစန္ဒာသိရိ

၂၉။ ဒေါက်ထွေးကျောင်း ဦးကသိရိယ

၃၀။ စွန်တောင်ကျောင်း ဦးကုလ္လာလ

၃၁။ မတူပိကျောင်း ဦးဩသဓ

မတူပိကျောင်း(လက်ထောက်) ဦးဓမ္မိသရ

ချင်းဖောင်ဖောင်ပိုင်း ပလက်ဝနယ်ရှိ သာသနာပြုကျောင်းများနှင့် ရဟန်းတော်များ စာရင်း

၁။ ပလက်ဝဗဟိုကျောင်း ဦးကွန္ဒာစာရ(ခေါင်းဆောင်)

၂။ ချင်းလက်ဝကျောင်း ဦးပညာဒီပ

၃။ တွိပုံကျောင်း ဦးပညာဝံသ

၄။ ကင်ဖျောင်းကျောင်း ဦးဝဏ္ဏိတ

၅။ နှမဒါကျောင်း ဦးစိန္တိတ

၆။ ကြီးလေးကျောင်း ဦးကုဏ္ဍလ

၇။ ပြည်ထောင်ကွင်းကျောင်း ဦးစတ္တာရ

၈။ ပေါင်းမိုဝကျောင်း ဦးကွန္ဒက

၉။ ဥဿလာင်းဝကျောင်း ဦးနေမိန္ဒ

၁၀။ မီးဖျောင်းဘာဝကျောင်း ဦးဥတ္တမ

၁၁။ မောက်ဖျောင်းကျောင်း

ချင်းတောင်မြောက်ပိုင်း တီဒင်-ဖလန်း-ဟားခါးနယ်ရှိ သာသနာပြုကျောင်းများနှင့် ရဟန်းတော်များစာရင်း

၁။	ဖလန်းကျောင်း	ဦးဝေပုလ္လ(ခေါင်းဆောင်)
၂။	တာရွန်းကျောင်း	ဦးဓမ္မဝံသ
၃။	ခွန်လီကျောင်း	ဦးကောဝိဒ(၃)
၄။	ဇာမွေးကျောင်း	ဦးဇယျာသေဋ္ဌ
၅။	လိုင်ဇိုကျောင်း	ဦးသုန္ဒရ
၆။	ကလောကျောင်း	ဦးတေဇနိယ
၇။	တာဝါမြို့မကျောင်း	ဦးကေလာသ
၈။	တီဒင်ကျောင်း	ဦးသီဟ
၉။	တွန်းဇံကျောင်း	ဦးကောဝိဒ(၃)
၁၀။	ဘီဇံကျောင်း	ဦးကောဝိဒ(၂)
၁၁။	ရှာလထော်ကျောင်း	ဦးစန္ဒိမာသီရိ
၁၂။	ဖိုင်ထူကျောင်း	ဦးကဝိသာရ
၁၃။	တွန်တောင်းကျောင်း	ဦးဝိသုတ

၁၄။ ဟံကင်ကျောင်း ဦးသာသန

၁၅။ တာလ်ရွာကျောင်း ဦးဇာဂရ

၁၆။ ခေါ့ပိုင်ကျောင်း ဦးဝိလသာသ

၁၇။ ဟားခါးခွါရုံကျောင်း ဦးသိရိန္ဒ

ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းအထူးခရိုင်( )နယ်ရှိ သာသနာပြုကျောင်းများနှင့်ရဟန်းတော်များ၏ စာရင်း

၁။ ဝခါးကျောင်း ဦးနန္ဒဝံသ

၂။ မိုင်းမောင်ကျောင်း ဦးကောသလ္လ

၃။ ကောင်းကြည်ကျောင်း ဦးနန္ဒိယ

၄။ မန်ဟိန်းကျောင်း ဦးကေသရ

၅။ ဆင်ကိုင်ကျောင်း ဦးနာရဒ

၆။ တပ်ထိန်းကျောင်း ဦးပဏ္ဍိတဝါရ

ကယားပြည်နယ်ရှိ သာသနာပြုကျောင်းများနှင့် ရဟန်းတော်များ၏စာရင်း

၁။ ခေါ်ညေးခုကျောင်း ဦးသောဘိတ(ခေါင်းဆောင်)

၂။ ပကြရာကျောင်း	ဦးဉာဏ
၃။ လအိကျောင်း	ဦးဇင်္ဂလ
၄။ ပန်းပဲ့ကျောင်း	ဦးစန္ဒာသိရိ
၅။ ဒေါ်လဲဒူးကျောင်း	ဦးပဏ္ဍိတ
၆။ ဒေါ်လောခုကျောင်း	ဦးသုမန
၇။ လတိန်ကျောင်း	ဦးဥက္ကဋ္ဌ
၈။ လပင်နွဲ့ကျောင်း	ဦးသိရိန္ဒ
၉။ ညောင်ဇဉ်ကျောင်း	ဦးဝိမလ
၁၀။ ဆိုင်ခွန်ကျောင်း	ဦးကုသလ
၁၁။ ဒေါ်တင်ကျောင်း	ဦးပဏ္ဍာဝါလင်္ကာရ
၁၂။ မယ်စတယ်ကျောင်း	ဦးညေယျ
၁၃။ ဒေါ်ဆိုကြာကျောင်း	ဦးကေတု
၁၄။ ဝမ်းဒေအောင်းကျောင်း	ဦးပဏ္ဍိတဓမ္မ
၁၅။ ဒေါ်ခေါ်ဒေအော့ကျောင်း	ဦးစန္ဒိမာ
၁၆။ ဒေါ်သျှာခုကျောင်း	ဦးသောဘဏ

နာဂဇောတောင်တန်းရှိ သာသနာပြုကျောင်းများနှင့် ရဟန်းတော်များ စာရင်း

၁။ ဝိန်းကူးကျောင်း ဦးကုသလ

၂။ ဟတ္ထိကျောင်း ဦးကောဝိဒ

၃။ ဆော်လော်ပုံညိုကျောင်း ဦးကဝိန္ဒ

၄။ လေရှိုးကျေးရွာကျောင်း ဦးဝိသုဒ္ဓ

၅။ စွန်ပရာလေရှိုးကျောင်း ဦးဝိစိဿ

၆။ မေတဲကျောင်း ဦးသဒ္ဓမ္မလင်္ကာရ

၇။ လဟယ်ကျောင်း ဦးကဝိန္ဒာစရိယ

၈။ ရုံစီကျောင်း ဦးသုမန

၉။ နောက်လော်ကျောင်း ဦးဂ္ဂနန္ဒက

၁၀။ နန်းရုံးကျောင်း ဦးသုန္ဒရ

၁၁။ ကြယ်တခုကျောင်း ဦးသုမန

၁၂။ ပန်ဆောက်ကျောင်း ဦးဝါယမ

အာသံပြည်နယ်၄ိ သာသနပြုကျောင်းများနှင့် ရဟန်းတော်များ စာရင်း

၁။ ဘော်ဖာကျယ်ကျောင်း	ဦးတိဿ(ခေါင်းဆောင်)
၂။ ပုံမိုးကျောင်း	ဦးဂုဏဝံသ
၃။ ဒီဘိုရနီကျောင်း	ဦးသီလာယတန
၄။ နောင်ဇံကျောင်း	ဦးဒေဝိန္ဒ
၅။ ဘော်ရာပထကျောင်း	ဦးက္ကန္ဒာစာရ
၆။ ဒွါမာရာကျောင်း	ဦးကောဝိဒ
၇။ လောင်ဂံကျောင်း	ဦးဝါယမ
၈။ ဂါရိဟီလ်ကျောင်း	ဦးကောသလ္လ
၉။ ပန်စွန်ကျောင်း	ဦးက္ကန္ဒဝံသ

တောင်တန်းသာသနာပြုရေးနှင့်ပတ်သက်၍ နှင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ နှစ်စဉ် သုံးစွဲခဲ့သောငွေများစာရင်း

၁၉၅၂-၅၃ခုနှစ်အတွက်	ငွေကျပ်-၁၆၉၁၄၀၀/-
၁၉၅၃-၅၄ခုနှစ်အတွက်	ငွေကျပ်-၂၁၆၀၀၀/-

၁၉၅၄-၅၅ခုနှစ်အတွက် ငွေကျပ်-၂၀၉၂၇၁/-

၁၉၅၅-၅၆ခုနှစ်အတွက် ငွေကျပ်-၁၀၉၂၄၅/-

၁၉၅၆-၅၇ခုနှစ်အတွက် ငွေကျပ်-၂၄၂၇၇၂/-

၁၉၅၇-၅၈ခုနှစ်အတွက် ငွေကျပ်-၁၈၂၂၅၃/-

၁၉၅၈-၅၉ခုနှစ်အတွက် ငွေကျပ်-၂၃၄၂၇၆/-

၁၉၅၉-၆၀ခုနှစ်အတွက် ငွေကျပ်-၂၂၇၁၅၁/-

၁၉၆၀-၆၁ခုနှစ်အတွက်(လျာထား) ငွေကျပ်-၂၂၀၀၀၀/-

မှတ်ချက်။ ၁၉၆၀-၆၁ခုနှစ်အတွက် ၂၂၀၀၀၀/လျာထား ခဲ့ရာ ယနေ့အထိ အမှန်သုံးစွဲငွေကျပ် ၁၉၇၁၄၈/-ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ တောင်တန်းဒေသအသီးသီးတွင် သာသနာပြုကျောင်းများ တည်ထောင်ထောက်ပံ့ခြင်း၊ သာသနာပြု စာသင်ကျောင်းများကိုလည်း တည်ထောင်၍ ကျောင်းသုံးစာအုပ်စာတမ်းများနှင့် အဝတ်အထည်များ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ သာသနာပြုရဟန်းတော်များကို ပစ္စည်းလေးပါး ဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း၊ ရှင်ပြုမည့်ဘာသာဝင်များကို ပရိက္ခရာများ လှုဒါန်းခြင်း၊ သာသနာပြုတောင်တန်းဒေသများတွင် ဆေးဝါး

များဂျူဒါန်းခြင်းစသည်ဖြင့် နည်းမျိုးစုံအသုံးပြုကာ ဗုဒ္ဓသာဒ၊နာပြုကိစ္စကြီးများကို စွမ်းအားရှိသမျှ ဆောင်ရွက်လာခဲ့ရာ ဖောင်တန်းဒေသအသီးသီးတွင် သာသနာပြုကျောင်းပေါင်း (၁၂၂)ကျောင်း၊ သာသနာပြုရဟန်းတော်ပေါင်း(၁၂၄)ပါး၊ သာသနာပြုတရားဟောဆရာပေါင်း(၃၀)၊ သာသနာပြုကျောင်းဆရာပေါင်း(၂၉)ဦး၊ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားပေါင်း(၆၄၅၀)ကျော် ရှိပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ် သက်ဝင်ယုံကြည်လာသူပေါင်းမှာ(၁)ကချင်ပြည်နယ်တွင်-၁၄၆၆၄၊ (၂) ကယားပြည်နယ်တွင်-၂၁၆၂၂၊ (၃) ချင်းဖောင်တောင်ပိုင်း ကန်ပက်လက်၊ မင်းတပ်နှင့် မတူပီနယ်တွင်-၂၄၂၄၃၊ (၄) ပလက်ဝနယ်တွင်-၁၆၁၅၈၊ (၅) ချင်းဖောင်မြောက်ပိုင်း တီဒင်၊ ဖလန်း၊ ဟားခါးနယ်တွင်- ၁၃၆၀၂၊ (၆) နာဂဖောင်တန်းနယ်တွင်- ၁၁၅၅၀ (၇) နယ်ခြားအုပ်ချုပ်ရေးအထူးခရိုင်ကိုးကန့်နယ်နှင့်(၀)နယ်တွင် ၃၈၂၄၊ (၈) အာသံပြည်နယ်တွင်- ၅၃၇၀၀၊ စုစုပေါင်း- ၁၅၉၄၅၉ အထိ တိုးတက်လာပါသည်။

၄၇။ ဗောဓိတန်းသာသနာပြုဗဟိုအဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်မှုများ

ဗောဓိတန်းသာသနာပြုအဖွဲ့သည် ရန်ကုန်၊ ကမ္ဘာအေးတွင် ရုံးစိုက်ထားပြီး-

-ဗောဓိတန်းဒေသအသီးသီးတွင် သာသနာပြုကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော သံဃာတော်များနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်ကျောင်းဆရာ၊ တရားဟောဆရာများအား သာသနာပြု လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားမှု ကွပ်ကဲကြပ်မတ်မှုများ ဆောင်ရွက်သည်။

-ဗဟိုအမှုဆောင်ဆရာတော်များအဖွဲ့သည် အကျိုးတော်ဆောင်ချုပ်ဆရာတော်နှင့်တွဲဘက်၍ ရက်သတ္တပါတ်လျှင် (၃)ရက် ရုံးတက်ပြီး ဗောဓိတန်းဒေသအသီးသီး၌ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ သံဃာတော်ဘက်ဆိုင်ရာ လစဉ်အစီရင်ခံများ၊ ကျောင်းဆရာ၊ တရားဟောဆရာများ၏ လစဉ်အစီရင်ခံစာများကို ပေးပို့လာသည်ကို ဖတ်ရှုလေ့လာ၍ လိုအပ်သည်များကို အမြန်အကြောင်းပြန်ပေးရသည်။

-လုပ်ငန်းစဉ်အရပ်ရပ်ကိုလည်း လပြည့်-လကွယ်

အဖိတ်နေ့များ၌ ကျင်းပသော ဗဟိုသံယာအမှုဆောင် ဆရာတော်ကြီးများ၏ အစည်းအဝေးတွင်တင်ပြ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ကြသည်။

–ထိုအစည်းအဝေးမှာပင် ငွေကြေးနှင့်ပက်သတ်၍ ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စရပ်များကို အုပ်ချုပ်ရေးဘက်ဆိုင်ရာသို့ စီစဉ်လွှဲပြောင်းပေးသည်။

–လစ်လပ်သောသာသနာပြုဌာနများအတွက် သံဃာတော်များ ရှာဖွေခွေးချယ်၍သြဝါဒရက်ကို သင်တန်းပေးပြီး သာသနာပြုဌာနများသို့ စေလွှတ်ပေးသည်။

–တောင်တန်းဒေသနယ်ဖျား၌ ဗဟိုသာသနာပြုဌာနများမှ သက်ဆိုင်ရာသာသနာပြုရဟန်းတော်များကို ပင့်ဖိတ်၍ တောင်တန်းသာသနာပြုနှစ်ပတ်လည်ညီလာခံများနှင့်သာသနာပြုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးသည့်နှိုးနှောဖလှယ်ပွဲကို နှစ်စဉ်ဒီဇင်ဘာလတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ပေးသည်။

–ထိုညီလာခံများသို့ အမှုဆောင်ဆရာတော်များနှင့်စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မတီအတွင်းရေးမှူး၊ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်တို့ ကြွရောက်၍ တစ်နှစ်အတွင်းသက်ဆိုင်ရာ

နယ်အသီးသီး၏ တိုးတက်မှု၊ ဆုတ်ယုတ်မှုများကို စစ်ဆေးသုံးသပ်ခြင်း၊နယ်သာသနာပြုကျောင်းများသို့ ကိုယ်တိုင်ကြွရောက်၍စစ်ဆေးခြင်း၊သာသနာပြု လုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သည်များကို လက်တွေ့ ညွှန်ကြားဩဝါဒပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ကြရသည်။

–ဗောင်တန်းသာသနာပြုနှစ်ပတ်လည်ညီလာခံကျင်းပသည့်အခါ သာသနာပြုရဟန်းတော်များလာရောက် ရသည့်ခရီးစရိတ်များကို သာသနာပြုအဖွဲ့မှ ကုန်ကျခံရသည်။

–နယ်ခံသံဃာတော်များနှင့်တကွ အမှုဆောင်ဆရာတော်များဦးပရိသတ်လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဆွမ်းကွမ်းကျွေးမွေးစရိတ်ညီလာခံကျင်းပစရိတ် ၁၅၀၀/ကျပ်ကို ရုံးချုပ်မှ ထောက်ပံ့မှုပေးရသည်။

–အခြားလိုအပ်သောစရိတ်များကို ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ခွဲနှင့်တိုင်းရင်းသား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက အချိုးကျကျခံရသည်။

–ဗောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ပိုင်ကျောင်းများကို သက်ဆိုင်ရာထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ခွဲများနှင့်တိုင်းရင်းသားဗုဒ္ဓ

ဘာသာဝင်များအလှူငွေဖြင့် ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ရသည်၊ ငွေမလုံလောက်သည့်အခါ သာသနာပြုအဖွဲ့သို့ အကူအညီတောင်းရသည်။

–ရုံးချုပ်မှ အကူအညီတောင်းခံသည့်ကိစ္စအပေါ်တွင် စိစဉ်၍ ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစရိတ်ကို လှူဒါန်းသည်။

–ထိုကျောင်းများ၏ဝန်းခြံစည်းရိုးများကို လုံခြုံရေး ရှိရေးစသည့်ကိစ္စများတွင်လည်း အလားတူပင်ခွင့်ပြုချက်ဘတ်ဂျက်ရန်ပုံငွေနှင့်ချင့်ချိန်၍ ကျခံလှူဒါန်းပါသည်။

–ထိုသို့ကျခံနိုင်ရန်အတွက် သာသနာပြုဌာနမှ သာမန်အသုံးစရိတ်နှင့်စရိတ်ခွင့်ပြုငွေများကို နှစ်စဉ်ရရှိပါသည်။

၄၈။ သာသနာပြုလုပ်ငန်းမှရရှိသောတိုင်းရင်းသား ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု

တောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းဖွင့်လှစ်ရာ တောင်တန်းဒေသ၌ ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ခွင့်ရရှိစေရန်အတွက် ကျေးဇူးမှလှူဒါန်းသော အလှူငွေများနှင့်အခြားပေးလာပါက သာသနာပြုဌာနတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာရောက်ရှိရာ မော်ကွန်းအထိမ်းအမှတ်အနေဖြင့် စေတီတော်များ တည်

ထားကိုးကွယ်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။

ထိုဧစတီကို အကြောင်းပြု၍ ပြုလုပ်သောဘုရားပွဲတော်များတွင်အခြားဘာသာဝင်များလည်း ပါဝင်ပျော်ရွှင်ခွင့်ရကြသဖြင့် ရပ်ရွာ စည်ပင်သာယာမှုရရှိသည်။

လူမှုစည်းရုံးရေးတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခင်မင်ရင်းနှီးမှုစသော အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိပါသည်။

သာသနာပြုအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တည်ထားကိုးကွယ်နိုင်သောဧစတီများမှာ-

၁။ ချင်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ ဇရောင်းရွာ ကိုးတောင်ပြည့်ဧစတီ

၂။ ချင်းတောင်ပိုင်း၊ ဝမ်းမသူနယ်-မြင်းချရွာဧစတီ

၃။ ချင်းတောင်ပိုင်း၊ ကန်ပက်လက်မြို့-ရေးဧစတီ

၄။ ကချင်ပြည်နယ်၊ ဟူကောင်းတောင်ကြား-ဆင်ဖွေရန်ရွာဧစတီ

၅။ ကံနိုင်မြို့ဧစတီ

၆။ ချင်းပြည်မြောက်ပိုင်း၊ တီးတိန်ရှိ-ဝဝဋ္ဌဝန်ဧစတီ

၇။ ချင်းပြည်မြောက်ပိုင်း၊ ဟားခါးရှိ-သာသနာ့ကျောင်ခြည်ဧစတီတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

၄၉။ တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရလက်ထက် တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်း

၁၉၆၂-ခု၊ မတ်လ(၂)ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းဦးဆောင်သော တော်လှန်ရေးအစိုးရတက်လာခဲ့သည်။

တော်လှန်ရေးအစိုးရသည် တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းကိုဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တောင်တန်းဒေသနာပြုအဖွဲ့ကို ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မတီ၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါသည်။

တော်လှန်ရေးအစိုးရလက်ထက်တွင် တောင်တန်းသာသနာပြုသင်တန်းနှင့်ပတ်သက်၍ သင်တန်း(၂)မျိုးဖွင့်ခဲ့သည်-

(၁) အခြေခံသင်တန်း

(၂) ဉာဏ်သစ်လောင်းသင်တန်း

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အခြေခံသင်တန်းမှာ သာသနာပြုသံဃာအသစ်များအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ဉာဏ်သစ်လောင်းသင်တန်းမှာ သာသနာပြုခန့်ထားပြီး ဆောင်ရွက်နေသော သံဃာတော်များအတွက် ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သင်ရိုးဘာသာရပ်တွင် ယခင်က (၈)မျိုးသာ ပြဋ္ဌာန်းသင်

ကြားခဲ့သော်လည်း ယခုမူ (၂၂)မျိုး သင်ကြားပေးရန် စီစဉ်ရေးဆွဲ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

အသစ်ထပ်မံသတ်မှတ်သောဘာသာရပ် (၂၂)မျိုးမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

(၁) ဗောဓိတန်းသာသနာပြုသာသနာဝင်

(၂) အုပ်ချုပ်ပုံစနစ်

(၃) နယ်ခြားဒေသခရိုးလမ်းစသည့် ပထဝီဝင်

(၄) သာသနာပြုနည်း အခြေခံသဘောတရားများ

(၅) ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်၏အင်္ဂါရုပ်များ

(၆) ကလေးနှင့်လူကြီးများအတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာအခြေခံ သင်တန်း

(၇) တရားဟောနည်း (က)တစ်ဦးချင်း (ခ)ပရိသတ်

(၈) ဗောဓိတန်းသာသနာပြုရဟန်းတော်များ၏ ကိုယ်တွေ့ အကြောင်းများ

(၉) ဗောဓိတန်းဒေသဓလေ့ထုံးစံများ

(၁၀) ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းများအကြောင်း

(၁၁) မြန်မာနိုင်ငံတွင်း နိုင်ငံခြားသာသနာပြုများ၏ ဆောင် ရွက်ချက်နှင့်စိတ်ဓာတ်

(၁၂) ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်သမိုင်း

(၁၃) ဗုဒ္ဓစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု

(၁၄) မြန်မာရာဇဝင်၊ မြန်မာစာပေနှင့်မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု

(၁၅) ကိုးကွယ်မှုဘာသာ

(၁၆) ကမ္ဘာဘာသာကြီးများအထူးဖြစ်ရပ်များနှင့်နယ်ပယ် ကျယ်ပြန့်မှုပထဝီဝင်

(၁၇) အခြေခံမူလတန်းပညာသင်ကြားရေး

(၁၈) လူမှုရေးရာနှင့်သံဃာတော်များဆက်စပ်မှု

(၁၉) စိုက်ပျိုးရေးပညာ

(၂၀) ပရဟိတလုပ်ငန်းများ၊ မိဘမဲ့ကလေးများစောင့်ရှောက် ရေးနှင့်လက်မှုပညာသင်ကြားရေး

(၂၁) ကျန်းမာရေး

(၂၂) အားကစား စသည့်ဘာသာရပ်ပေါင်း(၂၂)ခု ပို့ချသင်ကြား ပေးပါသည်၊ ယင်းသင်တန်းကို ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ၊ ဥတ္တရကုရု ကျောင်းဆောင်တွင် ၁၉၆၂-ခု မှ ၁၉၆၄ ခုထိ ပို့ချပေးခဲ့ပါသည်၊ သင်တန်းကာလမှာ (၃)လခွဲ ကြာမြင့်ပါသည်။

ယင်းသင်တန်းကို ကျန်းမာရေးဌာနမှ ဆရာဝန်ကြီးများ၊ တိုင်းရင်းမြန်မာ့သမားတော်ကြီးများ၊ ပညာရေးဌာနမှ ဝန်ထမ်း များ၊နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်ရေးမှတာဝန်ရှိ တပ်မတော်အရာရှိ များ၊ ဓမ္မကထိကဦးလှသိန်းစသည့် ပညာရှင်များက ပို့ချပေးခဲ့ ကြသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဖောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဌာနများကို လည်း ထပ်မံတိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ရာ၊ ၁၉၆၃-ခုနှစ်တွင် ကရင်ပြည်နယ်၌ (၄)ဌာန၊ ၁၉၆၄-ခုနှစ်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်း၊ ကျိုင်းတုံခရိုင်၌(၄)ဌာန၊ ထိုနှစ်အတွင်းမှာပင် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း (၈)နယ်၌(၆)ဌာနတို့ ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါသည်။ စုစုပေါင်း သာသနာပြုဌာန(၁၃၂)ဌာန ဖြစ်လာပြီး သာသနာပြုရဟန်းတော်(၁၃၂)ပါးထိ ရှိလာခဲ့ပေသည်၊ ယင်းဌာနများကို ဒေသအလိုက် ဖော်ပြရသော်-

(က)	ကချင်ပြည်နယ်	၂၂-ဌာန
(ခ)	ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း/တောင်ပိုင်း	၁၀-ဌာန
(ဂ)	နာဂတောင်တန်းဒေသ	၁၂-ဌာန
(ဃ)	ချင်းတောင်မြောက်ပိုင်း	၁၇-ဌာန
(င)	ချင်းတောင်တောင်ပိုင်း	၃၂-ဌာန
(စ)	ချင်းတောင်အနောက်ပိုင်း	၁၃-ဌာန
(ဆ)	ကယားပြည်နယ်	၁၇-ဌာန
(ဇ)	အာသံတောင်တန်းဒေသ	၅-ဌာန
(ဈ)	ကရင်ပြည်နယ်	၄-ဌာန

အာသီးသီးဖြစ်ပါသည်။

အာသံပြည်နယ်တွင် သာသနာပြုဌာနများဖွင့်လှစ်ကာစက ၉-ဌာနဖြစ်သော်လည်း သာသနာပြုရဟန်းတော်များမရှိတော့သဖြင့် ၄-ဌာနပျက်၍ ၅-ဌာနသာ ကျန်တော့သည်။

သာသနာပြုဌာနများတိုးတက်ခဲ့သလို တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်း၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လာသော တိုင်းရင်းသားများသည်လည်း တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုသံဃာတော်များ ကျောင်းဆရာတရားဟောဆရာများ၏ အစီရင်ခံစာအရ ၁၉၅၅-မှ ၁၉၆၅-အထိ တောင်တန်းဒေသအာသီးသီးရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဦးရေ တိုးတက်လာမှု ဇယားကို ပူးတွဲပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်-

စဉ်	ပြည်နယ်	၁၉၅၁-၆၀	၁၉၆၀-၆၉	၁၉၆၉-၇၀	၇၀-၇၁	၇၁-၇၂	၇၂-၇၄	၇၄-၇၅	၇၅-၇၆	၇၆-၇၈
၁	ကချင်	၁၄၆၀၀	၁၄၆၁၀	၁၄၆၃၀	၁၄၆၅၂	၁၄၆၆၄		၁၄၇၀၀	၁၄၇၂၂	၁၄၇၅၉
၂	ကယား	၂၁၆၇၀	၂၁၆၉၀	၂၁၇၀၀	၂၁၇၁၁	၂၁၇၂၂		၂၁၇၅၄	၂၁၇၇၀	၂၁၇၉၄
၃	ချင်းတောင်	၂၄၁၆၀	၂၄၁၈၈	၂၄၂၀၀	၂၄၂၂၀	၂၄၂၄၃		၂၄၂၇၂	၂၄၃၉၉	၂၄၄၁၂
၄	ပလက်ဝ	၁၆၀၅၀	၁၆၀၇၈	၁၆၁၀၀	၁၆၁၃၀	၁၆၁၄၈		၁၆၁၆၅	၁၆၁၈၀	၁၆၂၀၁
၅	ချင်းမြောက်	၁၃၅၄၀	၁၃၅၆၀	၁၃၅၇၀	၁၃၅၉၀	၁၃၆၀၂		၁၃၆၃၀	၁၃၆၄၀	၁၃၆၆၉
၆	နာဂတောင်	၁၁၄၈၀	၁၁၅၀၀	၁၁၅၁၀	၁၁၅၂၀	၁၁၅၄၂		၁၁၅၆၉	၁၁၆၁၀	၁၁၆၃၆
၇	ဝ,နယ်	၃၇၆၀	၃၇၈၀	၃၈၀၀	၃၈၀၀	၃၈၂၄		၃၈၆၅	၃၈၈၂	၃၈၉၇
	စုစုပေါင်း	၁၀၅၂၆၀	၁၀၅၄၀၆	၁၀၅၅၁၀	၁၀၅၆၃၃	၁၀၅၇၅၃		၁၀၆၂၇၅	၁၀၆၄၆၄	၁၀၆၆၂၈
နှစ်အလိုက်တိုး လာသည့်ဦးရေ			၁၄၆	၁၀၇	၁၂၃	၁၂၀		၉၉	၁၇၁	၁၂၂

၅၀။ တောင်တန်းသာသနာပြုညီလာခံများ ကျင်းပခြင်း

၁၃၂၄-ခု၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁၄)ရက်၊ ၂၂-၄-၆၄ နေ့တွင် ကချင်ပြည်နယ်တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့ (၁၅)နှစ်မြောက် နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံကို မြစ်ကြီးနားမြို့ တောင်တန်းသာသနာပြုကျောင်းဝန်းသာသနာ့ဗိမာန်အဆောက်အဦး၌ ကျင်းပခဲ့သည်။

ထို့အတူ ၁၃၂၇-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း(၂)ရက်၊ ၂၁-၂-၆၆ နေ့တွင် ကယားပြည်နယ်တောင်တန်းသာသနာပြုညီလာခံကို လွိုင်ကော်မြို့ မြို့လယ်ဓမ္မာရုံ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။

၅၁။ တောင်တန်းသာသနာပြုအမှုဆောင်အဖွဲ့ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း

တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ အမှုဆောင်သံဃာ့အဖွဲ့ကို ၁၉၆၆-ခုနှစ်တွင် ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်၊ ယင်းအဖွဲ့သစ်တွင်

(၁) ဦးအာစိဏ္ဏ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)
ခြောက်ထပ်ကြီးကျောင်းတိုက် (ရန်ကုန်) ဥက္ကဋ္ဌ

(၂) ဦးပညာသာမိ (ဘုံပြန်ကျောင်း)
ကျောင်းကြီးတိုက်၊ ကြည့်မြင်တိုင် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

(၃) ဦးပညာသာမိ (တောင်ပေါ်ကျောင်း)
ရေတာရှည်လမ်း၊ ဗဟန်း အကျိုးတော်ဆောင်

စသည့်ဆရာတော်များစုစုပေါင်း (၁၅)ပါးဖြင့် ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

၅၂။ သာသနာရေးဦးစီးဌာနပေါ်လာခြင်း

တော်လှန်ရေးကောင်စီလက်ထက်တွင် အုပ်ချုပ်ပုံစနစ်သစ်အရ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများ၊ ဘုတ်ကော်ပိုရေးရှင်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအသစ်ဖြင့် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းရာ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ကို ဖျက်သိမ်း၍ သာသနာရေးဦးစီးဌာနအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်၊ ၁၉၇၂-ခုနှစ်၊ မတ်လ(၁၅)ရက်နေ့မှစ၍ ပြည်ထဲရေးနှင့်သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနဟူ၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး သာသနာရေးဦးစီးဌာနတွင် အတွင်းဝန်ရုံး၊ သာသနာ့ညွှန်ကြားရေးဌာနခွဲ၊ ပါဠိတက္ကသိုလ်နှင့်ဓမ္မာစရိယဌာနခွဲ၊ ပါဠိပညာရေးဌာနခွဲ၊ ကမ္ဘာဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်၊ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့၊တိပိဋကဓရဂ္ဂေးချယ်ရေးအဖွဲ့တို့ကို ပူးပေါင်းကာ သာသနာရေးဦးစီးဌာနဟူ၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏ သာသနာရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းသဘာဝအမျိုးအစားအလိုက် ဌာနစု ပေါင်း(၂၀)ဖွဲ့စည်းထားရာ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဌာနသည် ဌာနစုတစ်စုအဖြစ် ပါဝင်ပါသည်။

၁၉၈၀ပြည့်နှစ်တွင် သာသနာတော်သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေးဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေးပွဲကြီး အောင်မြင်စွာ

ကျင်းကပပြီးစီးနိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ယင်းအစည်းအဝေးကြီးမှ အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံတော်သံဃာ့အဖွဲ့အစည်း အခြေခံစည်းမျဉ်းနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ လုပ်ငန်းများ အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သာသနာရေးဦးစီးဌာန ကို-

(က) သာသနာရေးရာနှင့်ပိနိစ္ဆယဌာနခွဲ

(ခ) စာမေးပွဲဌာနခွဲ

(ဂ) စီမံခန့်ခွဲရေးဌာနခွဲ

(ဃ) ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေးရေးဌာနခွဲ

ဟူ၍ ဌာနခွဲ (၄)ဌာနဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

၅၃။ ၁၉၈၀-ပြည့်နှစ် ဂုဏ်းပေါင်းခုံသံဃာ့ အစည်းအဝေး

သံဃာတော်များ ဝိနည်းဒေသနာတော်နှင့်အညီ ကျင့်ကြံ နေထိုင်သီတင်းသုံးနေနိုင်ရေးအတွက် အချင်းချင်းကြပ်မတ် ကွပ်ကဲခြင်း၊ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရဏ်းမှုခင်းများကို ဝိနည်း ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ပြေငြိမ်းစေခြင်း၊ ရဟန်းစစ် ရဟန်းတု တို့ကို ခွဲခြားသိနိုင်ခြင်းတို့သည် ဒေသနာတော်နှင့်ညီသဖြင့် သာသ နာတော်သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေးအတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းများဖြစ်ကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအနေဖြင့် သက်ဝင်_

ယုံကြည်ကြသည့်အလျောက် ခေတ်အဆက်ဆက်တွင်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် မိမိတို့ဆောင်ရွက်နိုင်သမျှကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဝိနည်းဓမ္မကံအဓိကရဏ်းမှုခင်းများကို ရိုးရိုးတရားရုံးများတွင် ရိုးရိုးတရားမမှုများကဲ့သို့ တရားဥပဒေများဖြင့် စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုတော့ဘဲ ဝိနည်းဒေသနာတော်များဖြင့်သာ စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်စေရန် ရည်သန်ပြီး ၁၉၄၉-ခုနှစ်တွင် ''၁၃၁၁-ခုနှစ် ဝိနိစ္ဆယဌာနအက်ဥပဒေ''ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

ယင်းအက်ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့် ရဟန်းသံဃာတော်များ မကျေမနပ်ဖြစ်လာကြသဖြင့် ၁၉၅၅-ခုနှစ်တွင် ''၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ဝိနိစ္ဆယဌာန (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ''ကို တစ်ဖန်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ယင်းပြင်ဆက်ချက်အက်ဥပဒေအရ ဝိနိစ္ဆယဌာနအက်ဥပဒေ''အဖြစ်ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၂-ခုနှစ်၊ မတ်လ(၂)ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေးအစိုးရတက်လာသောအခါ ''၁၃၁၁-ခုနှစ် ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ဝိနိစ္ဆယခုံအက်ဥပဒေ''အရပင် ဝိနည်းဓမ္မကံအဓိကရဏ်းမှုခင်း

များနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ဆက်လက်ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်၊ ထိုသို့ကျင့်သုံးခဲ့ရာတွင် သံဃာတော်များအာချင်းချင်း ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်များနှင့်အညီ ကျင့်ကြံနေထိုင်သီတင်းသုံးခြင်းရှိ-မရှိ ကြပ်မတ်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ''ဘုဘဘ-ခုနှစ် ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့်ဝိနစ္ဆယခုံ အာက်ဥပဒေ'' သည်ထိရောက်အောင်မြင်ခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရသဖြင့် ယင်းအာက်ဥပဒေကို ၁၉၆၅-ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လှုန်ရေးကောင်စီဥပဒေအမှတ်-၁ ဖြင့် ရုတ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရဏ်းမှုခင်းများကို ဌာနဆိုင်ရာညွှန်ကြားချက်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရင်း-

(၁) ရဟန်းသံဃာတော်များ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်များနှင့် အညီ သီတင်းသုံးနေထိုင်သွားနိုင်ရေးအတွက် အချင်းချင်းကြပ်မတ်ကွပ်ကဲထိန်းသိမ်းရေး

(၂) ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရဏ်းမှုခင်းများကို ဝိနည်းဒေသနာတော်နှင့်အညီ ပြေငြိမ်းပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရေး

(၃) ရဟန်းတုန့်ရဟန်းစစ်တို့ကို အလွယ်တကူခွဲခြားသိနိုင်ရေးတို့အတွက် ထိရောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စိမ့်သောဌာ ကိုဏ်းပေါင်းသံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးကျင်းပပြီး တညီတညွတ်တည်း အဆုံးအဖြတ်ပြု၍ ဓမ္မစက်ဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းပေးတော်မူကြပါရန် မြန်မာနိုင်ငံတော်ရှိ

ဆရာဇေတ် သံဃာတော်တို့အားနိုင်ငံတော်အစိုးရက လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၅-ခုနှစ်၊ မတ်လ(၁၇)ရက်နေ့မှ (၁၉)ရက်နေ့အထိ (၃)ရက်တိုင်တိုင် မော်ဘီမြို့၊ စိုက်ပျိုးရေးဥယျာဉ်၌ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်၊ ထိုသံဃာအစည်း အဝေးပွဲကြီးက ဗုဒ္ဓသာသနာတော်လုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ (မူကြမ်း) တွင် (၁) သံဃာတော်များ အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ (၂) ဝိနိယ (၃)မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံး ရှိ ဆရာတော်သံဃာတော်များအားလုံးတို့က တညီတညွတ်တည်း အဆုံးအဖြတ်ပြု၍ ဓမ္မစက်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းပေးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

သာသနာတော်နှင့်သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စများကို သာသနာ့ ဝန်ထမ်းရဟန်သံဃာတော်များက တညီတညွတ်တည်း အဆုံး အဖြတ်ပြု၍ ဓမ္မစက်ဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းပေးမှသာ နိုင်ငံတော်က လိုအပ် သလို အာဏာစက်ဖြင့်ကူညီဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးရှိ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံရဟန်းသံဃာတော်များ အားလုံးပါဝင်သည့် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးကို အောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် အချိန်အခါနှင့်အခြေအနေ ကိုစောင့်ဆိုင်းနေစဉ်ကာလအတွင်း ဝိနည်းဓမ္မကံအဓိကရဏ်း မှုခင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြေငြိမ်းမှုရရှိစေရန် ပြည်ထဲရေးနှင့်

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ၁၉၇၅-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်လ (၂၈)ရက် နေ့မှအစပြု၍ ပြည်နယ်/တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီအလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့များသို့ နည်းလမ်း(၄)သွယ်ကို ယာယီအစီအစဉ်အနေဖြင့် ချမှတ်ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၉-ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ(၄)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော နိုင်ငံတော်ကောင်စီအစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ကြီးက သံဃာအချင်းချင်းအငြင်းပွားမှုများကို ဖြန်ဖြေဆုံးဖြတ်ရန် အတွက် ခုံရုံးများဖွဲ့စည်းပေးသင့်ကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အကျယ် တဝင့်ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်ခဲ့ရာမှ ကောက်နှုတ်၍ အချက်(၂)ချက် ကို ဝန်ကြီးအဖွဲ့သို့ ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။

အချက်(၂)ချက်ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း သံဃာ တော်များ၏ ဆန္ဒမပါဘဲ နိုင်ငံတော်ကဆောင်ရွက်သည့်အဖြေ အနေမျိုးမဖြစ်သင့်ဘဲ သာသနာတော်အတွက် သံဃာတော်များ ကဆောင်ရွက်ပေးစေလိုသည့်သဘောသာ ဖြစ်သင့်ကြောင်း လမ်းညွှန်ခဲ့ပါသည်။

အချက်(၂)ချက်မှာ-

(၁) သံဃာတော်များဝိနည်းတရားတော်နှင့်အညီ ကျင့်ကြံ နေထိုင်ရေး

(၂) သံဃာအချင်းချင်း အငြင်းပွားမှုများကို ဖြန်ဖြေဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် သံဃာတော်များက ရွေးချယ်တင်မြှောက်သောသံဃာများပါဝင်သည့် ခုံအဖွဲများဖွဲ့စည်းပြီး ဖြန်ဖြေစီရင်ဆုံးဖြတ်ရေးတို့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချက်(၂)ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ပေးရန် ဝန်ကြီးအဖွဲ့က ပြည်ထဲရေးနှင့်သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနအား တာဝန်ပေးခဲ့သဖြင့် စီမံချက်များ ရေးဆွဲချမှတ်၍ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၉-ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လအတွင်းတွင် မူရည်ရွယ်ရင်းရှိသည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးရှိ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံရဟန်းသံဃာတော်များအားလုံးပါဝင်သည့် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃာ့အစည်းအဝေးပွဲကြီးကို ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေတွင် မဖြစ်မနေကျင်းပရန် ပြည်ထဲရေးနှင့်သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနက ကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်။

သို့ဖြင့် ပထမအကြိမ် သာသနာတော်တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃာ့အစည်းအဝေးပွဲကြီးကို ၁၃၄၂-ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း (၁၁) ရက်နေ့မှ နယုန်လဆန်း (၁၄) ရက်နေ့ (၁၉၈၀ပြည့်နှစ်၊ မေလ-၂၄ ရက်နေ့မှ မေလ-၂၇)ရက်နေ့အထိ (၄)ရက်တိုင်တိုင် ရန်ကုန်မြို့ ၊ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ မဟာပါသဏ္ဌာ

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

လိုဏ်ဂူတော်ကြီးခွဲ အောင်မြင်စွာ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

- ၁၉၅၂ မှ ၁၉၈၀ ကာလအတွင်း တောင်တန်း သာသနာပြုအဖြေအနေ

- ၁၉၈၀ မှ ၁၉၉၁ ကာလအတွင်း တောင်တန်း သာသနာပြုအဖြေအနေ ဖော်ပြသင့်ပါသည်။

အပိုင်း(၇)

၁၄။သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းပြီးကာလ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် တောင်တန်းသာသနာပြု လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှု

(က) သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနသီးခြား ပေါ်ပေါက်လာခြင်း

တော်လှန်ရေးကောင်စီလက်ထက်တွင် အုပ်ချုပ်ပုံစနစ်သစ်အရ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများ၊ ဘုတ်ကော်ပိုးရေးရှင်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအသစ်ဖြင့် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းရာတွင် နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့ကို ဖျက်သိမ်း၍ သာသနာရေးဦးစီးဌာနအဖြစ် ပြောင်းလဲပြီး၊ ၁၉၇၂-ခုနှစ်၊မတ်လ(၁၅)ရက်နေ့မှစ၍

ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး၊ အာမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးနှင့်သန်းခေါင်စာရင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဒီမိုကရေစီ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ဒေသန္တရအဖွဲ့များ ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သာသနာရေးဦးစီးဌာနတို့ကို စုစည်း၍ ပြည်ထဲရေးနှင့်သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဟူ၍ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ပြည်ထဲရေးနှင့်သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၏အဓိကတာဝန်မှာ ပြည်ထဲရေးရာကဏ္ဍနှင့်သာသနာရေးရာကဏ္ဍတို့ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ထဲရေးနှင့်သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့၊ အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဦးစီးဌာန၊ အကျဉ်းဦးစီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန၊မီးသတ်ဦးစီးဌာနနှင့်သာသနာရေးဦးစီးဌာနတို့ပါဝင်လျက် လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊နိုင်ငံသားစစ်စိစစ်ရေးနှင့်သာသနာရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါသည်။

၁၉၈၈–ခုနှစ်၊ အရေးအခင်းကာလတွင် တွေ့ကြုံခဲ့ရသောခါးသည်းလှသည့် အတွေ့အကြုံများအရ ပြည်သူများသည် လောကပါလတရားများဆိတ်သုဉ်းပြီး လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရား များလွှမ်းခြုံကာ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာတရားများ ချို့ယွင်းလာသည်ကို တွေ့ရှိရသဖြင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းသာမက ပြည်ပနိုင်ငံအသီးသီး တို့တွင်

လည်း ဗြဟ္မစိုရ် တရားဖေးပါးထွန်းကားလာပြီး ဖလာဘ၊ ဖဒါသ၊ ဖောဟတရား များး နည်းပါးနိုင်သမျှ နည်းပါးဖေရန် မြန်မာ့ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားလာရေး၊ ပြည်တွင်းပြည်ပတွင် ဗုဒ္ဓအဆုံး အမ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ထွန်းကားလာရေးစသည်တို့ကို ဆောလျင်စွာ ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ကျရောက်ပြီဟု နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က သုံးသပ်မိသဖြင့် သာသနာရေးဆိုင်ရာကိစ္စအဝဝကို အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက် နိုင်ရေး အတွက် ၂၀-၃-၉၂ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၂၃/၉၂) ဖြင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနကို သီးခြားဖွဲ့စည်း တာဝန် ပေးအပ် ခဲ့ပါသည်၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ရည်ရွယ်ချက် များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) သာသနာအသီးသီးကိုလွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့်ပြု ကြရန်

(ခ) ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ထွန်းကား ပြန့်ပွားဖေရန်

(ဂ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သာသနာရေးရာကိစ္စရပ်များကို ကူညီဖြေရှင်းနိုင်ဖေရန်

(ဃ) မြန်မာ့ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာ ရှင်သန်ပေါ်ထွန်းလာဖေရန်

တို့ဖြစ်ပါသည်။

၂၄ တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန မူဝါဒများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် နေထိုင်ကြသော နိုင်ငံတော်သူ၊ နိုင်ငံသားတိုင်း လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်ပြုကြရန်။

(ခ) ဘာသာအချင်းချင်း ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာနေထိုင်ရန်။

(ဂ) သံဃာတော်များ အချင်းချင်းညီညွတ်ရန်။

(ဃ) ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်တရားဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်

(င) နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့မှ အကောင်အထည်ဖော်ရန် လမ်းညွှန်သည့်ညွှန်ကြားချက်များ၊ အမိန့်များကို မူဝါဒအဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်ရန်

(စ) ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်

(ဆ) ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ ဦးစီးဌာနများသို့ မူဝါဒများချမှတ်၍ အကောင်အထည်ဖော်စေရန်

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် ဦးစီးဌာန (၂)ခုနှင့်တက္ကသိုလ်(၁)ခု ရှိပါသည်၊ ယင်းတို့မှာ ၉-၅-၁၉၉၁နေ့တွင်

အသစ်ဖွင့်လှစ်သော သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန၊ မူလရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သော သာသနာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ၉-၁၂-၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ဖွင့်လှစ်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေး ဦးစီးဌာန ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်း

ပြည်ထဲရေးနှင့်သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိသာသနာရေးရာကဏ္ဍတွင် သာသနာရေးဦးစီးဌာနတစ်ခုတည်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာ၊ အစ္စလာမ်ဘာသာ၊ဟိန္ဒူဘာသာနှင့်နတ်ကိုးကွယ်သောဘာသာအားလုံးတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်၊ ၁၉၈၀-ပြည့်နှစ်တွင် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃာ့အစည်းအဝေးပွဲကြီး အောင်မြင်စွာကျင်းပလာနိုင်သည်ဖြစ်ရာ နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့၊ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ ပြည်နယ်/တိုင်း/မြို့နယ်/ရပ်ကွက်/ကျေးရွာသံဃနာယကအဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ထိုအဖွဲ့အသီးသီး၏လုပ်ငန်းတာဝန်ပိုင်းကို သာသနာရေးဦးစီးဌာနက ကူညီပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးနေရပါသည်၊ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော် ဝိနိစ္ဆယရုံးကို ကမ္ဘာအေးကွင်ထားရှိသဖြင့် ယင်း ဝိနိစ္ဆယဆိုင်ရာရုံးလုပ်ငန်းတာဝန်များကိုလည်း သာသနာရေး

ဦးစီးဌာနကပင် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

နိုင်ငံတော်တွင် ရဟန်း၊ သာမဏေသုံးသိန်းကျော်ခန့်ရှိရာ ထိုရဟန်းသာမဏေများ၏ သာသနာရေး၊ ပညာရေးနှင့် ဝိနည်းယရေးရာစသောကိစ္စအဝဝတို့ကို ပရိယတ္တိသာသနာရေးဦးစီးဌာနကပင် ဆောင်ရွက်ပေးရပါသည်၊ နှစ်စဉ် တိပိဋကဓရရွေးချယ်ရေးစာမေးပွဲ၊ ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ၊ပထမပြန်စာမေးပွဲ၊အာဘိဓမ္မာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာမေးပွဲများ၊ နိကာယ်စာမေးပွဲများကိုလည်း ကျင်းပပေးလျက်ရှိပါသည်။

အထူးသဖြင့် ရဟန်းတု၊ ရဟန်းယောင်၊ ရဟန်းဆိုးများကင်းရှင်းရေးအတွက် သာသနာသန့်ရှင်းရေးကိစ္စအဝဝတို့ကိုလည်း သာသနာရေးဦးစီးဌာနကပင် စဉ်ဆက်မပြတ် ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်လာခဲ့ရပါသည်။

ဤအခြေအနေအရ သာသနာတော်သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေး လုပ်ငန်းသုံးရပ်တွင် သန့်ရှင်းရေးနှင့်တည်တံ့ရေးအပိုင်းလောက်ကိုသာ သာသနာရေးဦးစီးဌာနက ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး သာသနာတော်ပြန့်ပွားရေးကိစ္စကိုမူ သာသနာရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသည့်အခြေအနေတွင်ရှိနေပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံဆရာတော်များဆန္ဒနှင့်အညီ ပြည်တွင်းပြည်ပနှစ်ဌာနလုံး၌ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတော်ပြန့်ပွားရေးကိစ္စကို အလေးအနက်ထား၍ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်၊ပြည်တွင်း၌ တောင်တန်းဒေသကိုအခြေခံ၍ အခြားလိုအပ်သောဒေသများ၌ တိုးမြှင့်၍ သာသနာပြုရန်၊ပြည်ပနိုင်ငံတကာတို့၌ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတော်ထွန်းကားရေးကို အင်တိုက်အားတိုက်ဆောင်ရွက်သွားရန်၊ ဤသို့ သာသနာပြုရာ၌ အထေက်အကူပြုရန်အတွက် ပိဋကဘာသာပြန်လုပ်ငန်း၊ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာပြုစုရေးလုပ်ငန်း၊ဟောပြောပို့ချရေးလုပ်ငန်း၊နိုင်ငံတကာနှင့်ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်း၊သာသနာပြုများအား ထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊သီရိလင်္ကာနိုင်ငံစသော ပြည်ပနိုင်ငံများ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းသံဃာတော်များ၊ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းကန်ဘုရားများ၊ တည်ရှိနေသည်ဖြစ်ရာထိုရဟန်းသံဃာတော်များအား ထောက်ပံ့အားပေးရန်နှင့် ကျောင်းကန်ဘုရားများ မဆုံးရှုံးမပျက်စီးစေရေး၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး၊ တိုးပွားရေးစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်သွားရန်၊ ဤကဲသို့ ပြည်တွင်းပြည်ပတို့၌ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာတရားထွန်းကားစေခြင်းဖြင့် လူတို့၏လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန်မာနတရားဆိုးများ ခေါင်းပါးလာစေမည် ဖြစ်ပါသည်၊လူလူချင်းပဋိပက္ခမှုများ နည်းပါးလာစေမည်ဖြစ်ပါသည်၊တည်ဆောက်ရေး

လုပ်ငန်းများကိုလည်း စိတ်အားချမ်းသာစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်၍ နိုင်ငံတိုးတက်ချမ်းသာရေးကို အကျိုးပြုစေမည် ဖြစ်ပါသည်၊လူ့ဘောင်ဘဝသည်လည်း ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ အဆုံးအမထိုးတော် ရိပ်တွင် ငြိမ်းချမ်းစွာတည်ရှိပြီး ပစ္စုပ္ပန်ချမ်းသာတမလွန်ချမ်းသာကို ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးလုပ်ငန်းတာဝန်များကို စဉ်ဆက်မပြတ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနကို ၁၉၉၁-ခုနှစ်၊ မေလ(၉)ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန၏ အဓိကတာဝန်များမှာ-

(၁) မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေး

(၂) ပြည်ပနိုင်ငံတကာတို့၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေး

(၃) ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသာသနာပြုများအား ထောက်ပံ့ရေး

(၄) ပြည်တွင်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးအတွက် လိုအပ်သောပံ့ပိုးကူညီမှု၊ထောက်ပံ့မှုများပြုရေး

(၅) နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်များ(ရန်ကုန်/မန္တလေး)တည်တံ့တိုးတက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောပံ့ပိုးကူညီမှု၊ ထောက်ပံ့မှုများပြုရေး

(၆) ပြည်ပနိုင်ငံများရှိ ဗုဒ္ဓသာသနိကအဆောက်အဦးများနှင့် သာသနာပြုဆရာတော်များအား ကူညီထောက်ပံ့ရေး

(၇) နိုင်ငံတကာရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းအဖွဲ့များနှင့် ဆက်သွယ်၍ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတိုးတက်ပြန့်ပွားစေရန် ဆောင်ရွက်ရေး

(၈) ပိဋကတ်ကျမ်းစာများနှင့်ဗုဒ္ဓစာပေတို့ကို အရေးကြီးသည့်ကမ္ဘာ့ဘာသာရပ်များသို့ ပြန်ဆိုဖြန့်ဝေရေး

(၉) ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများအတွက် စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရေး

(၁၀) အထက်အဖွဲ့အစည်းများမှ အခါအားလျော်စွာပေးအပ်သည့် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဆိုင်ရာတာဝန်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန၏ အောက်တွင် ပြည်ပသာသနာပြုဌာနခွဲ၊ ပြည်တွင်းသာသနာပြုဌာနခွဲ၊ ဦးစီးရေးရာဌာနခွဲနှင့် နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်(ရန်ကုန်/မန္တလေး)ဌာနခွဲများ ပါရှိပါသည်။

(၈) ပြည်တွင်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းဌာနခွဲ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ပြည်တွင်းသာသနာပြုဌာနခွဲ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) သာသနာပြုဒေသအလိုက် နယ်မြေသမိုင်းနှင့်အခြေအနေများကို စုစည်းမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း

(ခ) သာသနာပြုဌာနအဆောက်အဦးများ ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်း

(ဂ) သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များခန့်ထားခြင်း၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊ အရေးယူခြင်းလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း

(ဃ) ဘာသာရေးအခမ်းအနားများ ကျင်းပပေးခြင်း

(င) တိုးတက်မှုအစီရင်ခံစာများ ပြုစုတင်ပြခြင်း

(စ) ပြည်တွင်းသာသနာပြုသင်တန်းပေးကျောင်း ဖွင့်လှစ်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်စီစဉ်ခြင်း၊ ပြင်ပဆရာများခန့်ထားရေးဆောင်ရွက်ခြင်း

(ဆ) ပစ္စည်းများထောက်ပံ့လှူဒါန်းခြင်း၊ လေ့လာရေးခရီးများ စီစဉ်ခြင်း

(၈) သာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၅။ တောင်တန်းသာသနာပြုစည်းမျဉ်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရေးဆွဲခြင်း

ခရီးလမ်းပန်းခက်ခဲဝေးဝေါင်သော တောင်တန်းဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသားများ ဗုဒ္ဓဏ်အဆုံးအမ ယဉ်ကျေးမှုများကို ကျင့်သုံးလိုက်နာခွင့်ရစေရန်နှင့် သာသနာတော်၏အကျိုးကျေးဇူးကို ရရှိခံစားနိုင်ကြစေရန် ရည်ရွယ်၍ တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို လွတ်လပ်ရေးမရမီကပင် ပခုက္ကူမြို့၊ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် ဦးပညာစသော ဂိုဏ်းပေါင်းစုံဆရာတော်သံဃာတော်များနှင့် လူ ဒါယကာပုဂ္ဂိုလ်များ စုပေါင်းဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

ထို့နောက် ၁၉၅၀-ခုနှစ်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့အက်ဥပဒေ အရ တည်ထောင်ခဲ့သော နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့လက်ထက်တွင် တောင်တန်းသာသနာပြုစိမံကိန်းနှင့်စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်း၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်

သစ်အရ ဖွဲ့စည်းခဲ့သော သာသနာရေးဦးစီးဌာနလက်ထက်တိုင်ထိ ဖြစ်ပါသည်။

သာသနာတော်သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေးအတွက် ၁၉၈၀-ပြည့်နှစ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးမှ အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းအခြေခံစည်းမျဉ်းနှင့်နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့၏(၂၆-၅-၈၀)နေ့တွင် ကျင်းပသည့် ပထမအကြိမ် ပထမအစည်းအဝေးက အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့စည်းမျဉ်းနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ၁၉၈၂-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၄)ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ကအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့စည်းမျဉ်းတွင် နိဒါန်းနှင့် အခန်းပေါင်း(၆)ခန်း ပါဝင်ပါသည်၊ ယင်းတို့မှာ-

-အခန်း(၁)အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

-အခန်း(၂)တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်လုပ်ငန်းတာဝန်များ

–အခန်း(၃)တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့ အစည်းအဝေးများ

–အခန်း(၄)တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့ ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

–အခန်း(၅)စည်းမျဉ်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း

–အခန်း(၆)အထွေထွေ

ဟူ၍ ပါရှိပါသည်။

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင် နိဒါန်းနှင့်အခန်းပေါင်း(၉)ခန်း ပါဝင်ပါသည်၊ယင်းတို့မှာ–

–အခန်း(၁)အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

–အခန်း(၂)တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း

–အခန်း(၃)တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့ ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

–အခန်း(၄) အစည်းအဝေးများ

–အခန်း(၅)ထောက်ပံ့မှုနှင့်ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း

–အခန်း(၆)ဗုဒ္ဓသာသနာပြုရဟန်းတော်များခန့်ထားခြင်း

–အခန်း(၇)ဗုဒ္ဓသာသနာပြုရဟန်းတော်များ၏တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်ခံစားခွင့်များ

–အခန်း(၈)ဗုဒ္ဓသာသနာပြုကျောင်းဆရာများ၊ တရား ဟောဆရာများခန့်ထားခြင်း၊ တာဝန်လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ခံစားခွင့်များ

–အခန်း(၉) အထွေထွေ

ဟူ၍ ပါရှိပါသည်။

ဤအပြင် တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ချောမောလွယ်ကူစွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ၁၉၈၆–ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၂၀)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် ဒုတိယအကြိမ် နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ ဒုတိယအစည်းအဝေးကြီးက ''တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဆိုင်ရာလက်စွဲ''ကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့၊ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဆိုင်ရာလက်စွဲတွင် နိဒါန်းနှင့်အခန်းပေါင်း(၁၇)ခန်း ပါဝင်ပါသည်၊

ယင်းတို့မှာ-

-အခန်း(၁)ရည်ရွယ်ချက်

-အခန်း(၂)လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများ

-အခန်း(၃)ဗဟိုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း

-အခန်း(၄)ဗဟိုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ဝင်တို့၏အရည်အချင်းများ

-အခန်း(၅)ဗဟိုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ

-အခန်း(၆)ဗဟိုသံဃာအဖွဲ့၏(ပြည့်စုံက)လုပ်ငန်းတာဝန်များ

-အခန်း(၇)တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုမြို့နယ်၊ သဝါဒီစရိယအဖွဲ့သတ်မှတ်တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း

-အခန်း(၈)မြို့နယ်ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း

-အခန်း(၉)မြို့နယ်ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ဝင်တို့၏ အရည်အချင်းများ

-အခန်း(၁၀)မြို့နယ်ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၂၆၇ တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

–အခန်း(၁၁)အစည်းအဝေးများကျင်းပခြင်း

–အခန်း(၁၂)အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှရုပ်စဲခြင်း

–အခန်း(၁၃)ရန်ပုံငွေထိန်းသိမ်းသုံးစွဲခြင်း

–အခန်း(၁၄)အထွေထွေ

ဟူ၍ ပါရှိပါသည်။

အဆိုပါ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဆိုင်ရာလက်စွဲရေး ဆွဲရခြင်း အဓိကရည်ရွယ်ချက်များမှာ–

–ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အနှစ်သာရဖြစ်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ပညာကောင်းကျိုးထူးတရားတို့ကို ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားအားလုံး အပြည့်အဝရရှိ ခံစားနိုင်ကြစေရန်

–တောင်တန်းဒေသနေ တိုင်းရင်းသားများသည် မိမိတို့ ဇာဘဝကို မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမများဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ တည်ဆောက်နိုင်ကြစေရန်

–တောင်တန်းဒေသနေ တိုင်းရင်းသားတို့၏ ရိုးရာယဉ် ကျေးမှုများကို ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုများဖြင့် အားဆင့်၍ မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်

–ယဉ်ကျေးလေးနက်သော ဗုဒ္ဓစာပေများကို တောင်တန်း ဒေသနေ တိုင်းရင်းသားတို့ကိုယ်တိုင်လေ့လာဆည်းပူး သင်ယူနိုင်ကြပြီး လောကီလောကုတ္တရာဗဟုသုတများ ပြည့်စုံစွာရရှိကြစေရန်

–ဗုဒ္ဓစာပေအာသိဉာဏ်များဖြင့် သိပ္ပံဆိုင်ရာ အယူအဆများကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်လက်ခံတတ်ကြစေရန်

–ဗုဒ္ဓသာသနာနည်းလမ်းများဖြင့် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအချင်းချင်း ခိုင်မြဲသော စည်းလုံးညီညွတ်မှု တိုးတက်ရရှိလာစေရန်

–ဘာသာရေးစည်းလုံးညီညွတ်မှုရရှိရာမှ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှုခိုင်မြလာပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာနိုင်ငံတော် အဝန်းရှည်ကြာတည်တံ့ခိုင်မြစေရန်

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းစည်းမျဉ်းအရ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ ရှမ်း၊ ချင်း တောင်တန်း၊ နာဂတောင်တန်းနှင့်အာသံပြည်နယ်တို့၌ သာသနာ ပြုငှာန (၁၃၂)ငှာနဖွင့်လှစ်၍ သာသနာပြုရဟန်းတော်(၁၃၂)ပါး၊ သာသနာပြုကျောင်းဆရာ(၄၈)ဦး၊ တရားဟောဆရာ(၅၂)ဦးတို့ကို

စေလွှတ်ခန့်ထား၍ သာသနာပြုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနပေါ်ပေါက်လာသောအခါ နယ်စပ်နှင့်တောင်တန်းဒေသကို အခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးတွင် လိုအပ်နေသောဒေသမြို့(၉၉)မြို့၌ အခြေခံသာသနာပြုဌာန(၉၉)ဌာနဖွင့်လှစ်၍ သာသနာပြုရဟန်းတော်ချင်းဆောင်(၉၉)ပါးကို စေလွှတ်ထားရန်၊အခြေခံသာသနာပြုဌာန(၁)ဌာနအောက်တွင် အခြေခံသာသနာပြုဌာနခွဲ(၇)ဌာနနှုန်းဖြင့် အခြေခံသာသနာပြုဌာနခွဲ(၃၉၆)ဌာနဖွင့်၍ လက်ထောက်သာသနာပြုရဟန်းတော် (၃၉၆)ပါး စေလွှတ်ခန့်ထားရန်၊ အခြေခံသာသနာပြုဌာနခွဲ(၁)ဌာနအောက်တွင် အခြေခံသာသနာပြုဌာနစိတ်(၃)ဌာနနှုန်းဖြင့် အခြေခံသာသနာပြုဌာနစိတ်(၁၁၈၈)ဌာနဖွင့်လှစ်၍ သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်များကို စေလွှတ်ခန့်ထားရန်နှင့် လိုအပ်သောဒေသများ၌ သာသနာပြုစာသင်တိုက်၊ကမ္ဘာန်းတိုက်များဖွင့်လှစ်၍ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ၊သီလရှင်များ စေလွှတ်ရန်လျာထားသတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်၊ထောက်ပံ့ရေးစည်းမျဉ်းတစ်ခုကိုလည်း ရေးဆွဲ၍တတိယအကြိမ်၊ နိုင်ငံတော်သံဃာမဟာနာယကအဖွဲ့(၄၇)ပါးစုံညီ ဆဋ္ဌမအစည်းအဝေးသို့ ဟင်္သာပြအတည်ပြုချက်ရယူပြီး လက်ရှိတောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့စည်းမျဉ်းနှင့်တွဲဖက်၍ အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။

သို့ရာတွင် လက်ရှိအသုံးပြုလျက်ရှိသော ၁၉၈၂-ခုနှစ်၊ ဖောင်တန်းသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့စည်းမျဉ်းနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ၁၉၈၆-ခုနှစ်၊ ဖောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဆိုင်ရာလက်စွဲများသည် သာသနာဖော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန၏ သာသနာပြုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ လျာထားသတ်မှတ်ချက်နှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်မှုမရှိတော့သည့်အပြင် အသစ်ရေးဆွဲအသုံးပြုလျက်ရှိသော ထောက်ပံ့ရေးစည်းမျဉ်းမှာလည်း သာသနာပြုများအား ထောက်ပံ့မှုကိုသာဖော်ပြထားသဖြင့် ပြည့်စုံမှုမရှိ ဖြစ်နေသည်၊ထို့ကြောင့် လက်ရှိစည်းမျဉ်းနှင့်လက်စွဲတို့ကို ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်လာပါသည်၊ ယင်းလိုအပ်ချက်အရ သာသနာဖော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က (၄-၁၂-၉၃)နေ့တွင် ကျင်းပသော တတိယအကြိမ်နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့(၄ရ)ပါး စုံညီ ဒွါဒသမအစည်းအဝေးသို့ တင်ပြလျှောက်ထားခဲ့ရာ အစည်းအဝေးက သာသနာပြုလပ်ငန်းဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲ၍ တင်ပြရန် ဆုံးဖြတ်ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ယင်းဆုံးဖြတ်လမ်းညွှန်ချက်အရ သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနက လက်ရှိတောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့စည်းမျဉ်းနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဆိုင်ရာလက်စွဲနှင့်ထောက်ပံ့ရေးစည်းမျဉ်း(၃)ရပ်ကို

အခြေခံ၍ သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီး ဌာန၏ ရည်မှန်းချက်လုပ်ငန်းနှင့်လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသော ''ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာပြုဝါဒစရိယအဖွဲ့စည်းမျဉ်း'' ကို ရေးဆွဲ၍ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဝါဒစရိယအဖွဲ့ဆရာတော်ကြီးများအား တင်ပြအတည်ချက်ရယူခဲ့ပါသည်၊ ၎င်းနောက် တတိယအကြိမ် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့(တတိယအဖွဲ့ခွဲ)မှ တစ်ဆင့် (၁၉-၃-၉၄)နေ့တွင် ကျင်းပသော(၄၇)ပါးစုံညီ ထေရသမအစည်းအဝေးသို့တင်ပြပြီး (၂၃-၃-၉၄)နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော တတိယအကြိမ် နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ ပဋ္ဌမအစည်းအဝေးသို့ ထပ်မံတင်ပြခဲ့ရာ အစည်းအဝေးက အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဝါဒစရိယအဖွဲ့စည်းမျဉ်းတွင် နိဒါန်းနှင့်အခန်းပေါင်း(၁၁)ခန်း ပါဝင်ပါသည်၊ယင်းတို့မှာ-

-အခန်း(၁) အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

-အခန်း(၂) ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဝါဒစရိယအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း

-အခန်း(၃) ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဝါဒစရိယအဖွဲ့၏ တာဝန်လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်ခံစားပိုင်ခွင့်များ

–အခန်း(၄) အစည်းအဝေးများ

–အခန်း(၅) သာသနာပြုဌာနများသတ်မှတ်ခြင်း

–အခန်း(၆) ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုများခန့်အပ်ခြင်း

–အခန်း(၇) သာသနာပြုများ၏လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့်ရပိုင်ခွင့်၊ ခံစားခွင့်များ

–အခန်း(၈) ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း

–အခန်း(၉) ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

–အခန်း(၁၀)စည်းမျဉ်းအတည်ပြု၊ ထုတ်ပြန်၊ ပြင်ဆင်၊ ဖြည့်စွက်၊ နှုတ်ပယ်ခြင်း

–အခန်း(၁၁)အထွေထွေ

ဟူ၍ ပါရှိပါသည်။

၅၆။ တောင်တန်းသာသနာပြုထေရဝါဒဩဝါဒ ဆရာတော်များဖွဲ့စည်းခြင်း

နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့က(၄-၆-၈၂)နေ့တွင် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့သော တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့စည်းမျဉ်းနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့သည် အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်(၉)ပါး ပါဝင်

သော တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် (၂၃-၃-၉၄)နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော တတိယအကြိမ်နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ ပဉ္စမအစည်းအဝေးက အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့သော ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဩဝါဒစရိယအဖွဲ့စည်းမျဉ်းအရ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃဝန်ဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်များထံမှဖြစ်စေ၊ ပြင်ပဆရာတော်များထဲမှဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော် (၉)ပါး ပါဝင်သော ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဩဝါဒစရိယအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါသည်။

ယင်းအဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်များသည် ရုန်ကုန်စည်ပင်သာယာနယ်နမိတ်အတွင်း သီတင်းသုံးသူ ဖြစ်ရပါမည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဩဝါဒစရိယ အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်များသည် အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံရမည် ဖြစ်ပါသည်-

(က) သိက္ခာဝါ(၂၀)နှင့်အထက်ဖြစ်ခြင်း

(ခ) သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို စိတ်ပါဝင်စားခြင်း

(ဂ) ခမာ၊ ဇာဂရိယစသော နာယကဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း

(ဃ) ရဟန်းရှင်လူတို့၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုကို ခံရခြင်း

(င) ပရိယတ္တိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း

(စ) သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ကျွပ်နှန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ရှိသည့်ကျန်းမာရေးနှင့်ပြည့်စုံခြင်း

(ဆ) ရဟန်းတော်များကို စိမံအုပ်ချုပ်မှုအတွက်အကြံဉာဏ်ခြင်း

(ဇ) ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသာသနာပြုလုပ်ငန်းတာဝန်နှင့်ရည်ရွယ်ချက်များ ဖအောင်မြင်အောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒရှိခြင်း

စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဝါဒစရိယအဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်တစ်ပါး လစ်လပ်ပါက နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့က အစားထိုးခွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်တစ်ပါးသည် နှုတ်ထွက်လိုလျှင် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့သို့ အကျိုးအကြောင်းဖော်ပြ လျှောက်ထား၍ ခွင့်ပြုချက်ရပါက နှုတ်ထွက်နိုင်သည်။

အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်တစ်ပါးသည် အောက်ဖော်ပြပါ ဂုဏ် အင်္ဂါအရည်အချင်းတစ်ရပ်ရပ်ချွတ်ယွင်းပါက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ

အလိုအလျောက်ပျက်ပြယ်ပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်-

(က) ပျံလွန်တော်မူခြင်း

(ခ) ရဟန်းအဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း

(ဂ) ရဟန်းအဖြစ်မှ ဆုံးရှုံးခြင်း

(ဃ) ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာနယ်နမိတ်မှ အခြားတစ်ပါးသို့ အမြဲပြောင်းရွှေ့သိတင်းဆုံးခြင်း

(င) အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်အဖြစ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် မသင့်လျော်တော့ဟူ၍ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့က သတ်မှတ်ခံရခြင်း(သို့မဟုတ်)တာဝန်မှ နုတ်ပယ်ခံရခြင်း

(စ) အကြောင်းမလုံလောက်ဘဲ ပေးအပ်သောတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာမဆောင်ရွက်ခြင်း

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဩဝါဒစရိယအဖွဲ့၏ သက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့က အဖွဲ့သစ်ကို နောက်တစ်ကြိမ်ပြန်လည်ရွေးချယ်ဖွဲ့စည်းပေးပြီးသည့်နေ့အထိ တည်ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဩဝါဒစရိယအဖွဲ့၏ ပုံမှန်အစည်း

အဝေးကို လစဉ်ပြုလုပ်ရပါမည်။ အထူးအစည်းအဝေးများကို အခါအားလျော်စွာ ကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

ပထမအကြိမ် ပုံမှန်အစည်းအဝေးတွင် အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်များသည် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ အကျိုးတော်ဆောင်၊ တွဲဖက်အကျိုးဆောင်တို့ကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရပါမည်။

ပုံမှန်အစည်းအဝေး အထူးအစည်းအဝေးများတွင် ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်သည် သဘာပတိအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အကျိုးတော်ဆောင်ဆရာတော်သည် အခမ်းအနားမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်၊ အကျိုးတော်ဆောင်ဆရာတော်တို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် မဖြစ်နိုင်သောအခါ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်သည် သဘာပတိအဖြစ် လည်းကောင်း၊ တွဲဖက်အကျိုးတော်ဆောင် ဆရာတော်သည် အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနသည် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဩဝါဒစရိယအဖွဲ့၏ တည်ရာဖြစ်ပါသည်။

၅၇။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအလိုက် ဌာနစုများပွဲစဉ်းခြင်းနှင့် သာသနာပြုဌာနများပွင့်လှစ်ခြင်း

ပြည်တွင်းသာသနာပြုဌာနခွဲအောက်တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအလိုက် ဌာနစုများနှင့် သာသနာပြုဌာနများကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်-

(က) ကချင်/ စစ်ကိုင်း /မန္တလေးဌာနစု

ကချင်ပြည်နယ်ရှိ မြို့နယ်(၁၄)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော်(၅၇)ပါး၊ သာသနာပြုသီလရှင်(၁၃)ပါး၊လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၅၆)ဦးရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးအရာရှိ (၈)ဦးခန့်အပ်ထားရှိပါသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းရှိ မြို့နယ်(၉)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော်(၇၃)ပါး၊ သာသနာပြုသီလရှင် (၉)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၁၃၄)ဦး ရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးဌာနအရာရှိ (၇)ဦး ခန့်အပ်ထားပါသည်။

မန္တလေးတိုင်းရှိ မြို့နယ်(၁၉)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော်(၁)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၅၀)ဦးရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးဌာနအရာရှိ (၁)ဦး ခန့်အပ်ထားပါသည်။

(ခ) ကရင်/မွန်/ကယား/တနင်္သာရီ ဌာနစု

ကရင်ပြည်နယ်ရှိ မြို့နယ်(၇)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော်(၁၈)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၈၃)ဦးရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးဌာနအာရာရှိ (၂)ဦး ခန့်အပ်ထားပါသည်။

မွန်ပြည်နယ်ရှိ မြို့နယ်(၂)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော် (၃)ပါး ရှိပါသည်။

ကယားပြည်နယ်ရှိ မြို့နယ်(၇)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော်(၅၁)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ် (၁၀၅)ဦး ရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးဌာနအာရာရှိ (၅)ဦး ခန့်အပ်ထားပါသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းရှိ မြို့နယ်(၃)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော်(၄)ပါး ရှိပါသည်။

(ဂ) ရှမ်းဌာနစု

ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းရှိ မြို့နယ်(၃)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော်(၂၇)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၃၁)ဦးရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးဌာနအာရာရှိ (၂)ဦး ခန့်အပ်ထားပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ မြို့နယ်(၂၂)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော် (၃၉)ပါး၊ သာသနာပြုသီလရှင်(၆)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၁၀၀)ဦးရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးအရာရှိ (၁၁)ဦး ခန့်အပ်ထားရှိပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်းရှိမြို့နယ်(၉)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော် (၂၇)ပါး၊ သာသနာပြုသီလရှင်(၃)ပါး၊လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၄၈)ဦးရှိပြီး၊ မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးအရာရှိ(၈)ဦးခန့်အပ်ထားရှိပါသည်။

(ဃ) ချင်း၊ မကွေးဌာနစု

ချင်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းရှိ မြို့နယ်(၄)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြု ရဟန်းတော်(၇၅)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၁၄၆)ဦးရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးဌာနအရာရှိ (၄)ဦး ခန့်အပ်ထားပါသည်။

ချင်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ မြို့နယ်(၅)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြု ရဟန်းတော်(၂၂)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၅၈) ဦးရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးဌာနအရာရှိ (၃)ဦး ခန့်အပ်ထားပါသည်။

မကွေးတိုင်းရှိ မြို့နယ်(၉)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြုရဟန်းတော်(၉)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ် (၂၂)ဦး ခန့်အပ်ထားရှိပါသည်။

(c) ရခိုင်ဌာနစု

ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ မြို့နယ်(၁၀)မြို့နယ်တွင် သာသနာပြု ရဟန်းတော်(၆၃)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ် (၆၀) ဦးရှိပြီး မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးဌာနအရာရှိ (၅)ဦး ခန့်အပ် ထားပါသည်။

၅၈။ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ၊ သီလရှင်များ၊ လူပုဂ္ဂိုလ် သင်တန်းများဖွင့်လှစ်ခြင်း

သာသနာပြုရဟန်းတော်များ၊ သီလရှင်များ၊ လူပုဂ္ဂိုလ် သင်တန်းများကို ရန်ကုန်မြို့နှင့်သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းများ ရှိမြို့များတွင် ပူးတွဲပါအတိုင်း ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၅၉။ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ၊ သီလရှင်များ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ ရွေးချယ်စေလွှတ်ခြင်း

(က) သိက္ခာ(၅)ပါနှင့်အထက် သက်တော်(၂၅)နှစ်အထက်၊ သက်တော်(၈၀)အတွင်း ဖြစ်ရမည်။

(ခ) သာသနာပြုအသစ်အဖြစ် စတင်ရွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်ရာတွင် အသက်(၅၀)နှစ်ထက် မကြီးစေရန်

(ဂ) ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်ပတ်သက်၍ မှန်ကန်သောအယူဝါဒကို နားလည်ရမည်

(ဃ) အာနည်းဆုံး၊ သီလပေး၊ ရေစက်ချ၊အာနုမောဒနာတရား နှင့်ပရိတ်မေတ္တာဘာဝနာများကို အလွတ်ရရှိပြီး ကောင်း စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်၊ (လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထိရောက်စွာစွမ်းဆောင်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျှင် ဩဝါဒ စရိယအာဖွဲ့မှ ချင်းချက်ဖြင့် ခန့်ထားနိုင်သည်)

(င) သာမှု၊ နာမှု၊ သုမင်္ဂလ၊ဒုမင်္ဂလဆိုင်ရာကိစ္စတို့ကို ညွှန်ပြ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိရမည်

(စ) ဗုဒ္ဓဘာသာအဆုံးအမခံယူစေခြင်း၊ ရှင်ပြုပေးခြင်း၊ရဟန်း ခံပေးခြင်း၊ဘာသာရေးအားဇြခံကံကြီးကံငယ်လုပ်ငန်း များကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဆ) ဝါဆိုပွဲ၊ ပဝါရဏာပွဲ၊ကထိန်ပွဲ၊ ဗုဒ္ဓပူဇနိယပွဲတို့ကို ထေရ ဝါဒဗုဒ္ဓတရားတော်နှင့်အညီဖြစ်အောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက် ရမည်

(ဇ) အာရြခံဘာသာရေးသင်တန်း သင်ခန်းစာများကို သင် ကြားပို့ချပေးနိုင်ရမည်။

(ဈ) ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်လိုသူများအား အာရြခံ ဝိပဿနာတရားကို ပြသနိုင်ရမည်။

(ည) သာသနာပြုရဟန်းတော်အဖြစ် စတင်ရွေးချယ်ခန့်အပ် ချိန်တွင် ကျန်းမာရေးအထူးပြည့်စုံ၍ စေလွှတ်ရာ ဌာန

သို့ သွားရောက်နိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။

(၄) ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဂရုဏာအာပတ်ကြီးများက ကင်းရှင်းပြီး နာယကဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၍ လူအများကြည်ညိုလေးစားနိုင်လောက်သော ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာနှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်ရမည်။

(၅) နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့က ညွှန်ကြားထားသောညွှန်ကြားလွှာများနှင့်အညီ နေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမည်။

(၃) နိုင်ငံတော်အစိုးရက ထုတ်ပြန်ထားသော သာသနာရေးဆိုင်ရာဥပဒေများ၊အမိန့်များကို သိရှိနားလည်ပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော်အစိုးရက ထုတ်ပြန်ထားသော သာသနာရေးဆိုင်ရာဥပဒေများ၊အမိန့်များကို သိရှိနားလည်ပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမည်။

(ဃ) ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဩဝါဒစရိယအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားချက်များနှင့်ဩဝါဒစရိယဆရာတော်ကြီးများ၏ ဩဝါဒအရ သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနက ချမှတ်ထားသော စည်းကမ်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမည်။

(ဏ) အနည်းဆုံး(၃)နှစ်သာ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပါမည် ဟုဝန်ခံကတိပြုလက်မှတ်ရေးထိုးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါအချက်များနှင့်ပြည့်စုံ၍ ပညာအရည်အချင်း အနည်းဆုံးပထမလက်တန်းအဆင့်ရှိ ဂဟန်းတော်များကို ခွေးချယ်၍ နိုးစပ်ရာသာသနာပြုသင်တန်းသို့တက်ရောက်စေပြီး ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအသီးသီးရှိ လစ်လပ်လျက်ရှိသော သာသနာပြုဌာနများနှင့်တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်သည့် သာသနာပြုဌာနအသစ်များသို့ စေလွှတ်ခန့်ထားပါသည်။

သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များသည် အောက်ပါအရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံရမည် ဖြစ်ပါသည်-

(က) အသက်(၁၈)နှစ်အထက်(၅၀)နှစ်အတွင်း ဖြစ်ရမည်၊ (လက်ထောက်အကျိုးရှိအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်သူဖြစ်က (၅၀) နှစ်သတ်မှတ်ချက်ကို ချွင်းချက်အဖြစ် တိုးမြှင့်စဉ်းစားနိုင်သည်)

(ခ) အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်ပြီး ပြစ်မှုကင်းရှင်းသူ ဖြစ်ရမည်။

(ဂ) တာဝန်ကျရာ သာသနာပြုအရပ်ဒေသ၊လူမျိုးများ၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းကို အထိုက်အလျောက် နားလည်သူဖြစ်ရမည်။

(ဃ) သာသနာပြုအရပ်ဒေသရှိဒေသခံများ၏ ဘာသာစကားကို အထိုက်အလျောက် ပြောဆိုနိုင်ရမည်။

(ဂ) စိတ်ရှည်၊ ခွဲသန်၊ သည်းညည်းခံ၍၊ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်စည်းလုံးနိုင်သော စွမ်းရည်သတ္တိရှိရမည်။

(စ) ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းကို နားလည်သူဖြစ်ရမည်။

(ဆ) ရဟန်းသံဃာများနေထိုင်ကျင့်ကြံပုံအကြောင်းကို သိရှိနားလည်ပြီး ရဟန်းသံဃာတော်များ၏ သီလ၊သမာဓိ ပညာ တို့ကို အထောက်အကူပြုနိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။

(ဇ) ဘုရားဓမ္မတာများ၊ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များ ရှိခိုးပူဇော်မှုအကြောင်းကို သိရမည်။

(ဈ) ရှိခိုးဦးချနည်းမှစ၍ အခြေခံဗုဒ္ဓဘာသာဓလေ့ထုံးတမ်းများကို နားလည်လိုက်နာရမည်။

(ည) နိုင်ငံတော်နှင့်သာသနာတော်ကို ဆန့်ကျင်သူမဖြစ်စေရ။

(ဋ) ကျန်းမာရေးနှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်ရမည်။

(ဌ) သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနက ချမှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာသူဖြစ်ရမည်။

(ဍ) နိုးစပ်ရာသာသနာပြုရဟန်းတော်များ၊ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာနှင့်မြို့နယ်သံဃနာယကအဖွဲ့များ၏ သဘင်္ဂများနှင့် မဆန့်ကျင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သူဖြစ်ရမည်။

(ပ) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးအရာရှိ၊ မြို့နယ် သာသနာရေးမှူးတို့၏ ဦးဆောင်မှုကိုခံယူနိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။

(ဏ) စေလွှတ်ရာ သာသနာပြုကွက်သို့ သွားရောက်ပြီး အနည်းဆုံး(၃)နှစ်၊သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပါမည်ဟု ဝန်ခံကတိပြုလက်မှတ်ရေးထိုးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါအချက်များနှင့်ပြည့်စုံသူများကို ဆိုင်ရာသာသနာပြုရဟန်းတော်၊ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာ/မြို့နယ်သံဃနာယကအဖွဲ့၊ရပ်ကွက်/ကျေးရွာ/မြို့နယ်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၊ မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးအရာရှိ၊မြို့နယ် သာသနာရေးမှူးတို့၏ ထောက်ခံချက်များနှင့်အတူ စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး သာသနာပြုကွက်များသတ်မှတ်၍ ခန့်အပ်ပါသည်။

၆၀။ သာသနာပြုရဟန်း၊ သီလရှင်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

သာသနာပြုရဟန်းတော်နှင့်သီလရှင်တို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ-

(က) မိမိတာဝန်ကျသောဇကျောင်းဌာနထိုင်သီတင်းသုံး၍ သာသနာပြုတာဝန်များ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) မကြည်ညိုသေးသောသူများ ကြည်ညိုစေရန်၊ ကြည်ညိုပြီးသူများ အကြည်ညိုတိုးပွားစေရန် နေထိုင်ပြောဆို ဆက်ဆံရမည်။

(ဃ) မိမိထံသို့အပ်နှံလာသော ဗုဒ္ဓဘာသာမဖြစ်သေးသူများကို ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာတော်အဆုံးအမကိုခံယူစေပြီး အခြေခံဗုဒ္ဓဘာသာ သင်ခန်းစာများကို သင်ကြားပေးရမည်။

(င) ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ပြီးသူများအားလည်း အရွယ်ကိုလိုက်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို သင်ကြားပို့ချဟောပြောပေးရမည်။

(စ) မိမိတာဝန်ကျရာ သာသနာပြုဌာနကျောင်းတွင် ကလေးများကို စုစည်းမွေးမြူ၍ ပရဟိတကျောင်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ရမည်။

(ဆ) ကမ္မဌာန်းတိုက်မဟုတ်သော်လည်း ကမ္မဌာန်းထိုင်လိုသူများ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သေးသော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို လေ့လာသူများအား အခြေခံဝိပဿနာတရား

အခြေခံဗုဒ္ဓဒေသနာတော်များကို ပြသဟောပြောပေးရမည်။

(၈) မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အခြားဘာသာများ၏အနေအထား၊ ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကို မပြတ်လေ့လာ၍ မိမိလုပ်ငန်းတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၈၂) မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုနည်းယူ၍ ဘာသာခြားများနှင့်လို အပ်သလို ကောင်းမွန်စွာဆက်ဆံပြီး၊ထိုသူတို့အား ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ သိရှိနားလည်စေရန် ပြောဆိုဟောပြောရမည်။

(၈၃) ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြု ဩဝါဒစရိယဆရာတော်များ၏ ညွှန်ကြားချက်များနှင့်ဆတရာတော်များ၏ဩဝါဒအာရသာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်ပေးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို မပျက်မကွက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၈၄) သက်ဆိုင်ရာသာသနာပြုခေါင်းဆောင်ရဟန်းတော်၏ ကြီးကြပ်မှုကိုခံယူ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၈၅) သံဃအဖွဲ့အစည်းများ၏ဆန့်ကျင်မှုမရှိဘဲ သက်ဆိုင်ရာသံဃအဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့်၏ လမ်းညွှန်ချက်ကို ခံယူ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၃) နိုးစပ်ရာ သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်များအား နည်းလမ်းတကျ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက် လမ်းညွှန်မှုပေးရမည်။

(၄) သာသနာပြုလုပ်ငန်းအတွက် အခက်အခဲကြုံတွေ့လာပါကသက်ဆိုင်ရာခေါင်းဆောင်ဆရာတော်၊ မြို့နယ်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့နှင့်သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနမှ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်သောပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ မြို့နယ်၊သာသနာရေးမှူးများနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်၊ပြေလည်မှုမရှိသေးပါက ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြု ဩဝါဒစရိယအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

(၅) မိမိတို့သီတင်းသုံးနေထိုင်ရာ သာသနာပြုကျောင်း တိုးတက်စည်ပင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သောကူညီပံ့ပိုးမှု ထောက်ပံ့ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ၊ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြု ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ကျောင်းဒါယကာ၊ဒါယကာမများနှင့်ညှိနှိုင်း၍ ဆောင်ရွက်ရမည်၊လုံလောက်မှုမရှိသေးပါကသက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်၊တိုင်း၊မြို့နယ်နှင့်ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြု ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်နှင့်ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြု ဩဝါဒစရိယအဖွဲ့သို့ တင်ပြအကူအညီတောင်းခံနိုင်သည်။

(က) မိမိတို့ကျောက်ရာသာသနာပြုဌာန၊ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ ပြုန်းယ်၌ ရပ်ကွက်၊ကျေးရွာ၊ပြုန်းယ်သာသနာပြုထောက် ပံ့ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းထားရှိရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ၊ပြုန်းယ်သံဃနာယကအဖွဲ့(သံဃ နာယကအဖွဲ့မရှိကသတ်မှတ်နာယက)နှင့် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် နှိုးဆော်တိုက်တွန်းရမည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ လုပ်ငန်းတာဝန် ဝတ္တရားများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) မိမိအတွက် သတ်မှတ်ပေးထားသော သာသနာပြုကွက် (ရပ်ကွက်/ကျေးရွာ)သို့ ကိုယ်တိုင်သွားရောက်နေထိုင် ၍ သာသနာပြုရမည်။

(ခ) နှိုးစပ်ရာပြုန်းယ်၊ရပ်ကွက်၊ကျေးရွာသံဃနာယကအဖွဲ့၊ သာသနာပြုရဟန်းတော်၊သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်ခေါင်း ဆောင်၊ပြုန်းယ်သာသနာရေးမှူးတို့၏ဦးဆောင်မှုကို ခံယူ၍သာသနာပြုရမည်။

(ဂ) အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်တွင် ပါရှိသောဘာသာရေး ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် ဆောင် ရွက်ရမည်။

(ဃ) ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ပြီးသူများကို အဖြေခံ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဖြစ်သေးသူများကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်လာအောင် စည်းရုံးဆောင်ရွက်ရမည်။

(င) ဒေသခံဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့်ပထမဦးစွာ သင့်မြတ်အောင် ပေါင်းသင်းရမည်။

(စ) ပုဂ္ဂိုလ်ခင်မှ တရားမင်ဆိုရိုးစကားအရ ဗုဒ္ဓဘာသာမဖြစ်သေးသူများ(ဘာသာခြားများ)နှင့်လည်း ဆက်သွယ်မှုရရှိအောင်၊ခင်မင်ရင်းနှီးမှုရှိအောင် ဦးစွာပေါင်းသင်းရမည်

(ဆ) ရွာတစ်ရွာ(သို့မဟုတ်)ဒေသတစ်ခုတွင် ဩဇာရှိသူ၊ အာဏာရှိသူအကြီးအကဲကို ခင်မင်ရင်းနှီးမှုရရှိအောင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်စည်းရုံးရမည်။

(ဇ) သာသနာပြုတိုးတက်မှုအစီရင်ခံစာကို နှိုးစပ်ကာသာသနာပြုရဟန်းတော်၏ထောက်ခံချက်ဖြင့် တစ်လတစ်ကြိမ် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနသို့ ပို့ရမည်။

(ဈ) ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာအဆုံးအမခံယူမည့်သူ(သူများ)ရရှိသောအခါ အနီးဆုံးရှိ သာသနာပြုရဟန်းတော်ထံပို့ဆောင်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာအဆုံးအမခံယူစေရမည်၊အခွယ်ရောက်ပြီးသူဖြစ်လျှင် ၎င်း၏မှတ်ပုံတင်၊

နိုင်ငံသားကတ်ပြားရှိ ''ဘာသာ''ဟူသောအကွက်တွင် ''ဗုဒ္ဓ''ဟု ထည့်သွင်းစေရမည်။

(ည) မိမိသာသနာပြုကွက်ရှိ ရပ်ကွက်၊ကျေးရွာ၊ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲပလုပ်ငန်းများကို အကူအညီပေးဆောင်ရွက်ရမည်။

(၄) မိမိသာသနာပြုကွက်ရှိ ရပ်ကွက်၊ကျေးရွာ၌ ဝတ်အသင်းများကို ဖွဲ့စည်း၍ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းအတွက် ဦးဆောင်မှုပေးရမည်။

(၅) မိမိတာဝန်ကျရာဒေသအတွင်း၌ ကျင်းပသောဘာသာရေးအခမ်းအနားများတွင် ဦးဆောင်မှုပေးရမည်။

(၃) မိမိတာဝန်ကျရာဒေသ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများအတွက် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနက ဖြစ်စေ၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးဗဟိုအဖွဲ့ကဖြစ်စေ၊သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်၊တိုင်း၊မြို့နယ်ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့တို့ကဖြစ်စေ ပေးပို့လာသောနဝကမ္မများ၊လျှုဖွယ်ပစ္စည်းများကို ပေးပို့လာသော အဖွဲ့အစည်း၏ညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၆၁။ သာသနာပြုစာသင်တိုက်များတည်ထောင်ခြင်း

သာသနာပြုရဟန်းတော်များကျောင်းထိုင်၍ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားရဟန်း၊သာမဏေများအား ပရိယတ္တိစာပေတို့ကို တစိုက်မတ်မတ်သင်ကြားပေးနိုင်ရန်အတွက် ကချင်ပြည်နယ်တွင် မိုးညှင်းမြို့နယ်၌လည်းကောင်း၊ချင်းပြည်နယ်တွင် ဟားခါး၊ဖလမ်း(လုံပိ)၊မင်းတပ်မြို့နယ်များ၌လည်းကောင်း၊ရှမ်း(ရှေ့)တွင် ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ ရှမ်း(မြောက်)တွင် တန့်ယန်း၊ ဟိုပန်မြို့နယ်များ၌လည်းကောင်း၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုပရိယတ္တိစာသင်တိုက်များကို ဖွင့်လှစ်ထားရှိခဲ့ပါသည်။

၆၂။ တိုင်းရင်းသားဘာသာဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ စာအုပ်များ ဘာသာပြန်ထုတ်ဝေခြင်း

ဒေသခံတိုင်းရင်းသားဘာသာစကားများဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ စာပေများကို အောက်ပါအတိုင်း ဘာသာပြန်ဆိုရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်-

(၁) ကယား (ဗုဒ္ဓဘာသာအနှစ်ချုပ်)

(၂) ကယား (ဗုဒ္ဓဘာသာပထမတွဲ)

(၃) ကယား (ဗုဒ္ဓဘာသာဒုတိယတွဲ)

(၄) ကယား (မြတ်ဗုဒ္ဓဝတ်ရွတ်စဉ်)

(၅) ကရင် (စကော)ဘာသာ

(၆) ကချင် (ဂျန်းဖော)ဘာသာ

(၇) ချင်း (ဇိုမီး)ဘာသာ

(၈) ချင်း (မင်းတပ်ဘာသာ)

(၉) ချင်း (ဟားခါး)ဘာသာ

(၁၀) ရှမ်းဘာသာတရားတော်

(၁၁) ရှမ်း (၂၂၇)သွယ်

(၁၂) "ဝ" အခြေခံဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်

တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ယင်းစာအုပ်များကို သက်ဆိုင်ရာပြည်နှာ/တိုင်းအသီး သီးရှိ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ရန် ဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။

၆၃။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးသင်တန်းကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း

နိုင်ငံတော်သံဃနာယကအဖွဲ့ တိုက်ရိုက်ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးသင်တန်းကျောင်းများကို (၃၀-၄-၈၃)နေ့ တွင် ရန်ကုန်တိုင်းမှစ၍ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်မှာ ယနေ့ထိ ပြည်နယ်/

တိုင်းအာသီးသီးခွဲ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးသင်ဟန်းကျောင်းပေါင်း (၁၃)ကျောင်း တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၆၄။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားမှု စည်းမျဉ်းရေးဆွဲအတည်ပြုခြင်း

ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းသည်မြန်မာ့လူဘောင်အတွင်းရှိ လူငယ်လူရွယ်များအား မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကိုအခြေခံမှစ၍ သင်ကြားပေးသဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့်အမျိုးဘာသာသာသနာကို ချစ်မြတ်နိုးသော စိတ်ဓာတ်ပေါက် ဖွားတိုးတက်စေခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် တိုင်းတစ်ပါး၏အုပ်ချုပ်မှုအောက်သို့ ကျရောက်ခဲ့စဉ်က မြန်မာတိုင်းရင်းသားအချို့သည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုမှုန့် တစတစကင်းကွာလာခဲ့ပါသည်။ လူငယ်လူရွယ်များ၏သဘာန်ဘွဲလည်း မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဆန့်ကျင်သော ဓရိုက်လက္ခဏာဆိုးများ လွှမ်းမိုးကိန်းအောင်းခဲ့ပါသည်။

စာရိတ္တကောင်းမွန်ပြီး ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သည့် နိုင်ငံတော်၏သားကောင်းသမီးမွန် မျိုးဆက်သစ်များပေါ်ထွန်းလာရေးအတွက် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဌ ဘဝခြေခံပညာနှင့်ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို စနစ်တကျလေ့ကျင့်သင်ကြားပေး

ရန်လိုအာပ်ကြောင်းကို နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကဆရာတော်ကြီးများက လိုလားလျက်ရှိပါသည်။

နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကဆရာတော်ကြီးများ၏ သဝါဒဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးတွင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားရေး လုပ်ငန်းကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်ညှိနှိုင်းခဲ့ရာ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့်လည်း ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းကို သဘောတူလက်ခံကြောင်း ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏(၄-၁-၉၂) ရက်စွဲပါစာအမှတ်၊ ၄-ပညာ ၂၉၈)၉၁(၁၃၅၇)ကိုလည်းကောင်း၊ အခြေခံပညာဦးစီးဌာနမှလည်း ၂၇-၁-၉၂ ရက်စွဲပါစာအမှတ် ဌာနစု(၁၉)/၁၄၇၃/၂-သ(၂-၁၁)၉၂ ကိုလည်းကောင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

တတိယအကြိမ် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့၏ (၄၇)ပါးစုံညီ တတိယအစည်းအဝေး၏ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ၊နှင်းကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ၊ဝိဇယမင်္ဂလာဓမ္မသဘင်ခန်းမ၌ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ပညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းရှင်းလင်းပွဲတစ်ရပ်ကို ၁၉၉၂-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ(၁)ရက်နှင့်(၂)ရက်နေ့များတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်၊ အဆိုပါရှင်းလင်းပွဲဒသို့ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာ

ယကအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ဘဒ္ဒန္တဃောဘိတ(အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု၊အဘိဓဇ အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက)နှင့်အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်/တိုင်းအသီးသီးရှိ ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်များ၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ဝန်ကြီးဗိုလ်ချုပ်မျိုးညွန့်၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးကြီးဇေယသိန်းနှင့် တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ တက်ရောက်ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံး၌ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် စနစ်တကျရှိစေရန်အတွက် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားမှုစည်းမျဉ်းကိုရေးဆွဲပြီး ၁၉၉၄-ခုနှစ်၊ မတ်လ(၁၈)ရက်နှင့်(၁၉)ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော တတိယအကြိမ် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့(၄၇)ပါးစုံညီ ထေရသမအစည်းအဝေးသို့တင်ပြခဲ့ရာ အစည်းအဝေးမှ အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါသည်။

တစ်ဖန် ၁၉၉၄-ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ(၁၄)ရက်နှင့်(၁၅)ရက်နေ့များတွင် ကမ္ဘာ့အားကုန်းပြေ၊ ဝိဇ္ဇယမဂ်လာဓမ္မသဘင်အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော တတိယအကြိမ် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့(၄၇)ပါးမုံညီ ဓုဒ္ဒမအစည်းအဝေးမှ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားမှု ဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန် ဆုံးဖြတ်တော်မူခဲ့ကြသဖြင့် ၁၉၉၅-ခုနှစ်၊

၄နှစ်လ(၇)ရက်နေ့၌ သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနဈစည်းအဝေးခန်းမတွင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားမှု ဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားမှု ဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပြီးသော်လည်း ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားမှုစည်းမျဉ်းတွင် ဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမပါရှိသဖြင့် ဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်မြို့နယ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့တို့ကို ပေါင်းကူးဆက်သွယ်ပေးနိုင်ရန် ပြည်နယ်/တိုင်းကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဖြည့်စွက်ရန်လိုအပ်လာပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပထမအကြိမ် ကျင်းပပြုလုပ်သော ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားမှုဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဤစည်းမျဉ်းကိုပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပြီး (၁၄-၆-၉၅)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော စတုတ္ထအကြိမ်၊ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ (ဒုတိယအဖွဲ့ခွဲ) ၏၁၅-ပါးစုံညီ ပထမအကြိမ် ဒုံဒဿမအစည်းအဝေးမှတစ်ဆင့် ၁၉၉၅-ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ(၃)ရက်နှင့်(၄)ရက်နေ့များ၌ ဝိဇယမင်္ဂလာဓမ္မသဘင်အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော စတုတ္ထအကြိမ်၊နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ (၄၇)ပါးစုံညီ ဒုတိယအစည်းအဝေး

သို့တင်ပြခဲ့ရာ အစည်းအဝေးက ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါသည်။

သီလရှင်သင် (အမျိုးသမီး)ပညာရေးကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားနိုင်ရန် ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းပညာသင်ကြားမှုစည်းမျဉ်းတွင် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရန် လိုအပ်လာသဖြင့် ၁၉၉၇-ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ(၂၀)ရက်နှင့်(၂၁) ရက်နေ့များ၌ ဝိဇယမင်္ဂလာဓမ္မသဘင်အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော စတုတ္ထအကြိမ်၊ နဝမအစည်းအဝေးမှ စည်းမျဉ်းပြင်ဆင်ချက်ဖြည့်စွက်ချက်များကို ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

ထိုပြင်ဆင်ပြောင်းလဲလာသော ပညာရေးစနစ်အရ အခြေခံပညာအလယ်တန်းအဆင့်သင်ကြားခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စတုတ္ထအကြိမ်၊ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့(၄၇)ပါးစုံညီ ဒွိဒသမအစည်းအဝေးမှလည်းကောင်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ပညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်ရာ၌ ဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်ပြည်နယ်/တိုင်းမြို့နယ် ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သို့ ဆက်သွယ်မှုပြုရာတွင် ဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာရေးကျောင်းများ၏အခန်းကဏ္ဍကို ပိုမိုဦးစားပေးရန် ရည် ရွယ်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်/တိုင်းနှင့်မြို့နယ် ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့များကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်ပါသည်၊

ထို့ကြောင့် ၁၉၉၉-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ(၂၉)ရက်နှင့်(၃၀)ရက်နေ့က ကျင်းပခဲ့သော စတုတ္ထအကြိမ်၊နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ (၄၇)ပါးစုံညီ ပန္နရသမအစည်းအဝေးမှ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ပညာသင်ကြားမှုစည်းမျဉ်းအခန်း(၃) ပြည်နယ်/တိုင်းကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် အပိုဒ်(၁၅)၊ (၁၆)နှင့် မြို့နယ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် အပိုဒ်(၂၃)တို့ကို ထပ်မံပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားမှုစည်းမျဉ်း (ပြင်ဆင်ချက်)တွင် နိဒါန်းနှင့်အခန်းပေါင်း(၈)ခန်း ပါရှိပါသည်။ ယင်းတို့မှာ-

အခန်း(၁)-အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

အခန်း(၂)-ရည်ရွယ်ချက်များ

အခန်း(၃)-ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ (ဗဟိုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့၊ ပြည်နယ်/တိုင်းကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့)

အခန်း(၄)-ကျောင်းအုပ်ဆရာတော်၏တာဝန်ဝတ္တရားများ

အခန်း(၅)-ပညာသင်ဆရာ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

အခန်း(၆)-ကျောင်းဝင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်း

အခန်း(၇)–ဖကျောင်းသား/ဖကျောင်းသူများ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရား

အခန်း(၈)–စည်းမျဉ်းပြင်ဆင်ခြင်း

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆၅။ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း

၁၉၉၂–ခုနှစ်၊ ဖအောက်တိုဘာလ(၁)ရက်နှင့်(၂)ရက်ဖနှစ်များ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းရှင်းလင်းပွဲတွင် တစ်မြို့နယ်လျှင် ဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာသင်ကြားရေးကျောင်း(၅)ကျောင်းဖွင့်လှစ်ရေးမူအရ ဂိုက်းပေါင်းစုံ ပြည်နယ်/တိုင်း သံဃနာယကအဖွဲ့ပြည်သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်/တိုင်း ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၊ခရိုင်နှင့်မြို့နယ် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့တို့ ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်၍ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၉၃–ပညာသင်နှစ်မှစ၍ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းစတင်အကောင်အထည်ဖော်သည့် ၁၉၉၃-၉၄ခု ပညာသင်နှစ်၌ မြို့နယ်ပေါင်း(၁၄၃)မြို့နယ်တွင် ဘုန်းတော်ကြီး[illegible]

ကျောင်းပေါင်း(၁၀၀၅)ကျောင်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ပြီး ကျောင်းသား/သူ ပေါင်း(၃၃၆၆၈၈)ဦးတို့ ပညာသင်ကြားလျက်ရှိပါသည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာသနာပြုလုပ်ငန်းကို သာသနာတော် ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနမှ အားသွန်ခွန်စိုက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ သာသနာပြုတာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိကြသော သာသနာပြုရဟန်းတော်များသည် မိမိတို့မူသာသနာပြုလုပ်ငန်းတာဝန်အပြင် တိုင်းရင်းသားကလေးသူငယ်များအား အပြေခံပညာတတ်မြောက်ကြရန်နှင့်ဘာသာသာသနာ၏အဆုံးအမကို သိရှိ၍ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့လာကြစေရေးအတွက် သာသနာပြုဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြပါသည်။ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပညာသင်ကြားရေးလုပ်ငန်းကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်သည့် ၁၉၉၃-၉၄ ခု၊ ပညာသင်နှစ်မှစ၍ (၂၀၀၁-၂၀၀၂)ခု ပညာသင်နှစ်အထိ ပြည်နယ်/တိုင်း အသီးသီး၌ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြု ကျောင်းပေါင်း(၄၈)ကျောင်းတွင် ကျောင်းသား/သူပေါင်း (၅၁၇၉)ဦး ခန့်ပညာသင်ကြားခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးပညာရေးကျောင်းများနည်းဟူ အမျိုးသမီးငယ်များအတွက် သီလရှင်အမျိုးသမီးပညာရေးကျောင်းများကိုလည်း ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးလျက်ရှိပါသည်၊ယခုအခါ သီလရှင်

အာမျိုးသမီးပညာရေးကျောင်းပေါင်း (၁၆)ကျောင်းရှိပြီး ကျောင်းသူ ၊ ကျောင်းသားပေါင်း(၁၇၀၀)ကျော် ပညာသင်ကြားပေးခဲ့ပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများတွင် အခြေခံပညာအပြင် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကိုမြတ်နိုးခုံမင်သည့်စိတ်ဓာတ်ပေါ်ထွန်းရေးကိုဦးတည်သော ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်းကျေးမှုသင်ခန်းစာများကိုပါ သင်ကြားပေးသည့်အတွက် ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများမှ ကျောင်းသူ/သားများသည် နိုင်ငံတော်နှင့် သာသနာအတွက် အားထားရမည့်မျိုးဆက်သစ်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

၆၆။ ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုစာမေးပွဲစီမံချက်မျဉ်းရေးဆွဲခြင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေးကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် ရဟန်းသာမဏေများဘက်ကို တိုးမြှင့်ပေးရုံမျှဖြင့် ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိသေးပါ။ ရဟန်းသံဃာအဖွဲ့အစည်းသည် ပစ္စည်းလေးပါး၌ယကာ. ဒါယကာမများအပေါ် လုံးဝတည်မှီနေပါသဖြင့် ဒါယကာများဘက်၌ သာသနာဆုတ်ယုတ်လာပါလျှင် သာသနာ့ဝန်ထမ်းများ၏တည်ရာမှီရာအားနည်းပါးမည်ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စည်းလေးပါးဒါယကာဒါယကာမများနှင့်ဂုဏ်မျိုးဆက်ရင်သွေးငယ်များဘက်ကို ထိရောက်သောသာသနာပြုလုပ်ငန်းတိုးမြှင့်ပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်၊ ဤလိုအပ်ချက်ကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ဖြည့်စွမ်းပေးရန်အလို့ငှာ ဤဗုဒ္ဓဘာသာယည်ကျေးမှုစာမေးပွဲကို ကျင်းပပေးရန် စီမံပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာမေးပွဲသည် ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာလူမျိုးတို့၏အထက်တန်းကျသောမျိုးရိုးဇာတိအကျင့်အကြံ၊ ရေခံမြေခံ လက်ကိုင်တရားနှင့်အမျိုးတို့၏ယဉ်ကျေးပွယ်ရာ အသိအလိမ္မာရေးရာအဖြာဖြာတို့ကို ဖော်ထုတ်သိမြင်လိုက်နာချင်ဖွယ်ဖြစ်အောင် စီစဉ်ကျင်းပသည့် မျိုးချစ်တရားပြန့်ပွားရေး စာမေးပွဲပင် ဖြစ်ပါ သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာယည်ကျေးမှုစာမေးပွဲကျင်းပခြင်းဖြင့် အနည်းဆုံးအောက်ပါအကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(က) ဗုဒ္ဓ ဓမ္မနှင့်ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အသိအလိမ္မာတိုးတက်လာမည်။

(ခ) ရပ်ကွက်၊ကျေးရွာများရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလေးသူငယ်များအကျင့်စာရိတ္တပျက်ပြားမှုမှ ကာကွယ်နိုင်မည်။

(ဂ) လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်လာစေရန် ငယ်စဉ်တည်းကပြုပြင်ပေးလာနိုင်သည်။

(ဃ) ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု ခိုင်မြဲလာနိုင်သည်။

(င) သာသနာတော်အတွက်ရော၊ တိုင်းပြည်အတွက်ပါ လိုအပ်သောလူကောင်းလူတော်များ များစွာ ဖြစ်ထွန်းလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုစာပေးပွဲစီမံချက် စည်းမျဉ်းကို ၁၉၈၂-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၄)ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော ပထမအကြိမ်၊ နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃဝန်ဆောင်တတိယအစည်းအဝေးကတည်တည့်တ်တည်း အတည်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုစာပေးပွဲစီမံချက်စည်းမျဉ်းတွင် နိဒါန်းနှင့်အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်ပါသည်-

- စာပေးပွဲဆိုင်ရာဘာသာရပ်များ
- ပြဋ္ဌာန်းကျမ်းစာများ
- ပြဋ္ဌာန်းကျမ်းစာများနှင့်နှစ်အလိုက်သတ်မှတ်ခြင်း
- မေးခွန်းထုတ်စည်းမျဉ်း
- အောင်မြင်ခြင်းနှင့်ဂုဏ်ထူးအောင်သတ်မှတ်ခြင်း

- မေးခွန်းစာရင်းချုပ်
- ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုစာမေးပွဲများကျင်းပခြင်း
- ကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံ
- ကော်မတီတာဝန်ဝတ္တရားများ
- စာမေးပွဲဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်များ
- တခြားညီဖြစ်ရန် သတ်မှတ်ချက်များ

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆၇။ ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းပွင့်လှစ်ခြင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုစာမေးပွဲကို ၁၃၄၄-ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း(၁၃)ရက်၊ (၄-၆-၈၂)နေ့တွင် ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ၌ ကျင်းပပြုလုပ်သည့် ပထမအကြိမ်၊ နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃဝန်ဆောင်တတိယအစည်းအဝေးက အတည်ပြုခဲ့သော ‘‘ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုစာမေးပွဲစီမံချက်စည်းမျဉ်း’’ နှင့်အညီ နိုင်ငံတော်သံဃနာယကအဖွဲ့သည် ၁၃၄၄-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း(၅)ရက်နေ့စွဲဖြင့် ‘‘နိုင်ငံတော်တစ်ဝှမ်းရှိ မြို့နယ်အသီးသီးတွင် မြို့နယ်သံဃနာယကအဖွဲ့များက တာဝန်ယူ၍ နှစ်စဉ် ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုစာမေးပွဲများ ကျင်းပသွားရန် ညွှန်ကြားချက်’’ ကို ညွှန်

ကြားလွှာအမှတ်(၄၅)ဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေငြာခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၈၄-ခုနှစ်မှစ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုစာပေးပွဲများကို မြို့နယ်များအလိုက် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၄-ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်မှ ၁၉၉၁-ခုနှစ် အဋ္ဌမအကြိမ်အထိ သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၂-ခုနှစ် နဝမအကြိမ်မှ ယနေ့အထိ သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ ၄

၆၈။ မြို့နယ်သာသနာရေးအရာရှိများ ဖွဲ့စည်းခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်း

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ ဦးစီးဌာနနှစ်ခုသည် သာသနာရေးဦးစီးဌာနလက်အောက်ရှိ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းသာသနာရေးမှူးများ ပံ့ပိုးမှုဖြင့်လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အချိန်နှင့်တပြေးညီလုပ်ငန်းများ ပြီးစီးအောင်မြင်မှုမရရှိနိုင်သဖြင့် လိုအပ်သောနယ်စပ်ဒေသများတွင် မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးအရာရှိများ ခန့်ထားကာ အားဖြည့်အထောက်အကူပြုမှုများလိုအပ်လာသဖြင့် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးဌာနအရာရှိများ၊ ခန့်အပ်

နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီသို့တင်ပြခဲ့ရာ (၅-၁-၉၄)ရက်စွဲပါအမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ်(၁/၉၄)ဖြင့် ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအရ မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီးအရာရှိ (၇၃)ဦး နှင့် စာရေးဝန်ထမ်း(၇၃)ဦး ပါရှိပါသည်၊ ယခုအခါတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းအသီးသီးရှိ မြို့နယ်များတွင် မြို့နယ်သာသနာရေးဦးစီး အရာရှိ(၆၁)ဦးနှင့်စာရေးဝန်ထမ်း(၃၁)ဦး ခန့်အပ်ထားရှိခဲ့ပါသည်။

၆၉။ သာသနာပြုအထောက်အကူပြုတိုင်းရင်းဆီး ပညာသင်တန်းများပွင့်လှစ်ခြင်း

သာသနာပြုလုပ်ငန်းများတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန်အတွက် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်ညှိနှိုင်း၍ တိုင်းရင်းဆေးပညာသင်တန်းများကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးခဲ့ပါသည်-

-(၆-၅-၂၀၀၂)မှ (၃၁-၅-၂၀၀၂)အထိ နေ-ပ-သ (မန္တလေး)တွင် သင်တန်းသားရဟန်းတော်(၁၀၅)ပါး အားလည်းကောင်း

-(၂၂-၄-၂၀၀၂)မှ(၂၀-၅-၂၀၀၂)အထိ နေ-ပ-သ (ရန်ကုန်)တွင် သင်တန်းသားရဟန်းတော်(၉၂)ပါးအား လည်းကောင်း

-(၂၅-၇-၂၀၀၂)မှ(၂၆-၈-၂၀၀၂)အထိ ကမ္ဘာအေး သာသနာပြုသီလရှင်(၆)ပါး၊ လက်ထောက်ဘာသနာပြု လူပုဂ္ဂိုလ်(၂၄)ဦးတို့အားလည်းကောင်း

သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့ပါသည်။

၇၀။ သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက် ရဟန်းတော်များ၊ လူပုဂ္ဂိုလ် များအား သက်ဆိုင်ရာဘွဲ့တံဆိပ် တော်များအား လှူဒါန်းခြင်းနှင့်ဘွဲ့တံဆိပ် တော်ရ တောင်တန်း သာသနာပြု ရဟန်း တော်များနှင့်လူပုဂ္ဂိုလ်များ

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့လက် ထက် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာနပေါ်ပေါက် လာပြီးနောက်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက (၂၄-၁-၉၁)နေ့စွဲပါ ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည် ဆောက်ရေးအဖွဲ့၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်(၄၂/၉၁)ဖြင့် သာသနာတော်ဆိုင်ရာဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို အသစ်တီထွင် ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့သဖြင့် သာသနာပြုဆိုင်ရာဘွဲ့ တံဆိပ်ဖြစ်သည့် အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇဘွဲ့တံဆိပ်တော်၊

မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့်သဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို တောင်တန်းဗုဒ္ဓသာသနာပြုရဟန်းတော်များ၊ သာသနာပြုသီလရှင်များ၊ လက်ထောက်သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များအား ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ချီးမြှင့်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၂-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှ ၂၀၀၂-ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ အထိ အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ သာသနာပြုဆရာတော်(၁၁)ပါး၊ မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရသာသနာပြုဆရာတော်(၁၉)ပါး၊ သဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရသာသနာပြုရဟန်းတော်(၂၈)ပါး၊ သာသနာပြုသီလရှင်(၂)ပါး၊ လက်ထောက်သာသနာပြုလူပုဂ္ဂိုလ်(၂)ဦးတို့ ပေါ်ထွန်းခဲ့ပါသည်။

၇၁။ အခြားအဖဲ့အစည်းများမှ ဗောင်တန်းသာသနာပြု ဆောင်ရွက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ဗကျးလက်ဒေသများ၊ ပြည်နယ်နှင့် ဗောင်တန်းဒေသများတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာထွန်းကားပြန့်ပွားရန် အတွက် အစိုးရမဟုတ်သော အမျိုးဘာသာသာသနာကို ချစ်မြတ်နိုးကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အဖဲ့အစည်းအသင်းများ တည်ထောင်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

(က) မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖဲ့

နိုင်ငံဗကျာ်ဓမ္မကထိကသာသနာပြုဆရာကြီးဦးလှသိန်းသည် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်သို့ တရားဟောခရီးထွက်ရင်း ဗကျးလက်ဒေသ၊ ပြည်နယ်ဒေသ၊ ဗောင်တန်းဒေသရှိ ကလေးသူငယ်များသည် ဘုရားရှင်၏အဆုံးအမနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ဗကျးမှုများ သက်ဝင်ကျရောက်မှုအားနည်းလာသည်ကို သတိပြုမိလာခဲ့သည်။ သာသနာ၏ ရေသောက်မြစ်ဖြစ်သော ဗကျးလက်ဒေသ ကျောင်းများ၌ ကျောင်းသား, ကိုရင်များမရှိ တိမ်ဗကာလာသည်ကို သတိထားလာပြီး ဤအတိုင်းသာ ဆက်သွားပါက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာ ရေသောက်မြစ်ပြတ်တောမည်ဟု ယုံကြည်မိလာသည်။

သို့အတွက် ဆရာကြီးဦးလှသိန်းသည် သာသနာရေးနှင့် ဘာသာယဉ်ကျေးမှုများကို စိတ်ဝင်စားကြသော ဦးဝတင်(သခင်ဝတင်)၊ ဦးမောင်စိန်၊ ဦးမော်၊ ဦးဘသောင်းအစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ညှိနှိုင်းစည်းဝေးကြကာ အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်(၃)ရပ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို ၁၃၂၂ ခုနှစ် နယုန်လဆန်း(၇)ရက်၊ (၃၀-၅-၆၀)နေ့တွင် နာယက(၅)ဦး၊ အာလုပ်အမှုဆောင်(၁၂)ဦး၊ အဖွဲ့ဝင်(၃၅)ဦးတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်(၃)ရပ်မှာ

(၁) မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးလက်တောရွာများမှစ၍ မြို့ပြများ၌ မှိတင်နေထိုင်လျက်ရှိသော-

(က) ၁၀-နှစ်အောက် ကလေးသူငယ်များနှင့် သင့်လျော်သည့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်

(ခ) ၁၀-နှစ်အထက် လူငယ်လူလတ်များနှင့် သင့်လျော်သည့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်

(ဂ) လူကြီးများနှင့်သင့်လျော်သည့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်များ ပြန့်ပွားစေရန်

(၂) အဖွဲ့ချုပ်မှ ဦးစီးဦးဆောင်ပြုလျက် ဗုဒ္ဓသာသနာပြု ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ရန်

(၃) တောင်တန်းဒေသနှင့် မြေပြန့်မှကလေးသူငယ်များတို့ အား စားဝတ်နေရေးမှစ၍ ထောက်ပံ့ပြီး သာသနာရေး အခြေခံ ပညာနှင့် ခေတ်ပညာကို ပို့ချသင်ကြားပေးရန်

(ခ) ရဟန်းတော်များ မူလတန်းဆရာဖြစ်သင်တန်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း

အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပြီးနောက် ပညာသင်ကြားခွင့် မရသေးသည့် တောင်ပေါ်မြေပြန့်ကျေးရွာများရှိ ကလေးသူငယ်များအား ခေတ်ပညာအခြေခံမူလတန်းပညာကို သင်ကြားပို့ချနိုင်ပြီး ရပ်ရွာဒေသပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဒါယကာ ဒါယိကာမများကို ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုများ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုများအပြင် အခြေခံကျန်းမာရေး ပညာကိုပါ ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်စေရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရဟန်းတော်များ သာသနာပြုမူလတန်းဆရာဖြစ် သင်တန်းကို ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်း ကျောက်စိမ်းဓမ္မာရုံ၌ စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။ ရဟန်းတော်များ မူလတန်းဆရာဖြစ် သင်တန်းဖွင့်ခဲ့သလို စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ကျွန်းတောလမ်း၊ ဒေါ်ဉာဏ်စာရီသီလရှင် ကျောင်းထိုင်၌လည်း သီလရှင်မူလတန်းဆရာဖြစ် သင်တန်းကို (၂)နှစ်တိတိ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။

ဆင်ကြားသောဘာသာပေါ်များမှာ-

၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုဘာသာ

၂။ မြန်မာစာ ၅။ ပထဝီ

၃။ အင်္ဂလိပ်စာ ၆။ သမိုင်း

၄။ သချာ ၇။ အထွေထွေသိပ္ပံ

၈။ သာသနာပြုစည်းရုံးရေးဘာသာ

သင်တန်းတစ်ပါတ်လျှင်(၃)လမှ (၄)လအထိ သတ်မှတ်ပြီး အရေးပေါ်ပို့ချခဲ့ရာ ပထမပတ်မှ ဒုတိယသတိ(၂၂)ပါတ်ထိ ဘုဂ္ဂရ ခုထိ (၂၅)နှစ်ကာလအတွင်း သင်တန်းသားရဟန်းတော်ပေါင်း(၅၀၀) ကျော် မွေးထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

သာသနာပြုစေလွှတ်ခြင်း

သာသနာပြု မူလတန်းဆရာဖြစ်သင်တန်း အောင်မြင်ပြီးသော ရဟန်းတော်များကို အပွဲချုပ်စီမံကွပ်ကဲမှုဖြင့် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အသီးသီးသို့ သာသနာပြုစေလွှတ်ပြီး ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေး(ဘ-က)ကျောင်းများ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်စေခဲ့ပါသည်။

၁။	ကချင်ပြည်နယ်တောင်တန်းဒေသသို့	၅ - ပါး
၂။	ကယားပြည်နယ်ဒေသသို့	၆ - ပါး
၃။	ချင်းပြည်နယ်ဒေသ(တောင်/မြောက်)	၈ - ပါး

၄။ ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်/မြောက်) ၁၀ - ပါး
၅။ ကရင်ပြည်နယ် ၇ - ပါး
၆။ မွန်ပြည်နယ် ၁၅ - ပါး
၇။ ရခိုင်ပြည်နယ် ၁၀ - ပါး
၈။ ဇရောဝတီတိုင်း ၃၀ - ပါး
၉။ မကွေးတိုင်း ၄၀ - ပါး
၁၀။ စစ်ကိုင်းတိုင်း ၅၀ - ပါး
၁၁။ ပဲခူးတိုင်း ၅၅ - ပါး
၁၂။ မန္တလေးတိုင်း ၄၅ - ပါး
၁၃။ တနင်္သာရီတိုင်း ၂၇ - ပါး
၁၄။ ရန်ကုန်တိုင်း ၁၅ - ပါး

အသီးသီး ဘကကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်၍ သာသနာပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။

အချို့သာသနာပြုရဟန်းတော်များသည် သက်ဆိုင်ရာ ပိဝိတိုင်၏ ဆရာသမားများ၏ ကျောင်း၌ပြန်လည်ဝါဆို၍ ဗုဒ္ဓဘာသာယာဉ်ကျေးမှုသင်တန်းများကို ပို့ချသင်ပြပြီး သာသနာပြုနေခဲ့ကြပါသည်။

(၈) မြန်မာနိုင်ငံတောင်တန်းဒေသ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာပြုအဖဲ့

၁။ အဖဲ့တည်ထောင်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ တောင်တန်းဒေသဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာပြုအဖဲ့ကို "အဂ္ဂမဟာသီရိသုဓမ္မမဏိဇောတဓရ" အဆင့်ဖြင့် သာသနာပြုဘွဲ့တံဆိပ်ရ အဏ္ဏာဝါဦးသန်းအောင်က ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုကာ (၁၉၆၇)ခုနှစ်မှစတင် ဖဲ့စည်းတည်ထောင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၇ မှ ၁၉၉၀ ထိ တစ်ဦးတည်းဦးစီးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ တဖြည်းဖြည်း တပည့်များကို စည်းရုံး၍ အဖဲ့လိုက်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်မှာ ယနေ့တိုင်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဆိုလျှင် အဏ္ဏာဝါဦးသန်းအောင်သည် အသက်(၈၇)နှစ်ရှိပြီဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရမဟုတ်သော အဖဲ့အစည်း(NGO)အနေဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယူရပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ရမည့် သာသနာနုဂ္ဂဟ(ဗဟို)အဖဲ့တွင်လည်း ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးခြင်းခံရပါသည်။

၂။ အဖဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်–ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို နေတစ်ထောင် လတစ်ထောင် ထွန်းလင်းတောက်ပ ထွန်းကားပြန့်ပွားလာအောင် မလွဲမသွေ အသက်ကို ပဓာနမထားဘဲ ဆောင်ရွက်ရန်၊

၃။ **အဖွဲ့၏တည်ရာ** (က) အမှတ်(၂၆၂–၂၈၆) အခန်း(၃၁) အပေါ်ဆုံးထပ်၊ ကုန်ဈေးတန်းလမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

(ခ) အဏ္ဏဝါဓမ္မာရုံ၊ အမှတ်(၁၄–ခ)ကြားတောရလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄။ **အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ**

(က) ပြည်နယ်နှင့်တောင်တန်းဒေသခံများဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်စေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း (ပြည်မမှာပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်များ ရှိပါသည်။)

(ခ) ပြည်နယ်နှင့်တောင်တန်းဒေသခံများ ဗုဒ္ဓစာပေတတ်ကျွမ်း နားလည်စေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း

(ဂ) ပြည်နယ်နှင့်တောင်တန်းဒေသခံများဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ပြီး ရဟန်းနှင့် ရှင်သာမဏေအဖြစ်ခံယူစေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း

(ဃ) ပြည်နယ်နှင့်တောင်တန်းဒေသခံများ ကိုးကွယ်ပူဇော်နိုင်ရေးအတွက် ဆင်းတုတော်, ပုတီးစသည့်သာသနိကပစ္စည်းများ လှူဒါန်းထောက်ပံ့ခြင်း

(င) ပြည်နယ်/တိုင်း တောင်တန်းမြေပြန့်နယ်စပ်ဒေသနေရာ အနှံ့အပြားတွင် ဘုရား, စေတီ,

ပုထိုး, သိမ်, ကျောင်း, ကန်, ရေ, မီး, လျှပ်စစ်, ဓမ္မာရုံ. သာသနာ့ဗိမာန် စသည်တို့ကို အလျဉ်းသင့်သလို ဆောက်လုပ်လျှုဒါန်းခြင်း

(စ) သာသနာပြုရဟန်းတော်များအတွက် ဆွမ်းသင်္ကန်း ကျောင်း ဆေးစသည်တို့ကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဝတ်မပျက် ထောက်ပံ့လျှုဒါန်းခြင်း

၅။ အဂ္ဂမဟာသီရိသုဓမ္မမဏိဇောတဓဇရဘွဲ့တံဆိပ်ရ အဏ္ဏဝါဦးသန်းအောင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြု၍ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်နေကြသော တောင်တန်းဒေသ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာပြုအဖွဲ့သည် စတင်တည်ထောင်သည်မှ ယနေ့တိုင်အောင် စေတနာ သဒ္ဓါ ဝီရိယ ထက်သန်စွာဖြင့် အမြဲတစေ တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

သာသနာပြုသမိုင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လေ့လာသုံးသပ်ချက်

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း၏ နောက်ခံ(အတိတ်ဖြစ်ရပ်များ)ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်သောအခါ အောင်မြင်မှုများရရှိခဲ့သကဲ့သို့ မအောင်မြင်မှု(ဆုံးရှုံးမှု)များလည်း တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ မအောင်မြင်ခဲ့ရသည့်အကြောင်းရင်းများမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော်များသည် ပြည်နယ်တောင်တန်းဒေသများသို့

သာသနာပြုကြွရောက် ဟောပြောစည်းရုံးမှု အားနည်းခဲ့သော ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အားနည်းရခြင်းမှာ-

(၁) ခရီးလမ်းပန်းဆက်သွယ်မှု ခက်ခဲခြင်း

(၂) သဘာဝရာသီဥတု ဆိုးဝါးခြင်း

(၃) အစားအစာရိက္ခာ ရှားပါးခြင်း

(၄) ရောဂါဘယ ထူပြောခြင်း

(၅) အုပ်ချုပ်သူတို့၏ အားပေးထောက်ခံမှုမရှိခြင်းနှင့် အဟန့်အတား အနှောင့်အယှက်ပြုခြင်းစသည် တို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မအောင်မြင်မှုများရှိသကဲ့သို့ အောင်မြင်မှုများ ရှိခဲ့ခြင်းမှာ အမျိုးဘာသာသာသနာပြု ချစ်စိတ်အပြည့်အဝရှိကြသော ဆရာတော်များ လူပုဂ္ဂိုလ်များတို့၏ ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှုကြောင့် နယ်စပ်တောင်တန်းတွင် သာသနာရောင်များ ထွန်းလင်းတောက်ပနေသည်ကို တွေ့မြင်နေကြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သာသနာရောင် ထွန်းလင်းပြောင်ရခြင်းမှာ အုပ်ချုပ်သူ အစိုးရမင်းတို့၏ အားပေး ကူညီထောက်ပံ့မှုကိုရယူနိုင်ကြသော မျိုးချစ်စိတ်ဘာသာ သာသနာချစ်စိတ်ပြင်းထန်သော ဆရာတော် သံဃာတော်များနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဓိကစွမ်းဆောင်ချက်ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ နိုင်ပါသည်။

"တောင်တန်းသာသနာပြုဗဟိုဌာနချင်း"အခြေအနေ

သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို အထောက်အကူပြုစေရန် အတွက်"တောင်တန်းသာသနာပြု ဗဟိုသင်တန်းကျောင်း" ဆောက်လုပ်ရန် မြေနေရာကို ရန်ကုန်တိုင်း၊ မရမ်းကုန်း မြို့နယ်၊ အမှတ်(၈)ရပ်ကွက် (တံတားလေးလမ်းဆုံ)ရှိ မြေကွက်အမှတ် ၄၉၊ ဦးပိုင်အမှတ် ၄က၂ အကျယ် ၂၀ ၂၂၀ကေရှိ မြေကွက်ပေါ်တွင် ဆောက်လုပ်ရန်လျာထား သတ်မှတ်ပြီး ၃-ဘက်တွင် အုတ်တံတိုင်းကာရံပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရန် အတွက်လည်း ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့.ပိုင်(ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ သာသနာပြုအဖွဲ့.ပိုင်) မြေကွက်နှင့်ပတ်သက်၍ သမိုင်း ကြောင်းအကျဉ်းချုပ်မှာ အောက်ဖော်ပြလတ္တံ့ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

၁။ ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် ဦးကေတုသာလ ပံ့လွန် တော်မူပြီးနောက် ဇွဲစုံဦးအာစိဏ္ဏ အပါ အဝင်ရဟန်း(၁၅)ပါးနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်(၂၁)ဦး တို့က အရှင်ကေလာသ(မဟာဝိဇ္ဇာ)အား

အာရာမ်နှင့်တကွ လှူဒါန်းခဲ့သည်။ တစ်ဖန် သာသနာရေးဆိုင်ရာ မြေကွက်အဖြစ် လျှောက်ထားသော ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ကမ္ဘာ့ ဆက်ဆံရေးအဖွဲ့သို့ ၉-၁၂-၁၉၅၄ ခုနှစ် တွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးဦးဘဦးကိုယ်စား ဝတ်လုံတော်ရှေ့ဦးဘဝင်းမှတဆင့် ဗုဒ္ဓသာသနာပြုအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရန် လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

၁၉၅၈-ခုနှစ်တွင် အရှင်ကေလာသ (မဟာဝိဇ္ဇာ)နှင့် တပည့်ဒကာမတို့က တစ်ဘက် ဆရာတော်ဦးသာဂရနှင့် ဦးအာစိဏ္ဏတို့က တစ်ဘက် ကျောင်းလုပ်ငွေ ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ ၁၀-၁-၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်တရားရုံးက ဆရာတော်ဦးကေလာသ(မဟာဝိဇ္ဇာ) အား အနိုင်ပေးခဲ့သည်။ ၁၂-၃-၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် အင်းစိန်ခရိုင်တရားရုံးမှ အယူခံမှုကို တရားစရိတ်နှင့်တကွ ပယ်ချလိုက်ပြီး အရှင်ကေလာသ(မဟာဝိဇ္ဇာ)အား အနိုင်ပေးခဲ့သည်။

၃။ ၂၅-၁၁-၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ကမ္ဘာဆက်ဆံရေးအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး ဦးမောင်ကြီးနှင့် ဆရာတော်ဦးကေလာသ (မဟာဝိဇ္ဇာ)တို့က တောင်တန်းသာသနာ ပြုဗဟို သံဃအဖွဲ့ချုပ်သို့ မှတ်ပုံတင် စာချုပ်ဖြင့် လှူဒါန်းခဲ့သည်။

၄။ ၂၄-၁၁-၁၉၇၆ ရက်နေ့ကပင် တောင်တန်း မြေ ၄က၂ ဧရိယာ ၂. ၂၂၀ ဧကနှင့် ငွေစုံ မြေကွက်အမှတ် ၅ ဧရိယာ ၄. ၁၆၈၈က တို့သည် သီးခြားစီ ဂရမ်ထွက်ရှိပြီး ဖြစ်ပါ သည်။ ၃-၃-၁၉၉၈ရက်နေ့က တောင်တန်း သာသနာပြုမြေသည် အခွန်လွတ် သာသ နာ့ဂရမ်အဖြစ် ရရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွား ရေးဦးစီးဌာန ဖွင့်လှစ်ပြီးနောက် သာသနာ တော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန သည် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ ထေရ ဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဩဝါဒါစရိယအဖွဲ့

ဆရာတော်ကြီးများနှင့် ဌာနအကြီးအကဲ တို့၏ ဩဝါဒလမ်းညွှန်ချက်နှင့် အညီ သာသနာ့မြေ ဆုံးပါးပျောက်ပျက်မသွား စေရေးနှင့် တောင်တန်းသာသနာပြုဗဟို သင်တန်းကျောင်း ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် အစဉ်တစိုက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

၅။ ၁၉၉၉-ခုနှစ်တွင် ဇဲစုံကျောင်းဦးဥတ္တမက မြေပုံကူးယူခွင့် လျှောက်ထားရာ ရန်ကုန် မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီက ခွင့်မပြုခဲ့ပါ။

၆။ နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယအဖွဲ့ ၃/၈၄အရ ဇဲစုံ ဦးဥတ္တမက ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု ပြောဆိုနေ သော်လည်း ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ သော ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရုဏ်းမှုခင်းများ ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံး လုပ် နည်းများစာအုပ် အခန်း(၅) အထွေထွေ အပိုဒ်၁၀တွင် "ဤဥပဒေအာဏာ မတည်မီ

ကပြီးငြိမ်းပြီးသော အဓိကရုဏ်း မှုခင်းမျာ
ကို မည်သည့်သံဃာဝိနိစ္ဆယကမျှ လက်ခံ
စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုရ" ဟု ပြဋ္ဌာန်း
ပါရှိသဖြင့် ၁၉၈၀ပြည့်နှစ် မတိုင်မီကပင်
တောင်တန်းသာသနာပြုအဖွဲ့(ယခု ထေရ
ဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြု ဩဝါဒါစရိယဆရာ
တော်များအဖွဲ့)ပိုင် မြေဖြစ်ကြောင်း အခိုင်
အမာထင်ရှားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

၇။ ၁၆-၁-၂၀၀၁ နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့တော်
စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှ တာဝန်ရှိ
သူများ၊ သာသနာတော်ထွန်းကား ပြန့်ပွား
ရေးဦးစီးဌာနမှတာဝန်ရှိသူများ၊ ရပ်ကွက်/
မြို့နယ် အာဏာပိုင်များ၊ မြို့နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့
ဝင်များ ပါဝင်သောအဖွဲ့က နယ်နိမိတ်
တိုင်းတာသတ်မှတ်ပြီး ၁၂-၇-၂၀၀၁ ရက်
က ၂၀၀၀/၂၀၀၁ ခုနှစ်သုံး မြေတိုင်းမြေပုံ
အရ သက်သေခံမြေပုံ ထုတ်ပေးရရှိပြီး
ဖြစ်သည်။

၈။ ရှေ့နေချုပ်ရုံးမှ ဟန့်တားနှောက်ယှက်သူ များအား ဥပဒေအရ အရေးယူရန် အကြံ ပြုပြုန်ကြားထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ၂၅-၁၁-၂၀၀၂ နေ့တွင် ပဉ္စမအကြိမ် နိုင်ငံ တော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ ဒုတိယ အဖွဲ့ခွဲဝင်ဆရာတော်ကြီးများ ရှေ့မှောက်၌ ဇွဲစုံကျောင်းတိုက်မှ ဦးဥတ္တမ၊ ဦးဝါယာမိန္ဒ၊ ဦးဓမ္မပိယ (၃)ပါးတို့က သာသနိက အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်မည့် ကိစ္စကို သဘောတူဝမ်းမြောက်ပါကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုး ကတိခံဝန်ချက် ပြုခဲ့ကြ ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ၂၈-၁၁-၂၀၀၂ နေ့တွင်ကျင်းပသော ပဉ္စမ အကြိမ် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယက အဖွဲ့ (၄၇)ပါးစုံညီ ဆဋ္ဌအစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ၆-၁၂-၂၀၀၂ နေ့တွင် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးထံသို့ သာသနာပြု ဗဟိုသင်တန်းကျောင်း

ဆောက်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ...တွာရပ်ခံ
အကြောင်းကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

၁၁။ ၁၂-၅-၂၀၀၃ နေ့တွင် ခြံစည်းရိုးဓာတ်ရန်
ကျသင့်ငွေ ၄၆၀၅၀/-ကို ရန်ကုန်မြို့
တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီသို့
ပေးသွင်းပြီး ဖြစ်ပါသည်။ တောင်တန်းမြေ
နှင့် ဆက်စပ်မြေကွက်ပိုင်ရှင်များ သာသ
နာရေးဦးစီးဌာနတို့မှ ကန့်ကွက်ရန် မရှိ
ကြောင်းကို သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်/မြို့နယ်
အာဏာပိုင်တို့၏ ထောက်ခံချက်များနှင့်
အတူ အင်ဂျင်နီယာဌာနသို့ ပေးပို့ပြီး ဖြစ်ပါ
သည်။

၁၂။ ၁၈-၇-၂၀၀၃ ရက်နေ့တွင် စစ်ဒေသမှူး၊
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ မြို့တော်စည်ပင်၊
ဆိုင်ခန်းပိုင်ရှင်များ၊ ဂေါပကအဖွဲ့၊ရပ်ကွက်
မြို့နယ် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းတို့ ပါဝင်
သော တောင်တန်းမြေနှင့် ပတ်သက်သည့်
အစည်းအဝေးကျင်းပကာ မြို့တော်စည်

ပင်မှဆိုင်ခန်းများကို လိုင်စင်ထပ်မံ ထုတ်
မပေးရန်၊ လိုင်စင်ချထားပေးသော ဆိုင်ခန်း
များကိုဂုဒ-၃-၂၀၀၄နှစ်တွင်လည်းကောင်း၊
လိုင်စင်မရှိသော ဆိုင်ခန်းများကို ၃၁-၁၂
၂၀၀၃နှစ်တွင်လည်းကောင်း ဖျက်သိမ်းရန်
အားလုံးသဘောတူပြီးဖြစ်ပါသည်။

၁၃။ ရန်ကုန်တိုင်း အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်
ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီမှ ဆိုင်ခန်းများ ရှင်းလင်း
ရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် လုံခြုံရေး အကူ
အညီပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်ကြားပြီး
ဖြစ်ပါသည်။

၁၄။ ဦးဥတ္တမက မကျေနပ်၍ ထပ်မံတိုင်ကြား
စာအပေါ် ၂၇-၂-၂၀၀၄ နေ့က ကျင်းပ
သော ဒွမအကြိမ် နိုင်ငံတော်သံဃာ
မဟာနာယကအဖွဲ့(၄၇)ပါးစုံညီ ဒသမ
အစည်းအဝေးက ယင်းမြေကွက် အပေါ်
တွင် သာသနိကအဆောက်အအုံများ
ဆက်လက်ဆောက်လုပ်နိုင်ရေးအတွက်

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ လွှဲအပ်ရန်"
ပယူသော ၂၈-၁၂-၂၀၀၂ အစည်းအဝေး
ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ထပ်မံအတည်ပြုခဲ့ပါ
၁၁ည်။

၁၅။ ရန်ကုန်တိုင်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ မြေကွက်
အမှတ်-၄၉ ဦးပိုင်အမှတ်(၄က၂)ဧရိယာ
၂. ၂၂၀ဧကရှိမြေကွက်သည် တောင်တန်း
သာသနာပြုအဖွဲ့(ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ သာသနာ
ပြု ညြဝါဒါစရိယအဖွဲ့)ပိုင်မြေဖြစ်ကြောင်း
စာချုပ်၊ စာရွက်၊ စာတမ်း၊ သက်သေခံ
အထောက်အထားများ ပြည့်စုံစွာရှိပါသည်၊
တောင်တန်းသာသနာပြုဗဟိုသင်တန်းကျောင်း
ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသောအခါ ပြည်နယ်/တိုင်း အသီးသီးမှ
သာသနာရေးကိစ္စဖြင့် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွရောက်လာကြမည့်
သာသနာပြုရဟန်းတော်များအား တည်းခိုသီတင်းသုံးရေး
အဆင်ပြေသွားပါမည်။ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ
သင်တန်း၊ လူပုဂ္ဂိုလ်သင်တန်း စသည်ဖြင့် သာသနာရေး
ဆိုင်ရာသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပို့ချရေး အဆင်ပြေမည်
ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာရေး အခမ်းအနားများလည်း ကျင်းပ
သွားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

လက်ရှိနယ်စပ်/တောင်တန်းသာသနာပြုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေသော ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုဩဝါဒိစရိယဆရာတော်များအဖွဲ့

စည်ဘွဲ့တော် တာဝန် ကျောင်း

၁။ ဘဒ္ဒန္တကုဏ္ဍလာဘိဝံသ ဥက္ကဋ္ဌ ပိဋကတ်တိုက်ကျောင်း၊
(အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ) စလင်းတိုက်၊ ကြည့်မြင်တိုင်

၂။ ဘဒ္ဒန္တကုန္ဒက ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဓမ္မိကာရုံပါဠိတက္ကသိုလ်
(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ဒေဝသာဂရသိမ်ကုန်း၊
အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ) မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်

၃။ ဘဒ္ဒန္တဝါယာမိန္ဒ အကျိုးတောင်ဆောင် အာသောကကျောင်
(အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ) ခြောက်ထပ်ကြီး၊ဗဟန်း

၄။ ဘဒ္ဒန္တကုမာရ တွဲဖက် ။ ဇေယျသိဒ္ဓိကျောင်း၊ ဘိုကုန်း
(မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ) ရပ်ကွက်၊ အင်းစိန်မြို့နယ်

၅။ ဘဒ္ဒန္တတိလောက အဖွဲ့ဝင် မဟာတိလောကရုံကျောင်း၊
(အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ) ကျိုက်ဝိုင်း၊မရမ်းကုန်းမြို့နယ်

၆။ ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတ ။ မဟာဝိသုတာရာမစာသင်တိုက်
(အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ) ဆယ်သိန်းရပ်ကွက်၊သက်နန်းကျွန်း

တောင်တန်းသာသနာပြုသမိုင်း

၇။ ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတ ။ ဆုထူးပန်စာသင်တိုက်၊
(မဟာဂန္ဓဝါစကပဏ္ဍိတ) နတ်မောက်လမ်း၊ဗဟန်း

၈။ ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တာဘိဇာ ။ မဟာအောင်မြေဘုံစံကျောင်း
၁-လမ်း၊ ဗဟန်း

၉။ ဘဒ္ဒန္တဝိမလ ။ ဝိမလာရာမနတ်ညွှန်း စာသ၊
(မဟာဂန္ဓဝါစကပဏ္ဍိတ) တိုက်၊၃-လမ်း၊ဗဟန်း

ပ.ဖ.၁၁.စ-၆၂/၁၈.၁.၂၀၀၆ (၁၀၀၀) လစ်ဆို(ဖြစ်)။ ။